

# TamSaha

TFF'nin Aylık Futbol Dergisi

● Nisan 2009 ● Sayı: 54



**O ihtimal  
hâlâ var!**





Türkiye Futbol Federasyonu

Adına Sahibi:

**Mahmut Özgener**

Yayın Yönetmeni:

**Zeki Çol**

Sorumlu Yazışleri Müdürü:

**Mazlum Uluç**

Yazışleri:

**Bağış Erten**

**İlker Uğur**

**Cem Zamur**

**Barış Tarık Mutlu**

**Nihat Özten**

**Türker Tozar**

Görsel Tasarım:

**Hasan Teoman**

Baskı:

**Elma Basım**

**Halkalı Caddesi**

**No: 164 B-4 Blok**

**Sefaköy/İstanbul**

**Tel: (212) 697 30 30**

**Faks: (212) 697 70 70**

Yazışma Adresi:

**Türkiye Futbol**

**Federasyonu**

**Medya İletişim**

**Departmanı Konaklar**

**Mah. İhlamurlu Sok.**

**No: 9 34330**

**4. Levent/İstanbul**

**Telefon: (212) 282 70 20**

**Dahili: 157-159**

e-mail: tamsaha@tff.org.tr

Web Sitesi:

**http://www.tff.org**

**YEREL SÜRELİ YAYIN**

Para ile satılmaz

Bu sayıya fotoğraf katkısı sağlayan

**Vatan ve Türkiye**

gazeteleriyle foto muhabiri

dosyalarımız **Haydar Tanışan,**

**Eser Erenler, Bahadır Çoşkun,**

**Mahmut Bürkük, Nuri Bekar,**

**Süleyman Gültekin, Halid Kayacan,**

**Fehim Kayacan ve Ali Yedek'e**

teşekkür ederiz.



**Şampiyonlar Ligi**

**18**

**İngiliz saltanatı ne kadar sürecek?**

**UEFA Kupası**

**26**

**Doğuluların sesi**

**Hamburg**

**32**

**Ticari zeka bir devi uyandırdı**

**Genç oyuncular**

**38**

**Jenerasyon çatışmaları**

**Futbol tarihi**

**46**

**Siyasetin gölgesinde futbol**

**Futbol istatistik**

**52**

**Barça'nın başarı sırları**

**Ipswich-Norwich**

**64**

**Ada'nın doğusunda amansız bir rekabet**



# Şimdi daha zor ama asla imkansız değil

## Lider İspanya ile oynadığımız iki maçı da kaybettik. Güney Afrika yolculuğu için ince hesap dönemine girdik

Hedefini Dünya Kupası finallerine katılmak olarak koyan Milli Takımımız, İspanya ile oynadığı iki maçı da kaybederek ağır bir yara aldı. Hele Bosna-Hersek'in Belçika'yı iki maçta da yenerek puan farkını 4'e çıkarması işimizi iyice zorlaştırdı. Ancak Milli Takımımızın, FIFA dünya sıralamasında 1 numarada yer alan ve yenilmezlik serisini 31 maça çıkaran İspanya önünde iki maçta sergilediği futbol hiç de umut kırıcı değildi. Artık grupta aritmetik hesaplar konuşuluyor. Ay-yıldızlı ekibimiz, Bosna-Hersek'in de arasında bulunduğu kalan 4 maçını kazanıp, rakibinin bir kez daha tökezlemesini bekleyecek. Bosna-Hersek'in fikstürüne bakıldığında, hiç de uzak bir ihtimal değil.



teknik ekip. Takım İspanya'ya erkenden gitmiş ve çalışmalarını hızla sürdürmekteydi. Giderek kendine gelen Türkiye yavaş yavaş ilk maçın stratejisini de hazırlamaya başlamıştı. Real Madrid'in evi olan Santiago Bernabeu'da müthiş bir gece yaşatmak için hazırlıklar tam gaz gidiyordu. Maç öncesindeki basın toplantısında Fatih Terim'in söyledikleri dikkat çekiciydi. "Felsefemiz; koşullar ne olursa olsun, sahaya kazanmak ve futbol oynamak amacıyla çıkmaktır. Kazanırız, kaybederiz ama bu felsefeden vazgeçmeyiz. Benim ve oyuncularımın ilkleri yapmak gibi bir alışkanlığımız var. Çok zor bir maç olacak ama yine Milli Takım bir ilke imza atmak için çıkacak. Kimsenin şüphesi olmasın. Bizim oyun felsefemizde değişiklik asla olmayacak" diyerek söze başladı Fatih Hoca. Kendi oyunumuzu oynamanın önemini vurgulamıştı. Bunu başarabilmek için de çekinmeden oynamak şarttı. "Büyüme çağındaki çocuk gibiyiz, zaman zaman düşebiliriz ama büyümeyi çok isteyen bir takımız. Ondan dolayı korkmadan, çekinmeden oynuyoruz" diyerek cesaret veriyordu tecrübeli teknik adam. Ve son olarak da şunu söylüyordu: "Saygı duyduğumuz bir rakiple oynayacağız ama futbol, takdir edersiniz ki, saygı duyduğunuz takımlar karşısında teslim olacağınız anlamına gelmez. Herkesle her yerde oynarız." Maçın oynanacağı yerden, maç öncesi basına yansıyan görüşlere kadar her şey İspanya'nın da bu maçı ne kadar ciddiye aldığıın göstergesiydi. Uzun zamandır Madrid'de maç oynamamıştı İspanyollar. Belli ki, amaç Türkiye'yi baskı altında tutmaktır. Sadece baskı değil, Santiago Bernabeu'nun cazibesinden de yararlanmak istiyorlardı. Stadin muhteşem akustığı, yüksek seyirci kapasitesi hep bir zaferin hazırlayıcısı olarak planlanmıştı. Belli onlar da bu maçı alma inancı konusunda bir eksiklik hissetmiyorlardı. Herkes İspanya karşısındaki on biri merak etti uzunca süre. Sakatlıklar ve sıkıntılar yüzünden Milli Takım kampına davet edilmeyen oyuncuların yerine kimlerin geleceği hep tartışıldı.

### Kalan Maçlar

**05 Eylül 2009**  
Türkiye-Estonya  
İspanya-Belçika  
Ermenistan-Bosna Hersek

**09 Eylül 2009**  
Bosna Hersek-Türkiye  
İspanya-Estonya  
Ermenistan-Belçika

**10 Ekim 2009**  
Belçika-Türkiye  
Estonya-Bosna Hersek  
Ermenistan-İspanya

**14 Ekim 2009**  
Estonya-Belçika  
Türkiye-Ermenistan  
Bosna Hersek İspanya

### Puan Durumu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
İspanya	6	6	0	0	13	2	18
Bosna-Hersek	6	4	0	2	18	7	12
Türkiye	6	2	2	2	6	5	8
Belçika	6	2	1	3	10	11	7
Estonya	6	1	2	3	5	15	5
Ermenistan	6	0	1	5	3	15	1

### Bağış Erten

Yazık oldu. Gerçekten yazık oldu. İki İspanya karşılaşmasında da iyi oynayan bir Milli Takım vardı sahada. Ama sonu bir türlü iyi gelmedi. Oysa elimizden böyle fırsatlar kaçtı ki... İyisi mi biz filmin başına dönelim. Hepimiz farkındaydık aslında. Estonya ve Belçika maçlarının ardından İspanya maçlarının ayrı bir önemi vardı. Hâlihazırda dünyanın en iyi takımı olduğunu hem istatistiksel olarak hem de sahada oynadığı oyunla ispatlayan İspanyollar karşısında A Milliler mutlaka bir şey yapmak durumundaydı. Çünkü artık puan durumu giderek işleri zorlaştırıyordu. Nitekim hazırlıklara hızla başladı Türkiye. Fakat bir türlü yakamızı bırakmayan sakatlıklar yine milli maçlar öncesi sorun yaratıyordu. Euro 2008'in en önemli dişlilerinden

olan stoper ikilisi Gökhan Zan ve Servet'in yanı sıra Mehmet Topal Milli Takım'a sakatlıkları nedeniyle katılamadı. Yetmedi, Hamit Altıntop gibi takımımızın en büyük silahlarından biri de kampa gelmesine rağmen oynayamayacak durumda olması nedeniyle kadrodan çıkartıldı. Yine de Fatih Terim sakatlıkların ardına sığınmamak gerektiğini söyledi. Sonuçta ne olarsa sahada olacağı ve bu takım Euro 2008'de zor zamanlarda nelere kadir olduğunu göstermişti. Nitekim ilk maç öncesinde havayı hızla toparladı

Belözoğlu, Arda-Nihat, Semih. Nitekim maça da hevesli başladı Türkiye. Önde basıyorlar, İspanya'nın oyun düzenini bozuyorlardı. Nitekim İspanya takımı neredeyse hiç pozisyon bulamadan bir yarı tamamladı. Rakip ise buna karşılık olarak şöyle bir on bir seçmişti: Casillas-Ramos, Pique, Albiol, Capdevilla-Senna, Xabi Alonso, Xavi, Cazorla-David Villa, Fernando Torres. Onların amacı da kırmızı-beyazlıların şifresini bir an önce kırmaktı. İlk yarı sona ererken mutlu olan taraf Türkiye'ydi aslında. İlk 10 dakikada çok net pozisyonlar yakalayan takım ne yazık ki öne geçememiş, sonrasında ise oyunun dengelenmesiyle kontrol rakibine geçmişti. 43'te Volkan'ın çeldiği Torres şutuna dek tek bir açık vermedi Türkiye. İlk yarının en önemli kurgusu da buydu zaten. Kanatlardan 7 girişimden sadece birinde doğru adımı bulabilmişti İspanyollar. Üstelik cepheden neredeyse hiçbir top arkaya sarkmadı. Türkiye orta sahası kontrollü, akıllı bir baskıyla oyunun sırrını çözmeye başlamıştı. Nitekim Tuncay açtı oyunu. 5'te Nihat'a tarih yazma şansı verdi, ama Nihat bir türlü istediği gibi vuramadı. Tamam, 29'da Xavi ofsayt da olsa çarpıntıya neden oldu ama bu, şu gerçeği değiştirmede; Türkiye başbayağı iyi, akıllı ve etkili oynamaya devam ediyordu. 35'teki bunalıcı uzun set oyununa dek İspanya hiç istediği gibi organize olamadı. Neyse ki onda da David Villa'nın boyu yetmedi. 42'de Tuncay'ın Arda'yı İspanya defansı arkasına sızdırması gol olsaydı, ödül gelecekti. Olmadı, ama hiç değilse 43'teki Torres şutu da, ki bir kez daha vurgulayalım, kaleye atılan ilk tehlikeli İspanya şutuydu, 'goleyazmadı' da kötü talih tecelli etmedi. İkinci yarıda belli ki iki tarafın da daha söyleyecek çok sözü vardı. Ramos'un kafasıyla girdik ikinci devreye. Gole benzemiyordu ama korkutucuydu. 51'deki Tuncay'ın çaprazdan şutu ise A Millilerin kolay pabuç bırakmayacağını gösteriyordu. Sonrasında ilk teknik adam hamlesi 57'de Semih'in yerine Ayhan'ı alan Fatih Terim'den geldi. Tam bu değişikliğin ardından bir anlık defans hatasıyla kalemizde golü gördük. 60'ta bir frikik organizasyonundan geldi Pique'nin golü. Planlar sarpa sarmıştı, çünkü tam hamle yapacakken golü kalesinde görmüştü Türkiye. Yine de çabaladı A Milliler. Ama inanılmaz top hâkimiyeti ve pas yüzdesi ile İspanya, takımımızı yormayı başardı. Son bölümdeki çabalar da cılız kalınca kaybetti Türkiye. Ama kaybetmeyi hak etmeden, Madrid'de 80 bin kişinin önünde gayet akıllı oynamasına rağmen. Milli Takımlar Teknik Direktörü Fatih Terim, 19. Dünya Kupası Avrupa Elemeleri'nde, Türkiye'nin 5. Grup'ta İspanya'ya 1-0 yenildiği maçın ardından yaptığı açıklamada, "İstanbul'da farklı olacak" diyordu. Türkiye'nin, herkesi yenebilecek güçte olduğunu ve İstanbul'daki maçta bunu başarabileceklerini savunan Fatih Terim, "Gelecek Çarşamba çok değişiklik yapabiliriz ve yapmak zorundayız. İstanbul'da değişikliklik



### Ermenistan-Estonya: 2-2

Erivan Stadı - 28 Mart 2009  
**Hakemler**  
Luc Wilmes, Antonio De Carolis, Marco Tropeano (Lüksemburg)  
**Ermenistan**  
Berezovski-Arzumanyan, Mkrtchyan, Voskanyan (Yedegaryan dk. 45), Hovsepyan-Pachayan (Hakobyan dk. 83), Arakelyan, Minasyan, Artavazd Karamyan-Mkhitaryan, Arman Karamyan (Mkoyan dk. 52)  
**Estonya**  
Pareiko-Dmitrijev, Rahn, Piiraja, Klavan-Vunk, Lindpere, Vassiljev (Zenjov dk. 75), Jaager-Kink (Saag dk. 54), Voskoboinikov (Kams dk. 87)  
**Goller**  
Mkhitaryan (dk. 31), Voskoboinikov (dk. 36), Saag (dk. 68), Yedigaryan (dk. 88)

### Belçika-Bosna Hersek: 2-4

Cristal Arena - 28 Mart 2009  
**Hakemler**  
Nikolai Ivanov, Nikolay Golubev, Viatcheslav Semenov (Rusya)  
**Belçika**  
Stijnen-Daems (Sutter dk. 80), Simons, Mudingayi, Vermaelen-Defour (Pocognoli dk. 60), Fellaini, De Camargo (Hazard dk. 46), Swerts-Dembele, Sonck  
**Bosna-Hersek**  
Supic-Spahic (Mravac dk 60), Nadarevic, Pandza-Berberovic, Muratovic, Jahic, Misimovic, Ibricic-Muslimovic (Bajramovic dk. 70), Dzeko, Pjanic (dk. 89)  
**Goller**  
Dzeko (dk. 7), Dembele (dk. 65), Jahic (dk. 74), Bajramovic (dk. 81), Misimovic (dk. 86), Sonck (dk. 89 pen.)



olacak” değerlendirmesini yapıyordu. “İlk yarıda biz iyidik, ama ikinci yarı golden sonra İspanya bizden daha iyi oynadı” diyen Fatih Hoca, takımın İstanbul’da bambaşka bir çehre kazanması için daha dönüş yolundan çalışmalara başlamıştı. Maç öncesi hazırlıklar tamamlandı ve basın toplantıları başladı. Önce maçtan bir gün önce yıldız futbolcularımız söz hakkını kullandı. İlk maçta kaptan çıkan Nihat, İspanya’da dünyanın en iyi takımına karşı oynadıklarını belirterek, şunları söylüyordu: “Orada hem oyuncu, hem de stat açısından her şey çok iyiydi, rakip de çok iyiydi. Ama herkes gördü, Türk Milli Takımı her şeyi yaptı. Golü yiyene kadar her şeyi yerine getirdik. Maçta eksik olan goldü. Türkiye’de her şey farklı olacak. Yenilmeyecek hiç bir takım yok. Yenmek için sahaya çıkacağız. İspanya’yı yenmek rüya değil. Zamanı geldiğinde onlar da yenilecek, inşallah o gün Çarşamba günüdür.”

Arda Turan ise takımın İspanya’ya karşı daha da ofansif oynayacağını müjdeliyordu: “İlk maçta onlara pozisyon vermedik. Çok büyük takımlardaki büyük oyuncular bile -ki ben yıldız değilim, takım oyuncusuyum- takım oyununa bağlı olup, pozisyona girmeden maçı bitirebilirler. İspanya’da kötü oynamadan kaybettik. Ali Sami Yen de takım oyununa hücum açısından daha çok katkı sağlayan bir Arda olabilir. Yarın kazanmak istiyoruz. Yarınki Arda’nın farkı olabilir. 90 dakika boyunca belki tek bir çalım bile atamam ama takım halinde iyi oynayıp maçı kazanabiliriz. Benim için önemli olan budur.” Tuncay ise Milli Takım havasının çok farklı olduğunu belirterek, “Burada

aile gibiyiz, arkadaşlık ortamı bambaşka. Herkes birbirine yardımcı oluyor ve stres ortadan kalkıyor. Oyuncular, kulüplerindeki sorunları buraya yansıtmıyorlar” diyerek kamptaki atmosfer hakkında bilgi veriyordu. Milli Takımlar Teknik Direktörü Fatih Terim ise İspanya karşısında yarın sahaya 11 cesur yürek süreceğini söylüyordu. Ali Sami Yen’de farklı bir Milli Takım olacağını ifade ederek, “Sonuna kadar galibiyeti isteyen, kovalayan bir Milli Takım göreceksiniz. İsteddiği sonucu almak için mücadele eden bir takım göreceksiniz. Sabrımızı becerimizle birleştireceğiz” diye de ekliyordu. Bosna-Hersek’in, deplasmanda Belçika’yı yenmesinin ardından gruptaki gelişmeleri değerlendiren Terim, Dünya Kupası finallerine gideceklerine olan inancının tam olduğunu dile getiriyordu. Fatih Hoca,



## Türkiye-İspanya: 1-2

Ali Sami Yen Stadı - 1 Nisan 2009

**Hakemler**

Michael Riley, Peter James Kirkup, Philip Richard Anthony Sharp (İngiltere)

**Türkiye**

Volkan Demirel-Gökhan Gönül, Hakan Balta, Emre Aşık, İbrahim Üzülmez-Tuncay Şanlı, Mehmet Aurelio, Emre Belözoğlu, Arda Turan (Nuri Şahin dk. 88)-Nihat Kahveci (Batuhan Karadeniz dk. 77), Semih Şentürk (Sabri Sarioğlu dk. 81)

**İspanya**

Casillas-Sergio Ramos, Marchena, Pique, Capdevilla-David Silva (Busquets dk. 74), Xavi, Senna (Cazorla dk. 67), Xabi Alonso, Riera-Fernando Torres (Güiza dk. 86)

**Goller**

Semih (dk. 26), Xabi Alonso (dk. 62 penaltıdan), Riera (dk. 90+2)

**Sarı Kartlar**

İbrahim Üzülmez, Emre Aşık, Semih Şentürk, Emre Belözoğlu (Türkiye), Xavi, Sergio Ramos (İspanya)



Bosna-Hersek’in Belçika’yı deplasmanda yenmesinin akıllarında olmadığını kaydederek, şöyle devam ediyordu: “Ama bu puan sıralaması sürprizlerle dolu olarak devam edecek. Burada önemli bir şey var; biz yarın kaybetmediğimiz

takdirde, Bosna-Hersek, Belçika’yı yine yense dahi, bizim de her rakibimizi her yerde yenme ihtimalimiz var. Kalan 5’er maçımız var. Yarından sonra 4’e düşecek ve biz İspanya ile oynamayacağız. Bütün rakiplerimiz ise karşılaşacak. Şundan emin olabilirsiniz ki, inancım aynen sürüyor. Sonuçlar böyle olsa da umudumuzu kaybetmeyeceğiz. Bizim hedefimiz Dünya Kupası’na gitmek. Bunu her şekilde arzuluyoruz, istiyoruz. Bu isteğimizi başaracağımızdan da hiç şüphemiz yok. İnşallah orayı yakalayacağız. Orada çok seyredilen ve güçlü bir Türkiye olacaktır, diğer şampiyonalarda olduğu gibi.”

### Denedik ama olmadı

Bu heyecanla geldik Ali Sami Yen’e. Tribünler tıklım tıklımdı ve

herkes galibiyete inanmıştı. Atmosferi de ona göre süslemişti sponsorlar. Artık her şey hazırды. İlk maçtaki 1-0’lık mağlubiyeti telafi etmenin tam zamanıydı. Nitekim maçın başından itibaren Türkiye topa hükmetme konusunda çok hevesliydi. 13. dakikada Riera’nın nefis şutunu Volkan’ın parmak ucuyla kurtarması da özgüvenleri tazeliyordu. Tam işler kötüye gidiyor, İspanyollar forse ediyor derken 26’da Türkiye’nin golü geldi. Arda’nın akıllı ortasıyla Tuncay arkaya sızdı. Hemen yanında son vuruş için bekleyen Semih de her zamanki gibi doğru yerde ve zamandaydı: 1-0. Bu golün etkisi çok olumlu oldu. Devre bitene dek her alanda başa baş, hatta genelde daha iyi bir mücadele ortaya koydu Türkiye. Oyunun kurgusu da hafiften Türkiye’ye uygun hale gelmeye başlamıştı. Gerçi 42’de Semih’in Nihat’a servis ettiği şuta dek pek bir faaliyet yoktu ama olsundu. Atnklar karşılıklı olarak paralize olduktan sonra kimsenin şikâyeti olmazdı Ali Sami Yen’de. Sorun filmin devamının nasıl gelişeceğiydi. Çünkü İspanya’ya karşı 90’ı görmeden paçayı

sıvılamak gerekiyordu. İkinci devre de Türkiye’nin istediği gibi başladı. 48’de Semih ve Arda’nın ince ince hazırladığı pozisyonda Nihat yine vuramadı. Buna da yazık oldu dedik, fakat böyle pozisyonların güven artırıcı bir etkisi vardı. İspanyollar ofsayt tuzağına düşmeye devam ettikçe bu durum daha da pekişiyordu. Ta ki 60 dönülürken yapılan kendisi küçük, ama sonuçları büyük sakarlığa kadar. Volkan Demirel’in kötü çıkışı, ardından topun Üzülmez’in eliyle buluşması rakibe bir penaltı hediye etti. Topun başındaki Xabi Alonso tereddütsüz gönderdi topu ağlara. Artık rahatlayan taraf İspanya, strese giren ise bizim oyuncularımızdı: 1-1. 72’de Gökhan’ın harika taşıdığı topu Semih gol yapmalıydı, çünkü bu rakibe karşı böyle iyisi zor bulunuyordu. Ama her durumda bu İspanya’nın müthiş bir takım olduğu gerçeğini unutturmadı. Nitekim bir son dakika gafletiyile sonuç 1-2’ye bağlandı. Milli Takımımızın iki İspanya maçını



## 1954 kadrosuna teşekkür

1954 Dünya Kupası’na katılmak için Mart 1954’te İspanya ile 3 tane eleme maçı oynayan kadroda yer alan oyuncular ile 1954 Dünya Kupası’nda ay-yıldızlı formayı giyen eski milli futbolcularımız, Türkiye Futbol Federasyonu Başkanı Mahmut Özgener’in davetlisi olarak İspanya maçını Ali Sami Yen Stadı’nda izledi. Eski milli futbolculardan Şükrü Ersoy, Erol Keskin, Feridun Bugeker, Burhan Sargın, Recep Adanır, Bülent Eken, Rıdvan Bolatlı, Suat Mamat ile Ali Beratlıgil, Milli Takımlar resmi tedarikçilerinden Sarar’ın kendileri için özel olarak hazırladığı takım elbiseleriyle tribünlerde yer aldı.

kaybettiği süreçte Belçika’yı hem deplasmanda hem de iç sahada yenen Bosna-Hersek, 4 puan farkla avantajlı konuma yükseldi. Yine de ikincilik umutlarımız tükenmiş değil. Hâlâ bir ihtimal daha var. Milli Takımımızın kalan 4 maçını da kazanması ve bu arada Bosna-Hersek’in bizim dışımızda bir takıma daha puan kaybetmesi gerekiyor. Bosna-Hersek’in önünde Ermenistan ve Estonya deplasmanlarının bulunması, içerideki iki maçtaki rakiplerinin de Türkiye ve İspanya olması da puan kayıplarının hiç de uzak ihtimaller olmadığını ortaya koyuyor. Zaten Fatih Terim de aynı hesapları yapıyor. Maç sonrası “4 maç, 12 puan Allah’ın emri oldu. Fikstürümüz kolay değil ama Türk Milli Takımı herkesi, her yerde yenebilir. Şu anda avantajlı olan Bosna-Hersek, bunu kabul etmemiz lâzım. Hem biz yeneceğiz hem onlar kaybedecek. Avrupa Şampiyonası’ndan sonraki o coşkumuzu tekrar yakalamamız lâzım. Hayatım boyunca umutsuz

olmadım. Bırakmadım, bırakmayacağız. Ben umut dağıttım, umutları gerçek yaptım. Türk Milli Takımı, bu ülkeyi çok sevdiirdi. Utanılacak bir sonuç almadı. Utanılacak bir oyun da oynamadı. İspanya’yı çok gol geçirarak yenmek, bütün maçlar arasında en önemli maç olurdu. Oyuncularımızda büyük güven oluştururdu. Başka mesaj verecekti. Ülke futbolundaki tüm gençlere mesaj vardı. ‘Herkes yenilebilir’ mesajı olacaktı” sözleri de bunu gösteriyor. İspanya Teknik Direktörü Vicente Del Bosque’nin sözleri ise Milli Takımımızın oynadığı futbolun hakkını veren ve gelecek için içimize umut aşılayan cinsten: “Bugün büyük bir şekilde hak ederek kazanmadık. Türkiye’nin Bosna-Hersek ile maçı var. Ondan sonra her şey belli olacak. Bu grupta her an, her şey olabilir.”



## Bosna Hersek-Belçika: 2-1

Bilino Polje Stadı-1 Nisan 2009

**Hakemler**

Vladimir Hrinak, Tomas Mokos, Milan Palusak (Slovakya)

**Bosna-Hersek**

Supic-Spahic, Nadarevic, Pandza-Berberovic, Muratovic (Bajramovic dk. 87), Rahimic, Jahic, Ibricic (Pjanic dk. 77)-Misimovic, Dzeko (Topic dk. 90)

**Belçika**

Stijnen-Vermaelen, Simons, Kompany, Mudingayi (De Sutter dk. 58)-Swerts, Mirallas (Hazard dk. 73), Fellaini, Witsel-Sonck (Gillet dk. 90), Dembele

**Goller**

Dzeko (dk 12 ve 15), Swerts (dk. 88)

## Estonya-Ermenistan: 1-0

A. Le Coq Arena - 1 Nisan 2009

**Hakemler**

Cyril Zimmermann, Bruno Zurbruegg, Jean-Paul Remy (İsviçre)

**Estonya**

Pareiko-Dmitrijev, Rahn, Piiroja, Klavan-Puri, Vilksmae (Zenjov dk. 62), Vassiljev, Jaager-Kink (Lindpere dk. 70), Voskoboinikov (Vunk dk. 87)

**Ermenistan**

Kasparov-Arzumanyan, Mkhitaryan, Mkrtchyan, Hovsepyan-Pachayan, Arakelyan, Minasyan, Artavazd Karamyan (Ghazaryan dk. 90)-Manucharyan, Yedigaryan (Arman Karamyan dk. 85)

**Gol**

Arzumanyan (dk. 83 kendi kalesine)



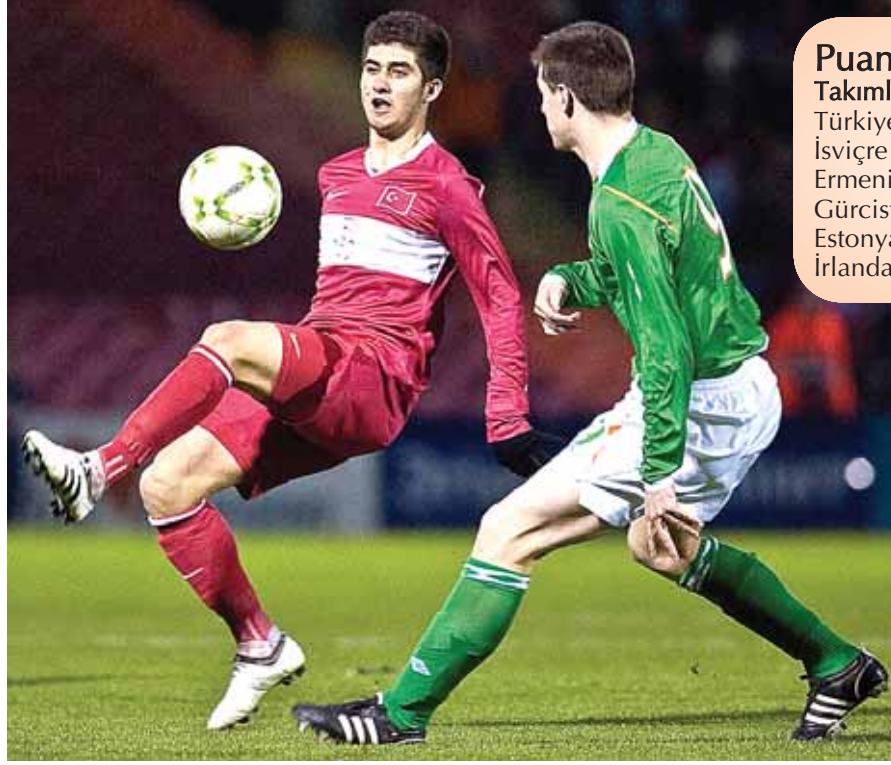


## Maç Programı

**31 Mart 2009**  
 İrlanda Cum.-Türkiye: 0-3  
**05 Haziran 2009**  
 İsviçre-Ermenistan  
**09 Haziran 2009**  
 Ermenistan-Türkiye  
**12 Ağustos 2009**  
 İsviçre-Estonya  
**04 Eylül 2009**  
 Ermenistan-İsviçre  
**05 Eylül 2009**  
 Estonya-Gürcistan  
**09 Eylül 2009**  
 Estonya-İrlanda Cumhuriyeti  
 Gürcistan-Türkiye  
**09 Ekim 2009**  
 Estonya-İsviçre  
 İrlanda Cum.-Gürcistan  
**13 Ekim 2009**  
 İrlanda Cum.-İsviçre  
**13 Ekim 2009**  
 Türkiye-Ermenistan  
**14 Kasım 2009**  
 Ermenistan-Estonya  
 Gürcistan-İrlanda Cum.  
 Türkiye-İsviçre  
**17 Kasım 2009**  
 Ermenistan-İrlanda Cum.  
**18 Kasım 2009**  
 İsviçre-Gürcistan  
 Türkiye-Estonya  
**02 Mart 2010**  
 İrlanda Cum.-Ermenistan  
**03 Mart 2010**  
 Gürcistan-Estonya  
**20 Mayıs 2010**  
 Estonya-Ermenistan  
**23 Mayıs 2010**  
 Estonya-Türkiye  
**26 Mayıs 2010**  
 İsviçre-Türkiye  
**30 Mayıs 2010**  
 Gürcistan-İsviçre  
**10 Ağustos 2010**  
 İrlanda Cum.-Estonya  
**11 Ağustos 2010**  
 Ermenistan-Gürcistan  
**03 Eylül 2010**  
 İsviçre-İrlanda Cum.  
**04 Eylül 2010**  
 Türkiye-Gürcistan  
**07 Eylül 2010**  
 Gürcistan-Ermenistan  
 Türkiye-İrlanda Cum.

U21 Takımımız, 2011 Avrupa Ümitler Şampiyonası eleme grubundaki ilk maçında İrlanda Cumhuriyeti'ni deplasmanda 3-0 mağlup etti

# Ümitler hızlı başladı

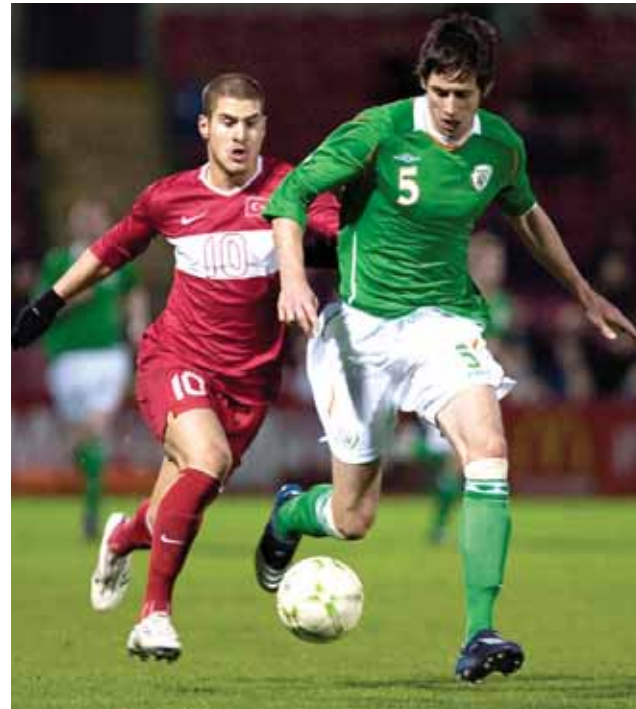


## Puan Durumu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Türkiye	1	1	0	0	3	0	3
İsviçre	0	0	0	0	0	0	0
Ermenistan	0	0	0	0	0	0	0
Gürcistan	0	0	0	0	0	0	0
Estonya	0	0	0	0	0	0	0
İrlanda Cum.	1	0	0	1	0	3	0

2011 yılında Danimarka'da düzenlenecek Avrupa Ümitler Şampiyonası finallerine katılmayı amaçlayan U21 Takımımız, eleme grubundaki ilk maçında İrlanda Cumhuriyeti'ni 3-0 yenerek başarılı bir başlangıç yaptı. 31 Mart'ta Cork kentinde oynanan bu maçtan önce 26 Mart'ta İstanbul Atatürk Olimpiyat Stadı'nda

Danimarka ile özel maçta karşı karşıya gelen Hami Mandıralı yönetimindeki Ümit Milli Takımımız, bu müsabakayı 64. dakikada Güray Vural ve 90. dakikada Ömer Şişmanoğlu'nun gollarıyla 2-0 kazandı. Bu karşılaşmadaki performansıyla form düzeyinin yüksek olduğunu gösteren Ümitlerimiz, İrlanda Cumhuriyeti



karşısında da kendisine umut bağlayanları yanıltmadı. Cork şehrindeki Turners Cross Stadı'nda oynanan karşılaşmada baştan sona üstün bir oyun sergileyen Ümit Milli Takımımız, 13. dakikada Deniz Yılmaz, 40. dakikada Emre Özkan ve uzatma bölümünde de Ömer Şişmanoğlu'nun gollarıyla 3-0 galip geldi. 2011 Avrupa Şampiyonası elemelerinde 2'si 6, 8'i 5 takımdan

## İrlanda Cumhuriyeti: 0 Türkiye: 3

Turners Cross Stadı  
 31 Mart 2009  
**Hakemler**  
 Stanislav Torodov,  
 Krassimir Krezov,  
 Ivan Valchev (Bulgaristan)  
**İrlanda Cumhuriyeti**  
 Redmond-Moloney, Nolan,  
 Darren Dennehy-Birmingham,  
 Gleeson, Meyler  
 (McCarthy dk. 46), Garvan,  
 Judge (Fagan dk. 81)-Sheridan,  
 O'Shea (Carey dk. 73)  
**Türkiye**  
 Volkan Babacan-Ferhat Bıkmaz,  
 Semih Kaya, Aykut Demir,  
 Emre Özkan-Aydın Yılmaz,  
 Jem Paul Karacan,  
 Soner Aydoğdu  
 (Murat Ceylan dk. 42),  
 Ferhat Kiraz  
 (Tunay Torun dk. 70)-  
 Deniz Yılmaz  
 (Ömer Şişmanoğlu dk. 56),  
 Mustafa Pektemek  
**Goller**  
 Deniz Yılmaz (dk. 13),  
 Emre Özkan (dk. 40),  
 Ömer Şişmanoğlu (dk. 90+3)

toplam 10 grupta 52 takım mücadele ediyor. Grup maçları sonunda ilk sırayı alan 10 takımla tüm grupların en iyi 4 ikincisi play-off'a yükselmeye hak kazanacak. Bu 14 takım arasındaki ikili eşleşmeden üstünlükle ayrılan 7 takımın yanı sıra ev sahibi Danimarka, 2001'deki finallerde mücadele edecek. Grubun ilk maçından galibiyetle ayrılan Ümit Milli Takımımız, ikinci maçını 9 Haziran 2009'da Ermenistan ile deplasmanda oynayacak.



*Elit Tur'da grubunu ilk sırada bitiren U17 Takımımız, Avrupa Şampiyonası'na katılma hakkını kazandı*

# Gençler finallerde

Teknik Direktörlüğünü Abdullah Ercan'ın yaptığı U17 Milli Takımımız, 2008-2009 Avrupa Şampiyonası finallerine katılma hakkını elde etti.

Adana ve Mersin'de düzenlenen Elit Tur 6. Grup maçlarına 4 takım katıldı. Türkiye'nin yanı sıra Galler, Romanya ve Finlandiya'nın mücadele ettiği maçlar sonunda 5 puanla grup şampiyonu olan U17 Milli Takımımız, Mayıs ayında Almanya'da düzenlenecek Avrupa Şampiyonası finallerinde mücadele edecek 8 takımdan biri olmayı başardı. Gençlerimizin Elit Tur'daki ilk rakibi Galler'di. 26 Mart günü Adana 5 Ocak Stadı'nda oynanan maçta iki kez yenik duruma düşen U17 Takımımız, Hasan Ahmet Sari ve Gökhan Töre'nin golleriyle eşitliği sağlayınca müsabaka 2-2 sona erdi. Aynı gün Tarsus Burhanettin Kocamaz Stadı'nda oynanan maçta ise Romanya, Finlandiya'yı 2-1 yenerek grup liderliğine yükseldi. Gençlerimiz, 28 Mart'ta yine Adana 5 Ocak Stadı'nda bu kez lider Romanya karşısına çıktı. 90 dakika golsüz sona ererken, Romanya 4 puanla liderliğini sürdürdü, U17 Takımımız ise 2 puanla üçüncü sıraya indi. Çünkü aynı gün Tarsus'ta oynanan karşılaşmada Finlandiya, Galler'i 3-0 mağlup ederek 3 puanla ikinci sıraya yükselmişti. 31 Mart günü gençlerimiz Finlandiya ile oynayacak, lider Romanya ise

## Puan Durumu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
<b>Türkiye</b>	3	1	2	0	4	2	5
Galler	3	1	1	1	5	5	4
Romanya	3	1	1	1	2	4	4
Finlandiya	3	1	0	2	4	4	3



Galler'le karşılaşacaktı.

U17 Takımımızın grubunu ilk sırada bitirebilmesi için Finlandiya'yı yenmesi yetmiyordu. Aynı zamanda Galler de Romanya'dan mutlaka puan almalıydı. U17 Takımımız, Adana 5 Ocak Stadı'nda Finlandiya karşısında görevini başarıyla yerine getirdi. 6. dakikada Hasan Ahmet Sari ve 62. dakikada Gökhan Töre'nin golleri, skorboarda 2-0'lık skoru astırmıştı. Müjdeli haber ise Tarsus'tan geldi. Son güne 1 puanla dördüncü sırada giren Galler, lider Romanya'yı 3-0 yenince grup birinciliği U17 Takımımızın oldu. 6-12 Mayıs 2009 tarihleri arasında Almanya'da düzenlenecek olan 2008-2009 Avrupa Şampiyonası finallerine ev sahibi Almanya ve U17 Takımımızın yanı sıra Galler, İsviçre, Hollanda, İtalya, İngiltere, Fransa ve İspanya katılacak.

## Abdullah Ercan 'Zoru başardık'

U17 Milli Takımımızın Teknik Direktörü Abdullah Ercan, maçın ardından yaptığı açıklamada, grubu lider tamamlayıp finallere kaldıkları için mutlu olduklarını söyledi. Ercan, grupta oyuncu kalitesine göre en iyi takım olduklarını, bu nedenle favori gösterildiklerini belirterek, şunları kaydetti: "Genç futbolcuların performansında değişkenlikler yaşanabiliyor. Ama biz sonuna

kadar bırakmadık ve ilk maça da son maça da aynı inançla çıktık. Futbolcular zor bir işi başardı. Bundan sonra Avrupa Şampiyonası'nda daha rahat bir performans sergileyeceğiz. Yetenekli bir kadroya sahibiz. Orada da büyük hedeflerimiz var. 6-12 Mayıs tarihleri arasında Almanya'da yapılacak Avrupa Şampiyonası'nda ülkemizi en iyi şekilde temsil ederek daha iyi sonuçlar alacağız."





# Türkiye bu finalden çok şey kazanacak

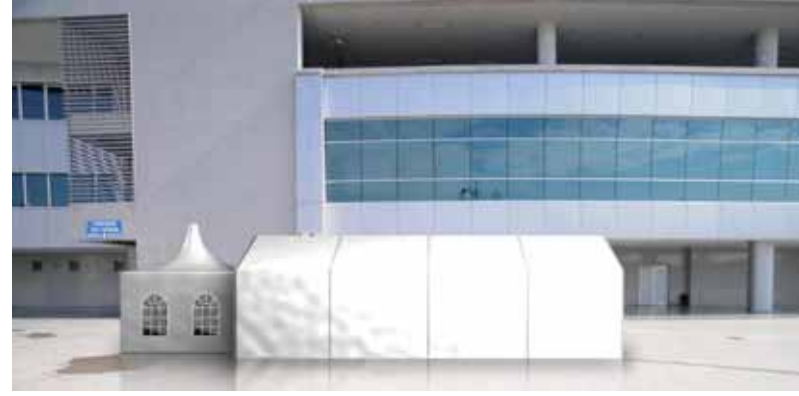
UEFA Kupası'nın bu formattaki son finali 20 Mayıs günü Fenerbahçe Şükrü Saracoğlu Stadi'nda oynanacak. Stadın finale hazırlanmasıyla ilgili çalışmalar Futbol Federasyonu'nun Orhan Gorbon yönetimindeki ekibi tarafından büyük bir titizlik ve özveriyle yürütülüyor. Gorbon'la çalışmaların gidişatını, bugüne kadar neler yapıldığını, UEFA Kupası finalini düzenlemenin ülke futboluna neler katacağını konuştuk.

Fenerbahçe'nin bu finale ev sahipliği yapmayı başarmış olması büyük bir iş. Ama tabii onun dışında hâlâ eksiklikler var. Şimdiye kadar birçok belediye, birçok kulüp Şükrü Saracoğlu Stadi'nı kendine örnek alıyordu. Şimdi yapılan yenileme projelerinin bir şekilde kayda geçip bundan sonraki statlar için de örnek olması gerekir.

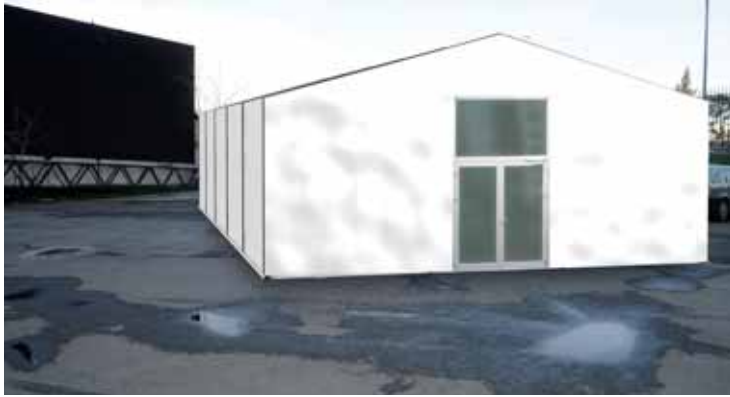
Bu ülkede UEFA Kupası finalini daha önce yaşamış, hele bu statta yaşamış bir yönetici olması mümkün değil. Onun için hepimiz bu işi maalesef ilk defa yaşayacağız. Mümkün olduğu kadar test maçlarında alanları denemeye tabi tutacağız. Mümkün olduğu kadar o günü gözümüzde canlandırmaya ve önlemler almaya çalışıyoruz.

Burada polis güçleri ve özel güvenlik güçlerinin dengesi daha birbirine denk olacak, saha içinde özellikle daha az polis bulunacak. Bu zaten hedeflenen ideal bir durum. İnşallah bir ilki başarıyla gerçekleştiririz de daha sonra diğer maçlara ve diğer statlara da örnek olur.

Türk sporu, organizasyon yapan, genç, profesyonel kadrolar açısından geri kalmış durumda. Dolayısıyla biz burada bir taraftan UEFA'nın istediklerini yapmaya, bir taraftan kendi ekibimizi ve Federasyonun organizasyon düzenleme kapasitesini artırmaya çalışıyoruz.



## Orhan Gorbon



İlker Uğur

▼Fenerbahçe Şükrü Saracoğlu Stadi'nda oynanacak UEFA Kupası finaline kısa bir süre kaldı. Önünüzde 50 gün gibi bir zaman var ve işler bir yandan ilerlerken doğal bir stres yaşıyor. Sizce nasıl gidiyor çalışmalar?

▲Bu organizasyonun birçok bakımdan kendine mahsus özellikleri var. Çünkü işin içinde çok farklı kurumlar bulunuyor. En azından Türkiye tarafında Türkiye Futbol Federasyonu, daha sonra Fenerbahçe Kulübü, daha sonra Valilik, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Kadıköy Belediyesi, güvenlik için İstanbul Emniyeti, havaalanları vesaire olunca tabii çok yönlü bir iş haline geliyor. Bir de işin yurtdışı ayağı var. UEFA, TEAM, TFF'nin UEFA ile ilişkileri ve Fenerbahçe

Stadyumu'nun geliştirilmesi vesaire deyince 10-15 farklı kanaldan işleri koordine etmek gerekiyor. Herhalde bundan dolayı ufak bir stres hissediliyor. Yani bu ilişkileri doğru götürmek çok zor aslında. Bunu tabii herhangi bir spor organizasyonu ile karşılaştırmak kolay değil. Dedğim gibi, her organizasyonun kendine göre özellikleri var, buradaki zorluk da sanırım bu.

▼Çok sayıda inşaat işi çıkmış durumda ve bu sanki yeni bir stat inşaatı anlamına geliyor. Bundan bir sene önce işin bu noktalara geleceğini tahmin ediyor muydunuz?

▲Ediyordum dersem yalan olur. Etmiyordum. Sanırım kimse etmiyordu. Burada Fenerbahçe Kulübü'ne teşekkür etmek lâzım. Çünkü UEFA Kupası finalini düzenleme hakkını kazanmak bence başlı başına bir başarı Türk futbolu için. Diğer statlarımızın hali ortada. Onun için Fenerbahçe'nin bu aşamaya gelmiş olması ve bu finale ev sahipliği yapmayı başarmış olması büyük bir iş. Ama tabii onun dışında UEFA kriterleri ve Elit Stadyum gibi kriterlere baktığımız zaman hâlâ eksiklikler var. Biz de bunları çok kısa bir



sürede, çok sınırlı bir bütçeyle yapmaya çalışıyoruz. Bu yüzden tabii biraz zorluklar oluyor. Güzel bir tecrübe aslında. Türkiye Futbol Federasyonu olarak bu stadyumun eksiklerini tespit etmek, UEFA'nın denetiminde tüm bunları görmek, yaşamak ve düzeltmek aslında hem Federasyon hem de Fenerbahçe için çok iyi bir tecrübe. Umarım Türk futbolu bundan istifade eder. Hem bu stat uzun vadede istifade eder hem de diğer statlarımız da bunu örnek alır. Şimdiye kadar birçok belediye, birçok kulüp Fenerbahçe Şükrü Saracoğlu Stadi'nı kendine örnek alıyordu. Bunu takdir ediyoruz. Fakat şimdi yapılan yenileme projelerinin de bence bir şekilde kayda geçip, bundan sonraki statlar için örnek olması gerekir.

▼Finaler öncesinde bir hazırlık aşaması var. Çok uzun bir süre. Yaklaşık bir sene. Bir de final günü var. Tek bir gün. O gün için neler hissediyorsunuz acaba? Bu da çok ilginç bir deneyim olacak herhalde.

▲Evet, dediğim gibi Türkiye'de ilk defa yaşanmış bir şey olacak. Daha önce Şampiyonlar Ligi Finali düzenlendi ama 15 günde bir maça sahne olan bir statta ilk kez final düzenleyeceğiz. Fenerbahçe Stadi dediğimiz gibi hep kullanılan, Fenerbahçe seyircisine alışmış bir stat. Şimdi yurtdışından seyirci gelecek ve her türlü insan grubu olacak. Türk VIP, yabancı VIP, medya çalışanları, polis, seyirciler, belki çok fanatik yabancı seyirciler gibi birçok seçenek var. Tabii bu ülkede UEFA Kupası finalini daha önce yaşamış, hele bu statta yaşamış bir yönetici olması mümkün değil. Onun için hepimiz bu işi maalesef

ilk defa yaşayacağız. Mümkün olduğu kadar test maçlarında alanları denemeye tabi tutacağız. Mümkün olduğu kadar o günü gözümüzde canlandırmaya ve önlemler almaya çalışıyoruz. Ekip çalışması burada çok önemli. Kendi organizasyon ekibimizi mümkün olduğu kadar o güne hazır hale getirmeye çalışıyoruz. Hem fikren hem de fiilen stadyumdaki operasyon olarak... Bir de bu maç için şöyle düşünmek lazım; UEFA'nın maçdır bu ve biz sadece bunun sözleşmedeki maddelerinin yerine getirilmesinden sorumluyuz. Yani maçın düzenlenmesinden yüzde 100 biz sorumluyuz denemez. Hem UEFA hem TEAM hem biz hep beraber o günün çok başarılı bir gün olması için elimizden geleni yapacağız. Beni endişelendiren çok fazla bir şey yok aslında. Beni meraklandıran tek şey, stadyumun çevresindeki alanın çok dar olması ve bu alana bugüne kadar 20 bin seyircinin bir taraftan. 20 bin seyircinin de diğer

taraftan gelmemiş olması. Bunu herkesin ilk defa yaşayacak olması beni meraka düşürüyor gerçekten.

### Güvenlik açısından bir ilk

▼Güvenlik de apayrı bir konsept. Bu tip bir karşılaşmada herhalde ilk kez bu kadar az polis göreceğiz bir stadın içerisinde.

▲Evet, aslında bu zaten birçok insanın kafasında, özellikle futbol yöneticiliğinde bulunmuş insanların kafasında olan bir konu. Neden bizde Avrupa'daki gibi daha az polis olmuyor, neden daha çok steward olmuyor, neden sahanın etrafı polis dolu oluyor, neden biz İstanbul Emniyeti'ne böyle bir angarya çıkartıyoruz? Bu maçta da gerek yurtdışına verilen mesaj, gerek gerçekten UEFA prensipleri, gerekse de Emniyet'te herhangi bir aksaklık olmadan bu işin düzenlenmesini sağlamaya çalışıyoruz. Evet, burada polis güçleri ve özel güvenlik güçlerinin dengesi daha birbirine denk



olacak, saha içinde özellikle daha az polis bulunacak. Bu zaten hedeflenen ideal bir durum. Onun için orada da inşallah bir ilki başarıyla gerçekleştiririz. İnşallah da daha sonra örnek olur diğer maçlara, diğer statlara.

▼UEFA'nın yaptığı şeyler var, TEAM'in yaptığı şeyler var, LOC olarak bizim belli başlı sorumluluklarımız var. Bir taraftan baktığım zaman LOC; UEFA ve TEAM'in sorumluluklarını ne kadar üstlenirse o kadar sevilir ve bu da önümüzdeki döneme o kadar olumlu yansıyor.

▲Evet, bu çok doğru bir tespit. Aslında bütün bu sözleşmelerde, UEFA ile Federasyon arasındaki görüşmelerde ve UEFA Kupası'nın bugüne kadarki yapısı içinde, bu sorumluluklar çok net bir biçimde kâğıt üzerinde paylaşılmış durumda. Bizim tek sorumluluğumuz aslında UEFA ile TFF arasında yaklaşık 3 sene önce imzalanmış sözleşmeye aykırı davranmamamız. Bu sözleşmenin içinde güvenlikti, skorboarddu, çimdi, otellerdi, havaalanıydı bunların hepsi var aslında. Dolayısıyla biz bunu zaten bizim işimiz olduğu için yapıyoruz. Bir taraftan da demin konuştuğumuz gibi, stadyumdaki ve çevredeki eksikliklerle uğraştığımız için ister istemez hiçbir şeyi şansa bırakmamaya çalışıyoruz. Bu anlamda biraz gerektiğinden çok çalışıyor olabiliriz.

Gerektiğinden çok sorumluluk da alıyor olabiliriz. Bu konuda sana katılıyorum. Diğer yandan da bizim gerek başkanımızın gerek başkanvekilimizin gerek Şenes Erzik Bey'in defalarca hatırlattığı gibi, Futbol Federasyonu ile UEFA arasındaki ilişkilerin gelişmesi çok önemli. UEFA'ya "Bizden ne isterseniz yaparız, onun dışında bir şey yapmayız" diye bir mesaj vereceğimize, "Biz şartlar elverdiği kadar bu finali güzelleştirmeye, daha çok tanıtmaya, içinde çalışanlar için daha huzurlu, daha mutlu, daha keyifli bir tecrübe haline getirmeye uğraşıyoruz" mesajı vermek gayet dengeli ve doğru bir yol. Onun dışında da Türk sporu, maalesef mesela bir İsviçre'deki, bir Almanya'daki gibi organizasyon yapan, genç, profesyonel kadrolar açısından geri kalmış durumda. Bugün Türkiye'de bizler biraz şanslıyız. Federasyonun, Şampiyonlar Ligi Finali tecrübesini yaşamış olmaktan ileri gelen 40-50 kişilik bir insan grubu var. Ama bunun yüzlerce, binlerce olması lâzım.





çok saygı duyarak bu işten ayrılmaları önemli. Bizler bu işte uzun yıllar var olacağımızı varsayarsak, UEFA ile olan ilişkilerde bu da çok çok önemli.

▼**2016’da Avrupa Şampiyonası’na iki ay kala inşallah “Bu ekip 2009’u yapmıştı, oradan yetişip bu zamana kadar geldi. Araya bir de Avrupa Gençler Şampiyonası, Ümitler Şampiyonası kattı” diye konuşabiliriz.**

▲2016 tabii ki çok önemli. Ayrıca bu finalin başarısı da çok önemli. Ama şöyle de bakarsanız, biz burada sadece bir maç düzenliyoruz. 2012’de 31

maç var. Sonra daha çok olacak, çünkü finaller 24 takıma çıkıyor. Yani biz bundan 7-8 sene sonra 35-40 maç düzenleyecek kadrolara sahip olacaksak, bu işi en az şimdi olduğu kadar, belki de daha çok ciddiye almamız gerekir. Bu konuda şimdiye kadar bu ekibin çok iyi çalıştığını düşünüyorum. Umarım büyüklerimiz de öyle düşünüyordur. ▼**Şu ana kadar Federasyon bu organizasyon için ne kadar para harcadı?**

▲Şimdi bu finalle ilgili Federasyonun gelirleri belli. 750 bin İsviçre Frangı sabit gelir, 650 bin İsviçre Frangı performans geliri diyebileceğimiz, biraz organizasyon komitesinin performansıyla doğru orantılı bir gelir var. Özverili çalışma ve her şeyi en iyi şekilde yapma çabası olduğu süreç, çok büyük bir kaza olmadığı takdirde bu gelir zaten hak ediliyor. Bir de bilet gelirlerinin yüzde 30’u gibi bir alem var. Bu biraz esnek bir kalem. Bilet

gelirlerini tahmin etmek çok zor. Çünkü hangi takımların final oynayacağı henüz belli değil. Örneğin Milan olsaydı belki farklı olurdu. Bir Ukrayna takımı olursa düşük olabilir. Bu nedenle yüzde 30 kalemını rakamsallaştırmak zor. Ama biz prensip olarak bu bütçeyle bu finali organize etmeye çalışıyoruz. Şu ana kadar Federasyonumuz sadece 700 bin lira gibi bir masraf yaptı. Ancak kazancın, demin bahsettiğim gelirlerden dolayı 3 milyon TL’ye kadar çıkması beklenebilir. Fakat şunu da eklemeliyim ki; bunun yaklaşık yüzde 60’ı stadyuma gidiyor. Bu yüzde 60’ın da maalesef yarısı geçici, yarısı da kalıcı maliyetler. Örneğin Fenerbahçe Stadı’nın yeni skorboarduna bizim de bir katkımız oldu. Türk futbolu adına çok güzel bir şey.

### Bu bilgi kitaplaştırılacak

▼**Bir de buradaki bilgiyi kitaplaştırma gibi proje var galiba. Aynı zamanda yaptıklarımız ve yaşadıklarımız bir taraftan filme kaydediliyor sürekli.**

▲Evet, demin konuştuklarımız gibi yarın, öbür gün burada olmasak bile, daha sonraki organizasyon çalışanları bunlardan faydalansın istiyoruz. Türkiye’de çok yakın zamana kadar spor yöneticiliği eğitimi diye bir şey yoktu. Sen de ben de hepimiz başka mesleklerden organizasyon işlerine girdik. Halbuki artık var. Hem Bahçeşehir Üniversitesi’nde hem Kadir Has Üniversitesi’nde, belki de benim bilmediğim başka okullarda okuyan gençlerin yolu, önünde sonuna Futbol Federasyonu veya

Fenerbahçe’yle kesişecektir. Bir gün onlara “Bir UEFA Kupası Finali nasıl organize edildi, ne zaman başladı, ne zaman bitti? Neler önemliydi, neler önemsizdi, neleri doğru yaptık, neleri yanlış yaptık? Neleri bilseydik daha iyi yapardık?” şeklinde bir rapor vermek, bence bizim en önemli görevlerimizden biri. Yine bağlantılı olarak, bahsettiğim programlarda okuyan genç öğrenciler sağ olsunlar bizimle gönüllü olarak çalışıp bunu yapıyorlar. Hedefimiz finalin ertesi günü hem bir kitap hem bir filmin hazır olması ve bunun ilgilenenlere sunulması. Arkamızda da böyle bir kitap bırakmak istiyoruz. Çok zor bir şey değil aslında ama faydalı olacağını düşünüyorum.

▼**Peki, 21 Mayıs günü ne yapmayı düşünüyorsunuz?**

▲Vallahi bilmiyorum, bir tatil iyi gelir, biraz dinlenmek lâzım herhalde. Fiziksel olarak değil de kafa olarak. Futbol Türkiye’de o kadar toplumsal bir mesele ki, futbolun içine girince ben şahsen kendimi kaybediyorum, başka şeylere vakit ayıramıyorum. Özel hobilerime, aileme, seyahatlere, başka işlere falan... Daha önce de böyle olmuştu. O yüzden kendimi futboldan uzaklaştırıp tekrar dengeli bir kafa yapısına kavuşmaya çalışacağım. Şöyle düşünüyorum; yani şu anda bile stadyumda bazı işler başladı. Onları görmek bile insana çok güzel bir hissiyat veriyor. İnşallah her şey yolunda giderse, 21 Mayıs’ta hep beraber bütün ekip ve Federasyon olarak güzel bir final yapmış olmanın hazzını duyarız. Bu herhalde bizi bir süre idare eder.

## Haydi çocuklar finale

20 Mayıs’ta Fenerbahçe Şükrü Saracoğlu Stadı’nda oynanacak 2009 UEFA Kupası Finali kapsamında Kadıköy Belediyesi ve Kadıköy İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü’nün desteği ile Kadıköy İlçesi’nde düzenlenen Herkes İçin Futbol Turnuvası, 28 Şubat Cumartesi günü Kalamış Parkı halı sahasında oynanan maçlarla başladı. Fair-Play çerçevesinde geleceğin futbolseverlerini eğlenceli müsabakalar ile bir araya getirmeyi hedefleyen turnuvada, kız-erkek karma takımları 9-10, 11-12, 13-14 yaş kategorilerindeki gruplarda mücadele ediyor. Cumartesi günleri, 10.00-14.00 saatleri arasında oynanan maçlarla devam eden turnuvanın yarı finalleri ve finali ise 20 Mayıs Çarşamba günü Kalamış Parkı halı sahasında oynanacak. Finallere kalan takımlar ile karma Fair-Play takımlarından belirli sayıda katılımcı, UEFA’nın davetlisi olarak 2009 UEFA Kupası Finalini Fenerbahçe Şükrü Saracoğlu Stadı’nda seyredebilecek.



## Geri sayım totemleri

Fenerbahçe Şükrü Saracoğlu Stadı’nda 20 Mayıs Çarşamba günü oynanacak UEFA Kupası Finali için geri sayım devam ediyor. Tanıtım çalışmaları kapsamında şehrin önemli iki noktasına

konulmak üzere LED ekranlı zaman sayaçlı tasarlanan, “Geri sayım başladı” sloganına sahip totemler Taksim Meydanı’na ve Kadıköy İskelesi’nin önüne yerleştirildi. Final maçına 60 gün kala, 21 Mart Cumartesi günü çalışmaya başlayan bu totemler gün, saat, dakika gösteren 3 ayrı LED ekrandan oluşuyor. Totem, Osmanlı ve Bizans motifleri ile İstanbul ve finalin oynanacağı stadyumun ikonlarının yer aldığı, bu finale özel tasarlanan mozaik desenlerdeki logo ile kaplandı.





# İngiliz saltanatı ne

Şampiyonlar Ligi’nin giderek Premier Lig’e dönüştüğü gerçeği, bu sezon da en katı biçimiyle karşımızda duruyor. Çeyrek finaldeki 8 takımdan 4’ü İngiliz. Uzun bir süredir İngiliz takımlarını ancak bir başka İngiliz eleyebiliyor. Bir dönem Avrupa futboluna damga vuran İtalyanlar ise Şampiyonlar Ligi’nin son 8 takımı arasına girmeyi başaramadı. Peki, bu hegemonya ilelebet sürecek mi? 6+5 kuralının yürürlüğe girmesi, İngiliz kulüplerinin hızını kesecek gibi görünüyor. Kadrolarında İngiliz oyunculara neredeyse hiç yer vermeyen Ada kulüpleri, altyapı anlamında da İspanya’nın 10, İtalya’nın ise 5 yıl gerisinde gösteriliyor.

Caner Eler

“Futbolda bu tip üstünlük periyotları söz konusu olabiliyor. Fakat bunlar geçici dönemlerdir. Yani Premier Lig takımlarının günümüzdeki hâkimiyeti sonsuza kadar sürmeyecektir.”

Günümüzün artık en büyük futbol filozoflarından kabul edilen Arsenal Teknik Direktörü Arsene Wenger bu sözleri Şampiyonlar Ligi son 16 turunda üç İtalyan takımı, üç İngiliz takımına elendikten sonra sarf etmişti. Gerçekten de İngilizlerin Şampiyonlar Ligi’ni böylesine boyunduruk altını alışı geçici bir futbol geleneği mi yoksa çok daha ciddi temellere dayanan ve “temelli” bir sonuç mu? İtalyanların düşüşü nereye kadar? Şampiyonlar Ligi nereye gidiyor? İngiltere Ligi takımlarının kendi aralarında oluşturduğu bir üst küme görünümünde devam mı edecek, yoksa direksiyonuna dönem dönem İtalyan, İspanyol, Alman ve diğer milletlerden şoförlerin oturduğu

gerçekten uluslararası bir lig mi olacak? Sorular doğal olarak bir hayli fazla, ama artık cevapları aramanın vakti geldi. Arsene Wenger’in dediği gibi Şampiyonlar Ligi tarihinde bu tip belirli ülkelerin temsilcilerinin yarattığı egemenlik durumları yaşanmıştı. Real Madrid ile başlayan bu tip tek takım güdümlü yıllar, Bayern Münih, Ajax, Liverpool, Milan gibi örneklerle devam etmiş, bazen de İtalya, İspanya, Hollanda, Almanya, İngiltere, Portekiz, Fransa gibi tek ülke güdümlü yıllara ön ayak olmuştu. Hatta özellikle 80’li yıllar boyunca propaganda unsurunun doruğa ulaştığı dönemde, spor altyapı disiplininin üst düzey olduğu eski Doğu Bloğu ülkelerinden (Romanya, Sovyetler Birliği, Yugoslavya) Steaua Bükreş, Dinamo Kiev ve Kızılyıldız gibi takımların başarılarını izleme şansı bulduk. Lâkin günümüzde yaşadığımız

İngiltere Ligi takımlarının mutlak üstünlüğünü, İtalyanların ise başılamaması, bu dönem yaşanan temeller tarihin sayfalarında yaşananlardan biraz farklı dinamiklere dayanıyor. Aslında cevap yine tarihin tozlu sayfalarından başlıyor. Avrupa kupaları tarihinde her ne kadar en başarılı takımların başında Real Madrid gelse de futbolseverlere “En ateşli rekabet hangisi?” diye sorulduğunda akla ilk gelen İngiltere-İtalya çekişmesi olur. Bu durum acı bir şekilde “Heysel Faciası” ile hatırlansa da o acı günün İngiliz ve İtalyan futboluna yaptığı etkiler tartışılmaz olmuştur. Ardından gelen İngiltere’deki Hillsborough olayı ve onun sonucu olarak ortaya çıkan Taylor Raporunun etkisiyle Ada’daki statların hepsinin modernleştirilme çalışmalarının başlaması, her şeyin belli kurallar çerçevesine oturtulup holiganizmin önüne geçilerek

Premier Lig organizasyonuyla yepyeni bir İngiliz futbol sisteminin ortaya çıkışı, şu dönem yaşanan devrimin betonuna ilk dökülen harçlardı. İtalya’da ise 1990 Dünya Kupası’nın düzenlenmesiyle hem önemli statlar inşa edilmiş hem de artık tüm yetenekli ve ünlü futbolcuların ilk tercihi İtalya olmuştu. 1982 Dünya Kupası’nı kazanan İtalya Milli Takımı’nın yarattığı ivmeye rağmen, birkaç sene önce şike skandallarıyla uğraşmak durumunda kalan Milan ve diğer bazı kulüpler, artık Avrupa’nın mutlak idarecisi konumuna geliyorlardı. 35 yılda 5 Şampiyon Kulüpler Kupası kazanan İtalyan takımları, 1989’la beraber 1998’e kadar olan dönemde Milan ve Juventus’la 4 kez zafere ulaşıyordu. Hatta Sampdoria, Milan ve Juventus ekipleri 5 kupayı da finalde kaybediyorlardı. 10 yılda gelen 9 final inanılmaz bir rakamdı. Aynı dönemde Juventus, Torino,

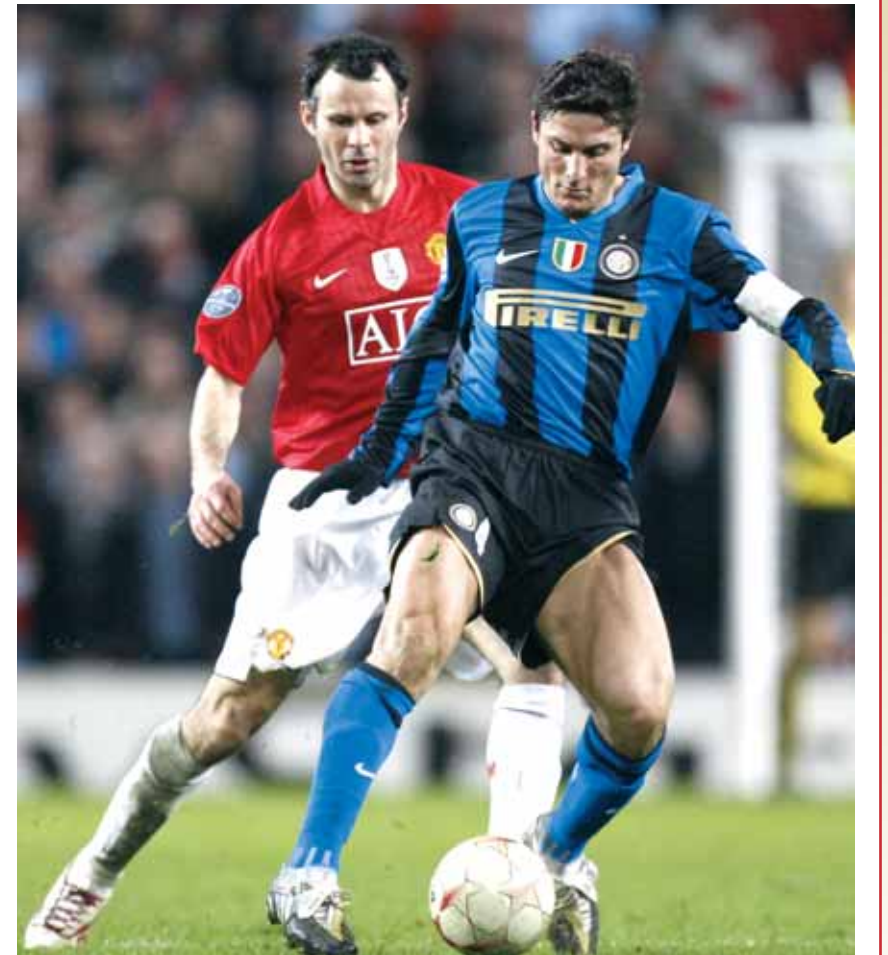
# kadar sürecektir..

Napoli, Parma, Fiorentina, Lazio ve Inter gibi takımların UEFA ve Kupa Galipleri Kupaları’ndaki başarıları, İtalya’yı ülkeler sıralamasında 90’ların sonunda 1 numaraya taşımıştı. İngiliz takımları ise Heysel’den sonra gelen 5 yıllık cezanın dönüşünde adaptasyon sürecinde gelişimlerini sürdürüyorlardı. Bugünkü hâkimiyetin temelleri yavaş yavaş atılıyordu. Kulüplerin yavaş yavaş hissedarların sahip olduğu borsadaki şirketlere dönüşmesi belki de en önemli adımdı. Ardından 90’ların ortasında futbol tarihinin kulüpler bazında belki de en önemli gelişmesi olan Bosman davasının patlaması ve sonrasında gelen yabancı futbolcu kurallarındaki değişiklikler, dengelerin sarsılmasına yol açıyordu. Bosman’ın ilk dalga etkisi tam anlaşılamamıştı. Fakat asıl atom bombası misali artçı dalgalarını şu günlerde çok ağır hissediyoruz. İngilizler Bosman sonrasında, bu konuda tam bir özgürlük tanıyınca, ligde yetenekli yabancı futbolcu sayısında çok büyük artışlar yaşanmaya başladı. Aynı zamanda yabancı teknik adamlar da çoğalmaya başlamıştı. 1996 Avrupa Şampiyonası’nın Ada’da düzenlenmesi de Premier Lig’in gelişimi adına çok önemli bir katalizör oldu. 2000’lerle beraber İtalyanların o hâkimiyeti kalmıyordu artık. Alex Ferguson, sonunda Manchester United ile Şampiyonlar Ligi’ni alırken, Real Madrid kazandı üç Şampiyonlar Ligi ile yeni bir hanedanlık kurmanın peşindeydi. Valencia yeni renk olarak katılmıştı ortama. “Acaba İtalyanlar bocalıyor mu?” derken, yeniden yapılanan Berlusconi’nin Milan’ı ve Moggi’nin Juventus’u 2003’te hem de çok manidar bir şekilde Old Trafford’da finalde buluyorlardı. Fakat 90’larda diğer kupaları kasıp kavuran İtalyan takımları adeta yok oldular. Paralı başkanların endüstriyelleşen futbol kurallarına adaptasyonda zorlanmaları ve ekonomik krizin pençesinden kurtulamamaları sebebiyle Parma, Lazio, Fiorentina, Perugia gibi takımlar iflâs edip etkilerini yitirdiler. 1999’daki Parma ve Lazio zaferlerinden sonra 2000’lerde İtalyanlar ikinci kupaya hiç uzanamadı. Hatta finale dahi yükselemediler. 80’lerden itibaren dünyanın en göz alıcı, en popüler, en prestijli ligi olan Serie A kendini yenileyememenin, futboldaki

değişim rüzgârında yanlış yöne gitmenin acısını çekmeye başlamıştı. Üstüne bir de Juventus’u 2. Lig’e götüren Calciopoli gibi skandalların patlak vermesi, birçok kulüp başkanının iflâslar ve yolsuzluklarla uğraşması, bu da yetmezmiş gibi bir de taraftar olaylarının ve ölümlerinin artması, İtalya futboluna vurulan ağır darbeler oldu. İngiliz takımlarını ise bir bir satın alan Rus, Amerikan ve Arap kökenli yatırımcılar, ekonomik anlamda Premier Lig’e büyük bir güç getirdi. Sadece ünlü ve pahalı yabancı futbolcuların transferlerini değil, aynı zamanda marketing, Uzakdoğu’ya açılma, kurumsallaşma gibi konularda büyük atılımlar yapıldı. Premier Lig’in yayın hakları anlaşmaları dahi diğer liglerin çok üzerinde rakamlara yapılmaya başlandı. Kulüpler çok önemli maddi kaynaklara kavuşuyordu artık. Amerikan profesyonel spor liglerinden izler taşımaya başlayan ekonomik ve idari bir yapı söz konusu olmaya başlamıştı. Akademilere dahi çok önemli paralar döküyordu kulüpler. Daha önce Four Four Two dergisi için yaptığım bir araştırmada, sadece akademi yatırımı için yılda 4 milyon pound harcayan kulüplere rastlamıştım. Tüm bu ekonomik güç ve 90’ların başından itibaren yıllara yayılan sistemli gelişim, Şampiyonlar Ligi’nde başarıyı hatta her yıl çeyrek finalde dört İngiliz takımının birden yer almasını sağlayan ana itici motorlar oldu. Şampiyonlar Ligi’nde İngiliz devrimi yaşanıyor. 2007’den bu yana İngilizleri İngilizler dışında yenen takım yok. Ancak birbirlerini eliyorlar. 2009 Şampiyonlar Ligi’nde bu vaziyetin tekrarını izlemeye devam ediyoruz. Avrupa’da yıllardır Milan’la ayakta kalan İtalya ise çeyrek finalde tek temsilci bile bulunduramamanın şokunu yaşıyor. Aslında UEFA’da Udinese olmasa Nisan ayı gelmeden İtalya kepenk indirecekti. Bu durum son 10 yılda futbolda yaşanan endüstri rüzgârına paralel ama ters yönlerde tepki veren iki ülke futbolunun ibret verici hikâyesi aynı zamanda. Lakin işin bir de diğer yönü mevcut. İtalya Milli Takımı Teknik Direktörü Marcello Lippi, geçtiğimiz günlerde yaptığı açıklamada “İtalya-İngiltere rekabeti sadece milli takımlarda gerçek anlamda yaşanıyor. Çünkü Chelsea, Liverpool, Manchester ve

Arsenal, İngiliz futbolunu temsil etmiyor. Sahipleri, teknik direktörleri ve asıl önemli oyuncuların büyük bölümü İngiliz olmayan takımlar nasıl bunu yapabilir ki?” diye kinayeli bir yaklaşımda bulundu. Olimpiyat Stadı’nda Roma karşısına çıkan Arsenal kadrosunda sadece 1 İngiliz, Benitez’in Liverpool’unda Real Madrid karşısında sadece 2 İngiliz, (Real’den daha fazla İspanyol vardı), Chelsea’de Juventus maçında 3 İngiliz ve Manchester’da Inter karşısında 4 İngiliz futbolcu bulunduğu için, açıkçası Lippi’ye hak vermemek de elde değil. Eğer FIFA Başkanı Sepp Blatter’in hayali olan 6+5 kuralı Avrupa Birliği vetosunu aşabilirse, bir kulübün bulunduğu ülkeden en az 5 hatta 6 futbolcuyu sahaya sürmesi gerekecek. Altyapı sistemleri çok daha üretken olan İspanya ve İtalya bu konuda çok zorlanacak gibi gözükmezken (Bu sene Milan, Inter dâhil, özellikle de Juventus altyapılarından çok fazla futbolcuya sahip kadrolarla oynuyorlar), o kadar akademi yatırımına rağmen İngiliz takımları büyük problemler yaşayabilir.

Çünkü akademi sistemi daha çok fiziğe dayalı efektif olmayan bir eğitim anlayışını içeriyor. Bu dönemde yaşanan İngiliz İmparatorluğu yerini tekrar dengeye ve demokrasiye bırakabilir. FA Futbolcu Gelişim Sorumlusu Trevor Brooking, İngiltere’de hiç bu kadar zayıf bir genç futbolcu dönemine rastlanmadığını söylüyor. Genç oyuncu gelişimi konusunda İspanya’nın 10, İtalya’nın ise 5 yıl gerisinde olduklarını iddia ediyor. Yabancı serbestisi ve diğer maddi güç konuları belki Premier Lig’i en güçlü konumuna getirip Şampiyonlar Ligi’ni domine etmelerini sağlamış durumda. Fakat istikbal adına İspanya ve İtalya’nın yaptığı altyapı çalışmaları uzun vadeli etkileriyle daha aydınlık umutlar vaat ediyor. Yani aslında Serie A iddia edildiği gibi ölmedi. Belki de asıl içten içe tümörün yediği lig Premier Lig olabilir. Şampiyonlar Ligi, önünde gelen “İngiliz” takısından sınırlanabilir. Kim bilir, Şampiyonlar Ligi konusunda belki Arsene Wenger gerçekten de geleceği görüyor. Fakat o, Blatter’in önerisinin en büyük düşmanı, onu da hatırlatalım.





Futbolculuk kalitesi ve Beşiktaş'a katkısı bir yana, çok farklı bir insan var karşımızda. Hayatını ailesine adanmış, Çek Ligi'nde Prag hâkimiyetini yıkan Liberec'in kaptanı olarak Türkiye'de de Sivasspor ve Trabzonspor'a hem saygı hem de hayranlık duyan bir oyuncu... Taraftarla fotoğraf çekirtmeyi zül addedenlere karşılık "Futbol onlar için oynanır" diyen, bir başkasıyla ilgili olumsuz düşüncelerini açıklamayı, "Başkalarının benim sözlerimden hareketle olumsuz fikirlere kapılması doğru olmaz" diye değerlendiren, maç sırasında kırmızı kart gördüğü hakemden özür diledikten sonra formasını değiştirip "Hatırladığımda tüylerimi diken diken eden bu olayın bende bir hatırası kalmalıydı" diyen, adam gibi bir adam.



## Tomas Zapotocny

▼Ülkemize bu sezon gelmiş bir futbolcusun ve biz seni daha yakından tanımak istiyoruz. Bize Tomas Zapotocny'den biraz söz eder misin?  
▲13 Eylül 1980'de doğdum. Benden küçük iki erkek kardeşim var. Annem yaşadıkları kasabada yüzme öğretmenliği yapıyor. Babam ise orman yangınlarını söndürme işinde çalışıyor. Ancak omzundan sakatlandığı için emekli oldu.  
▼Futbola nasıl başladın? Neden başka bir spor dalını değil de futbolu seçtin?  
▲Babam da zamanında futbol oynadığı için küçüklükten beri bu sporun içindeydim ve başka hiçbir branşı düşünmeden futbolcu oldum. İki kardeşim de futbol oynadı ama bu meslekte benim kadar şanslı değillerdi.  
▼Futbolcu olma motivasyonun neydi? Para mı şöhret mi ya da başka bir gerekçe mi?  
▲Bu motivasyon zamanla çok değişiyor. Başlangıçta ünlü bir futbolcu olmayı, herkesin beni tanımmasını istiyordum ama zaman geçtikçe önceliklerim çok değişti. Benim için öncelik profesyonel hayat, yani bu işten para kazanmak. Ailemin ve özellikle çocuklarımın geleceğini garanti altına almak istiyorum. 20-21 yaşındayken kafamda sadece futbol vardı. Başka hiçbir

# Altın kalpli adam

Başlangıçta ünlü bir futbolcu olmayı, herkesin beni tanımmasını istiyordum ama zaman geçtikçe önceliklerim çok değişti. Bir ailem, iki küçük çocuğum var ve benim önceliğim onların sağlıklı olması, geleceklerinin güvence altına alınması.

Çek Cumhuriyeti'nde herkes Slavia ve Sparta'yı bilirken, Liberec'te şampiyonluğa ulaştık ve ben o takımın kaptanıydım. İtalya'ya transfer olmam da bundan kaynaklandı. Hem kendimle hem de o takımla gurur duyuyorum.

Mazlum **Uluç**

şey düşünmüyordum. Ama şu anda bir ailem, iki küçük çocuğum var ve benim önceliğim onların sağlıklı olması, geleceklerinin güvence altına alınması. Futbol için eskiden olduğu kadar deli değilim.

### Kendimle gurur duyuyorum

▼Çek Cumhuriyeti futbolu dendiğinde herkesin aklına Sparta ve Slavia Prag gelir. Sense farklı takımlarda oynadın ve ardından İtalya Ligi'ne transfer oldun. O kadar göz önünde bulunmayan bir takımdan İtalya'ya transferin nasıl gerçekleşti?  
▲Çek Cumhuriyeti'nde herkes Slavia ve Sparta'yı bilirken, genelde şampiyonlukları onlar paylaşırken, küçük sayılabilecek bir takımda, Liberec'te şampiyonluğa ulaştık ve ben o takımın kaptanıydım. İtalya'ya transfer olmam da bundan kaynaklandı. Hem küçük bir takımın bu kadar başarılı olabilmesi ve hem de o takım içinde nispeten öne çıkan isimlerden birisi olmam bu transferi sağladı. Kendimle ve takımımın gurur duyuyorum. Çünkü bizim için hem çok zor hem de çok önemli bir dönemdi. Küçük bir takımın tüm oyuncularının şampiyonluğa ulaşmayı sağlayabilecek futbolu oynaması ve motivasyonu



kendilerini fazla öne atmadan, takım için oynayarak ve daha da önemlisi şampiyonluğa inanarak bu başarıyı elde ettiler. Sizin de söylediğiniz gibi, gerçekten de tarihi bir olaydı bu.

### Sivasspor ve Trabzonspor çok hoşuma gidiyor

▼Bugünün Sivasspor'unu o günün Liberec'ine benzetebilir miyiz?  
▲Kesinlikle benzetebiliriz. Sivasspor'un bu sezon Turkcell Süper Lig'de şampiyon olduğunu düşünsenize... Bizim için de aynı durum vardı. Liberec genç ve çok istekli oyuncularıyla inanılmaz bir başarı yaşadı. Bunun Türkiye'de de Sivasspor'la gerçekleşmesi müthiş olur ve üstelik olmayacak bir şey de değil. Beşiktaş taraftarlarının şimdi söyleyeceklerimi kendilerine karşı söylenmiş sözler olarak algılamasını istemiyorum, çünkü bizim taraftarlarımız gerçekten çok tutkulu; ancak hem Sivasspor hem de Trabzonspor'u çok beğenerek izliyorum ve çok da takdir ediyorum. Beşiktaş, Fenerbahçe ve Galatasaray hem çok tanınmış takımlar hem de şampiyonluk son yıllarda hep onların arasında paylaşılmış durumda. Ama Trabzonspor ve Sivasspor'un oynama tarzları, istekleri, hırsları ve mücadele yapıları gerçekten çok hoşuma gidiyor.  
▼Bu söylemi galiba Liberec'li olmana borçluyuz.  
▲Elbette.  
▼Futbola başladığın dönemlerde bir idolün var mıydı?

▲Benim için tek idol var, Paolo Maldini. Kendisine karşı oynamış olmaktan da çok mutluyum ve futbol hayatımın sonuna kadar da onun futbol tarzını kendime örnek alacağım.  
▼Çek futbolunda Kadlec ve Straka da senin mevkisinde oynayan başarılı futbolculardı. Bu iki oyuncu senin için bir örnek teşkil etmedi mi?  
▲Beni çocukluğumdan beri yetiştiren ve futbolla ilgili her şeyi öğreten bir hocam var, Jozef Csaplar. O bana her zaman en tepedekini, en iyisini örnek almamı öğütlerdi. Bu nedenle Çek Cumhuriyeti'ndeki oyuncuları değil, dünyadaki en iyiyi kendime örnek aldım.  
▼Daha önce Manisaspor'a transferin gündemde gelmişti. Manisaspor'da o dönemde çok sayıda Çek oyuncu vardı. Türkiye'ye transferin o dönemde neden gerçekleşmemiştiniz?  
▲O dönemde Ersun Yanal'la iki kez yüz yüze görüştüm. Manisaspor beni gerçekten almak istiyordum ama tam sezonun ortasıydı. Liberec'le

Liberec'te şampiyonluk yaşamak, Slavia veya Sparta ile şampiyon olmaktan bin kez daha iyi. Hiçbiri fazla tanınmamış oyuncular, kendilerini fazla öne atmadan, takım için oynayarak ve daha da önemlisi şampiyonluğa inanarak bu başarıyı elde ettiler.

Bunun Türkiye'de de Sivasspor'la gerçekleşmesi müthiş olur ve üstelik olmayacak bir şey de değil. Sivasspor ve Trabzonspor'u çok beğenerek izliyorum, çok da takdir ediyorum. Oynama tarzları, istekleri, hırsları ve mücadele yapıları gerçekten çok hoşuma gidiyor.

Tek idolüm Paolo Maldini. Ona karşı oynamış olmaktan da çok mutluyum. Beni yetiştiren hocam, her zaman en tepedekini örnek almamı öğütlerdi. Bu nedenle Çek Cumhuriyeti'ndeki oyuncuları değil, dünyadaki en iyiyi kendime örnek aldım.

İtalya'dan Türkiye'ye transfer olmak bazılarına ilginç gelebilir ama Ertuğrul Sağlam ve Sinan Engin'in benim için ne kadar istekli olduğunu görmem çok etkileyiciydi. Beşiktaş'ın Udinese'ye göre çok daha büyük bir kulüp olması ve daha iyi maddi imkânlar sağlaması da önemliydi.

Buradaki insanlar çok sıcakkanlı ve sevecen. Henüz kötü niyetli hiç kimseye rastlamadık. Herkes bize çok iyi davranıyor, bizi mutlu etmek için ellerinden geleni ardına koymuyor. Hoşuma giden bir nokta da insanların sürekli bizi durdurup fotoğraf çekirmek istemesi.



şampiyon olmamızdan 5-6 ay önceydi. Prag'daki Hilton Otel'de ilk görüşmemizde kafa yapılarımızın çok uyduğunu gördüm. Her konuda anlaştık. Fakat birkaç hafta sonra ikinci kez görüştüğümüzde önceliklerim değişmişti. Takımım şampiyonluğa gidiyordu ve ben o takımın kaptanıydım. Arkadaşlarımı yalnız bırakmak istemedim ve “Yaza görüşürüz” dedim. Ancak takım sezonu şampiyon olarak tamamlayınca Liberec'in başkanı benim için oldukça yüksek bir bonservis bedeli istedi ve anlaşma suya düştü.

### Beşiktaş, Udinese’den büyük kulüp

▼İtalya Ligi dünyanın üç büyük liginden biri. Udinese de o ligin başaltı takımlarının en önemlisi. Neden sürekli oynayan bir oyuncu olarak Udinese’yi bırakıp Beşiktaş’a geldin? Seni buraya gelmeye ikna eden neydi? ▲İtalya Ligi’nden Türkiye Ligi’ne transfer olmak bazılarına ilginç gelebilir ama şunu söyleyebilirim ki, karar vermek hiç de kolay olmadı. Bu kararı verirken hem eşime hem de akıl hocam Jozef Csaplar’a danıştım. Beşiktaş’a gelmeye karar vermemdeki en önemli etkenlerden birisi o dönemdeki teknik direktörümüz Ertuğrul Sağlam ve menajerimiz Sinan Engin’in gelip benimle görüşmesiydi. Benim için ne kadar istekli olduklarını, Beşiktaş için ne kadar ihtiyaç duyulan bir futbolcu olduğumu gördüm. Aynı zamanda en önemli motivasyonlardan bir tanesi, Beşiktaş’ın Udinese’ye göre çok daha büyük bir kulüp olması ve bana daha iyi maddi imkânlar sağlamasıydı. 28 yaşındayım ve dediğim gibi iki çocuğum var, onların geleceğini düşünmek zorundayım. Geldiğim için de hiç pişman değilim. Burada çok mutluyum. Hatta şunu da söyleyeyim, Beşiktaş’a transfer olmadan önce Udinese Başkanı ile bir görüşme yaptım. Bana “Eğer gitmek istiyorsan seni burada zorla alıkoymayız, ama kalmak istiyorsan başımızın üstünde yerin var” demiş ve bu da beni çok mutlu etmişti.

▼Daha önce Türkiye hakkında kafanda nasıl bir imaj vardı? Buraya geldikten sonra nasıl bir İstanbul’la karşılaştın? ▲Daha önce Türkiye hakkında çok az şey biliyordum. Geldikten sonra bu kadar güzel bir şehirle karşılaşmak hem benim hem de eşim için çok hoş bir sürpriz oldu. İstanbul çok güzel, çok kalabalık ve çok büyük bir şehir. Buradaki insanlar çok sıcakkanlı ve sevecen. Çek Cumhuriyeti’nden İtalya’ya ilk transferimde oldukça zorlanmıştım ama İstanbul’a adaptasyonumuz kolay oldu. Tanıdığımız ve tanıştığımız herkes çok sempatik. Henüz kötü niyetli hiç kimseye rastlamadık. Herkes bize çok iyi davranıyor, sorunlarımızı çözmek, yardımcı olmak, bizi mutlu etmek için ellerinden geleni ardına koymuyor. Hoşuma giden bir nokta da insanların sürekli bizi durdurup fotoğraf çektiirmek istemesi.

▼Ama bu durum bazı oyuncular için rahatsız edici olabiliyor. ▲Bence tam tersine insanı mutlu eden bir şey. Kim bundan rahatsız olduğunu söylüyorsa, bu sevgi ve ilginin futbolun bir parçası olduğunun farkına varmak zorunda. Çünkü futbolu taraftarlar için oynuyorsunuz. Elbette onlar da sizi gördüğünde bir hatıra fotoğrafı çektiirmek ya da imza almak isteyebilir. Bu çok normal bir şey.



Üstelik insanların böyle davranması, sizi yolda gördüklerinde kötü şeyler söylemesinden çok daha iyi. ▼Bir oyuncu için farklı bir ülkede, hiç tanımadığı insanlarla oynamanın zorlukları neler? Holosko ve Sivok gibi tanıdıklara aynı takımda oynamak senin için bir avantaj sayılabilir mi? ▲Elbette yabancı bir ülkede futbol oynamak zor. Ülkenizde olduğunuzda herkesin konuştuğu dili, takımların ve futbolcuların oynama tarzını çok yakından biliyorsunuz. Burada tabii ki o açıdan zorluk var. Ama burada da Türkçe anonim dil değil. İspanyolca, Portekizce ve Fransızca konuşan oyuncular var. Dolayısıyla insan burada kendisini doğrudan yabancı gibi hissetmiyor. Bir de herkesin uyum sağladığı, alışılmış bir sistem kurulmuş. Öte yandan vatandaşlarınızın oynadığı bir takımda olmak da sizin için her şeyi kolaylaştırıyor. Özellikle Holosko buraya gelmeden önce bana çok yardımcı oldu. Beşiktaş’ın ne kadar iyi bir takım olduğunu, ne kadar kaliteli oyunculara sahip bulunduğunu anlattı. Aynı şekilde Manisaspor’a transferim gündeme geldiğinde de yine Filip’le temasa geçmiştim. Manisaspor hakkında da bir sürü bilgi sahibi olmuşum. Çünkü bir takıma transfer olmadan önce oranın imkânlarını merak ediyorsunuz. Tesislerini, antrenman tarzını, antrenörünü, sistemin nasıl işlediğini öğrenmek istiyorsunuz. Filip bu konularda bana çok yardımcı oldu. Takımda aynı dili konuştuğunuz arkadaşlarınızın olması ilk adaptasyon döneminde çok önemli oluyor. Filip neyin nasıl yapıldığını, evinizin eşyalarını nereden alacağınızı bile bilen birisi. Onun burada olması bizim için her şeyi çok rahat hale getirdi.

### İtalya’ya gittiğimde “Ben futbolcu değilim” dedim

▼Günümüz futbolu savunma oyuncularından sadece rakip atakları durdurmalarını değil, topu da oyuna iyi sokmalarını istiyor. Bu açıdan

Sevgi ve ilgi futbolun bir parçası. Çünkü futbolu taraftarlar için oynuyorsunuz. Elbette onlar da sizi gördüğünde bir hatıra fotoğrafı çektiirmek isteyebilir. Üstelik insanların böyle davranması, sizi yolda gördüklerinde kötü şeyler söylemesinden çok daha iyi.

İtalya’da oynadığım 1.5 yıllık dönemde kendimi çok geliştirdim. Çek futbolu ile İtalyan futbolu arasında çok büyük bir fark var. Udinese ile çıktığım ilk antrenmanlarda “Ben futbolcu değilim” dedim. Oradaki oyuncuların hızı, tekniği ve oynama şekli bana çok farklı geldi.

Boyumdan ben de çok memnun değilim. 5 hatta 10 santim daha uzun olmak isterdim. Ama bir yandan da çabukluk, teknik, oyuna hâkim olma, arkadaşlarını yönlendirme, sahada elinden geleni ardına koymama gibi özelliklerle boy açığımı kapatmaya çalışıyorum.

Bazı maçlarda yedek kaldım ve Beşiktaş’ın ne kadar kaliteli olduğunu görerek, takımım adına motive oldum. Türkiye Ligi’nin en iyi üç takımdan birinde oynuyorum ve kadromuzun ne kadar geniş olduğunu görmek şampiyonluk için beni daha çok umutlandırıyor.

Oynadığım hiçbir takımda antrenörüm ya da bir başkası hakkında kötü konuşmadım. Aramızda bir problem varsa, bu sadece ikimizin arasındadır. Başkalarının bunu duymaya ihtiyacı yok. Başkalarının benim düşündüklerimden hareketle hocamı yargılamaya hakkı da yok.

Selçuk Dereli’den kırmızı kart gördüğüm olayı hatırlatınca tüylerim diken diken oldu. Maç biter bitmez kendisinden özür diledim. Ankaraspor maçında devre arasında da yanına gidip bir kez daha özür diledim ve bu olayın hatırası için forma değiştirmek istediğimi söyledim.

Türk insanının mantalitesi bize çok ilginç geliyor. Öncelikle çok duygusalsınız ve bizim deyimimizle “sıcak kafalarsınız.” Türk oyunculara dehşet bir potansiyel var. Tek tek baktığınızda Hacettepe ve Kocaelispor da dâhil bütün takımlar çok kaliteli.

Oynadığım rakipler içinde en fazla zorlandığım Trabzonspor’du. Gökhan ve Umut’un, karşılarında oynamak için çok tatsız rakipler olduğunu söyleyebilirim. Galatasaray ve Fenerbahçe derbilerinde de zorlandık ama Trabzonspor ve Sivasspor daha iyi takımlar.

Beşiktaş’ta olabildiğince uzun süre oynamak ve kaptan olmak istiyorum. Çünkü Udinese’den önce oynadığım bütün takımlarda kaptanlık yapmıştım. Hatta bunu için Türkçe dersleri almaya başladım. İdeal kaptana örnek vermem gerekirse Alex’i gösterebilirim.

Boş vakitlerimi tamamen aileme ayırıyorum. Çünkü hayat kısa ve çocuklar bir anda büyüüyor. Şu anda küçükler ama bir anda 18 yaşına varıp evden uçacaklar. Bunun bilincindeyim ve onlarla mümkün olduğunca fazla vakit geçirmeye çalışıyorum.

bakıldığında ideal bir savunma oyuncusu sayılabilirsin. Topu bu kadar iyi kullanabilmeni nasıl açıklarsın? ▲Burada hem oyuncunun kendi yaptığı özel antrenmanların hem de antrenörlerin onu yönlendirmesinin rolü çok büyük. Ama şunu söyleyebilirim ki, benim için en önemli etki, İtalya’da oynadığım 1.5 yıllık dönem oldu. Çünkü Çek futbolu ile İtalyan futbolunu karşılaştırmak mümkün değil. Arada çok büyük bir fark var. Hatta öyle ki, Udinese ile çıktığım ilk antrenmanlarda “Ben futbolcu değilim” dedim. Çünkü oradaki oyuncuların hızı, tekniği ve oynama şekli bana çok farklı geldi. Orada yaptığım taktik antrenmanların ve oyuncunun kendisini geliştirmesine yönelik özel çalışmaların bana bu anlamda gerçekten çok faydası oldu. ▼Aslında milli takım bazında baktığımızda Çek Cumhuriyeti futbolu oldukça iyi durumda. ▲Milli Takım olarak baktığınızda Çek Cumhuriyeti gerçekten güçlü bir ekip ama bir yandan da o takımı oluşturan futbolculara baktığınızda hiçbir Çek Ligi’nde oynamıyor. Hepsisi iyi liglerde top koşturuyor. Bu da bireysel kalitesi yüksek oyuncuların, nispeten ucuz maliyetleri nedeniyle düzenli olarak yurt dışına transfer olmasından kaynaklanıyor. Türk Ligi ile Çek Ligi’ni karşılaştırdığımızda da inanılmaz farklar var. Hem oyuncuların hız ve teknikleri hem taraftarlar hem de genel olarak tesislerin yapısı ve imkânlarla baktığımızda Çek Ligi’ni diğer liglerle kıyaslayamam.

▼Cannavaro, Puyol gibi istisnalar olsa da 1.81 boy bir stoper için dezavantaj sayılabilir mi? ▲Boyumdan ben de çok memnun değilim. 5 hatta 10 santim daha uzun olmak isterdim. Çek



Cumhuriyeti’nin eski teknik direktörü Karel Brückner hep çok daha uzun stoperleri kadroya çağırıyordu. Yeterince kaliteli olduğuma inandığım halde kadroya çağırılmamamı buna bağlıyordum. Elbette burada bir sorun var ama bir yandan da çabukluk, teknik, oyuna hâkim olma, arkadaşlarını yönlendirme, sahada elinden geleni ardına koymama gibi özelliklerle boy açığımı kapatmaya çalışıyorum. ▼Zaman zaman yedek kaldığını görüyoruz. Yedek kalmak oyuncuyu küstüren bir olay mıdır yoksa daha fazla hırslanmasını ve daha iyiyi aramasını mı sağlar? ▲Bir oyuncu için yedek kalmanın çok da tatlı bir olay olduğunu söylememem. Hiçbir oyuncu bundan hoşlanmaz. Ama bir yandan da 28 yaşındayım ve artık tecrübeli bir oyuncuyum. Yedek oturmaının beni negatif yönde etkilediğini söyleyemem, bilakis pozitif bakmaya başladım. Bazı maçlarda yedek kaldım ve Beşiktaş’ın ne kadar kaliteli, içerideki rekabetin ne kadar yüksek olduğunu görerek, takımım adına motive oldum. Sadece ben değil, çok kaliteli futbolcular olan Cisse, Bobo, Holosko, Uğur İnceman bile yedek kalabiliyor. Türkiye Ligi’nin en iyi üç takımdan birinde oynuyorum ve kadromuzun ne kadar geniş olduğunu görmek şampiyonluk için beni daha çok umutlandırıyor.

### Kimse için kötü konuşmam

▼Buraya kadar olan konuşmalardan görüyorum ki oldukça farklı bir oyuncusun. Trabzonspor ve Sivasspor’la ilgili söylediklerinle olsun, taraftarlarla ilişkiler hakkında anlattıklarınla olsun, genel futbolcu profilinden farklı bir kimlik çıkıyor ortaya. Bu profilin bir başka yansıması da Trabzonspor’la oynadığınız kupa maçında attığın golü eski hocan Ertuğrul Sağlam’a hediye etmendi. ▲Aslında o açıklamayı yaptıktan sonra biraz da korktum. Yeni hocamız Mustafa Denizli, “Nasıl eski hocan hakkında bunları söylersin? Beni hiç mi beğenmiyorsun?” diyerek yedek oturtur diye endişe duymadım değil. (Gülüyor) Ama ben bugüne dek oynadığım bütün takımlarda, bırakın yedek kulübesinde oturmayı, kadroya giremediğim takımlarda bile hocalarım hakkında düşündüğüm negatif şeyleri hiçbir zaman kimseye paylaşmadım. Bu düşüncelerimi hep içimde sakladım. Çünkü ben antrenörüm ya da bir başkası hakkında kötü konuşacak bir insan değilim. Aramızda bir problem varsa, bu sadece ikimizin arasındadır. Başkalarının bunu duymaya ihtiyacı yok. Başkalarının benim düşündüklerimden hareketle hocamı yargılamaya hakkı da yok. Dolayısıyla düşündüğüm olumlu şeyleri söyleyebilirim ama olumsuz şeyler varsa onlar bende kalır. Golü neden Ertuğrul Sağlam ve Sinan Engin’e hediye ettiğime gelecek olursak, benim transferimi onlar sağlamıştı. Onlar olmasaydı muhtemelen



Beşiktaş'ta oynuyor olmayacaktım. Oysa burada olmaktan çok mutluyum. Gerek taraftarlardan gerekse takımın oyun yapısından çok tatmin olduğumu söyleyebilirim. Dolayısıyla bana bu hissi yaşattıkları için attığım ilk golü onlara hediye etmek istedim. Ama şunu da söylemeliyim ki, sadece onlardan değil, Beşiktaş'taki her şeyden, şampiyonluğa giden bir takımın parçası olmaktan çok mutluyum. **▼Söz davranışlardan açılmışken, Selçuk Dereli tarafından oyundan atıldığın maça dönelim. Neler yaşanmıştı orada? Bu arada elinde de Selçuk Dereli'nin hakem formasını görüyorum.**

▲Bu olayı hatırlayınca tüylerim diken diken oldu şimdi. O maçta kırmızı kartı nasıl gördüğümü herkes biliyor. Futbol duygusal bir oyundur. Zaten kırmızı kartı görür görmez, yaptığımdan çok pişman oldum. Ne yaptığının farkında olmadığımı anladım ve maç biter bitmez soyunma odasına gidip kendisinden özür diledim. Ankaraspor maçının hakeminin de Selçuk Dereli olduğunu görünce devre arasında yanına gidip forma değiştirmek istediğimi söyledim. Bunun da sebebi, benim gibi bir oyuncunun böyle bir olayı çok sık yaşamamasıydı. Kendisinden bir kez daha özür diledim ve bu olayın bende bir hatırasının kalmasını istedim.

## Sizler “sıcak kafa”sınız

**▼Daha önceki maçlardan Türk oyuncular hakkında bir kanaatin mutlaka vardır. Buraya geldikten sonra daha yakından tanıma fırsatı da buldun. Onları nasıl yorumluyorsun?**

▲Bir kere sadece Türk oyuncuların değil, genel olarak Türk insanının mantalitesi biz Çeklere çok ilginç geliyor. Öncelikle çok duygusalsınız ve bizim deyimimizle “sıcak kafalarsınız.” Çok ani tepkiler verebiliyorsunuz. Türk oyuncular da dehşet bir potansiyel var. Tek tek baktığınızda bütün takımlar çok kaliteli. Bunlara ligin son sıralarındaki Kocaelispor ve Hacettepe de dâhil. Böyle bir ligde oynuyor olmaktan çok mutluyum. Bir yandan da baktığınız zaman hem kaliteli futbol hem de dünyada bile çok nadir bulunan bir mücadele var. Bu açıdan baktığınızda Avrupa Şampiyonası'nda Çek Cumhuriyeti'nin Türkiye'ye 3-2 yenilmesi hiç de sürpriz değil.



**▼Çek Ligi ile Türkiye Ligi'ni karşılaştırdın ama İtalya Ligi ile de bir kıyaslama yapabilir misin?**

▲Elbette arada bir fark var. Ama bu fark Türkiye ile Çek Cumhuriyeti Ligi arasındaki fark kadar büyük değil. En önemli farkın taktik olduğunu söyleyebilirim. Hem taktik çalışmalar hem de taktik disiplin. İtalya'da bütün takımlar her zaman, sürekli taktik çalışır. Hatta bazen insanı aptallaştırana kadar hiç durmadan taktik çalışır. Bu konuda birçok oyuncunun hiç de mutlu olduğunu söyleyemem. Udinese'de bazen 2 saat boyunca hiç durmadan taktik çalıştığımız oluyordu. Benim ve Sivok'un Beşiktaş'a transfer edilmemizin sebeplerinden biri de buydu. Beşiktaş'ın defansif ve taktik dengesinin biraz daha iyi olmasını sağlamaktı. İtalya Ligi'nde oynayan bir oyuncu bu konuda çok daha tecrübeli oluyor. Türkiye Ligi dünya sıralamasında ilk 10'un içinde ama Çek Ligi 25. sıraya kadar düştü. Çek futbol dünyası da bu durumdan oldukça rahatsız. Elimizdeki iyi oyuncuları sürekli kaçıırız ve lig içinde ciddi bir rekabeti, çok canlı bir oyunu sürdürüremiyoruz.

**▼Ligde hemen hemen bütün takımlara karşı oynadın ve tüm forvetleri tanıdın. En çok zorlandığın veya beğendiğin oyuncular hangileri diye sorsam?**

▲Oynadığım rakipler içinde en fazla zorlandığının Trabzonspor olduğunu söyleyebilirim. Trabzonspor'da Gökhan Ünal ve Umut Bulut gibi çok iyi forvetler var. Onların, karşılarında oynamak için çok tatsız rakipler olduğunu söyleyebilirim. Güçlüler, hızlılar ve toplara da zaman zaman çok iyi vurabiliyorlar. Galatasaray ve Fenerbahçe derbilerinde de zorlandık ama onlarla karşılaştırdığımızda bence Trabzonspor ve Sivasspor daha iyi takımlar. Bir yandan da hiç kolay maçımız olmadı. Beşiktaş'a transfer olmadan önce Galatasaray ve Fenerbahçe dışındaki takımlara karşı çok rahat oynarız diye düşünüyordum ama Türkiye Ligi'nde kolay maç olduğu söylenemez.

**▼Bundan sonrası için kariyer planlamanda neler var?**

▲Bir kere Beşiktaş'ta olabildiğince uzun süre oynamak istiyorum. Hatta Beşiktaş'ta kaptan olmayı bile isterim. Çünkü Udinese'den önce oynadığım bütün takımlarda kaptanlık yapmıştım. Bunun gerçekten gönlümden geçen bir istek olduğunu söylemek isterim. Hatta bunu için Türkçe dersleri almaya başladım.

**▼Türkiye'de kaptanlıkla ilgili bir tartışma var. Birçok insan, yabancıların veya takıma yeni katılmış oyuncuların hemen kaptan yapılmasının yanlış olduğunu**

**vurguluyor. Sence bir kaptanın özellikleri neler olmalı?**

▲İdeal kaptana Türkiye'den bir örnek vermem gerekirse Fenerbahçeli Alex'i gösterebilirim. Bir kere çok başarılı bir oyuncu, çok teknik ve oyunu çok iyi okuyor. İyi oyuncu olduğu için saha içinde hem takım arkadaşlarının hem de rakiplerinin çok saygı duyduğu bir isim. Bence Türkiye Ligi'nde oynayan en iyi oyuncu da o. Tabii ideal kaptanlık için sadece iyi oyuncu olmak da yetmez. İdeal kaptan hem düzgün karakterli hem dürüst hem de yenilgiyi kabullenmeyen, her zaman kazanmak isteyen bir oyuncu olmalı ki takım arkadaşlarına da bu duyguyu aşılayabilsin ve liderlik yapabilsin.

**▼Gelecekle ilgili hedeflerinden söz ederken şunu da sormalıyım; Karel Brückner gitti, artık 1.81'lik**

**oyuncular da Çek Cumhuriyeti Milli Takımı'nda oynayabilir mi?**

▲Benim için Çek Milli Takımı'nda oynamak hedef olmaktan çıktı. Önceliğim sadece Beşiktaş. Beşiktaş'ta şampiyonluk yaşamak, kupalar kaldırmak, oynayabildiğim kadar iyi oynamak ve taraftarlar tarafından sevilmek istiyorum. Bunlar olduktan sonra gerisi hiç önemli değil. Elbette seçilirse benim açımdan olumlu olur ama seçilmezsem de çok fazla üzüleceğimi söyleyemem.

**▼Futbol dışındaki hayatında neler var? Hobilerin neler?**

▲Şu anda boş vakitlerimi tamamen aileme ayırdığımı söyleyebilirim. Başka herhangi bir şey benim için önemli değil. Boş vakitlerimde onlarla iyi vakit geçirmeye, onların yanında olmaya ve mümkün olduğunca iyi babalık yapmaya çalışıyorum. Çünkü hayat kısa ve çocuklar bir anda büyüyüveriyor. Çocuklarım şu anda küçücük ama bir anda 18 yaşına varıp evden uçacaklar. Bunun bilincindeyim ve onlarla mümkün olduğunca fazla vakit geçirmeye çalışıyorum. Tek önceliğim var, ailem, ailem, ailem. Bu arada evde çok fazla film izliyorum. Son olarak “Benjamin Button'ın Tuhaf Hikâyesi” ile “Milyoner”i izledim. Kötü yanlarımdan bir tanesi ise az okumak.



# Doğuluların sesi

UEFA Kupası'nda eskisi gibi Avrupa'nın imparator liglerinin kral takımları değil de yadigâr Doğu Bloğu ülkelerinin ekipleri etkili oluyor. Araya Sevilla ve İspanyolların hâkimiyetinin girmesinin dışında CSKA Moskova ve Zenit'in yarattığı etkiyi bu sefer Ukrayna takımları oluşturdu. Seneye Europa League ismiyle daha fazla takımın, daha fazla grup turu oynayacağı kupada yine Ukrayna ve Rusya gibi ülkelerin temsilcilerinin rolü büyük olacak. Platini'nin daha fazla ülkenin etkin olduğu kupa hayali bakalım gerçekleşecek mi?

## Caner Eler

Şampiyonlar Ligi adım adım gelişerek ayrı bir paralel boyut oluşturduğundan bu yana, futbol galaksisinin ihmal edilmiş gezegeni haline gelen UEFA Kupası, özellikle son yıllarda ilginç görünümüyle dikkat çekiyor. Yatırım yapıp sıçrama gerçekleştirmek isteyen ülkeler için çok stratejik bir rampa konumunu görmekte. Eskisi gibi Avrupa'nın imparator liglerinin kral takımları değil de yadigâr Doğu Bloğu ülkelerinden takımlar ve Şampiyonlar Ligi'nde İngiltere'nin bütün koltukları kapmasından dolayı bu ıssız yerde daha rahat hareket eden Fransız, İspanyol ve Almanların başaltı ekipleri daha efektif oluyorlar. Üstelik ülke puanı konusunda da daha rahat katkıda bulunuyorlar. Araya Sevilla ve İspanyolların hâkimiyetinin girmesinin dışında CSKA Moskova ve Zenit'in yarattığı etkiyi bu sefer Ukrayna takımları oluşturdular. Yılın baş aktörleri onlar.

Bu sezonun mücadelesi başladığında Milan'ın kupayı almasının yüksek ihtimal olduğu konuşuluyordu. Ancak Milan'ın sonu aynen geçen yıl Bayern Münih'in mutlak favori olma hikâyesindeki gibi UEFA Kupası'na erken veda eden dev takım hüviyetiyle vuku buldu. Tottenham, Aston Villa, Valencia, Fiorentina gibi takımlar da aynı akıbete uğrarken, Shakhtar Donetsk ve Dinamo Kiev çeyrek finale yükselerek bunu başaran tarihteki ilk Ukrayna takımları oldu. Üstelik Shakhtar'ın elediği takım, bir diğer Ukrayna temsilcisi olan Türk futbolunun da yakından tanıdığı Metalist Kharkiv'di. Üç Ukrayna ekibi son 16'ya kalarak özel bir yıla imza attı. Bunun tesadüfî olmadığı aşikâr. Sovyetler Birliği dağılma sürecinde Glasnost ve Perestroika kelimeleri ile tanıştıktan sonra dünyanın gelmiş geçmiş en geniş kapsamlı özelleştirme



döneminde önce Rusya'da, sonra Ukrayna'da çok önemli zengin işadamları ortaya çıkmıştı. Oligark zenginler önce doğalgazdan, petrolden, madenden ceplerini doldurdular sonra şirket gibi yatırım yapacakları oyuncaklar aramaya başladılar. Önce kendi ülkelerindeki takımlara dadanırken, sonrasında bununla yetinmeyerek Ada'ya doğru yol aldılar. Abramovich, Chelsea'den önce CSKA Moskova'yı himayesine almıştı. Bu furyada Shakhtar Donetsk de dünyanın en zengin adamlarından olan Tatar kökenli Ukraynalı Rinat Akhmetov tarafından satın alındı. Dinamo Kiev'in Başkanı İhor Surkis de yine Ukrayna'nın en zengin işadamlarından biri konumunda. Aynı zamanda kardeşi Hryhory Surkis de Futbol Federasyon Başkanlığı görevini yürütüyor. Çok büyük sponsorlara da sahip olan

Dinamo, zaten 70 ve 80'lerden bir Avrupa geleneğine sahipti. 1975 ve 1986'da iki kez Kupa Galipleri Kupası'nı kazanmışlardı. Şampiyon Kulüpler'de de hep etkili oluyorlardı. Aynı zamanda 90'lardan itibaren Şampiyonlar

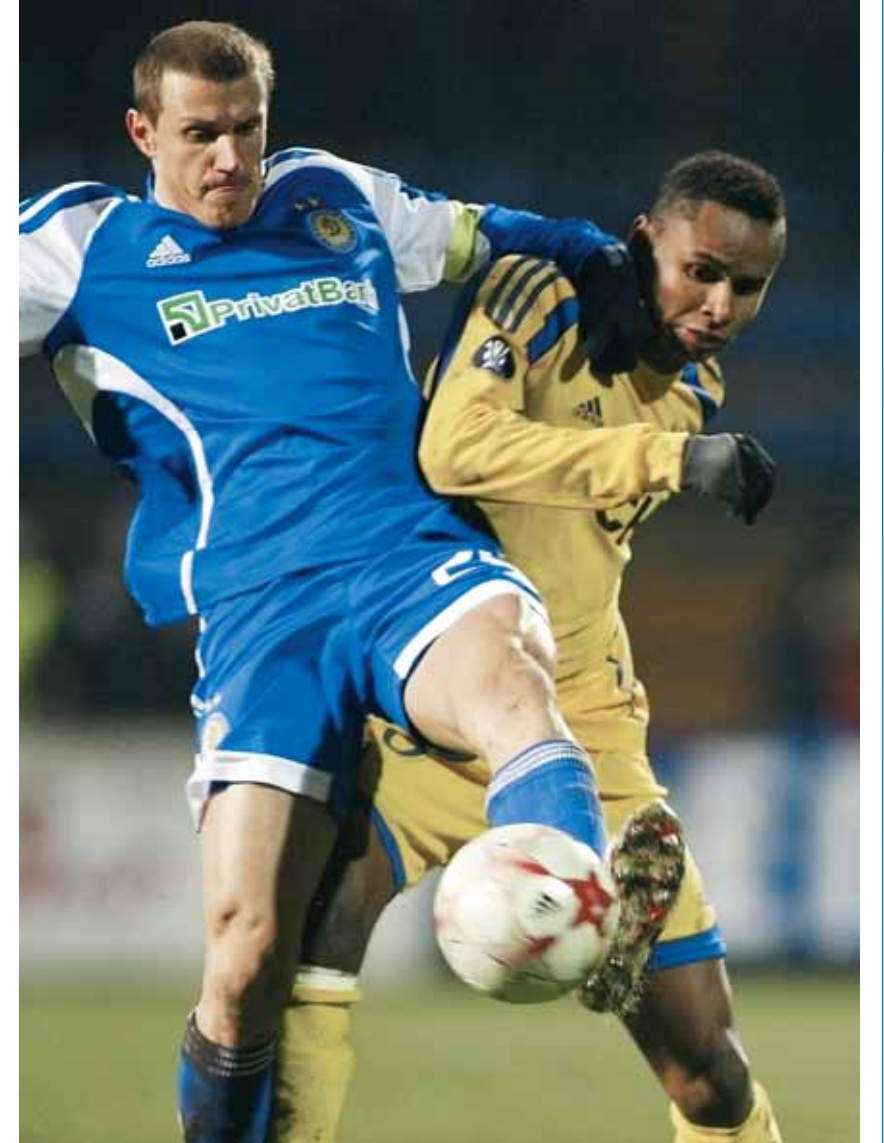
portföyünden de yararlandı. Metalist de yine aynı şekilde zengin yönetimi sayesinde kaliteli futbolcuları kadrolarına katmakla kalmadı, altyapıdan gençleri de A takıma sürmekten çekinmedi. Aslında takım oyununu, 80'lerin "en takım futbolunu" oynayan kulübü Dinamo'dan çok daha etkin biçimde sunuyorlar. Ruslar gibi sadece parayı yatırıp yıldızların oynamasını beklemektense Ukrayna temsilcileri yine parayla takım kuruyorlar ancak transferlerini belirlerken daha seçici davranıyorlar. Teknik direktör geleneğine çok daha fazla inanıyorlar ve Rus takımlarından belli çizgilerle ayrılıyorlar. Ukrayna'nın lig sistemi de Avrupa kupalarında çok daha etkili olmalarını sağlıyor. Farklı takvimlerde düzenlenen ligleri sayesinde Ukrayna ekipleri en formda olmaları gereken dönemde bunu sağlayabiliyorlar. Daha taze bacaklarla mücadele etmenin avantajını çok iyi kullanıyorlar. Örneğin Milan, Bremen'e karşı mücadele

Ligi'nin gedikli olmuştur. Lobanovsky efsanesinin yarattığı ekip, takımın ismine uyan bir şekilde "Makine" düzeninde oynuyordu. Lobanovsky'nin tılsımı Andriy Shevchenko, Rebrov gibi isimlerin ülke dışına çıkışına kadar sürdü. Her yıl düzenli bir şekilde Avrupa'da iyi mertebelere gelen Dinamo'nun aksine, Shakhtar'ın çıkışı tamamen Rinat Akhmetov ve özellikle de Lucescu ile oldu. Brezilya başta olmak üzere dünyadan önemli yetenekli gençleri kadroya katan yönetim, Lucescu'nun engin futbolcu

ederken sakatlar, yorgunluklar nedeniyle Kaka dâhil Brezilyalıların hiçbirinden yararlanamazken, Tottenham yoğun takvimde Lig Kupası finalinde Manchester United maçını önceliklerde ilk sıraya yerleştirirken, UEFA'dan elenmekten kurtulamadı. Zenit geçen yıl Rus Ligi'nin de Ukrayna gibi ilkbahar-Sonbahar takviminde oynaması sebebiyle rekabetçi maçlardan yoksun olduğu için elenir deniyordu. Ancak tam tersine kendi liginde maç oynamadığı için Rus takımı daha az yıpranan kadrosuyla eleme turlarında daha

rahat etti. Kupaya kadar uzandı. Bunun bir diğer versiyonunu Almanya ve İskandinavya'ya da uygulayabiliriz. Uzun kış arası olan Alman takımları da UEFA Kupası'nın ilerleyen turlarında rakiplerine karşı daha dinlenmiş kadrolarla mücadele etme şansını buluyorlar. Werder Bremen ve Galatasaray'ı eleyen Hamburg bu senenin örnekleri oldular. Daha kuzeyde ise Aalborg takımı da İskandinavya adına Bröndby, Copenhagen, Göteborg, Rosenborg gibi takımların daha önce üstlendiği görevi yürüttü. Son 16'da elenen St. Etienne'i de işin içine katarsak, PSG ve Marsilya da Fransız takımlarının ülkelerinde çok fazla ikili eleme turu deneyimine (Lig Kupası, Fransa Kupası) sahip olmasının randımanını kullanmayı başarıyor. Marsilya ve PSG zaten Avrupa kupaları deneyimi çok zengin olan kulüpler olmanın da tecrübesini bu sene sahaya yansıttılar. Ezeli rakip İtalya için ise tehlike çanları çalıyor. Eğer Udinese çeyrek finali görmeseydi, İtalya'nın kupalarda temsilcisi kalmayacaktı. Sadece İtalya'da değil tüm Avrupa'da hem maddi hem de idari yapısıyla örnek gösterilen kulüp

olan Udinese, İtalya adına puan toplamaya çalışacak. Önümüzdeki yıllarda bu başarısızlık süreci devam ederse, ülke puanı sıralamasında İtalya'nın İngiltere ve İspanya'nın ardındaki üçüncülük noktasını Fransa veya Almanya'ya kaybetmesi çok yakın bir ihtimal olabilir. İngiltere'nin Fair Play kontenjanından UEFA Kupası'na dahil olan Manchester City ise Dubai sermayesinin yatırımları ile biraz da ite kaka çeyrek finali gördü. Ama onlar da Ukrayna takımlarının önlenemez yükselişi karşısında gölgede kaldı. Onların hayali United'in Şampiyonlar Ligi'ne uzanamayıp, kendilerinin İstanbul'dan kupayla dönebilmesi. Bir çeşit bastırılmış duyguların dışavurumunu yaşayabilmek. Seneye Europa League ismiyle daha fazla takımın, daha fazla grup turu oynayarak, Şampiyonlar Ligi'ne biraz daha benzetilerek düzenlenecek olan UEFA Kupası, kendine ayrı bir paralel evren yaratmaya çalışacak. Bu uğurda yine Ukrayna, Rusya gibi ülkelerin temsilcilerinin rolü büyük olacak. Platini'nin daha fazla ülkenin etkin olduğu kupa hayali bakalım gerçekleşecek mi?





# Çift santrfor oynamak

*Umut Bulut*



Ne kadar gol atarsa atsın, attıklarından çok kaçırdıklarıyla anılıyor. Ama fedakârca mücadelesi, hırslı ve kuvvetiyle bu eksikliğini kapatmaya uğraşıyor. Kendisine yöneltilen eleştirilere “haklılar” diyecek kadar saygılı ve kendini bilen bir oyuncu. Gökhan Ünal’ın gelişinin ardından iki santrforlu sistemde daha verimli olduğunu söylüyor ve Trabzonspor’da şampiyonluk yaşadıktan sonra Avrupa’da futbol oynamanın hayalini kuruyor.

Nuri **Bekar**

▼Dış sahada daha rahat oynarken, Avni Aker’de yaptığınız maçlarda zorlandığınız görülüyor. Bunu nasıl açıklarsın? Üstelik geçmiş yıllara oranla taraftarların üzerinizde baskı kurar bir hali yokken...

▲Deplasmanda daha fazla galibiyet almamızın temel nedeni, takımların kendi sahalarında oynarken bize karşı daha açık bir futbol sergilemeleri. Kendi evimizde oynadığımız maçlarda ise hücum gücümüz daha fazla olduğu için, gelen takımlar katı defans yapıyor. Bu tür maçlarda yakaladığımız fırsatları değerlendiremediğimizden sıkıntılar yaşadık. Bu da içeride puan kayıplarına neden oldu. Taraftarlarımızın geçmiş sezonlara oranla çok daha farklı olduğunu, bizim oyunumuza olumlu yönde katkı yaptıklarını tüm futbolcular hissediyor. Ligin uzun maratonunda kötü dönemlerimiz olabilir, lütfen bize destek vermeyi sürdürsünler.

▼Sen de Gökhan da attığınızdan kat kat fazla pozisyon harcıyorsunuz. Son

vuruşlar esnasında bir telaş ya da heyecan mı oluyor? Yoksa sebep sadece şanssızlık mı?

▲Heyecanla karışık hafif bir stres yaşıyoruz. O an, forvet kimliğinizle psikolojik olarak gol atma isteğiniz artıyor. Atacağınız o golle takımın öne geçeceğini bilmeniz de tatlı bir stres oluşturuyor. Bu iki faktörün etkisiyle bazen müsait pozisyonları harcadığımız oluyor.

▼Üç büyük İstanbul takımının hücum hattına baktığımız zaman, hepsinin hücumu dönük orta saha oyuncularının bariz katkılarını görüyoruz. Oysa Trabzonspor, tüm gol umutlarını ileri uç elemanlarına bağlamış görünüyor. Bu görüşe katılıyor musun? Orta sahadan yeterince katkı alabiliyor musunuz bu anlamda?

▲Takımımızın belirli bir oyun sistemi var. Bu sisteme göre, toplar genellikle bende ya da Gökhan’da toplanıyor. Temel sistem bizim gol aramamız üzerine. Orta saha veya defans

# avantaj

Ersun Hoca geldikten sonra çalışma programımız çok farklılaştı. Çalışmayı çok seven bir oyuncu olduğum için benim için olumlu bir değişim gerçekleşti. Ankaragücü’nde oynadığım dönemde de teknik direktörümüz olmuştü. Birbirimizi önceden bilmemiz de bir avantaj.

Eleştiriler olmazsa hatalarımızı bilemeyiz. Her maç bir öncekinden daha iyisini yapmaya gayret ediyorum. Pozisyon alma konusunda pek yanlış yaptığımı düşünmüyorum ama bariz gol pozisyonlarını harcadığım hususuna katılıyorum. Kaçırılan goller, bir sonraki maç için de baskı unsuru oluyor.

Çift santrfor oynamak avantaj. Çünkü santrfor nerede duracağını, nereye koşacağını, topu nasıl saklayacağını biliyor. Orta sahadan destek sağlayan futbolcu ise geriden geldiği için ön direğe mi yoksa arka direğe mi koşu yapacak tam bilemiyorsunuz.

Trabzon halkı ve Trabzonspor taraftarlarınca kendilerinden biri gibi görülmem benim için gurur verici. Herkes benim maçlarda ne kadar iyi niyetle mücadele ettiğimi ve çaba gösterdiğimi görüyor. Bu da onların bana karşı bir jesti diye düşünüyorum.



elemanlarının gol kaydederek bize maç kazandırdığı müsabakalar da oldu. Bu maçların sayısının artması bizim de yükümüzü hafifletecek. Arkadaşlarımız bize desteklerini arttırırsa son derece memnun oluruz. Ancak biz de sorumluluğumuzun bilincindeyiz. Bu takımın golcülerimiz bizleriz. Bu yükü omuzlamamız gerekir.

## Şampiyon olamazsak çok üzüleceğim

▼Sezonu nerede tamamlarsanız kendinizi başarılı göreceksiniz?

▲Sezona başlarken “Ligi ilk üç sırada bitirsek bizim için başarı sayılır” diye düşünüyordum. Ancak şimdi oynadığımız futbola bakıyorum da şampiyonluk bize gerçekten yakışır. Oynadığımız maçlara, başarılarımıza bakıyorum da eğer şampiyon olamazsak, cidden çok üzüleceğim. İşler istediğimiz gibi gitmez ve ikinci olursak da bunu kötü bir sonuç olarak görmem doğru olmaz. Bu da bizim gibi yeni kurulmuş bir takım için başarı sayılabilir. ▼Ankaragücü’nden Trabzonspor’a geldikten sonra kişisel olarak gelişim

gösterdiğini söyleyebilir misin?

▲Evet, bunu rahatlıkla söyleyebilirim. Öncelikle daha büyük bir camiaya geldiğim için vizyonum genişledi. Büyük bir taraftar kitlesinin önünde baskının, beklentinin büyük olduğu bir ortamda mücadele etme konusunda aşama



kaydettim. Topla ilgili beceriler anlamında çok bariz olmasa da olumlu şekilde kendimi geliştirdiğim inancındayım. ▼Taraftar baskısına alışmak kolay oldu mu? ▲Trabzonspor’daki ilk iki sezonumda bu konuda ciddi anlamda zorlandığımı





söylemeliyim. Ama bu sezon geçmiş dönemlere nazaran daha rahatım. Hâlâ da strese girdiğim zamanlar olur; onu da açık yüreklilikle söyleyeyim.

▼**Ersun Yanal’ın gelişinden sonra senin açından olumlu veya olumsuz ne gibi değişimler yaşandı?**

▲Ersun Hoca geldikten sonra çalışma programımız çok farklılaştı. Ben de çalışmayı çok seven bir oyuncu olduğum için benim için olumlu bir değişim gerçekleşti. Kendisi benim Ankaragücü’nde oynadığım dönemde de teknik direktörümüz olmuştu. Birbirimizi önceden tanımamız da bir avantaj tabii.

▼**Pres yapman, çok koşman ve istekli oyunun takdir ediliyor ancak pozisyon alma, son vuruşlar ve karar alma konusunda eleştiriliyorsun. Bu eleştirileri haklı buluyor musun?**

▲Tabii ki haklı buluyorum. Zaten eleştiriler olmazsa hatalarımızı bilemeyiz. Hangi konularda kendimi geliştirmemiz lâzım, bunları öğrenemeyiz. En basit şekilde benim amacım belli. Her maç bir öncekinden daha iyisini yapmaya gayret ediyorum. Pozisyon alma konusunda pek yanlış yaptığımı düşünmüyorum

ama bariz gol pozisyonlarını harcadığım hususuna katlıyorum. Kaçırılan goller, bir sonraki maç için de baskı unsuru oluyor.

▼**Kendini geliştirmek için ne gibi çalışmalar yapıyorsun?**

▲Gol vuruşları üzerine çalışmalar yapıyorum. Zamanlama, top saklama ve top hâkimiyeti gibi konularda becerimi yükseltmeye çalışıyorum. İyi olduğum konularda da pratik yapmaya özen gösteriyorum.

▼**Antalyaspor ve Ankaragücü’ne karşı attığın goller takımına galibiyet getirdi. Özellikle eski takımın Ankaragücü’ne karşı böyle belirleyici bir gol atınca neler hissettin?**

▲O an rakibin Ankaragücü, Galatasaray ya da Real Madrid olması benim için önemli değildi. O anda hiçbir şey Trabzonspor’un alacağı üç puandan önemli değildi. O maça da yine içimde büyük bir gol atma isteğiyle başlamıştım. Ancak 90 dakikanın sonuna doğru golü bulmak kısmet oldu. Böyle olunca da golün hazzını daha fazla yaşadım. Eğer 30 ya da 60. dakikalarda bir gol atmış olsaydım, sevincim bu

denli büyük olmazdı.

▼**Gökhan Ünal ile uyumun konusunda neler söylersin?**

▲Birbirimize giderek daha fazla alıştığımızı ve iletişimimizi ilerlettiğimizi herkes görüyordur herhalde. Konyaspor’a 1-0 kaybettiğimiz maçta çok güzel paslaşmalarımız olmuştu ama takım halinde kötü oynayınca, ister istemez biz de etkileniyoruz. Ben bilhassa ikinci yarıyla beraber daha iyi bir ikili olduğumuzu hissettirdiğimizi düşünüyorum.

▼**Gökhan’ın gelişinden önce orta saha oyuncuları sana destek veriyordu. Gökdeniz ve Ceyhun’u buna örnek gösterebiliriz. Şimdi de bir forvet oyuncusu ile partnersin. İkisi arasında bir fark var mı?**

▲Kesinlikle fark var. Çünkü santrfor nerede duracağını, nereye koşacağını, topu nasıl saklayacağını biliyor. Bu anlamda, benim için bir forvet oyuncusuyla oynamak önemli bir artı. Orta sahadan destek sağlayan futbolcu ise geriden geldiği için ön direğe mi yoksa arka direğe mi koşu yapacağını tam bilemiyorsunuz. Sonuçta onun bulunduğu yerin aksi istikametinde olmalısınız. Bu konularda geçmişte çeşitli sıkıntılar yaşamıştım.

▼**Trabzonspor’la bir sezon daha**

**sözleşmen var. Kariyerinin devamıyla ilgili neler planlıyorsun?**

▲Trabzonspor Kulübü’nde çok mutluyum. Burada inşallah şampiyonluk yaşayıp daha büyük hedeflerime ulaşmak istiyorum. Avrupa’ya gitmek bunlardan bir tanesi.

▼**Senin için Trabzon’da “Yerlinin yerlisi” değerlendirmesi yapılmayı başlandı. Bu sözleri nasıl değerlendiriyorsun?**

▲Trabzon halkı ve Trabzonspor taraftarlarınca böyle adlandırılmak benim için gurur verici. Herkes maçlarda ne kadar iyi niyetle mücadele ettiğimi ve çaba gösterdiğimi görüyor. Bu da onların bana karşı bir jesti diye düşünüyorum.

▼**Ümit Milli Takım’ın golcüsüydün ama sonrası gelmedi. Bu konuda neler söylersin?**

▲Hedeflerimden bir tanesi A Milli Takım’a gidip orada kalıcı olmaktı. A Milli Takım mücadelemi bırakmış değilim, orada olabilmek için var gücümle çalışıyorum. Bir gün orada olacağıma inanıyorum. O zaman dek çalışmaya devam edeceğim. İnşallah Türkiye, Dünya Kupası’na katılır ve ben de orada yer almayı başarabilirim.





# Ticari zeka bir devî uyandırdı



Futbolla ilgili-ilgisiz kime sorarsanız sorun, “Bundesliga deyince akla gelen ilk takım hangisi?” diye, cevapların büyük bölümü muhtemelen Bayern Münih olacaktır. Halbuki Bundesliga’nın, yani 1963’ten bu yana Almanya futbolunun en üst seviyesi olan ligin en sadık misafiri yıllar boyunca Hamburg oldu. Bunun sebebi, kulübün resmi sitesinde görebileceğiniz kronometrenin de belirttiği gibi, 46 yıldır yani ligin her sezonunda var olan tek takımın Hamburg olması. Böylesine inişleri çıkışları İstanbul trafiği kadar yoğun olan bir ligde ve yoğun rekabette bu istikrarı sağlamak çok önemli bir meziyet olarak kabul edilmeli. Bu özellikleri ile “Dinozor” lakabının sahibi olan kulüp, zaman zaman performans düşüşleri yaşasa da yönetim politikaları ve özellikle son yıllardaki olumlu manada sistemli şekilde değişen çehresiyle günümüz futbolunda “im Dunkeln tappen”, yani akıntıya karşı kürek çeken tarzı takımların arasında yer alıyor.

Almanya’nın kuzeyinin, hatta Avrupa’nın başkent olmayıp da en fazla nüfusuna sahip şehrinin takımı olmak kesinlikle kolay değil. Hele ki

böylesine zengin bir tarihsel yapıya ve kültürel dokuya sahipseniz kesinlikle kolay değil. 29 Eylül 1887 tarihinde o dönemin Hamburg kentindeki iki spor kulübünün birleşmesiyle ortaya çıkan “Sportclub Germania”, HSV’nin dayandığı ilk oluşumdur. Ardından, Birinci Dünya Savaşı’ndan sonra zayıf düşen şehrin Hamburger FC (1888) ve FC Falke Eppendorf (1906) adlı iki takımı, 2 Haziran 1919’da SC Germania ile birleşerek Hamburger Sport-Verein’i (Hamburg Spor Kulübü) oluşturarak bugünkü bildiğimiz HSV’yi yarattılar. Fakat kulübün kuruluş yılı olarak bileşenlerin en eskisi olan Germania’nın başlangıç tarihi “1887” kabul edildi. Hatta Hamburg bu tarihin en eski futbol kulübü olduklarını işaret ettiğini belirtse de diğer camialar da SC Germania’nın bir atletizm kulübü olduğunu, futbol takımının 1891’de ortaya çıktığı savını ortaya atıyorlar. Bir kulüp oluşturma en önemli unsurları olan arma ve renklere gelince, akılda kalıcı olmasına rağmen ilk bakışta pek bir anlam çıkarılamayan amblemle başlamak lâzım. Eşkenar dörtgenin dikkörtgenle kombine edilmesiyle ortaya

Bundesliga’dan hiç düşmeyen tek takım unvanına sahip olmasına rağmen son dönemi hep hüsrarla geçen Hamburg, 2003’te göreve gelen Başkan Bernd Hoffman’ın sportif direktörlük kolтуğuna Dietmar Beiersdorfer’i oturmasıyla bambaşka bir yapıya büründü. Önce stat yenilendi ve dört dörtlük bir hale getirildi. Ardından Beiersdorfer’in yöneticilik zekâsı takımı önemli ve istikrarlı bir raya oturttu. Ucuz, kaliteli ve genelde genç futbolcuların alımı, etinden sütünden yararlanılarak yüksek meblağlara zengin kulüplere satılması bir kulüp politikası haline gelirken, takımın büyük hedeflerin peşinde koşmasından da vazgeçilmedi. Geçtiğimiz ay UEFA Kupası’nda Galatasaray’ı safdışı bırakan Hamburg, 2004’ten sonra transfere 25.6 milyon euro harcarken, oyuncu satışından 71.7 milyon euro kazandı.

## Caner Eler

çıkarılan şeklin böyle olmasında ise Hamburg’un Kuzey Avrupa’nın deniz kenarında bulunmamasına rağmen Elbe, Alster ve Bille nehirlerinin buluşma noktasında yer alması itibarıyla en büyük limanlarından biri olmasının payı büyük. Çünkü o dönemde Hamburg ticaret gemilerinin sembolü olarak bu şekil kullanılıyormuş. Hatta dikkatle incellerseniz B. Mönchengladbach, Werder Bremen ve Bayern Münih’in de armalarında bu tarzı görebilirsiniz. Armanın renkleri en eski ortağa saygı çerçevesinde Germania’nın renkleri olan “mavi, siyah, beyaz” olarak seçilmiş. Lâkin bildiğiniz gibi forma renklerinde kırmızı-beyaz daha yaygın tonlar. Bunlar da Hamburg şehrinin ve bölgesinin renkleri olmasından ileri geliyor. Renk konusunda karışık işler dönse de liglere adaptasyon ve başarı sürecinde işler daha basit ve kolay başlamış kulüp için. 1922’de ilk ulusal finaline ulaşan takım, bir türlü eşitliğin bozulmadığı iki maçın ardından 7 kişi kalan Nürnberg’in mağlup ilân edilmesiyle gelen şampiyonluğu da centilmenlik göstergesi olarak reddetti. Kayıtlarda şampiyonluk hâlâ gözüküyor fakat resmi olarak kabul görmemekte. Sonrasında yıllar boyunca üst liglerde mücadele eden, 1923 ve 28’de de ulusal şampiyonluk yaşayan HSV, İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra yapılan yeni lig sistemiyle Oberliga Nord’da (Kuzey Ligi) 1947’den 1963’e kadar olan 16 sezonda tam 15 şampiyonluk elde ederek akıllı almaz bir başarıya imza attı. 1961 Şampiyon Kulüpler Kupası’nda da yarı finale kadar yükselirken, 1963’te ise Bundesliga kurulurken davet edilen 16 kulüpten biri oluyordu Hamburger SV. Belli bir süre önemi hedeflerden uzak kalınsa da 1976’da Manfred Kaltz, Felix Magath’lı kadro



Almanya Kupası’nı ve ertesi sezon da Kupa Galipleri Kupası’nı müzeye kaldırarak unutulmaz başarıların ilk adımlarını attı. Kevin Keegan gibi yıldızların da katılmasıyla 1979’da ilk Bundesliga şampiyonluğu geldi. Lakin asıl başarı ise 1980’de finale çıkan, fakat Nottingham Forest’a yitirilen Şampiyon Kulüpler Kupası’nın 1983’te, hem de Platini’li Juventus’a karşı kazanılmasıyla elde edildi. Uli Stein, Felix Magath, Manfred Kaltz, Horst Hrubesch gibi isimlerden oluşan kadro, efsane teknik adam Avusturyalı Ernst Happel yönetiminde aynı zamanda 1982 ve 1983 sezonlarında lig şampiyonluklarını da kimseye bırakmadı. Acaba “Hamburg, Bayern Münih’in tahtına mı oturuyor?” derken, ilerleyen yıllarda yine ortalamının üstünde, ancak başarı seviyesi vasat bir takım hüviyetine büründü kırmızı-beyazlılar. 1987’de kazanılan Almanya Kupası ve ligde ikinci olarak kaybedilen şampiyonluk son üst düzey performanslar olarak akıllarda yer etti. Daha sonraki dönemde ligde inişli-çıkışlı bir grafik çizen HSV’nin, tabii yıllar içerisinde önemli rekabetleri de oluşmuştu. Şehrin diğer ekibi olan, hem kökenleri hem de yapısıyla dünyanın en kült futbol takımlarından kabul edilen St. Pauli ile olan rekabetinin yanı sıra Kuzey derbisinde Werder Bremen ile olan çekişmesi ve mevkii ekseninde Bayern Münih ile olan husumeti, Hamburg kulübünün maç önem sırasında ilk sıraları işgal eder. Bu arada dostluk kurma hanesine baktığımızda ise Glasgow Rangers ile kurulan hem kulüp hem de taraftar bazında önemli pozitif ilişkiler mevcut. Bunda Celtic kulübünün St Pauli ile olan sıkı bağlarının var olmasının yanı sıra, mazisi 70’li yıllara dayanan bir taraftar işbirliği olayının da payı

büyük. Hatta Hamburg’un ünlü yıldızı Jörg Albertz’in Rangers’a transferi sırasında kulüp yönetimleri arasında da sıkı ilişkiler kuruldu. Tüm bu rekabet ve dostluk öyküleri arasında, Hamburg 90’lı yılları adeta Osmanlı’nın duraklama dönemi gibi geçirdi. Fakat uyuyan devî uykusundan kaldıracak adam 2003’te göreve gelen Başkan Bernd Hoffman olacaktı. Özellikle o yörenin önemli işadamlarından olan Hoffman, kulübü öncelikle daha profesyonel bir yapıya kavuşturmayı amaçladı. En önemli icraatı ise sportif direktörlük görevine eski tanınmış futbolcuların Dietmar Beiersdorfer’i getirmesi oldu. Hem yenilenir kapasitesi artırılarak modern, dört dörtlük bir stat haline gelen Volkspstadion’un, yani en son adıyla HSH Nordbank Arena’nın getirdiği özel maddi katkı hem de Beiersdorfer’in yöneticilik zekâsı takımı önemli ve istikrarlı bir raya oturttu. En önemlisi tekrar bir kimlik kazandırmaya başladı. Yolun başında, 2004’te bölgesel takım Paderborn karşısında Almanya Kupası’ndan elenmenin şoku yaşansa da -ki o maç daha sonrasında hakem Robert Hoyzer’in Hırvat mafyası tarafından satın alınmasının ortaya çıkışı ile Almanya futbol tarihinin en vahim skandalı olarak anılmıştı- Hamburg’un olumlu bir imveye hareket ettiği görülmüyordu. 2005-06 sezonundaki harika futbol ve ligde gelen üçüncülük, Şampiyonlar Ligi biletinin habercisiydi. İkinci defa mücadele edilen gruplarda, ertesi sezon sonuncu olunuyor, ligdeki kötü performans ise biraz korku yaratıyordu. Hatta takımı bir gömlek seviye atlatan teknik adam Thomas Doll sezon ortasında görevinden kovuluyordu. Huub Stevens gelirken, takımın transfer politikası ise değişmiyordu; ucuz, kaliteli ve genelde genç futbolcuların alımı, etinden sütünden yararlanılarak yüksek meblağlara zengin kulüplere satılması. Fakat aynı zamanda Almanya’nın büyük kulüplerinden biri olmanın getirdiği iyi takım olma sorumluluğundan kaçmamak. Beiersdorfer çok iyi işleyen bir sistem oturtmuştu artık. Ama hiçbir zaman da büyük hedeflerden, özellikle de 20 kûsur yıldır özlemi çekilen lig şampiyonluğu hasretini dindirme amacından vazgeçmiyordu. En son birkaç yıl önce Ajax’tan 1.5 milyon euroya satın aldığı Hollandalı Nigel de Jong’u 19.5 milyon euroya Manchester City’e satan Hamburg, Beiersdorfer döneminde özellikle 2004’ten sonra toplam 25.6 milyon euro ödeyerek aldığı tüm futbolculara karşın aynı futbolcuların satışından 71.7 milyon euroyu kulüp kasasına kattı. Ticari zekâ açısından hakikaten takdire şayan. Hem Sidney Sam, Anis Ben Hatira gibi gençlere yatırım yapıyor hem de Çek Ujfalusi’yi 7.5 milyon euroya Fiorentina’ya satan kulüp, RKC’den 1.5 milyon euroya Hollandalı Boulahrouz’u alıyordu. Aynı futbolcuyu Chelsea’ye tam 13.2 milyon euroya gönderen Hamburg, Marsilya’dan 3.8 milyon euroya renklerine bağladığı Daniel van Buyten’i ise 10 milyon euroya Bayern Münih’e

yolluyordu. Ajax’tan ünlü yıldız Rafael van der Vaart’ı 5 milyon euroya alan Beiersdorfer, Hollandalı maestroyu 14 milyon euroya Real Madrid’e satıyordu. Hatta son örnek olarak bahsetmek gerekirse, büyük patlama yapması beklenerek Real Madrid, Milan gibi kulüplerin elinden kapılan ve 8 milyon euroya transfer edilen büyük yetenek Brezilyalı Thiago Neves’i Hamburg, takıma bir türlü adapte olamayıp ayrılmak istemesi üzerine aynı bonservis ücretine, zarara uğramadan, hem de transfer edildikten 6 ay sonra Al-Hilal kulübüne satarak çok önemli bir manevrayı gerçekleştirdi. Bu sayede Beiersdorfer’in, takımın eksik-gedik tüm bölgelerini sezon başında göreve gelen kurt hoca Martin Jol’un istekleri üzerine devre arasında hem de 6 futbolcu transfer ederek gidermesi, yöneticilik başarısının bir göstergesi. Yıllar sonra şampiyonluk yolunda belki de bu kadar avantajlı konumdayken gelen bu kadro derinliği takviyeleri belki de hasreti dindirecek kilit hamle olacak. Kalede Frank Rost, defansta Alex Silva, Mathijsen, Jansen, Atouba, Demel ve Gravgaard’lı güçlü yapı, orta sahada Van der Vaart’ın gidişinden sonra çoşan beyin Trochowski, kaptan Jarolim, yeni transfer Fransız Tavares, Venezüellalı Rincon, forvette Petric, Olic ve Guerrero gibi isimlerin yanı sıra Nijeryalı Chrisantus, Burkina Fasolu Pitroipa, Alman Eric Maxim, Choupo-Moting gibi kıtanın süper genç yeteneklerinin var olmasıyla, takım kimyasına belki de en fazla uyan teknik adam olarak görevde olan Martin Jol, yeterli nitelik ve nicelikte bir kadroya sahip gibi gözüküyor. İlk mücadeleye giriştiği 1919’dan bu yana hiç ligden düşmeyen, hep en üst ligde mücadele eden Hamburg, kuşkusuz Alman futbolunun lokomotiflerinden biri olmayı sürdürecektir. Fakat bunu yaparken, eski başarıları günlerin girdabında kaybolmadan, yeni futbol düzenine en uygun şekilde, endüstriyel futbolun zararlı etkilerinden uzak durma çabasıyla bir yandan geleneklerini koruyarak ama bir yandan da kabuk değiştirmeyi bilerek yine en üstte, hem de yıllardır olmadığı kadar iddialı bir biçimde varlığını sürdürmeye çalışıyor. Yıllarını kulübe adayan taraftarları için Nordbank Arena yakınlarında mezarlık da oluşturan kulüp, artık toprağın altına gömdükleri şampiyonluk flamlarını çıkarmanın peşinde. Kupa bu sefer kuzeye mi gelecek yoksa?





Fransa'da doğdu, 17 yaşına kadar hem okul hem de futbol eğitimini bu ülkede aldı. 2001 yılında İnegölspor formasını giyerek Türk futboluyla taşıdı. 1. Lig şampiyonluğunu ve ilk Süper Lig deneyimini Bursaspor'la yaşadı. "Başarılı bir orta saha oyuncusu" kimliğini ise sezon başında transfer olduğu baba memleketinin takımı Sivasspor'da kazandı. Bugünkü çıkışını Sivasspor'un ortamına, teknik adamların yaklaşımına ve hepsinden önemlisi uzun süredir futbol oynamaya olan hasretine bağlıyor.

# Futbolu özlemiştim



**İbrahim Dağışan**



## Mazlum Uluç

▼Bursaspor'da 4 sezon oynadın, şimdi ligin zirvesinde yer alan Sivasspor'un oyuncususun ama Türk futbolseverlerin seni çok yakından tanıdığını söylemeyiz. Anadolu'da top koşturan oyuncuların kaderi bu galiba. İstersen İbrahim Dağışan'ın kim olduğuyla başlayalım röportaja.

▲15 Haziran 1984'te Fransa'da doğdum. Üç kardeşiz; bir ağabeyim, bir de ablam var. İkisi de evli ve Fransa'da yaşıyorlar. Hem okul hem de futbol eğitimimi 17 yaşına kadar Fransa'da aldım. 17 yaşına geldiğimde Paris'te bir maç oynadık. O maçta beni izlemek için Türkiye'den gelenler vardı. Transfer teklifinde bulundular. O güne kadar böyle bir düşüncem yoktu. Fransa'da devam etmek istiyordum. Ama okulda da çok başarılı değildim. Bana İnegölspor'u tavsiye ettiler ve ben de bu tavsiyeye uyarak 2001'de Türkiye'ye geldim.

▼İnegölspor faslına gelmeden önce, futbola nasıl heves duyduğunu öğrenmek istiyorum.

▲Fransa'da çocukları 5-6 yaşında futbol oynatmaya başlatırlar. Ben de futbola meraklı bir çocuktum ve televizyonda bütün maçları izlerdim. Babam 6 yaşında beni futbol okuluna yazdırdı. 17 yaşına kadar Angers takımının altyapısında oynadım. Takımın tek yabancı

oyuncusuydum ama kaptandım. Orada gerçekten çok sevilen bir oyuncuydum. Türkiye'ye gelirken de "Bizi bırakıp gidiyorsun" diye sitem etmişlerdi.

▼Eğitimi hangi aşamaya kadar sürdürdün?

▲Okulu futbol kadar sevmesem de başarısız bir öğrenci değildim. Zaten Avrupa'da futbol oynuyorsanız, eğitiminizi de sürdürmenizi sağlıyorlar. Liseyi bitirdim ve Türkiye'ye geldikten sonra eğitime devam etmedim.

▼Altyapı eğitimi Fransa'da almış ve ardından Türkiye'de yine altyapıya gelmiş bir oyuncu olarak iki ülkenin oyuncu yetiştirme sistemleri arasında ne gibi farklar gördün?

▲Açıkçası çok büyük farklar yok. Bizim çok yetenekli genç oyuncularımız var. Tek fark, oradaki çocukların okula ve futbola eşit biçimde önem vermesi. Fransa'daki çocuklar haftanın 5 günü okullarına gidip, okul sonrası futbol eğitimi alıyor. İki eğitim uyum içinde sürdürülüyor. Bir de saha şartları açısından fark olduğunu söyleyebilirim.

▼Fransa'dan ayrılip İnegöl'e geldiğinde uyum sağlaman kolay oldu mu?

▲İlk defa ailemden ayrı bir yerde yaşıyordum. Çocukluk arkadaşlarımdan ilk defa ayrılmıştım.

Alıştığım şehri bırakmıştım. İnegöl tanımadığım bir yerd. Tamam Türk'üm ama o güne kadar Türkiye'de hiç yaşamamıştım. İlk geldiğimde Türkçem de bozuktur. 6 ay oldukça zorlandım. Ama sonrasında kolay uyum sağladım ve gerisi de geldi zaten.

▼İnegölspor, Türk futboluna çok sayıda yetenekli oyuncu kazandırmış bir kulüp. İnegölspor'un sana neler kattığını düşünüyorsun?

▲2001 yılında İnegölspor'a geldiğimde takım 2. Lig B Kategorisine çıkmış ve 1. Lig'e 6-7 oyuncu vermişti. Ben buraya gelmeden önce takımın bu özelliğini bilmiyordum. İlk geldiğimde Nafi Bilaloğlu Hocam ve yardımcılarının bana katkısı büyük oldu. Fransa'dan farklı bir eğitim ve değişik bir yaşam tarzıyla gelen bir oyuncu olarak Nafi Hocam bana büyük katkı sağladı. Altyapıdan başlayıp A takıma kadar üç sezon boyunca İnegölspor'da önemli deneyimler kazandım.



▼Bursaspor'a

transferin nasıl oldu? Seni beğenip transferini gerçekleştiren teknik direktör kimdi?

▲Nejat Biyediç'ti. Bursaspor'la bir hazırlık maçı yapmıştık. Bursaspor o sırada Süper Lig'den yeni düşmüştü ve çok iyi bir kadrosu vardı. Gidip gitmem konusunda tereddütler yaşadım ama sonunda gitmeyi tercih ettim. İkinci sezonumda Raşit Çetiner yönetiminde şampiyonluk yaşayarak Süper Lig'e yükseldik.

▼Nejat Biyediç seni hangi özelliklerinden dolayı tercih etmişti?

▲İnegölspor'da da ön libero mevkiinde oynuyordum. Koşmayı,

mücadele etmeyi seven, ikili mücadelelerden kaçmayan bir oyun tarzım vardı. Buna biraz da teknik eklendiği için Nejat Hocanın hoşuna gitmişti. Bursaspor'a ilk geldiğimde de her şey olumlu gelişmişti.

**Basit ve dikine oynamayı seviyorum**

▼Ön libero günümüz futbolu için kilit bir mevki. O bölgede görev yapan oyuncudan sadece rakip atakları kesmesi değil, aynı zamanda topu da iyi kullanması isteniyor. Sen bu noktada kendini nasıl değerlendiriyorsun?

▲İnsanın kendisi hakkında yorum yapması çok hoş bir şey değil. Ama dediğim gibi koşmak, mücadele etmek ve topu kazandıktan sonra basit ve dikine oynamak benim oyun stilim.

▼Her oyuncunun başlangıçta idolleri, benzemek istediği yıldızlar vardır. Senin idolün kimdi?

17 yaşında Paris'te oynadığım bir maçı izleyenler arasında Türkiye'den gelenler de vardı. Bana transfer teklifinde bulundular. Aslında Fransa'da devam etmek istiyordum ama okulda da çok başarılı değildim. Bunun üzerine İnegölspor'a gitmeyi kabul ettim.

Fransa ve Türkiye'deki altyapılar arasındaki tek fark, oradaki çocukların okula ve futbola eşit biçimde önem vermesi. Fransa'daki çocuklar haftanın 5 günü okullarına gidip, okul sonrası futbol eğitimi alıyor. İki eğitim uyum içinde sürdürülüyor.

Fransa'dan farklı bir eğitim ve değişik bir yaşam tarzıyla gelen bir oyuncuydum. Nafi Bilaloğlu Hocam bana büyük katkı sağladı. Altyapıdan başlayıp A takıma kadar üç sezon boyunca İnegölspor'da önemli deneyimler kazandım.

Bursaspor'a transferimi Nejat Biyediç gerçekleştirdi. Koşmayı, mücadele etmeyi seven, ikili mücadelelerden kaçmayan bir oyun tarzım var. Buna biraz da teknik eklendiği için Nejat Hocanın hoşuna gitmişti.

Oynamayan futbolcu mutsuz olur. Çünkü kendisini işinde başarısız addeder. Bursaspor'da mutsuzdum ve bir an önce gitmeyi istiyordum. Geçtiğimiz sezon sonunda bonservisim elimdeydi ve Bülent Hocam transferimi gerçekleştirdi.



▲Çok beğendiğim, oyun tarzını sevdiğim oyuncu Liverpoollu Steven Gerrard. Hem çok agresif hem çok basit oynuyor, gol atıyor, gol attırıyor, bir orta saha oyuncusu olarak çok doğru şeyler yapıyor. Marco Aurelio da Fenerbahçe’de inanılmaz maçlar oynadı. Sürekli olumlu işler yaptı. Onun kötü oynadığı bir maç hatırlamak kolay değil. Hem iyi pres yapıyor ve takımına top kazandırıyor hem de takımını yönlendiriyordu.

### Oynamayan futbolcu mutsuz olur

▼Bursaspor’da geçirdiğin 4 sezonda çok fazla şans tanınan bir oyuncu olmadın. Sivasspor’un buna rağmen seni transfer etmesini neye bağlıyorsun? Bülent Uygun sende ne buldu da bu transferi gerçekleştirdi?

▲Açıkçası Bursaspor’dan Sivasspor’a geçişim şöyle oldu. Süper Lig’e çıktığımız ilk sezonda Raşit Hoca bana sonradan da olsa şans veriyordu. Son iki sezonda ise fazla oynama şansı bulamadım. Bu da beni çok rahatsız ediyordu. Çünkü futbolu gerçekten seviyor ve oynamak istiyordum. Hiçbir zaman kapris yapmadım ama oynamayan futbolcu mutsuz olur. Çünkü kendisini işinde başarısız addeder. Bu da beraberinde olumsuzlukları getirir. Bursaspor’da mutsuz ve bu nedenle başarısızdım. Bir an önce gitmeyi istiyordum. Bülent Hocayla da menajerlik yaptığı dönemde Bursa’da tanışmıştık. Bir ağabey-kardeş ilişkimiz oluşmuştu. Aradan birkaç sezon geçti, Bülent Uygun teknik adam oldu. Geçtiğimiz Mayıs ayında konuştuk, bonservisim elimdeydi ve transferim gerçekleşti.

▼Ailen de Sivaslı değil mi?

▲Evet, ailem Sivaslı ama ben daha önce Sivas’ta hiç yaşamamıştım. İnsanın kendi kentinde futbol oynaması güzel bir duygu.

▼Sivasspor’da gerçekleştirdiğin bu çıkışı neye bağlıyorsun?

▲Futbol oynamayı özlemiştim. İnsan oynadıkça üstüne bir şeyler katar. Hem Bülent Hoca hem diğer hocaların bana güvenmesi, bu güvenin getirdiği rahatlık ve uyum içinde bir takımın parçası olmak performansımı yükseltti.

▼Sivasspor orta sahada bir kadro zenginliğine sahip. Bu rekabet de senin gelişimine katkı sağlayan bir faktör olarak değerlendirilebilir mi?

▲Rekabet ortamı bir takım için her zaman olumlu sonuç verir. Hele farklı kulvarlarda yarışan bir takımsanız derin bir kadroya ihtiyacınız vardır. Kulübemizin zenginliği sayesinde oynamayan oyuncuların eksikliğini fazla hissetmeden yolumuza devam ediyoruz.

▼Geçmişe dönüp baktığında sana katkı yapan teknik direktörleri nasıl sıralarsın?

▲Sıralamanın en başına Bülent Hocayı koymam gerekir. Eğer o olmasaydı ben bugün burada sizin karşınızda olamazdım. Onun dışında Nejat Biyediç ve Nafi Bilaloğlu hocalarımın da üzerimdeki emeği büyük.



### Takımda ağabey-kardeş ilişkisi var

▼Sivasspor kadrosuna baktığımızda oyuncuların çoğunun ya başka takımlarda gereken patlamayı yapamamış yerliler ya da adı çok da duyulmamış yabancılar olduğunu görüyoruz. Ama Sivasspor’da her biri birer marka haline dönüşüyor. Sence bu işin sırrı nedir?

▲Bu iş Bülent Hoca ve yardımcılarının eseri. Biz antrenman yaparken iki hocamız dünyanın dört bir yanında maç izliyor ve oyuncu seçiyor. Mesela Kamanan düşük maliyetle geldi ve kendini ispat etti. Önemli olan zaten düşük maliyetle iyi oyuncuları bulabilmek. Antrenör-oyuncu ilişkilerine gelince, Sivasspor’da gerçek bir ağabey-kardeş ortamı mevcut. Bir sıkıntımsı olduğunda çok rahatlıkla hocamızın yanına gidip onunla paylaşabiliyoruz. Bu karşılıklı sıcak ilişkiler oyuncuların performansını da olumlu etkiliyor.

▼Çok daha büyük bütçelerle kurulan takımlarla başa baş mücadele ediyorsunuz. Bunu nasıl açıklamak gerekir?

▲Öncelikle hepimiz başarılı olabileceğimize inanan insanlarız. Dışarıdan bakıldığında klasik anlamda yıldız denilecek oyuncumuzun bulunmadığı söylenebilir ama aslında çok kaliteli oyunculardan kurulu bir kadroya sahibiz. Emin olun hangi statta, hangi maça çıkarsak çıkalım içimizde asla “kaybedeceğiz” diye bir endişe yok. Her maça

**Futbol oynamayı özlemiştim. İnsan oynadıkça üstüne bir şeyler katar. Hem Bülent Hoca hem diğer hocaların bana güvenmesi, bu güvenin getirdiği rahatlık ve uyum içinde bir takımın parçası olmak performansımı yükseltti.**

**Dışarıdan bakıldığında klasik anlamda yıldızımızın bulunmadığı söylenebilir ama aslında çok kaliteli oyuncuların kurulu bir kadroya sahibiz. Hangi maça çıkarsak çıkalım içimizde asla “kaybedeceğiz” diye bir endişe yok.**

**Sivasspor’u şampiyon yaparsak hepimiz birer apolet takmış oluruz. Turkcell Süper Lig’de şampiyonluk her oyuncuya nasip olan bir şey değil. Bunu yaşarsak, hayatımız boyunca unutulmayacak bir başarı elde etmiş oluruz.**

**Fransa Ligi’nde oynamak istiyorum. Almanya’dan, Belçika’dan çok sayıda Türk oyuncu var ama Fransa Ligi bu anlamda çok zengin değil. Bir arkadaşıma “Yaşım ne olursa olsun Fransa Ligi’nde oynayacağım” diye söz vermiştim. Bu sözümü yerine getirmek istiyorum.**

“Kazanacağız” inancıyla çıkıyor ve var gücümüzle mücadele ediyoruz. Hem agresif oluyoruz hem maçı kazanmayı arzuluyoruz. Hiçbir zaman iki-üç hafta sonra oynayacağım maçı aklımıza getirmiyoruz. Hep etap etap konsantre oluyoruz.

▼Futbolcular sahaya çıkıp oynamayı ister ama antrenman yapmaktan çok hoşlanmaz. Ancak biz Sivasspor’un antrenman performansının da yüksek olduğu biliyoruz.

▲Antrenman yapmaktan keyif alıyoruz çünkü bir kez yaptığımız idmanı 1 ay sonra tekrarlıyoruz. Çok farklı antrenman modelleri uyguluyoruz. Kamplarımız da son derece faydalı geçiyor. Sezon başında Kartepe’de olsun devre arasında Antalya’da olsun çok iyi çalıştık. Bu nedenle hem fiziksel hem de mental açıdan son derece iyi durumdayız.

▼“Anadolu’dan bir şampiyon çıkar mı?” sorusunun cevabı, yavaş yavaş “Çıkabilir” şeklinde değişiyor. Bunda da Sivasspor’un payı büyük. Sen bu konuda ne düşünüyorsun?

▲Çok iyi bir konumdayız ve olumlu işler yapıyoruz. Amacımız sezon sonunda şampiyon olmak. Bunu istiyoruz, arzuluyoruz, inşallah bu hedefimize ulaşırız. Sivasspor’un şampiyonluğu Türk futbolunda bazı dinamikleri de değiştirir. Öncelikle Sivasspor’u şampiyon yapan oyuncular olarak hepimiz birer apolet takmış oluruz. Turkcell Süper Lig’de şampiyonluk her oyuncuya nasip olan bir şey değil. Bunu yaşarsak, hayatımız boyunca unutulmayacak bir başarı elde etmiş oluruz.

### Hedefimiz bitmeyecek

▼Anadolu’da geçmişte de şampiyonluğa yaklaşan takımlar oldu. Ancak kaçırılan şampiyonluğun ardından o kadroların dağıldığını gördük. Oyuncular takımlarında kalıp Anadolu’dan bir şampiyon çıkarma hedefini sürdürmek yerine büyük takımlardan gelen transfer tekliflerini değerlendirmeyi tercih etti. Sivasspor açısından baktığında oyuncuların içinde “Bu sezon olmazsa önümüzdeki sezon şampiyon oluruz” gibi bir mücadele azmi mi var, yoksa “Biz görevimizi yaptık, artık başkaları gelip devam etsin” diye mi düşünüyorsunuz?

▲Bülent Hoca ve ekibi 2.5

sezondur takımın başında. Geçtiğimiz sezon Sivas’taki Galatasaray maçında şampiyonluk kaçırıldı. Bu sezon için insanlar Sivasspor’la ilgili çok farklı şeyler düşünüyordu. Intertoto maçları nedeniyle sezona 9 Haziran’da başlamıştık. Bazıları “Bu takım düşüşe geçer” diyordu ama biz tam tersine her kulvarda başarılı olduk. Ancak önemli olan sonunu getirmek ve biz de sonunu getirmek istiyoruz. Hedefimiz bitmeyecek.

▼Kentlerin takıma verdiği destek başarı için önemli etkenlerden birisi. Şehrin Sivasspor’a verdiği desteğin takımın performansı ile eşdeğerde olduğunu söyleyebilir misin?

▲Açıkçası biz dışarıda neler yaşandığını çok iyi bilmiyoruz ve işimize bakıyoruz. Ancak Sivas’ta maç oynadığımız zaman, Süper Lig’in liderliğini haftalarca sürdürmüş bir takıma verilmesi gereken desteği tam anlamıyla gördüğümüz de söylenemez. Ben 4 sezon Bursaspor’da oynadım; iki takımın taraftarı arasında fark var. Yalnız şunu da söylemem gerek; İstanbul’a deplasmana gittiğimizde Olimpiyat Stadı’nda 35-40 bin kişi bize destek veriyor. Şehir dışındaki Sivaslıların belki de biraz da hasretin etkisiyle takıma daha fazla destek verdiğini söyleyebilirim.

▼Takım başarılı olduğunda Sivasspor medyada yer alıyor ama



**Mehmet Yıldız’ın dışında oyuncuların çok fazla ön plana çıkartıldığını söyleyemeyiz. Bu durum sizi nasıl etkiliyor?**

▲Bundan kesinlikle etkilenmiyoruz. Hepimiz giydiğimiz formanın değerini biliyoruz. Bizim amacımız bulunduğumuz takıma ve şehre hizmet etmek. Medyada yer almışız, almamışız hiç önemli değil.

▼Takım içinde en iyi arkadaşın kim?

▲Her gittiğim takımda hocalarımla olsun takım arkadaşlarımla olsun herkesle çok iyi anlaşılan bir futbolcuyum. Sivasspor’da da mükemmel bir ortam var. Başlangıçta “Bursaspor’dan geldim, acaba burada nasıl bir ortamla karşılaşacağım?” diye düşünmüştüm ama çok güzel bir ortamla karşılaştım. En iyi uyum, en iyi arkadaşlık bizde diyebilirim. Bülent ağabeyimizden malzemeci ve masör ağabeylerimize kadar müthiş bir uyum içindeyiz.

### Fransa Ligi’nde oynamak istiyorum

▼Daha önce Ümit Milli Takım’da oynamıştın. Bundan sonrası için Milli Takım’la ilgili nasıl hedeflerin var?

▲Söylediğiniz gibi, 6 defa ümit milli olmuştum. Her oyuncu gibi benim de hedeflerim var.

Önceliğim, Sivasspor’da başarılı olmak, her oynadığım maça üstüne bir şeyler katmak ve takımına hizmet etmek. Sonrasını Allah bilir. Hedeflerimden bir tanesi milli formayı giymek. Bu zaten her futbolcunun en büyük amacıdır. Bir başka hedefim de Fransa Ligi’nde oynamak. Almanya’dan, Belçika’dan çok sayıda Türk oyuncu var ama Fransa Ligi bu anlamda çok zengin değil. Oradan gelen bir Adem Koçak, bir de halen Sochaux’da oynayan Mevlüt Erdinç var. Bir arkadaşıma “Yaşım ne olursa olsun Fransa Ligi’nde oynayacağım” diye söz vermiştim. Bu sözümü yerine getirmek istiyorum.

▼Lyon, Marsilya gibi takımlarda oynamayı mı hedefliyorsun?

▲Onlar çok büyük takımlar. O takımlara giderseniz büyük aşama kaydetmiş olursunuz. Benim için takımın adının önemi yok. Belli bir yaştan sonra gidip herhangi bir takımda forma giymek istiyorum.



▼Arkadaşların seni nasıl bir insan olarak tanıyor? Nelere kızar, nelerden mutlu olursun?

▲Dediğim gibi kendimden bahsetmem kolay değil. Ama hayatta hiçbir şeye kızmam. Son derece sakin bir insanım.

▼Özel hayata gelirsek, bekârsın sanırım.

▲Evet bekârim. Kız arkadaşım da yok. Sivas’ta bekâr arkadaşlarımla birlikte tesislerde kalıyorum. Vakit geçirmek için DVD izliyoruz, tabu, monopoly gibi oyunlar oynuyoruz. Sinemayla aram gayet iyi. Kenan İmirzalıoğlu çok beğendiğim bir oyuncu. TV dizilerini izlerim. Favorim Canım Ailem.

▼Kitaplarla aran nasıl?

▲Fena değil. En son Bab-ı Esrar’ı okudum.

▼Filistin bayrağını bir maçın ardından sahanın ortasına diktin ve bu konu oldukça tartışıldı. Benim merakım şu; bu tavrı Filistinlilere özel bir tavır mı, yoksa zulme uğrayan herkes için aynı şeyi yapar mısın?

▲Kesinlikle yaparım. Bu olay Filistin’de olduğu için hassasiyet göstermiş değilim. Başka bir ülkede olsaydı, o ülkenin bayrağını da dikerdim. Benim vermek istediğim mesaj, orada hayatını kaybeden veya yaralanan çocuklara yönelikti. Bugün orada sakat kalan, okula gidemeyen masum ve günahsız çocuklar var. Gerçekten içime sindiremediğim bir olay yaşadığı için Filistin bayrağını dikmişim. Amacım barış mesajı vermektir. Politika yapmak benim haddim değil, çünkü politika benim anladığım bir şey değil. Herhangi bir tepki de almadım. Çünkü beni tanıyanlar nasıl bir niyetle hareket ettiğimi gayet iyi biliyor. Böyle bir olay bir daha yaşansa, yine aynı tavrı gösteririm.



# Jenerasyon çatışmaları

Yetenekli gençlerin birkaç maç iyi oynayıp, havaya girmeleri daha sonra da sergiledikleri davranış bozuklukları, günümüz futbolunun en önemli sorunlarının başında geliyor. Bu konuda yaşı ilerlemiş ya da kariyerlerini yeni bitirmiş futbolcular, yolun başındaki meslektaşlarına, “Çabuk havaya girmeyin, size ne söyleniyorsa kulak verin” uyarısında bulunurken, uzun yıllardır teknik direktörlük yapanlar ise ilginç bir bakış açısı getirip, “Mevcut tablo eski futbolcular ile gençler arasındaki çıkar çatışmasının bir sonucudur” diyerek, söz konusu problemin abartılmaması gerektiğini savunuyor.

Dr. Cem **Çetin**

**F**ransa Ligi kulüplerinden Olympique Marsilya sezon başında Olympique Lyon’dan Ben Arfa’yı renklerine bağlarken, çok büyük beklentiler söz konusuydu. Ne var ki 22 yaşındaki Fransız futbolcu, ilk sezonunda futboluyla değil, disiplinsiz davranışlarıyla ön plana çıktı. Benzer durum Fenerbahçe ile Colin Kazım için de geçerli. Bu konudaki örnekleri çoğaltmak mümkün. Yetenekli gençlerin birkaç

maç iyi oynayıp, havaya girmeleri, daha sonra da sergiledikleri davranış bozuklukları, günümüz futbolunun en önemli sorunlarının başında geliyor. Bu konuda yaşı ilerlemiş ya da kariyerlerini yeni bitirmiş futbolcular, yolun başındaki meslektaşlarına, “Çabuk havaya girmeyin, size ne söyleniyorsa kulak verin” uyarısında bulunurken, uzun yıllardır teknik direktörlük yapanlar ise ilginç bir bakış açısı getirip, “Mevcut tablo eski futbolcular ile gençler arasındaki çıkar çatışmasının bir sonucudur” diyerek, söz konusu sorunun abartılmaması gereğini savunuyor.

## Play station jenerasyonu

Genç futbolcuların davranışlarıyla ilgili çok ilginç bir görüş ortaya atıyor Christophe Dugarry: “Mantalliteler değişti, bu bir gerçek. İyi mi yoksa kötü mü, bilmiyorum. Ben iskambil ya da petank oynayan jenerasyona aittim. Şimdikiiler ise play station oynayan jenerasyonun ürünleri. Bu farkı kabul etmek gerekiyor.” Dugarry bu sözleriyle şimdiki gençlerin farklı

kültürde büyüdüğünün altını çizmekle beraber, bazı değerlerin değişmediğini de özellikle vurguluyor: “İyi bir futbolcu olmak için ilk önce iyi bir insan olmak gerekiyor. Bunun için de Zinedine Zidane, Laurent Blanc, Bixente Lizarazu gibi eski futbolcuların alçakgönüllülüğünden

ve kazanma kültüründen ilham almaları şart. Bir de

**Gregory Coupet: “Bu jenerasyonu anlamakta oldukça zorlanıyorum. Zaman kavramını bilmiyorlar, sürekli geç kalıyorlar. Ayrıca bir şey de söyleyemiyorsun, çünkü seni dinlemiyorlar.”**

bankadaki hesaplarından çok, takımlarına kazandıracağı kupalara odaklanmalılar”. Genç futbolcuların olumsuz davranışlarından rahatsızlık duyup, sezon başında kulüp değiştirmek mecburiyetinde kalan 35 yaşındaki Gregory Coupet, Olympique Lyon’da yaşadığı sıkıntılı günleri, “Bu jenerasyonu anlamakta oldukça zorlanıyorum. Zaman kavramını bilmiyorlar, sürekli geç kalıyorlar. Ayrıca bir şey de söyleyemiyorsun, çünkü seni dinlemiyorlar” şeklinde özetliyor. Fransız kalecinin bu sözleri ister istemez William Gallas’ın “Söz Savunmada” adlı kitabında dile getirdiği sorunları hatırlatıyor. Coupet ve Gallas genç futbolcuları saygı eksikliğiyle eleştirirken, Fransız futbolunun yetiştirdiği en karizmatik kalecilerden Fabien

Barthez, çift yönlü bir bakışla, “Günümüzde 15 yaşındaki bir genç, hayatla ilgili her şeyi bildiğini iddia ediyor” ifadesini kullanıp, “Ben şimdiki genç jenerasyonu anlıyorum; biz de bir zamanlar gençtik ve aptallıklarımız oluyordu. En çok aptallık yapanlardan biri de bendim” sözleriyle bir bakıma şimdiki gençlere sahip çıkıyor.

## Çıkar çatışması

Her ne kadar genç futbolcuların neden olduğu davranış bozuklukları kulüplerde ciddi bir sorun haline dönüşse de Barthez örneğindeki gibi hoşgörülü yaklaşımlar da dikkat çekiyor. Bu hoşgörülü yaklaşım sahiplerinden biri de teknik direktörlük kariyerini 70 yaşında noktalayan Guy Roux. “Genç futbolcular bu şekilde eleştirilmemeli; mevcut jenerasyon bir öncekinin fotokopisi asla olamaz” diyen Roux, “Bir kere gençleri sevmek ve onlara değer vermek

**Fabien Barthez: “Günümüzde 15 yaşındaki bir genç, hayatla ilgili her şeyi bildiğini iddia ediyor. Ben şimdiki genç jenerasyonu anlıyorum; biz de bir zamanlar gençtik ve aptallıklarımız oluyordu. En çok aptallık yapanlardan biri de bendim.”**

gerekiyor. Daha sonra da değişime ayak uydurmaları sağlanmalı” yorumunu getiriyor. Bu teorik açıklamayı getiren Fransız teknik direktör, mesleğini



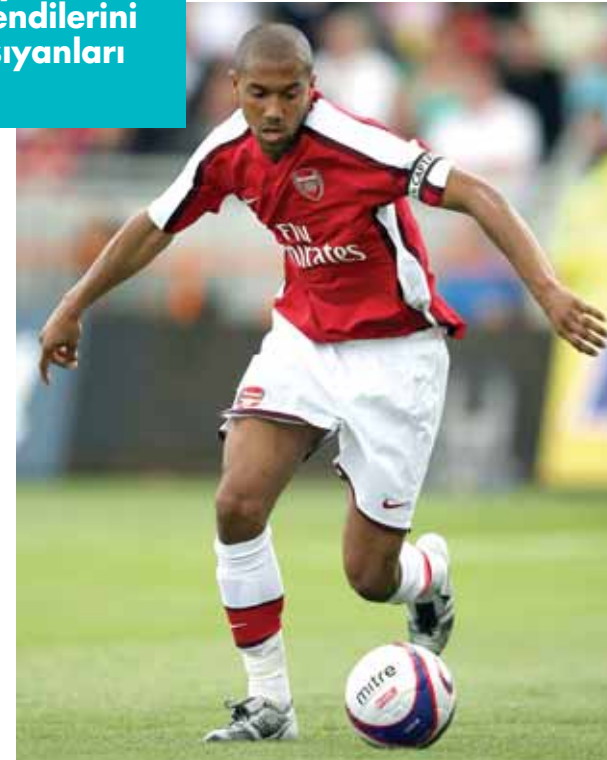
Roux gibi düşünenlerden biri de Arsene Wenger. Premier Lig kulüplerinden Arsenal’i çalıştıran ve gençlere duyduğu güvenle ün yapan Wenger de “Mevcut jenerasyonun bir takım alışkanlıkları var. Ben de 20’li yaşlarda olsaydım, aynısını yapardım. Ne var ki, söz konusu iş olunca, değerlerin değişmediğini, aynı olduğunu

**Guy Roux: “Eski futbolcular ile yeniler arasında bir çıkar çatışması var. Eskiler yerlerini korumaya çalışıyor, yeniler ise eskilerin yerlerini almaya... Doğrusunu söylemem gerekirse, bunca yıldır futbolun içindeyim, bir jenerasyonun diğerinden ne iyi ne de kötü olduğuna şahit oldum.”**

görüyorum; saygılılar ve çalışıyorlar. En iyileri de sahada görev yapıyor” şeklinde konuşuyor. Ayrıca Wenger, genç futbolcuların davranış bozukluğu konusunun abartıldığına da işaret ederek, “Rekabet zaman zaman bir takım polemiklere neden oluyor. Fakat bu tür söylemleri gereksiz ve ucuz buluyorum” demekten kaçınmıyor.

## İnsani değerler unutulmamalı

Aslında Roux ve Wenger’in yaklaşımları yanlış sayılmaz.



eskilerin yerlerini almaya... Bu da taraflar arasında bir mücadeleyi beraberinde getiriyor. Doğrusunu söylemem gerekirse, bunca yıldır futbolun içindeyim, bir jenerasyonun diğerinden ne iyi ne de kötü olduğuna şahit oldum. Her jenerasyonun kendine özgü değerleri oluyor” diyor.

Ne var ki bu isimlerden bir tanesi kariyerini noktalamış, diğeri ise gençlerle çalışmayı tercih etmiş. Dolayısıyla mevcut soruna bakış açıları iyimserlik kokusu vermek mecburiyetinde. Elbette haklı oldukları yönler var, yok değil. Bu ikilinin sözlerini destekleyecek bakış açısını Gael Clichy getiriyor. Arsenal’in 23 yaşındaki Fransız oyuncusu, “Eğer bir sorundan bahsediliyorsa, bu yaşadığımız toplum düzeninin bir yansımasıdır. Bu tür olaylar hayatın her anında yaşanıyor. Bugün 18 yaşında olan biri hiçbir şeyden korkmuyor. Bu anlayış futbolda da geçerli. Genç futbolcular oldukça cesur. Durum böyle olunca da teknik direktörler daha çok gençlere yöneliyor. Bu da gençleri daha güçlü kılıyor. Belki de sorun bu noktada başlıyor. Çünkü bu gençler bir anda kendilerini ilk on birin değişmez parçası olarak görmeye başlıyor ve kendilerini o noktaya taşıyanları unutuyor” açıklamasında bulunuyor. Futbol dünyasının aktörlerinin farklı bakış açıları, bu sorunun ne kadar karmaşık olduğunu gözler önüne seriyor. Ancak yıllardır profesyonel sporcuların davranışları üzerine çalışan François Elie, yaşadığı tecrübelerle dayanarak, dikkate alınması gereken son derece önemli bir görüş ortaya atıyor: “Gençlerin futbol tekniklerini geliştirmek adına her ayrıntı çok iyi planlanıp, uygulanıyor. Ancak bu süreçte işin insani değerleri göz ardı ediliyor. Gelişmeler gösteriyor ki, artık birey üzerinde de durmak gerekiyor. Soyunma odaları çok önemli. Gençler burada nasıl davranmalı, nasıl katkı sağlamalı...” Elie’nin bu yaklaşımını mutlaka değerlendirmek gerekiyor. Çünkü gerçek hayatta da olduğu gibi çoğu zaman insanlar, işin insani boyutlarını unutabiliyor. Sonra da arzu edilmeyen çatışmalar başlıyor.

**Arsene Wenger: “Mevcut jenerasyonun bir takım alışkanlıkları var. Ben de 20’li yaşlarda olsaydım, aynısını yapardım. Rekabet zaman zaman bir takım polemiklere neden oluyor. Fakat bu tür söylemleri gereksiz ve ucuz buluyorum.”**

**François Elie: “Gençlerin futbol tekniklerini geliştirmek adına her ayrıntı çok iyi planlanıp, uygulanıyor. Ancak bu süreçte işin insani değerleri göz ardı ediliyor. Artık birey üzerinde de durmak gerekiyor. Soyunma odaları çok önemli. Gençler burada nasıl davranmalı, nasıl katkı sağlamalı...”**





# Yöneticiler rolü kendilerine istiyor



***Samet  
Aybaba***

Başarılı bir futbolculuk kariyerinin ardından teknik direktör unvanıyla 18 yıl boyunca ülkenin doğusundan batısına 10 farklı kulüpte görev yaptı. Takımlarına oynattığı pozitif futbolun yanı sıra altyapıdan çıkartıp genç yaşta A takımda görev verdiği oyuncuların çokluğuyla kendisine farklı bir yer edindi. Ülke futbolunun en önemli sorunu olarak istikrarsızlığı görüyor ve kulüplerin kurumsallaşmak yerine kendisini ön planda tutan yöneticiler tarafından idare edilmesini, bu istikrarsızlığın en önemli nedeni olarak gösteriyor.

Mazlum **Uluç**

▼Türkcü Süper Lig'in tecrübeli teknik adamlarından birisiniz ancak ne yazık ki hiçbir kulüpte istikrar yakalayamadınız. Bunun sizden kaynaklanan sebepleri olabileceği gibi ülke futbolunun kronik hastalıklarının da payı var. Öncelikle Türkiye'de teknik direktör olmanın zorluklarıyla söze başlayalım isterseniz.

▲Öncelikle şunu konuşmamız gerekiyor. İstikrarın olması için kulüplerin kurumsal bir yapıya

kavuşmuş olması lâzım. Kulüplerin gerçekçi bütçeleri ve transfer politikaları olması, hedeflerinin ne olduğunu bilmesi ve bu hedefler doğrultusunda akılcı projeler üretmek çalışması lâzım. Bunların hepsi bir araya gelmeyince ortaya çok farklı şeyler çıkıyor. Kulübün bütçesine göre küme düşmemeye mi, UEFA Kupası'na ya da Şampiyonlar Ligi'ne katılmaya mı yoksa şampiyonluğa mı oynanacağını belirlemenisi

gerekıyor. Bu kriterler ortaya konulmadan ve bu kriterlere uygun teknik adam seçimleri yapılmadan başlanınca zaten sorun kendiliğinden ortaya çıkıyor. Biz her gittiğimiz kulüpte 3'er, 5'er yıllık kontratlar yapıyoruz ama 3-5 ay sonra işler bazı insanlara göre kötü gittiğinde problemler başlıyor. Ortaya kötü bir döngü çıkıyor. Taraftarlar, medya ve onların ilişkide olduğu yöneticiler çemberinde sizi mutsuz ediyor ve çalışamaz hale

getiriyorlar. Böyle bir mutsuzluk tablosu ortaya çıktığında da o kulüpten ayrılmak zorunda kalıyorsunuz. Yoksa hiçbir teknik direktör "Ben burada mutluyum, keyfim yerinde, bu takımla istikrarı yakalayacağım" deyip de başladığı bir işi yarıda bırakmaz.

▼Aslında hepimiz başarının istikrarla sağlandığını biliyoruz...

▲Bakın burada önce başarının tanımını yapmamız lâzım. Türkiye'de başarının ne olduğunu



**İstikrarın olması için kulüplerin kurumsal bir yapıya kavuşmuş olması lâzım. Kriterler ortaya konulmadan ve bu kriterlere uygun teknik adam seçimleri yapılmadan başlanınca zaten sorun kendiliğinden ortaya çıkıyor. Taraftarlar, medya ve onların ilişkide olduğu yöneticiler çemberinde sizi mutsuz ediyor ve çalışamaz hale getiriyorlar.**

**Türkiye’de başarı, yöneticinin daha farklı konuma gelmesi, kamuoyunda konuşuluyor olması ve lider vasıflarının ön plana çıkarılmasıdır! Yöneticiler takımın kuruluşunda, transferde başarıyı hep kendilerinde görüyor ve kendilerine istiyor. Rolü yöneticiler almak istiyor. Kimseye de rolden pay vermiyorlar.**

**Her oyuncuya karşı davranış şekliniz farklı olmalıdır. Bazen bir mimik bile bir oyuncunuzu motive etmeye yeter. Her oyuncunun farklı bir yapısı var, hepsi farklı yörelerden gelmiş, farklı kültürleri var. İyi diyalog kurmak için onu anlayabilmek lâzım.**

**Çalıştığım takımlarda bir tek şeyi ön planda tutarım, iyi futbol oynamak. Benim takımım iyi pas yapmalı; iyi atak yapmalı, oyucularım hep pozitif düşünmeli. Sadece oyuna karşı değil, rakibe ve hakeme karşı da pozitif olmalı. Oyunu çok iyi okurum, eskiden liberoydum, zeki adamım yani.**

**Ligimizde bazı takımların oynayarak, bazılarının da rakibi bozarak kazanmayı amaçladığı doğru bir tespit. Ama bizim buna karşı yapabileceğimiz bir şey yok. Rakip takımın antrenörüne “Biz futbol oynamak istiyoruz ama siz bizim oyunumuzu bozuyorsunuz” diyemeyiz ki...**

bilen yok ki. Bence başarı, yöneticinin daha farklı konuma gelmesi, kamuoyunda konuşuluyor olması ve lider vasıflarının ön plana çıkarılmasıdır! Ülkemizde başka bir şey değil ki başarı. Yöneticiler takımın kuruluşunda, transferde başarıyı hep kendilerinde görüyor ve kendilerine istiyor. Siz hiç antrenörün hangi bütçeyle hangi takımı oluşturduğunu, nasıl futbol oynattığını, hangi oyuncuları kazandırdığını, oyuna nasıl müdahale ettiğini konuşan birisini gördünüz mü? “Biz bu antrenörü istemiyoruz” diyenlerin “Neden istemiyorsunuz?” sorusuna mesela “Çünkü oyuna iyi müdahale edemiyor” gibi bir gerekçe gösterdiğini hiç duydunuz mu? Gerekçe ortadadır, “Seyirci istemiyor, medya istemiyor, yöneticiler istemiyor!” Teknik direktörün mesleğiyle ilgili neler yaptığı konuşulmuyor. Rolü yöneticiler almak istiyor. Kimseye de rolden pay vermiyorlar.

### Sabır taşı olsa çatlar

▼Sezona Bursaspor’da başladınız. Dışarıdan bakıldığında her şey iyi gidiyor ve Bursaspor sahip olduğu potansiyele lâyık bir konuma yükselecek gibi görünüyordu ama siz görevinizden ayrılıp Gençlerbirliği’ne geçtiniz. Bunun sebebi neydi? ▲Bursa’ya gittiğim gün protestoyla karşılaştım. “Beşiktaşlı teknik direktör istemiyoruz” diyerek bana karşı çıktılar. Orada 1 sene çalıştım, çok da iyi işler yaptım. 8-9 genç oyuncu aldık, 6 lig maçında 5 galibiyet elde ettik. Kupayla birlikte 9 maç sonunda 7 galibiyet almış bir takımın antrenörüydüm ama hâlâ protesto ediliyordum. Son maçta “Böyle olmaz Samet” diye bağırdıklarını duyunca “Madem ki öyle olmaz, böyle olur” deyip bıraktım. Her insanın bir tahammül sınırı vardır, onu zorluyorlar. Mesela maç kadroları açıklanırken benim ismim okunduğunda ısıklıyorlar. Ya, ben Bursaspor’un Teknik Direktörüyüm. Tamam, Beşiktaşlıyım ama onunla bunun ne bağı var? Birileri bu olayı kaşıyarak başarısız bir tablo oluşturmak istiyordu. Her maçta hakaret ve protesto, medyada inanılmaz eleştiriler... Sabır taşı olsa çatlar ama ben 1 sene dayandım. ▼Birçok teknik adamın aynı kulüplerde ikinci kez görev aldığını görüyoruz. Bunu neye bağlamak lâzım? Birincisinde olmayan nedir ki ikinci kez yine aynı yerde deneme yapılıyor? Mesela siz de Gençlerbirliği’nde ikinci kez görev alıyorsunuz. ▲Gençlerbirliği’ne ilk gidişimde takım 14. sıradaydı, sezonu 5. sırada tamamladı. Ertesi sezon kupa şampiyonu olduk. ▼E ne güzel işte... Devamı neden gelmiyor? ▲Kupa finali oynayacaktık, o sırada başkanımız yabancı bir antrenörle konuşup anlaşılmış. Bu olabilir, bir tercihtir. Sonuçta patron o. Ben kendisine sadece Kayseri’deki Fenerbahçe finaline o yabancı antrenörü getirmemesini söyledim. Çünkü oyuncuların üzerinde olumsuz bir etkisi olabilirdi. “Takımı izlemek için başka zamanı yok” cevabını verdi. Oysa sonrasında 7 tane de lig maçı vardı. Biz finalde kupayı aldık ve ben de istifa ettim. Sizce ne yapmam gerekiyordu? ▼İnsanın aklı şunu almıyor. O gün neden başarılı olmuş bir teknik direktörle yola devam edilmiyor ve aradan bir süre geçtikten sonra

aynı teknik adam neden yeniden göreve getiriliyor? ▲Başarının kıymeti sonradan anlaşıyor. Yoksa o gün biz neden devam etmeyelim ki? Takımı bir yere getirmişsiniz, ilişkilerinizi oturtmuşsunuz, oyuncuları tanıyorsunuz, kulübün yapısını biliyorsunuz ve bir şeyleri daha iyi yapabileceğinizi fark ediyorsunuz, ama öyle şeyler oluyor ki ayrılmak zorunda kalıyorsunuz.

### Oyuncuyu yönetmek sanattır

▼Oyuncular, sevdikleri teknik direktör için ellerinden gelenin fazlasını yaptığını söyler. Dolayısıyla oyuncuyla iyi diyaloglar kurmak önemlidir. Siz oyuncularınızla ilişkilerinizi nasıl yönetiyorsunuz? ▲Bu bir sanattır ve anlatılmaz, yaşanır. Her oyuncuya karşı davranış şekliniz farklı olmalıdır. Bazen bir mimik bile bir oyuncunuzu motive etmeye yeter. Her oyuncunun farklı bir yapısı var, hepsi farklı yörelerden gelmiş, farklı kültürleri var. İyi diyalog kurmak için onu anlayabilmek lâzım. Karşınızdakini anlayabilmek de bir sanat. Bugüne kadar oyuncularımı hiçbir problemim olmadı. Onlar benimle ilişkilerinin aile gibi olduğunu ama işlerini iyi yapmadıkları zaman da başlarına ne geleceğini iyi bilir. Bu iş böyle yapılır çünkü. ▼Her teknik adamın mutlaka değerlerinden bir farkı vardır. Samet Aybaba’nın diğer meslektaşlarına göre en bariz farkı nedir? ▲Çalıştığım takımlarda bir tek şeyi ön planda tutarım, iyi futbol oynamak. Ben futbol antrenörüyüm yani... Başka şeyleri bilmem. Benim takımım iyi pas yapmalı, iyi atak yapmalı, oyucularım hep pozitif düşünmeli.



Sadece oyuna karşı değil, rakibe ve hakeme karşı da pozitif olmalı. Koşan, mücadele eden, topu iyi kullanan bir takımım olsun isterim. Bir de bazı antrenörler çizgiye gelene kadar, bazıları da çizginin içinde iyidir. Ben hakem düdüğünden sonra çok etkiliyimdir, oyunu çok iyi okurum. Eskiden liberoydum, zeki adamım yani. ▼Türkiye’de bazı antrenörler “Bu ligde futbol oynamak isteyenden daha fazla oyunu bozmayı amaçlayan bir anlayış hâkim” diye şikâyetçi oluyor. Siz de bu şikâyet katılıyor musunuz? ▲Ligimizde bazı takımların oynayarak, bazılarının da rakibi bozarak kazanmayı amaçladığı doğru bir tespit. Ama bizim buna karşı yapabileceğimiz bir şey yok. Rakip takımın antrenörüne “Biz futbol oynamak istiyoruz ama siz bizim oyunumuzu bozuyorsunuz” diyemeyiz ki... ▼Doğru, elbette böyle bir şey söylenemez. Ancak öte yandan da tribüne güzel futbol izlemeye gelenler açısından bakıldığında ortada olumsuz bir tablo yok mu? Yani iyi futbol oynayarak maç kazanılamaz mı? Teknik adamların da oyuna güzellik katma yönünde çaba harcaması gerekmez mi? ▲Ben tamamen bunu savunuyorum. Benim takımım pas yapan takım olmalı. Futbolun içindeki keyifler nelerse bunları yansıtacaksınız, çünkü insanlar statlara keyif almak için geliyor. Ben “Türkiye’de oyun yok” diyen teknik adamları bu anlamda destekliyorum ama oyun bozarak futbol oynayanlardan şikâyet ederek bir yere varamayız. Böyle bir oyun tarzı benim ruh halimi de bozuyor ancak hiç kimseye “9 kişiyle defansa çekilip öndeki tek santrfora uzun top şişirmeyin” diyemeyiz. Biz ancak kendi takımımızın iyi futbol oynamasından sorumluymuz. ▼Takımların teknik direktörlerinin karakterini yansıttığı söylenir. Sizin takımlarınız için nasıl bir oyun karakteri tanımlaması yapılabilir? ▲Benim takımlarım sakindir ama topla ilişkileri çok iyidir. Bir kere benim takımlarım sistem takımı olur. Daha birinci dakikadan ne oynadığını anlarsınız.

### Yeteneğin yaşı olmaz

▼Biraz önce sizi diğer teknik direktörlerden ayıran en önemli özelliğinizi sorarken, “genç oyunculara fırsat tanımak” cevabını alacağımı düşünmüştüm. Birçok teknik adam genç oyunculardan uzak dururken sizi genç oyunculara cesaretle forma vermeye iten

düşünce nedir? ▲Ben her oyuncuma eşit bakıyorum. Bir de bir oyuncunun bir şeyleri yapabileceğini yakalıyorum. Yaşı önemli değil ki. Bir oyuncu sizin istediklerinizi 35 yaşında da yapabilir, 17 yaşında da yapabilir. O nedenle hepsine eşit bakıp, içlerinden birinin yükselişini yakalarsanız, o oyuncuyu oynatmakta tereddüt etmezsiniz. Ama “Bu oyuncu yabancısı, şu kadar para verdik, bu oyuncuyu yeni transfer ettik” diye bakarsanız o zaman takım içindeki kontrolü kaybedersiniz. Yaşı 16 da olsa, yükseliş içindeki bir yeteneği gördüğümde oynatırım. Eğer oynatmazsam haksızlık yapacağımı düşünüyorum. Bir de kendi insanıma inanılmaz güvenim var. Kendi insanımız çıksın, uzun yıllar hizmet etsin, ülke futboluna katkı sağlasın isterim. Biz sadece bir takımı şampiyon yaptık, ikinci yaptık diye anılacağımıza bu ülkenin birçok genç evladını bir yerlere getirmeliyiz. Ben oyuncularımın büyük takımlara veya Milli Takım’a gittiğini görünce gurur duyuyorum. Mesela bu sezon oynattığım Soner var, Ümit Milli Takım’a gitti, formasını bana getirdi. Benim için bu olay şampiyon olmaktan daha güzel. Futbolun içindeki bu güzellikleri yakalamak gerekir. Ama bu yönüyle bakan insan sayısı o kadar az ki. Ben onun için yalnızım. ▼Bence o kadar da yalnız değilsiniz. Biz bu röportaj için sizi seçerken öncelikle futbolumuza kazandırdığınız genç oyuncuları göz önünde tuttuk. Futbolu futbolcuların oynadığını biliyoruz ve bizim açımızdan oyuncu üreten teknik direktörlerin değeri çok daha fazla. ▲Kulüplerin bütçesine büyük katkımız oluyor ama hiç bunlardan bahsedemiyorduk. Mesela Bursaspor Serkan Kurtuluş’u 1 milyon 250 bin euroya sattı, o oyuncuyu ben oynatmıştım. Sercan Yıldırım şimdi bütün Avrupa’nın gündeminde. Volkan Şen PAF takımında oynuyordu, “Kim bu sarı ayakkabılı?” dedim, A takıma aldım ve oynattım. ▼Geçmişten de bu tip oyunculara örnek verebilir misiniz? ▲Çok oyuncu var. İlk aklıma gelenler, şimdi Trabzonspor’da oynayan Serkan Balcı, Gençlerbirliği’nin PAF takımından A takıma çıkarıp oynattığım Gökhan Ünal, Gaziantepspor’da İbrahim Toraman, Bekir İrtegin, Erdal Güleç, Trabzonspor’da Tayfun Cora, Tolga Zengin. Ali Şen vardı, onun için çok üzgünüm. Çok iyi bir çıkış yaptı ama sonrasını getiremedi. ▼Bugüne kadar çalıştığınız oyuncuların arasında en iyisi hangisiydi diye sorsam?



▲Hepsi iyiydi. Çoğu yetenekli oyuncu vardı. Yeteneksiz olsa zaten oynatmam. Şimdi oynattığım Soner de öyle, çok yetenekli bir oyuncu. İyi bir sol ayağı var. Forvet arkası oynuyor. Ölü topları çok başarılı kullanıyor. Fiziği de fena değil ve koşuyor. Kendisini geliştirirse Türk futbolunun yıldızlarından birisi olacak. ▼Bir teknik direktör genç oyuncuya nasıl yaklaşmalı? Sadece şans verip bırakmalı mı yoksa onun gelişimi sırasında yol gösterici mi olmalı? ▲Tabii ki yol gösterici olmalı. Mesela Bursaspor’da oyunculara İngilizce dersi alıyordum. Bütün oyuncularına kitap aldırır ve okuturum. Gençlerbirliği’nde yabancılara bile kendi dillerinde kitap aldırıyorum. Deplasmanlara giderken bütün oyuncularım kitap okuyor. Onlara “Daha büyük bir takıma gideceksiniz sadece futbolculuğunuzla ön plana çıkamazsınız, orada kalamazsınız. Farklı özellikleriniz de olmalı. Ülkenizi, yaşanan sorunları, aile yapınızı, dış politikayı, ekonomiyi uzmanı kadar olmasa da biraz bileceksiniz. Bunları bilirsiniz, kimliğiniz, kişiliğiniz olursa futbolculuğunuz daha ileri gider” diye nasihat ediyordum. Zaten futbolla ilgili eksikliklerini sahada anlatıyorsunuz. Bunları algılayıp kendini geliştiren oyuncu tavan

yapar. ▼A takımlarda görev yapan teknik direktörlerin, altyapıdan eksiklerle gelen oyuncularla ilgili bir sıkıntısı vardır. Türkiye’deki altyapıları bu anlamda nasıl değerlendiriyorsunuz? Oyuncular elinize dört dörtlük mü geliyor? ▲Tabii ki değil. Altyapıdaki antrenörlerin de sorunları var. 600-700 lira maaş alıyorlar. Çoğu bu işi ikinci iş gibi görüyor. Kulüplerin yapısını bunun için eleştiriyorum. Arkadaş siz önce yapılanmanızı bir tamamlayın. Ondan sonra bu yapılanmaya uygun sağlıklı transfer ve teknik adam tercihlerinde bulunun. Ortaya daha sağlıklı bir ürün çıksın. ▼Gençlerbirliği’nde Soner’in arkasından başka genç yetenekler de geliyor mu? ▲Ön libero mevkiinde oynayan Caner var. O da çok yetenekli. Sağ kanat oyuncusu Uğur var. Onlar da zaman içerisinde bu takımın içinde yer alırlar. ▼Gençlerbirliği’nde kalıcı olmanızı dileyelim ve kafanızdaki tüm planları gerçekleştirdiğiniz takdirde ortaya nasıl bir takım çıkacağını soralım. ▲Gençlerbirliği’nin maddi anlamda bir problemi yok. Başkanımız bütün bu problemleri çözüyor. Gerçi onun parası da Cavcav lirası; dolardan, eurodan daha kıymetli... Eğer gerçekten bir sisteme bağlı, bir



şeyleri geliştirerek yapalım diye düşünülürse Gençlerbirliği bu ligin beş takımından biri olur, hiçbir kriz yaşamaz, devamlı oyuncu üretir, para kazanır ve asla alta düşmez. Gençlerbirliği'nin futbolu da geliştirmeye müsait. Çünkü kulübün gerçekten de bir futbol mantalitesi mevcut. Onu geliştirseniz, Gençlerbirliği çok büyük aşama yapabilir.

## Türkiye’de futbol bilgisi çok zayıf

▼Türkiye’den neden hep sonuçlara takılı kalıyoruz da takımın oynadığı futbolu değerlendirmiyoruz? Sonuçta iyi oynayan bir takım, zamanı gelince iyi sonuçlar almaya başlamaz mı?

▲Kesinlikle öyle, iyi oynayarak kötüye gitmezsiniz. Ancak Türkiye’de futbol bilgisi çok zayıf. İnsanlar futbola seyir olarak bakıyor ve sonuç istedikleri gibi çıkarsa mutluluktan havalara uçuyor. Antrenör bu oyuncuyu niye oynatıyor, bu oyuncuyu niye çıkarıyor diye düşünmüyor. Ölü toptan bir gol yiyorsunuz, “Vay böyle gol yenir mi?” deniliyor. Halbuki biz bu pozisyonları en az 30 kere çalışıyoruz. Ama rakip o pozisyonda bizimkinden daha iyi, geliyor ve vuruyor, ne yapalım yani?

▼Peki, bu tabloda suç futbolu izleyen insanların mı, yoksa onları böyle yönlendirenlerin mi?

▲Direkt medyanın. Türk medyasında büyük bir kitlenin yaptığı maç analizlerine bakın. Aynı insanlar kazanılan maçtan sonra ne yazmış, kaybedilen maçtan sonra ne yazmış, bir karşılaştırı. Futbolla hiç ilgisi yok. Oysa futbol analizi yapmak o kadar zor bir şey değil. Antrenörün neden yapamadığını araştıran yok.

▼Profesyonellik açısından değerlendirsek Türk oyuncularla yabancı oyuncuların bir kıyaslamasını yapabilir misiniz? Teknik adamlar genellikle yabancıların profesyonellik anlayışından daha memnun.

▲Türk oyuncuları bu hale getiren bizim insanlarımız. Bir oyuncu iki maç iyi oynuyor göklere çıkarıyorlar. Adam da ne olduğunu şaşıyor. Kimliğini, karakterini ortaya koyamıyor. Yöneticinin yanına gidiyor, farklı muamele görüyor. Biz kendi oyuncularımızı bozuyoruz. Genç oyuncunun önüne koyabileceğimiz örnek bir tip yok. Herkesin farklı ilişkileri var çünkü. Genç oyuncu “Ben çalışıyorum ama hoca daha pahalı transfer diye

diğerini oynatıyor” diye düşünüyor ve bozuluyor. Aynı şey oyuncu-yönetici ilişkilerinde de mevcut. Yöneticiler bazı oyunculara karşı farklı, bazılarına ise daha farklı davranıyor. Bu atmosferde ortaya örnek tip çıkmıyor. Biraz sivrilen genç oyuncuyu arkadaşları, ailesi, medya, yöneticiler, teknik adamlar şımartıyor. Geliştirmek için bir şey yapmıyorlar. Oysa genç oyuncunun futbolcu sınıfına konulabilmesi için 3-5 sezon istikrarlı bir performans göstermesi gerekir.

▼Bugüne kadar çalıştığınız kulüpler arasında en çok mutlu olduğunuz hangisiydi?

▲Kayseri’de çok mutluydum. Trabzon’da çok mutluydum. Antrenörler Trabzon’u pek istemez, “Orada herkes futbolu biliyor” derler. Daha iyi ya kardeşim, bu bir dezavantaj değil ki. Siz biliyorsanız, başkalarının bilmesinden niye rahatsız oluyorsunuz? Aranızda daha iyi bir diyalog vardır. Mesela Trabzonspor-Konyaspor maçında



Colman oyundan alındığında Ersun Hocayı protesto etmediler, “Colman” diye bağırdılar. Oyuncu değişikliğinden memnun olmadıklarını bir tür mizahla gösterdiler.

▼Geriyeye dönüp baktığınızda “Keşke şunu yapmasaydım” dediğiniz bir dönüm noktası var mı?

▲Herkesin bir karakteri var. Benimle ilgili olarak da bu karakter yapımdan taviz vermem gerektiği söylemleri var ancak ben bunu yapamam. Yapamadığım için de bu düzeyde mutlu olmaya çalışıyorum. ▼Sizden ne yapmanızı istiyorlar da karakteriniz izin vermiyor?

▲İlişkileriniz, diyaloglarınız olacak, bir kısım insanlarla oturup yemek yiyeceksiniz, onlara bir şeyler anlatacaksınız. Ya da onları dinleyeceksiniz. Bu ilişkiler kurulduğu anda sizi de istedikleri yere getirirler.

▼Peki, böyle bir ortamda siz neyi hedefliyorsunuz?

▲Yapacağım bir şey yok, bildiğim doğrularla çalışmayı sürdüreceğim. Gönül ister ki imkânları daha iyi olan takımları çalıştıralım, şampiyon yapalım, Avrupa’da hedefleri olan

kadrolar kuralım, Milli Takım’ı çalıştıralım, Avrupa ve Dünya Şampiyonalarında hedeflere yürüyelim. Her teknik direktör bunları ister.

▼Beşiktaş hayaliniz devam ediyor mu? Bunu her zaman söylediniz çünkü...

▲Söyledim ama artık çok uzak kaldı.

## Menajerler, teknik adamlara pazar açmalı

▼Yurt dışında takım çalıştırmak gibi bir hedefiniz var mı? Fatih Terim bu yönde önemli bir yol açtı...

Öncesinde Mustafa Denizli’nin bir Aachen deneyimi var. Şenol Güneş Kore’de. Rasim Kara Azerbaycan’da çalıştı...

▲Avrupa’da takım çalıştırabilmemiz için menajerlik sisteminin sağlıklı işlemesi gerekir. Türkiye’de maalesef menajerlik sistemi dışarıdan içeriye yönelik çalışıyor.

Halbuki bu ülkenin iyi futbolcuları, iyi teknik direktörleri var. Bunların da pazarlanması gerekir ama bu yönde çalışan bir menajer yok. Biz de bir pazar bulalım ve kendimizi gösterelim. Bu ülkede 5-6 bin teknik direktör var. Etrafımızda Türkî devletler var. Oralarda yabancı antrenörler çalışıyor. Bizim menajerlerimiz de o pazarlarda teknik direktörlerimize alan açması lâzım.

▼Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

▲Geçenlerde Eczacılık Fakültesi’nde bir panele gittim, orada bir arkadaş, teknik direktörlerin çok para kazandığından söz etti. Ona “35 yıldır futbolun içindeyim ve para kazandığım da doğru. Peki, siz Türkiye’nin en çok para kazanan avukatlarından, turizmcilerinden, muhasebecilerinden bir kişiyi tanıyor musunuz?” diye sordum. “Tanımıyoruz” dedi. O zaman nedir bizim bu çektiğimiz? Teknik direktör zeki insandır. Hele uzun soluklu bir yarışın içinde sürekli varsanız o zaman bayağı zeki bir insansızın demektir. Zeki insan başka bir iş yaparak da zengin olabilir. İnsanlar yazın Marmaris’te, Datça’da tatil yaparken biz ailemizden ayrı, dağlarda koşuyoruz. Bu ülke, teknik direktörlere karşı bu kadar insafsız olmamalı. Her maçta küfür yiyoruz, her maçtan sonra inanılmaz eleştiriliyoruz. Kendimi günah keçisi gibi hissediyorum. Bunlar beni incitiyor. Ülkenin bu işi yapan insanlara sahip çıkması, daha iyiye yöneltmesi lâzım.

**Bir oyuncunun bir şeyleri yapabileceğini yakalıyorum. Yaşı önemli değil ki. Bir oyuncu sizin istediklerinizi 35 yaşında da yapabilir, 17 yaşında da yapabilir. O nedenle hepsine eşit bakıp, içlerinden birinin yükselişini yakalarsanız, o oyuncuyu oynatmakta tereddüt etmezsiniz.**

**Biz sadece bir takımı şampiyon yaptık, ikinci yaptık diye anılacağımıza bu ülkenin birçok genç evladını bir yerlere getirmeliyiz. Ben oyuncularımın büyük takımlara veya Milli Takım’a gittiğini görünce gurur duyuyorum.**

**Türk oyuncuları bu hale getiren bizim insanlarımız. Bir oyuncu iki maç iyi oynuyor göklere çıkarıyorlar. Adam da ne olduğunu şaşıyor. Kimliğini, karakterini ortaya koyamıyor. Yöneticinin yanına gidiyor, farklı muamele görüyor. Biz kendi oyuncularımızı bozuyoruz.**

**Bu ülkenin iyi futbolcuları, iyi teknik direktörleri var. Bunların da pazarlanması gerekir. Etrafımızda Türkî devletler var. Oralarda yabancı antrenörler çalışıyor. Bizim menajerlerimizin de o pazarlarda teknik direktörlerimize alan açması lâzım.**



# Siyasetin gölgesinde

Futbol ve siyaset ilişkisi, tarih boyunca ilginç anılar çıkardı ortaya. Siyasetin futbolla dansı söz konusu olduğunda çok çarpıcı örneklerle karşılaşırız. Günümüzde çok fazla konuşulmayan birçok ilginç anı ise futbol tarihinin arşivine yerleşti. Hafızamızı biraz zorladığımızda, biraz da gelişen iletişim teknolojisinin olanaklarını kullandığımızda karşımıza çıkan ilgi çekici anılardan üçünü, El Salvador-Honduras ve Nijerya-Biafra Savaşları ile tek taraflı oynanan Şili-SSCB maçı oluşturuyor.

## Veli Ozan Çakır

Futbol ve siyaset ilişkisi uzun yıllar gündemdeki yerini korudu. Simon Kuper'in "Futbol Asla Sadece Futbol Değildir" kitabıyla biraz daha detaylı irdelemeye başladığımız bu ilişki, futbol tarihi boyunca ilginç anılar çıkardı ortaya. Siyasetin futbolla dansı söz konusu olduğunda aklımıza ilk gelen örnekler var. İtalya Başbakanı Silvio Berlusconi'nin, aynı zamanda A.C. Milan kulübünün başkanlığını yürütmüş olması; İspanyol diktatör Franco'nun Real Madrid üzerinden yaptığı siyaset ve ona karşı olanların Barcelona ve Atletico Madrid'i desteklemeleri; İskoçya'da İrlanda kökenli ve genellikle gelir düzeyi düşük olan Katolik kesim Celtic'i desteklerken, refah düzeyi daha yüksek olan Protestanlar'ın Rangers'ı tutması; Athletic Bilbao'nun sadece Bask kökenli futbolcuları kadrosunda bulundurması ve Maracana Stadı'nı Fluminense maçlarında varlıklı ve beyaz tenli, Flamengo maçlarında ise yoksul ve siyah tenli Rioların doldurması herhalde en başta akla gelen siyasi içerikli futbol olgularıdır. Bu kadar popüler olmasa da dünyanın her köşesinde etnik, sınıfsal, dini veya ideolojik kökenli bir rekabet ve çatışma ortamı futbola bir şekilde dâhil olmuştur. Günümüzde çok fazla konuşulmayan birçok ilginç anı futbol tarihinin arşivine yerleşti. Hafızamızı biraz zorladığımızda, biraz da gelişen iletişim teknolojisinin olanaklarını kullandığımızda karşımıza ilgi çekici anılar çıkıyor: El Salvador-Honduras Futbol Savaşı. Orta Amerika'nın bu iki ülkesi arasındaki en önemli fark, Honduras, El Salvador'un beş katı büyüklükte bir toprağa sahipken; El Salvador'un Honduras'ın iki katı nüfusu olmasıdır herhalde. Bu durum iki ülkenin ekonomik



gelişimini de derinden etkilemiş ve El Salvador, sürekli Honduras'ın gerisinde kalmıştır. Bu nedenle El Salvador'dan Honduras'a ciddi bir göçmen akışı olmuş ve bu sorun nedeniyle iki ülke arasında dinmeyen bir gerginlik başlamıştır. Ne var ki bu gerginliği silahlı çatışmaya dönüştüren kıvılcım bir milli maç esnasında çakılınca, savaşın adı da "Futbol Savaşı" veya İspanyolca orijinal adıyla "La guerra del futbol" olarak anılmıştır. Honduras hükümetinin 1969 yılı başında gerçekleştirdiği toprak reformuyla birlikte birçok El Salvadorlu göçmen topraklarını kaybetmiş ve bu topraklar Honduras doğumlu vatandaşların eline geçmiştir. Bu süreçte her iki ülke basını diğer tarafı suçlayan ifade ve haberlerle gerginliğin tırmanmasında önemli bir rol oynamıştır. Özellikle Honduras'ta, El Salvadorlu göçmenlere karşı oluşan kin, fiziksel saldırılara

dönüşmüş ve 1970 Dünya Kupası elemelerinde oynanan maçlarda her iki tarafın saldırıları savaşı kaçınılmaz hale getirmiştir. 8 Haziran 1969'da, Honduras'ın başkenti Tegucigalpa'da oynanan ilk maç 1-0 Honduras kazandı, ancak maç öncesinde ve sonrasında iki ülke taraftarları arasında yaşanan kavgalar rövanş maçında yaşanacakların habercisi niteliğindedir. Bir hafta sonra, El Salvador'un başkenti San Salvador'da oynanan ve ev sahibi takımın 3-0 kazandığı maçta yaşananlar ise ülkeler arasındaki ilişkinin kopmasına neden olmuştu. Maç öncesinde Honduras takımının kaldığı otelin önünde gerçekleştirilen protesto eylemleri ve bu eylemlerle birlikte patlak veren çatışmalar, günümüzde dahi El Salvador ve Honduras basınına birbirine gazetemecileri de olayları tamamen farklı bir şekilde aktarmakta ve karşı tarafı suçlamaktadır. Ancak

tartışmasız bir gerçek var ki; o da Meksika'da oynanan ve El Salvador'un uzatmalarda 3-2 kazanarak 1970 finallerine vize aldığı maçtan kısa bir süre önce Honduras'ın, El Salvador ile diplomatik ilişkilerini durdurduğunu açıklaması ve bu maçtan kısa bir süre sonra, 14 Temmuz 1969 günü, El Salvador Hava Kuvvetlerinin, Honduras mevzilerini vurmaya başlamasıdır. Nijerya-Biafra Savaşı'nda ise Nijerya'nın güneydoğusunda bulunan Biafra bölgesinin 30 Mayıs 1966'da bağımsızlığını ilan etmesi sonucunda, 6 Temmuz 1967'de Nijerya merkezi hükümeti ve ayrılıkçı Biafra güçleri arasında bir çatışma patlak vermişti. "Nijerya İç Savaşı" veya "Nijerya-Biafra Savaşı" olarak adlandırılan bu savaş sayesinde, futbolun savaş durdurma özelliğinin de farkına varıldı. El Salvador ve Honduras arasında yaşananların gerçek sebebi futbol

# futbol

olmasa da 1969'daki milli maçlarda yaşananların bu süreci hızlandırdığı bir gerçek. Ancak futbolun büyüü, oyunun ruhuna uygun bir şekilde yürekleri sardığında ortaya hep hatırlamak istediğimiz öyküler çıkıyor. Nijerya iç savaşının en şiddetli döneminde, 1967 sonlarında, Pele'li Santos'un ülkeyi ziyareti nedeniyle Nijerya ve bağımsızlık isteyen Biafra arasında patlak veren iç savaşa 2 gün ara verildi. Her iki tarafın askerleri ve sivil halkları, dönemin başkenti Lagos'ta oynanacak olan maç ve özellikle de Pele'yi izlemek için sabırsızlanıyorlardı. Asrın sporcusunu izlemek isteyen Nijeryalıları engelleyebilecek bir güç yoktu. Bağımsızlıkları için savaşan Biafralılar da bu savaşa bir süre ara verebilirlerdi. Nitekim futbol aşkı engel tanımadı ve taraflar arasında 48 saat süreli bir ateşkes imzalandı. Her iki tarafın liderleri de farkındaydılar ki; ateşkesi engelleyen taraf olmak, savaşı kaybetmek anlamına geliyordu. 1970 yılında sona eren savaş Nijerya kazandı ve Biafra günümüze kadar Nijerya topraklarının bir parçası olarak kaldı; ancak 1967 yılında her iki orduyu da dize getiren futboldu...

## Tek takımlı maç; Şili-SSCB

Siyaset tarihinde serbest seçimlerle işbaşına gelen tek Marksist lider olarak bilinen Şili devlet Başkanı Salvador Allende, 11 Eylül 1973 tarihinde ABD destekli General Augusto Pinochet tarafından askeri bir darbeyle devrildi. Korumaları ile birlikte parlamento binasında öldürülen Allende'nin taraftarları, başkent Santiago'daki ulusal stadyumda kurulan kampa toplandılar. Birçok sosyalist Şilili bu stadyumda idam edildi. Bu durumun futbolla ilgisine gelince; o dönemde Almanya'da düzenlenecek olan 1974 Dünya Kupası'nın ön elemeleri oynanmaktaydı ve statü gereği Güney Amerika dördüncüsü ile Avrupa dokuzuncusu baraj maçında karşı karşıya gelecekti. İlginc bir tesadüf sonucu baraj maçına kalan iki takım Şili ve SSCB oldu. Dönemin sosyalist süper gücü SSCB, ideolojik olarak kendisine yakın olan bir liderin öldürüldüğü ülkede ve onun taraftarlarının idam edildiği stadyumda futbol maçı oynamaya niyetli değildi. Moskova'da



oynanan ilk maç 0-0 berabere sonuçlanmıştı. Ancak Şili'de, başkent Santiago'daki ulusal stadyumda oynanacak rövanş maçı büyük bir soruna neden olmuştu. Burada oynamayı reddeden SSCB, maçın tarafsız bir sahaya alınmasını, yoksa sahaya çıkmayacağını deklare etti. Ancak FIFA, maçın Şili'de oynanmasına hükmetti ve 21 Kasım 1973 günü futbol tarihinde eşine ender rastlanacak bir gelişme yaşandı. O gün sahaya yalnızca bir takım çıktı, Şili santra yaptı ve golünü attı. Dönemin kuralları gereği santra yapan karşı takım olmayınca hakem maç 2-0 hükmen Şili lehine tescil etti. Son Dünya Kupası'nın çeyrek finalisti SSCB'yi bu şekilde geçen Şili, 1974 Dünya Kupası finallerinin açılış maçında Almanya ile karşılaştı. Bu müsabakada Şilili forvet Carlos Caszely, Dünya Kupası finallerinin ilk kırmızı kartını gördü. Sarı ve kırmızı kart uygulaması 1970 finallerinde uygulanmaya başlamış, ancak bu turnuvada hiç kırmızı kart gösterilmemişti. Bu nedenle Caszely'nin gördüğü kırmızı kart bir ilk olarak futbol tarihine geçti. Kartı gösteren hakem ise Dünya Kupası finallerinde maç yöneten ilk ve tek hakemimiz Doğan Babacan'dı. Futbol gibi halkın tüm kesimlerini saran ve kitle iletişimimin ana ekseninde yer alan bir olgunun, siyasetin etkisinden tamamen kurtulması hayal gibi görünebilir. Ancak futbolun gücü arttıkça, doğasında barındırdığı ilkeleri yaşatacağı bir gerçek. Özellikle Pele ve Maradona gibi beynelmilil futbol efsanelerinin ortaya çıkması, futbolseverlerin gün geçtikçe bilinçli birer izleyici haline gelmesi ve eskiden sempati gören agresif tutumların artık yerilmesi, futbolun geleceğinin bizlerin istediği gibi; siyasete nispeten uzak, daha barışçıl ve daha sportif bir kimliğe bürüneceğini müjdeliyor. Uluslararası ve ulusal futbol kuruluşlarının bu yöndeki çabaları da süreci hızlandıracaktır. Elbette Ürdün liginde Ürdün doğumlu yerel halkın gençleri Al-Faisaly'yi, Filistinli göçmenler ise Al-Wahdat'ı desteklemeye devam edecek; İtalya 2. Ligi Serie B de mücadele eden Livorno'nun tribünleri orak-çekiçli bayraklar dalgalandırırken, İtalya'da ve diğer Avrupa ülkelerinde bazı takımların tribünlerinde Nazi simgesi gamalı haçlı bayraklar açılacak ve buna benzer birçok politik etkiyi futbolun içinde hissedeceğiz. Ancak farklı, hatta taban tabana zıt siyasi görüşteki insanlar aynı tribünde birleşip, aynı bayrağı salladıkça ve futbol aktörlerinin siyasi tutumları yeşil sahada yaptıklarının gerisinde kaldıkça futbola karşı hiçbir ordu veya parti galip gelemeyecek gibi görünüyor.

## Futbol Kültürü

Diyarbakırspor'un 40 yıllık tarihi

**Yeşil Kırmızı**  
**Şarkın Yıldızı**  
İbrahim Ateşoğlu



Son yıllarda futbolla ilgili kitapların sayısında ciddi bir artış var. Özellikle de kulüplerin tarihlerinin anlatıldığı kitaplarda... İşte "Yeşil Kırmızı Şarkın Yıldızı" da Diyarbakırspor'un 40 yıllık tarihinin kuruluştan bu yana sezon sezon anlatıldığı, bol sayıda röportaj ve fotoğraflarla süslenen bir kitap. Kitabı kaleme alan ise önsözün bir bölümünde "Çocukken tahta tribünlerde maçlarını izlediğim 'Yeşil kırmızı, şarkın yıldızı, ileri, ileri, ileri, Vehbi, Baykul ileri, Vahdet'in voleleri parçalar fileleri' sözleriyle başlayan marşlarını söylediğim Diyarbakırspor'un tarihini anlatan bir kitap neden yok diye için içe hayırlanıyordum. Geçmişini bilmeyen geleceğine yön veremez düşüncesiyle yola çıktım" diyen İbrahim Ateşoğlu. 1964 yılında Diyarbakır'da doğan, 1991'de gazeteciliğe başlayan, 1996'dan itibaren ise NTV'de kameraman olarak görev yapan İbrahim Ateşoğlu'nun bu ilk eseriyle ilgili olarak sözü, kitabın arka kapağına bir tanıtım yazısı yazan Oğuz Haksever'e bırakalım: "Belirli bir meslekte başarısına tanık olduğunuz bir arkadaşınızın başka bir alanda da üretmeye girişmesine ve sonuçlandırmasına tanık olmak ne kadar iyi. Görüntülerle ülke tarihinin belgelenmesine katkı sağlayan bir habercinin, hem ülke tarihindeki bir köşeye hem de bir kentin tarihindeki bir alana ışık tutması ne kadar iyi. Diyarbakırspor'un tarihindeki dönemçleri izlerken, bölgenin ana sorununa dair şifreleri görmek ne kadar iyi. Ve faydalı... Ve öğretici... İbrahim Ateşoğlu'nun çalışması sadece bir başvuru kaynağı değil, başrollerinde bir spor kulübü veya yöneticileri ya da sporcular varmış gibi görünen ama çok kahramanlı bir öykü."



# Teknik direktörlük, sırtında senfoni orkestrası taşımak gibidir



*Uğur Yücel*

Onu tanıtmak için filmlerini saymanın ya da ödüllerini alt alta dizmenin bir anlamı yok. Zaten o da bunlarla tanımlamıyor hiç kendisini. Bir Boğaz köylüsü olduğunu söylüyor. Canlandırdığı her rolle ya da daha doğru bir ifadeyle girdiği her kimlikle gönlümüzde daha da parlayan bir yıldızdan bahsediyoruz. Sokaktaki insana da konservatuar öğrencisine de sorsanız, her zaman en iyi oyuncular listesinin baş sıralarında yer alır. Üstelik sadece oyuncu değil, aynı zamanda yönetmen, müzisyen ve yazardır. Fakat bunların çok göz önüne çıkarılmasını da sevmez. Yıldırım Türker'in deyimıyla "Dünyanın her halini ve anını alınarak yaşayan" bir buralıdır. Sohbeti de sanatçılığı gibi doğal, samimi. Büyük ustayla futbol-sinema-hayat ekseninde sohbet ettik.



yüzlerce çivi olmaz mıydı ama?  
▼Nakkaştepe'de mezarlık manzaralı toprak saha vardı. Kuzguncuklu gençlerle orada top peşinde koştuğunuz oldu mu?

▲Olmaz olur mu? Her gün maç yapardık arsalarda. Biz yukarı mahalleliydik. Maçlarımızı dereboyunda yapardık. Ama o sahada

"Kuzguncuk Kupası"nı kazanmıştı bizim takım. Yenilmez armada 11 Yıldız'ı yenmiştik. İddiasız gözükten bir takımdık ama şampiyon olduk. İki takım arasında Kocaelispor-Galatasaray gibi bir fark var. O saha küçüktür. Altı kişilik takımlar. Neyse, biz şaşkınsınız, 11 Yıldız'ı yeniyoruz. Gol attıkça şaşıyoruz. Galip geldik. En görkemli anım budur o sahaya dair. Ha bir de

sahadan yokuş aşağı, Gazhane'ye doğru usturuplu inersen, ilk gençlik flörtleri için sota yerdir.

**Edep, saygı ve eğlence kalmadı**

▼Kendinizi bir "Boğaz köylüsü" olarak tanımlıyorsunuz. Bir "Boğaz köylüsü" futbola bakınca neler görüyor şu anda?

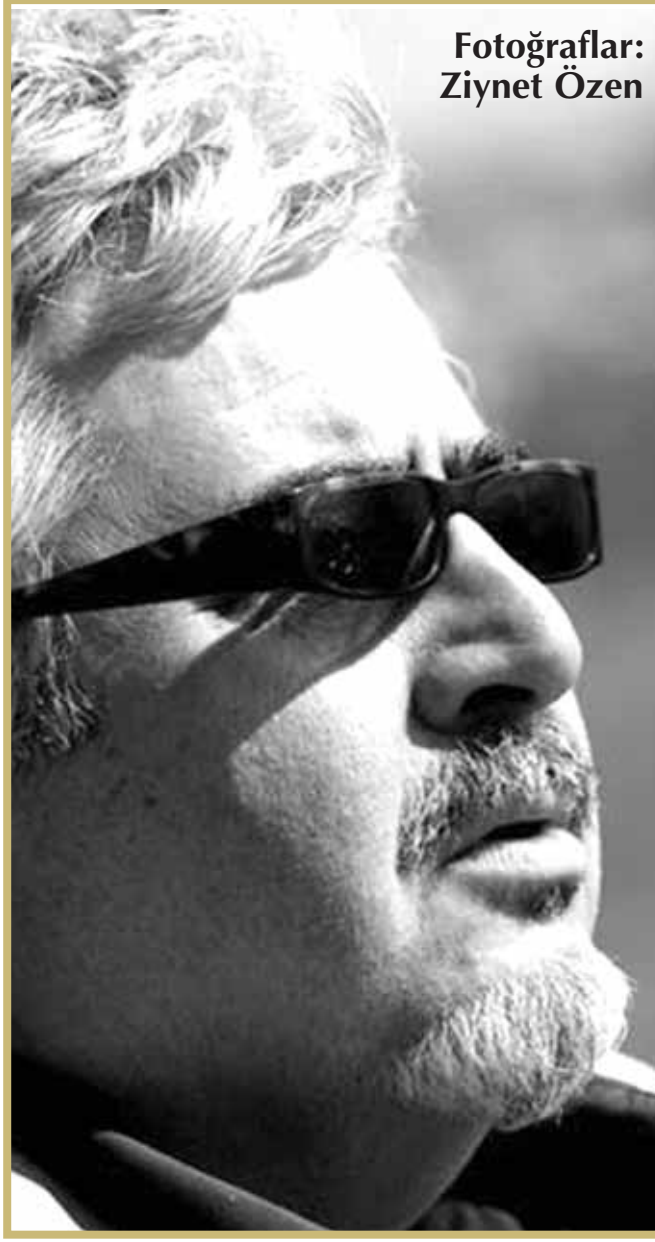
▲Eski adamlar gibi konuşacağım ama edep, saygı, eğlence kalmadı. Spor gibi değil. Başka bir şey şimdi. Dünyada garip bir seyirci yaratıldılar. Tribünlere karşılaşma izlemeye değil, kafayı yarmaya gidiyor milletler...

▼Peki, Kuzguncuklu biri niçin Beşiktaşlı olur, atadan, dededen kalan bir miras mı söz konusu, yoksa düşünerek, ikna olarak, yürekte bağlanan bir vecd hali mi?

▲Babadan gelme. Benim oğlum da Beşiktaşlı oldu. Ama eşimin teyzesinden dolayı. Teyzemiz maçları da kaçırmaz televizyonda... Net hatırladığım bir şey var. Belki 4 yaşında filandım, bana forma giydirmişlerdi babamın arkadaşları ve Mithatpaşa'ya götürmüşlerdi. Tribüne bir futbolcu geldi, beni tribünden alıp kucakladı, öptü ve tekrar babama verdi. Yıl 1961, 62 filan. Evet, golcü Güven Önüt'tü bu futbolcu. Benim bu anlamda ilginç bir kaderim var. İzci takımının da maskotu yapmışlardı beni. Çok ciddi bir çocuktum. Gerçekten uygun adım yürürken bütün ahalı çılgık atardı. Bak nerelere gittik.

▼Çocukluğunuzda eski adı Marko Paşa ilkokulu olan, Kuzguncuk ilkokulu'nda okumuşsunuz. Harika manzaralı yerlerde

**Fotoğraflar: Ziynet Özen**



Eski-yeni karşılaştırması yapıyor bu sorulara cevap verilirken ister istemez. Ben oğlumun jenerasyonunu beğeniyorum. Sorunum siyasi sistemlerle ilgili.

▼Spor medyasını takip ediyor musunuz, var mı öyle "Arada muhakkak okurum" dediğiniz spor basınından kalemler?

▲Spor sayfalarına biraz uzak duruyorum galiba. Agresif manşetleri, ırkçı dilleri var. Ama yorumlarını okuduklarım var. İlk aklıma gelenler, İbrahim Altınay, Mehmet Demirkol, Uğur Meleke. Farklı yazıyorlar ve futbolu yazmaktan keyif alıyorlar. Lezzetli ve bilgili yazılar.

**11 mekanik adam, lezzetsiz futbol**

▼Eduardo Galeano

şöyle bir lâf etmiş 2006 Dünya Kupası'ndan sonra; "Kim olduğunu hatırlamadığım biri 2006 Dünya Kupası'nı şöyle özetliyor: Oyuncular hâl ve tavırlarıyla örnek insanlar. İçki içmiyorlar, sigara kullanmıyorlar, futbol oynamıyorlar." Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz, gerçekten futbol değişik bir şey olmaya doğru mu gidiyor?

▲Eğlenceli biri bu lâfi eden. Sahiden bazı maçlar ne kadar katı ve oyunsuz geçiyor. Lezzetsizliği kastediyorum. Fakat taktik-zekâ şimdi farklı. Eskiden yine topla oynanırdı, ama şimdi futbolcu bir an önce topu en doğru yere uzaklaştırmak zorunda. Eskiden her türlü stilde oynanırdı top. Cambazlara rağbet büyüktü. 11 futbolcu birbirinden farklıydı oyun türü açısından. Şimdi bazen 11 mekanik adam görüyorsunuz. Top cambazı koşmuyorsa, doğru yerlerde, doğru zamanda olmuyorsa ve ciğeri ağzında dolaşmıyorsa kulübede oturuyor. Bu arada Manchester United ve

Barcelona'yı tutuyorum. Fakat son zamanlarda en etkilendiğim takım Metalist Kharkiv oldu. Bilmem futbol adamları katılır mı buna? Büyük bir takım olmayabilir dünyada, ama izlemesi çok zevkliydi. Beşiktaş'ı ezmişti. Zaten deprem yarattılar o zaman. Yeniliyor olsanız bile karşı takımın oyunundan haz almalısınız. Eğer hakıyla ve üstünlükle oynuyorlarsa. Sporseverlik budur.

▼Hülya Koçyiğit'in de Kuzguncuklu olduğunu biliyoruz. Selim Soydan'la evlendiğinde mahallenizde "Kızımızı Fenerli topçu aldı" durumları oldu mu?

▲Hülya Koçyiğit mahallemin kızı olmaktan erken çıktı. O hepimizin hayranlık duyduğu bir yıldızdı biz büyüdüğümüzde. Hayranlık duyulan bir artist kimle evlenirse evlensin taraftarlarını üzer.

▼Yazı-Tura'daki karakterlerinizden birinin ismi Şeytan Rıdvan'dı. Neye göre verdiniz o ismi? Olgun Şimşek'in sarışın olmadığı da malûm ama niye Sarı Fırtına değil mi örneğin o karakterin ismi?

▲Karakteri yazarken Olgun'u düşündüm. Olgun da futbolculardan en çok Rıdvan Dilmen'e benziyor fiziksel özelliğiyle. Bir de büyük futbolcular sadece takımlarının değil, her futbolseverin göz bebeğidir.

▼Adana ve İzmir gibi illerden Süper Lig'de takım yok, sizce neden ve olsa nasıl olur?

▲Eskiden İzmir takımları fırtına gibiydi. Gözüm arıyor. Karşıyaka'ya sempati duyardım. Ama Altay bambaşkaıydı. Siyah-beyaz bir kere. Adanaspor, Adana Demirspor diğli takımlardı. Doğrusu iyi sahaları olan takımların sayısı fazlalaşsın da hangi şehir olursa olsun. Ben futbolu tad almak için seyrediyorum. İyi kamera açıları olmayan bir maçı izlemek bile istemiyorum.

▼Zamanında örnek aldığınız veya çok sevdiğiniz futbolcu ya da futbolcular var mıydı?

▲Yoktu. Örnek alacak kadar futbol düşkünü değildim. Küçük yaştan beri sahne adamı oldum. Yusuf Tunaoglu'nun yeri bence Brezilya Ligi'ydi. Metin Oktay'ı takdir ederdik. Mustafa Denizli de özel bir stildi. Çocukluğumdan söz ediyorum. Sonra da sevdiğim futbolcular oldu.

▼Peki, sahne adamı olma yolunda hangi oyuncuları beğenirdiniz, örnek alırdınız? ▲Küçükken Sadri Alışık'ı beğenirdim. Hem güler

Eski adamlar gibi konuşacağım ama futbolda edep, saygı, eğlence kalmadı. Spor gibi değil. Başka bir şey şimdi. Dünyada garip bir seyirci yaratıldılar. Tribünlere karşılaşma izlemeye değil, kafayı yarmaya gidiyor milletler...

Belki 4 yaşında filandım, bana forma giydirmişlerdi babamın arkadaşları ve Mithatpaşa'ya götürmüşlerdi. Tribüne bir futbolcu geldi, beni tribünden alıp kucakladı, öptü ve tekrar babama verdi. Yıl 1961-62 filan. Evet, golcü Güven Önüt'tü bu futbolcu.

Çocukların topla ilişkisi elbette farklı şimdilerde. Bizim oyuncaklarımız şimdiki gibi akılları baştan çıkaracak güzellikte değildi. Yırtık pırtık toplayla oynardık. Eve acıkıp geberince girerdik. Oysa onların evden çıkmamaları için bir sürü nedeni var.

Bazı maçlar ne kadar katı ve oyunsuz geçiyor. Lezzetsizliği kastediyorum. Eskiden her türlü stilde oynanırdı top.

Cambazlara rağbet büyüktü. 11 futbolcu birbirinden farklıydı oyun türü açısından. Şimdi bazen 11 mekanik adam görüyorsunuz.

Top cambazı koşmuyorsa, doğru yerlerde, doğru zamanda olmuyorsa ve ciğeri ağzında dolaşmıyorsa kulübede oturuyor. Bu arada Manchester United ve Barcelona'yı tutuyorum. Fakat son zamanlarda en etkilendiğim takım Metalist Kharkiv oldu.

Oyuncuları örnek alacak kadar futbol düşkünü değildim. Küçük yaştan beri sahne adamı oldum. Yusuf Tunaoglu'nun yeri bence Brezilya Ligi'ydi. Metin Oktay'ı takdir ederdik. Mustafa Denizli de özel bir stildi. Sonra da sevdiğim futbolcular oldu.



hem ağlardık ona. Vahi Öz. Tiyatro okulu döneminde Müşfik Kenter’i örnek alırdık. Zeki Alasya-Metin Akpınar’ın, daha doğrusu Haldun Taner’in kabaresine özenirdik. Ahmet Gülhan’ın özellikle sinirli oyunlarına çok gülerdim. Ayşen Gruda, Perran Kutman. Tabii ki Adile Naşit. Münir Özkul. Ben Ulvi Uraz, Muammer Karaca’ya da yetiştim çocukken. Hatta Dömbüllü İsmail. Nejat Uygur, Erol Günaydın, Gazanfer Özcan... Bak saymaya başladın mı tehlike ortaya çıkıyor. Birden çok sevdiği isimleri de unutuveriyor insan. Yetişkinliğimizde Şener Şen belirdi ve galiba onunla beraber de bir şeyler değişmeye başladı. Ohoo! Bayağı ciddi bir tarihe tanık olmuşuz baksana...

▼**Futbola dönersek, şimdilerde dikkatinizi çeken futbolcular kimler?**

▲Beşiktaş’ta Nobre sahadaki arzusuyla takdir ediliyor. Tello da Denizli’yle yeteneğinin tadını çıkartmaya başladı. Delgado antrenmanda büyüüyordur herkesi herhalde. Sahne adamlarında da vardır aynı hastalık. Provalarda harikadır, seyirci gördü mü tanınmaz hale gelir. Belli ki büyük yetenek ama hiç doyum aldığımız olmadı maçlarda adamdan. Yerli futbolcularınsa temel sorununu yıllar önce Daum söylemişti. Ben tekrar etmeyeyim.

▼**Hiç aklımızdan çıkmayan bir replik ve oyunculuğun önemli bir sacayağı var. Senaryosunu da yazdığınız Karanlıkta Koşanlar’da Nevzat şöyle bir cümle ediyordu: “En tehlikeli deli, hayatı idare edebilendir. Bak bize, hayat ağır geliyor, idare edemiyoruz, dağılıyoruz.” Orada o duygunun gerçekliğini gözlemlenizle öyle bir vermişsiniz ki, en unutulmayan oyunculuk gösterilerinden biridir. Buradan hareketle sormak istiyorum; hem oyunculuk anlamında hem bir futbol oyuncusunun gösterdiği performans anlamında, sizin için en unutulmaz pasajlar nelerdir?**

▲Bravo ne bellek be kardeşim! Kendime dair detaylar hatırlamıyorum. Futboldan da. Ha! Sergen’den güzel jenerikler var... Chelsea’ye attığı gol mesela. Bende en çok iz bırakan oyuncu da Marlon Brando olmuştur. Kendimle ilgili en iyi bulduğum oyunculuk örneği Alacakaranlık dizisindeki bazı sahneler olmuştur. Tahir Kemal benim en iyi oynadığım, hatta tek iyi olduğum karakterdi.

## Tahilla beslenmiş futbolcular bize mi denk geliyor?

▼**Beşiktaş’ı ne kadar yakından takip ediyorsunuz, tebdil-i kıyafet maça gider misiniz?**

▲Çok ender olarak maça giderim. Beş yılda bir-iki kez mesela. Vaktim uygun düştüğünde televizyonda her maçını izlerim Beşiktaş’ın. Fakat bana mı öyle geliyor bilmiyorum, bizim takımın ezeli bir şapşallığı var. Acaba seyircisinin sahaya çok yakın ruhta olması mı bilmiyorum. Ben geçenlerde Fenerbahçeli arkadaşlarımın isteğiyle ilk kez maça gittim. Fener maçına. Seyirci Çamlica Tepesi’nden bağıryor gibi. Uzaktan geliyor her şey. Galatasaray da öyle. Fakat Beşiktaş seyircisi bağırı yanıklar ordusu, adamların sesi futbolcuların ayaklarına kadar gidiyor. O mu şapşallaştırıyor futbolcuları bilmiyorum. Hep tahilla beslenmiş futbolcular mı bize denk geliyor anlamadım. Golü çakıyorlar, sonra “Hadi abi bir de siz atın ya!” diye bekliyorlar. Biz çocukken zayıf takımlara gol attırır, sonra da çıkaramazdık golleri. Tam züğürt mahalle takımları gibi. Bu ezelden beri böyledir. Bak gittikçe sinirli bir

tarafhtar olarak gözükmeye başladım... Hadi bir de akıl verelim, orta sahada Fabian deli gibi çalışıyor ama 70’te bitiyor. O kadar yalnız ki.

▼**Sinema-futbol ilişkisini nasıl görüyorsunuz, var mı bağlantı noktaları? Son olarak Kusturica, Maradonalı bir film yapmıştı, sizce nasıl bir futbol filmi ilginç olabilir?**

▲Özellikle “tür” (genre) filmleri kahramanlar üzerine kuruludur. Bütün bol seyircili filmlerin dramatik yapısı güçlüdür. Ya da öyle olmak zorundadır. Aslında spor filmleri zafere giden engebeli ve zor yollarla örülmüştür. Sonunda sporcu ölür ya da kalır. Ama her halükarda zafer kazanıp ölür değil mi? Bu nedenle olay örgüsünün



gelişimine uygundur spor filmleri. Kusturica yapıyla çok ilgilenmez. Sanırım Docu-Drama gibi bir şey olacaktır. İyi bir yönetmen Kusturica. Filmi merak ediyorum.

▼**Televizyonlarda birçok futbol programı var. Oralarda da oyunculuk gösterileriyle karşılaşiyor musunuz?**

▲Spor programı ender olarak izlerim. Maraton denk gelirse bakıyorum. Bence program açılışlarında Toroğlu biraz daha zor durumda bırakmalı Büyüka’yı. Reytingleri artar. Aslında açıkçası ikisinin de fikirleri cazip değil. Tek başına çok özellikleri yok, ama drama açısından baktığımızda karşıtlıkları çok ve her dakika biri zor durumda kalıp yumuşatmak zorunda kalıyor. Tam patavatsız Karagöz ve idare-i maslahatçı Hacivat. Bazı yorumcularsa sahiden asap bozucu.

Sir Alexander Ferguson’a çok sempati duyuyorum. Mesleğine âşık ve kendi kendine bir adam. Rafael Benitez de ona benzer ve çok dinamik zekâda biri. Arsene Wenger de teknik adamlığın çok ciddi ve derinlikli bir iş olduğunu hatırlatıyor.

Başkanların hırslı ve kindar yüzleri, sözleri çok itici. Futbol camiasının kullandığı mafioza jargon ve bitirim hallerinden nefret ediyorum. Futbol dünyası bizim çocukluğumuzda çok temizdi. Şimdi kirli. Hem politik açıdan hem de ekonomik açıdan kirlettiler.

Maçlar marşlarla değil bahar şarkılarıyla başlamalı. Orada sporcular bir karşılaşma yapacaklar ve biz bundan haz duyacağız. Salyalı küfürlerin yeri değil yeşil sahalar. Ancak gelecek zamanların aydınlanacağı inancındayım. İnsan özgürleştikçe çiçek verir.

Kafalar boyundan sağa-sola sallanıyor bazısında. N’aaaber ifadesi yüzünde. Adamın konusu futbol, bir de gazetede yazıyor üstelik. Yabancı futbolcuların adlarını söyleyemiyor. Babacım senin başka işin yok ki. Spor yazarısın. Milyonların karşısına çıkıp “O şey var ya Berezilyalı şey, ık pık!” Başkası söyleyivercek sanıyorsun, öbürü de “Abi o Berezilyalı değil. Şeyli yaaa! Hay Allah Portekizli!.. Neydi hocam? Jaba mıydı? Yok hocam Yaba!” Pişkin bir cehalet değil mi bu muhabbet?

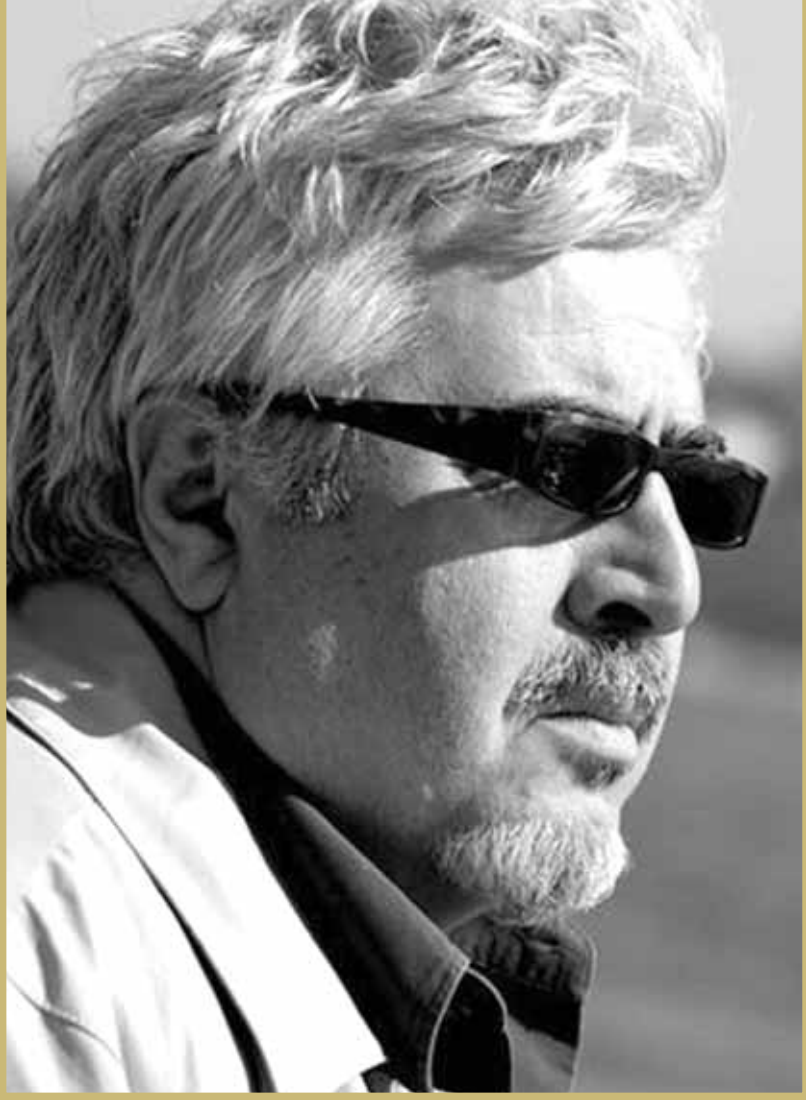
▼**Oyunculuğu “Elinizde keman kutusuyla dolaşmak” diye tanımlıyorsunuz. Bir anlamda futbolculuk da öyle mi?**

▲Bu sözü galiba yönetmenlikle oyunculuğu karşılaştırdığımda söylemiştim. Evet, futbolculuk da öyledir. Ama yönetmenlik sırtında senfoni orkestrası taşımak

gibi. İster film yönet ister takım. Öyledir.

▼**Bir röportajınızda aktörlükten koptuğunuz günlerle ilgili, “Aktör olarak istediklerimi yapamıyordum, ama nasıl yapacağınızı biliyordum” diyorsunuz. Bu bir anlamda teknik direktörlüğü hatırlattı bizlere. Siz böyle bir benzerlik kuruyor musunuz zaman zaman yönetmenlerle teknik direktörler arasında?**

▲Çok benzerlikler vardır. Biz de kampa yaparız. Ön hazırlık bizim için de çok önemlidir. Program, strateji üzerinedir işimiz. Motivasyon, bizde de çok önemlidir. Bir film ya da oyun boyunca her şey yolundaysa, birkaç kez gol sevincine benzer sahneler attırırınız. Tabii ki yenilgi-beraberlik-galibiyet üçgeni de başka benzer anlamlarda çalışır bizde de. Sahneye çıkacak oyuncuların



heyecanı tıpatıp sahaya çıkma heyecanı gibidir. Bizde de tünelden çıkarken oyunun nasıl gideceği anlaşılır. Seyirci faktörü neredeyse aynı derecede önemlidir. Sporcular ve oyuncular aslında benzer morallerle yaşarlar. Eğer seyirci zayıfsa, reaksiyon düşerse, sahneden inen oyuncu 5 yemiş futbolcu gibidir. Bir dahaki büyük alkışa kadar toparlanamaz.

▼**Benzerlik, teknik direktörün futbolcuyla ilişkisi ile yönetmenin oyuncuyla ilişkisi arasında da devam ediyor. Bu anlamda Kenan İmirzalıoğlu’nun Deliyürek’ten bugün geldiği noktaya bakınca insan şaşıyor. Siz kâh karşılıklı oynayarak kâh yöneterek, sanki onun içindeki oyunculuk yeteneğini bulmasına yardımcı oldunuz. Örneğin en son Kabadayı’daki Devran rolünde onu izlerken, bir zamanlar arsada top oynayan yeteneklice bir çocuğun elinden tutan, ona topun nasıl oynanacağını öğreten mahalle teknik direktörünün gururunu duyduunuz mu?**

▲Alacakaranlık dizisinde bize yakışıklı bir jön gerekiyordu, beraber çalıştığım arkadaşlar onu önerdi. Tanıştıktan sonra adamın içinde azmaya müsait durgun bir göl olduğunu gördük. Suyu bulandırdık o kadar. Yetenekli olduğunu sonradan fark ettim. Dolayısıyla ben keşfetmedim. Tabii üzerine gittik, kazandık. Her ne kadar Kenan her yerde bana olan saygısını ve minnetini dile getirse de -eyvallah ama- onun kendi başına başardığı bir iş bu oyunculuk. Hiç kimseye sezgi öğretemezsiniz. O öğrenmeye aç ve bilgiye çok saygılı.

▼**Beğendiğiniz teknik direktörleri ve yönetmenleri de öğrensek?**

▲Sir Alexander Ferguson’a çok sempati duyuyorum. Mesleğine âşık ve kendi kendine bir adam. Rafael Benitez de ona benzer ve çok dinamik zekâda biri. Arsene Wenger de teknik adamlığın çok ciddi ve derinlikli bir iş olduğunu hatırlatıyor. Film yönetmenleriye değişik stillerden örnekler vereyim; Tarkovski ve Bergman... Coppola ve Scorsese... Zhang Yimou ve Chan Wook-Park. Bu konuda en az yirmi adamım var çok beğendiğim...

▼**Delişmen bir gençliğiniz olduğunu sıklıkla belirtiyorsunuz. Hatta dedenizin size “Mevsimsiz hareketler yapma” dediğinden bahsediyorsunuz. Futbol o “mevsimsiz hareketlerin” neresindeydi, şimdi neresinde?**

▲Topa yatkın bir adamdım, ama büyük yetenek değildim. Sakin ve teknik oynardım. Delişmen bir futbolcu hiç olmadım. Martta denize girerdim, Marmara Adası’nda tek başıma dağlara çıkardım, deli gibi dolanırdım. Dedem böyle durumlarda mevsimi hatırlatırdı. Tam deniz kıyısı adamıydım. Suya bakardım saatlerce. Yalnızlığı çok severdim. Yalnız başıma dünya turuna çıkacak kadar hevesliyim bir başınalığa. Tam finiş yaparken tekrar aynı turu atacak kadar delişmenim, doğru.

▼**Yıldırım Türker malûm kaleminden her şeyi damlatan bir yazar; kimine kan, kimine bal. Sizinle ilgili çok güzel yazılar yazdı. Ne hissettiniz okurken?**

▲Yıldırım Türker değerli bir edebiyat adamı. Öyle bir yazarın beğenisini ya da vergisini ifade ediş de çok sesli oluyor. Birkaç kişi bana oyunculuğu hatırlattı. Gömdüğüm yeteneği mezardan çıkardı. Bunlardan biri de Yıldırım Türker’dir. O yazıyı yazdığında sadece merhabamız vardı ayrıca. Neredeyse oturup iki lâf etmişliğimiz yoktu.

## Futbol artık mertlerin oyunu değil

▼**Futbol dünyasının sevmediğiniz yanları var mı?**

▲Başkanların hırslı ve kindar yüzleri, sözleri çok itici. Futbol camiasının kullandığı mafioza jargon ve bitirim hallerinden nefret ediyorum. Futbol dünyası bizim çocukluğumuzda çok temizdi. Şimdi kirli. Hem politik açıdan hem de ekonomik açıdan kirlettiler. O nedenle futboldan soğudum. Beşiktaş’ı da mahalle çocuğu olduğum için seyrediyorum. Ama ateşli taraftar olmayı bırakmışım. Bence olan kandırılmış seyirciye oluyor. Ben futbolda da derin bir federasyon yapılanması olduğuna inanıyorum. Mertlerin oyunu değil artık futbol.

▼**Futbol bu çılgın dünyada nereye doğru gidiyor sizce?**

▲İrkçılık ilkeliktir. İnsan hâlâ çağdaşlaşamamıştır bence. Din savaşlarını aşamadı daha. Özellikle futbolu savaş malzemesi gibi kullanıyorlar. Oradan hareketle etnik kavgalar bile çıkıyor. Maçlar marşlarla değil bahar şarkılarıyla başlamalı. Orada sporcular bir karşılaşma yapacaklar ve biz bundan haz duyacağız. Salyalı küfürlerin yeri değil yeşil sahalar. Ancak gelecek zamanların aydınlanacağı inancındayım. İnsan özgürleştikçe çiçek verir.

▼**Son olarak futbolcu kardeşlerinize bir nasihatte veya temennide bulunur musunuz?**

▲Yaşlandıkça nasihat adamı olmaktan çekiniyorum. Dikkat çekmek ve temennide bulunmak daha güzel. Özellikle Türk futbolcular mesleklerinin ne kadar kısa olduğunun farkında değiller. Adamın en verimli zamanı, gidip heder ediyor kendini. Futbolu bırakınca mutlu olmak istiyorsan genç yaşta fedakârlık gerekiyor. Kaldı ki profesyonel bir iş yapıyorsun, bir şey feda da edilmiyor. 35 yaş o kadar genç bir yaş ki. Hayat oradan sonra başla ne olur? Bu arada Platini futbolu bıraktıktan sonra psikolojik sorunlar yaşıyor ve psikoloğa gidiyor. (Bu fıkra değil gerçek. Kendi anlatmış.) Psikolog buna diyor ki, “Kendini fazla önemsemeye, alt tarafı bütün hayatın boyunca hiçbir özelliği olmayan sıradan bir meşin yuvarlağa güzel tekmeler attın.” Bir durup kendine geliyor ve “O zaman dert edecek bir şey olmadığını anladım,” diyor Platini, “Hayatın tadını çıkarıyorum...”

Beşiktaş’ta Nobre sahadaki arzusuyla takdir ediliyor. Tello da Denizli’yle yeteneğinin tadını çıkartmaya başladı. Delgado antrenmanda büyüüyordur herkesi herhalde. Sahne adamlarında da vardır aynı hastalık. Provalarda harikadır, seyirci gördü mü tanınmaz hale gelir.

Fener seyircisi Çamlica Tepesi’nden bağıryor gibi. Uzaktan geliyor her şey. Galatasaray da öyle. Fakat Beşiktaş seyircisi bağırı yanıklar ordusu, adamların sesi futbolcuların ayaklarına kadar gidiyor. O mu şapşallaştırıyor futbolcuları bilmiyorum.

Maraton denk gelirse bakıyorum. Bence program açılışlarında Toroğlu biraz daha zor durumda bırakmalı Büyüka’yı. Reytingleri artar. Aslında açıkçası ikisinin de fikirleri cazip değil. Tam patavatsız Karagöz ve idare-i maslahatçı Hacivat.

Bazı yorumcularsa sahiden asap bozucu. Adamın konusu futbol, bir de gazetede yazıyor üstelik. Yabancı futbolcuların adlarını söyleyemiyor. Babacım senin başka işin yok ki. Spor yazarısın. Pişkin bir cehalet değil mi bu?

Oyunculuk için “Elinde keman kutusuyla dolaşmak” tanımını, galiba yönetmenlikle oyunculuğu karşılaştırdığımda söylemiştim. Evet, futbolculuk da öyledir. Ama yönetmenlik sırtında senfoni orkestrası taşımak gibi. İster film yönet ister takım. Öyledir.

Biz de kamp yaparız. Motivasyon, bizde de çok önemlidir. Bir film ya da oyun boyunca her şey yolundaysa, gol sevincine benzer sahneler attırırınız. Sahneye çıkacak oyuncuların heyecanı sahaya çıkma heyecanı gibidir. Seyirci faktörü neredeyse aynı derecede önemlidir.



# Barça’nın başarı sırları

Katalan devi bu sezon hem İspanya hem de Şampiyonlar Ligi’nde zafere koşuyor. Futbolseverleri heyecanlandıran ve coşturan bir oyun tarzını benimseyen Barcelona, “güzel futbol-skor başarısı” dengesinde de müthiş bir uyum tutturmuş durumda. Maç başına ortalama 3 gol atıp, 1 golden az yiyen Guardiola’nın öğrencileri, göz kamaştıran istatistiklere sahip. Zaten bu istatistik rakamları da Barça’nın başarı sırrını ortaya koyuyor.



Barça’nın İspanya Ligi maçlarında topa sahip olma oranı yüzde 65. Şampiyonlar Ligi’nde bu oran yüzde 68’e çıkıyor. Kendi liginde maç başına ortalama 544 pas yapan Katalanlar, Şampiyon Ligi’nde bu rakamı 623’e yükseltiyor. Bu verileri daha anlamlı kılan asıl özellik ise İspanya Ligi’ndeki top alışverişlerinin yüzde 64’ünün rakip sahada gerçekleştirilmesi. Pas isabet oranı ise İspanya Ligi’nde yüzde 85’e, Şampiyonlar Ligi’nde de yüzde 87’ye ulaşıyor.

Dr. Cem **Çetin**

İspanya Ligi’nde Barcelona harika bir sezon geçiriyor. İlk haftadan bu yana göze hoş gelen futbollarıyla rakip tanımayan Messi ve arkadaşları, sadece kendi liglerinde değil, Şampiyonlar Ligi’nde de mutlu sona emin adımlarla ilerliyor. Katalanları her iki kulvarda da favori kılan unsur, hayranlık uyandıran futbolları ve bunun somut karşılığı olarak attıkları/yedikleri gol sayısı (İL: 84/24; ŞL:24/11). Çıplak gözle görünen bu sayısal değerlerinin yanı sıra bir de “maç analizi” yapılarak elde edilen veriler var ki, işte bu dikkat çekici veriler Barcelona’nın gücünü, sonuca neden bu kadar kolay gittiğini açık bir şekilde ortaya koyuyor.

## Topla oyna, golü bul

Barcelona’yı 2005-06 sezonunda Şampiyonlar Ligi’nde zafere taşıyan Hollandalı Frank Rijkaard, 2007-08 sezonu sonunda gönderilip, yerine “kulübün çocuklarından” Josep Guardiola getirildiğinde pek çok kişi Katalanların tecrübesiz bir isimle başarılı olamayacağı fikrindeydi. Ne var ki çiçeği burnundaki İspanyol teknik adam, daha ilk yılında, ortaya müthiş bir “Barça” çıkardı. İspanya Ligi’nde ezeli rakibi Real Madrid’in 6 puan önünde lider durumda bulunan bordo-mavililer, Şampiyonlar Ligi’nde yarı finale giden yolda Bayern Münih ile kozlarını paylaşacak. Guardiola’nın talebelerinin en büyük silahı, rakip fileleri havalandırmadaki becerileri. Her iki ligde de gol ortalamaları 3. Bu göz kamaştıran istatistik, takım oyununun bir sonucu olsa da Lionel Messi (19), Eto’o (25) ve Thierry Henry (15) için ayrı bir parantez açmak gerekiyor. Çünkü durdurulması zor gözükten bu üçlü, Barça’nın İspanya Ligi’ndeki 84 (\*) golünden 59’unu attı. Elbette Barça’yı hücumda bu kadar etkili kılan bir takım faktörler var. Bunların başında topa sahip olma oranı ve ortalama pas sayısı geliyor. Bugüne kadarki 90 dakikalarda Barça, İspanya Ligi’nde yüzde 65, Şampiyonlar Ligi’nde yüzde 68 oranında topa sahip olurken, maç başına düşen ortalama pas sayısı da ligde 544, Şampiyonlar Ligi’nde ise 623 şeklinde gözüküyor. Oldukça yüksek sayılabilecek

Barcelona’nın bir başka dikkat çekici özelliği, kalesinde gördüğü az gol sayısı. “Hücum futbolunu bu kadar seven bir takım nasıl oluyor da çok fazla gol yemiyor?” sorusuna verilecek cevap, “Çünkü savunmayı hücumda başlatıyorlar” olmalı. Barça’nın en çok faul yapan 6 oyuncusundan 3’ü, forvet hattını oluşturan Henry, Messi ve Eto’o.

bu iki sayısal değeri anlamlı kılan iki veri daha mevcut. Bunlardan bir tanesi, pas sayısının rakip alandaki toplamı. Messi ve arkadaşları aralarındaki top alışverişlerinin yüzde 64’lük bölümünü rakip alanda yapıyor. Bu oran Şampiyonlar Ligi maçlarında da yüzde 62’yi buluyor. Diğer İspanya Ligi’nde yüzde 85’e, Şampiyonlar Ligi’nde de yüzde 87’ye ulaşan pas isabeti. Rakiplerine oranla daha çok topla oynayan Barça, bu özelliğini çok iyi kullanıp, gollerin yüzde 81’lik bölümünü bu paslaşmaların sonunda buluyor. Şampiyonlar Ligi’nde ise bu oran yüzde 73. Katalanların ölü toplardan kazandığı gol toplamı ise yok denilecek kadar az!

## Rakibi Messi bozuyor

Sezon başından bu yana 4-3-3 oynayıp, kanatları Messi ve Henry ile kullanan, ortaya da Eto’o’yu yerleştiren Barça’nın, oyuncu bazında en tehlikeli ismi ise Messi denilebilir. Maradona’nın “veliahdım” dediği Katalanların 22 yaşındaki Arjantinli yıldızı, gol yollarındaki becerikliliğinin yanı sıra top ayağındayken de etkili driplingleriyle (top sürme) rakip savunmaların düzenini alt üst edebiliyor. Arjantinlinin ayağına hâkimiyetini, ikili mücadelelerdeki yüzde 50’lik başarı oranı ve toplam 13 asisti en açık şekilde gösteriyor. Barça’nın 10 forma numaralı futbolcusunun bu sezonki yükselen performansında, Sevilla’dan transfer edilen Daniel Alves ile Xavi’nin rolü oldukça büyük. Dani Alves, sağ kanatta bitmek tükenmek bilmeyen

enerjisiyle Messi’yi tamamlayan bir özellik sergilerken, Barça’nın orta sahasındaki beyni Xavi de maç başına ortalama 77 pasla (Toplam: 1691) oynayıp, hücum başlangıçlarında Alves (299) ve Messi’yi (241) en çok topla buluşturan isim olarak ön plana çıkıyor. Rakip fileleri havalandırmakta sıkıntı yaşamayan Barcelona’nın bir başka dikkat çekici özelliği, kalesinde gördüğü az gol sayısı. İspanya Ligi’nde 28 maçta kalesinde 24 gol gören Barça, Şampiyonlar Ligi’nde de 8 maçta 11 gol yedi. Böyle bir tablo söz konusuysen, insanın aklına “Hücum futbolunu bu kadar çok seven bir takım nasıl oluyor da çok fazla gol yemiyor?” şeklinde bir soru takılabilir. Bu noktada de istatistikler ipucu veriyor. Barça’nın en çok faul yapan 6 oyuncusundan 3’ü Henry, Messi ve Eto’o. Toplam 14 sarı kart gören 3 forvetten Henry 2, Messi 4 ve Eto’o da 6. sırada. Üzerinde durulan bu sayısal veriler, Barça’da presin rakip alanda başladığını gösteriyor. “Forvtekilerin presi biz savunma oyuncularının işini kolaylaştırıyor” diyen Piqué, “Rakip istediği gibi oyun kuramadığından, alanımıza uzun toplarla geliyor. Bu toplar da çok fazla tehlike yaratmıyor” yorumunda bulunuyor. Bu arada Puyol da takım arkadaşını destekleyen bir bakış açısıyla, “Bizim savunmadaki işimiz, etkili paslar alamayan rakip takımın forvetinden daha kolay” değerlendirmesini yapıyor. Emin adımlarla hedefe doğru ilerleyen Barça örneğinde olduğu gibi maç analizleri, bir takım gerçekleri açık bir şekilde ortaya koyma açısından büyük önem taşıyor. Yapılan araştırmalar sonunda elde edilen sayısal değerler, takımların futbolu nasıl oynadıklarını, sonuca nasıl gittiklerini, güçlü ya da zayıf taraflarını gösteriyor. Dileğimiz, bu tür maç analizlerinin ve yorumlarının Süper Lig takımları için de yapılması ve medyada tartışılması. Bu şekilde hem anlamsız polemikler son bulacak hem de ülkenin futbol kültürü arzu edilen seviyelere çıkacaktır.

(\*) FC. Barcelona’nın İspanya Ligi’nde attığı 84 golün sadece 5 tanesi penaltılardan gelirken, Şampiyonlar Ligi’nde bu sayı 24’te 0 olarak gözüküyor.



# Ne yaparsan yap en iyisini yap

Süper Lig’de bu sezon yıldızı parlayan hakemlerden biri. 32 yaşında ve beden eğitimi öğretmeni. Üniversitede futbol eğitimi aldıktan sonra antrenörlük üstüne master yapmanın, eski bir 200 metre koşucusu olmanın avantajlarını hakemlikte başarıyla kullanıyor. Hıncal Uluç ile Erman Toroğlu’nun eğitici içerikli Kale Arkası programından etkilenerek hakemliğe yöneldiğini, bugünkü noktaya ulaşmasını ise hayatın her alanında kendisine ilke edindiği “en iyi yapıma” duygusuna borçlu olduğunu anlatıyor

Mazlum Uluç



Deniz Çoban

▼Futbolseverler sizi daha çok bu sezon yönettiğiniz maçlarla tanımaya başladı. Özellikle de Ankaraspor-Sivasspor maçıyla iyice popüler oldunuz. Sizi biraz daha yakından tanımak amacıyla “Deniz Çoban kimdir?” diyerek başlayalım isterseniz.

▲13 Nisan 1977 Çorum doğumluyum, ama aslen Amasyalıyım. Amasya Anadolu Öğretmen Lisesi’ni bitirdikten sonra Manisa Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu’nu kazandım. 1995-1999 yılları arasında orada okudum. Mezun olduktan sonra beden eğitimi öğretmeni olarak Konya’ya atandım. Konya Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu’nda Antrenörlük Eğitimi Anabilim Dalı’nda master yaptım. Sene 2009 ve halen Konya’da beden eğitimi öğretmenliğini sürdürüyorum. Eşim de müzik öğretmeni. 6 yaşında Ecem isminde bir kızım, 6 aylık Hüseyin Denizhan isminde bir oğlum var.

▼Futbola ilginiz ne zaman ve nasıl başladı?

▲Türkiye’de erkek çocuk olup da futbola ilgisiz kalmak mümkün değil. Herkes çocukken mahalle aralarında futbol oynuyor. Benim de hevesim vardı ve yaz spor okullarına gitmeye başladım. İlkokuldayken beden eğitimi öğretmenimi çok severdim. Onun da bana katkısı oldu ve spora voleybol oynayarak başladım. Daha sonra futbola yöneldim. Okul takımlarında ve amatör takımlarda oynadım. Beden Eğitimi bölümüne atletizm branşında girdim. Sürat yeteneğim fazla olduğu için, okula girmekte kolaylık sağlayacağını düşünmüştüm. Bitirirken futbol uzmanlığından mezun oldum.

Kale Arkası’ndan etkilendim

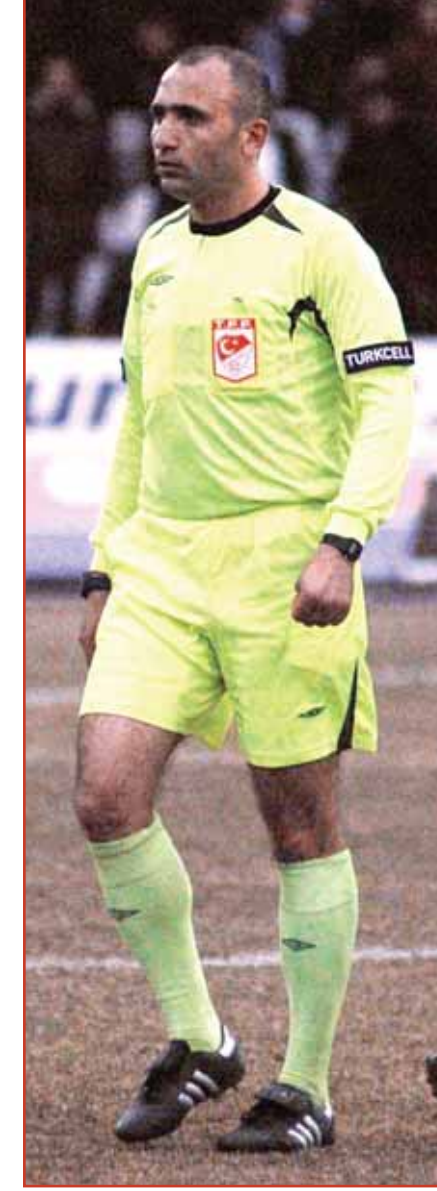
▼Peki, hakem olmaya nasıl karar verdiniz?

▲Ülkemizde çocuklara “Ne olmak istiyorsun?” diye sorduğunuzda hiç kimse “Hakemlik” cevabını vermez. Benim de hakemlikle alakam yoktu. Hıncal Uluç’la Erman Toroğlu, Kale Arkası diye bir program yapmaya başlamışlardı. Gece geç saatlerde yayınlanıyordu ve o programın müptelasıydım. Ortaokul öğrencisiydim ve okula geç gitme pahasına geç saatlere kadar o programı izlerdim. Şimdiki spor programlarına da benzemiyordu. Daha çok futbol oyun kurallarını öğretmeye yönelik şeyler anlatılıyordu. O programı seyrettikçe oyun kurallarından bihaber olduğumu anlamaya

başladım. Kural hatasından dolayı bir müsabaka tekrar edilmişti. Hakem verdiği gol kararından sonra oyunu başlama vuruşu ile başlatmış, daha sonra kararından dönerek ofsayt kararı vermişti. Ben hakemin oyun başlayana kadar verdiği karardan dönebileceğini, direkt-endiye serbest vuruş ayırımı o programda öğrendim. Oradaki birikimimle zaten belli bir noktaya gelmiştim. Daha sonra Beden Eğitimi bölümüne başladığımda okulumuzda bir hakem kursu açıldı. “Şu kursa da katılalım” mantığıyla katıldım. İçine girdiğimde çok farklı bir dünya olduğunu gördüm. Televizyonda izlemeye alıştığımız o dönemin en flaş hakemlerinden İbrahim Aksoy, Akif Uğurdur yanımda oturuyordu. Çok ilgi çekici gelmeye başlamıştı. Zaten içine girdiğinizde hakemlik sizi sürükleyip götürüyor. 1996’da başladım, 2000’de klasmana çıktım, son iki sezondur da Süper Lig’deyim ve bu noktaya zamanında geldiğimi düşünüyorum.

▼Türkiye’de 3 bin 500 civarında hakem var ama Süper Lig hakemleri belli bir sayıyla sınırlı. Siz hangi özelliklerinizle aradan sıyrılıp bu noktaya gelebildiğinizi düşünüyorsunuz?

▲Belki çok daha iyi hakemler vardı ama şans bana güldü. Belki doğru zamanda, doğru yerde bulundum. Ama benim bir ilkem var, hangi işi yapıyorsam yapayım en iyisini yapma gayreti içinde bulunurum. Aday hakem kursuna başlarken “Bir gün gelecek Dünya Kupası finalini yöneteceğim” gibi bir hayal kurmadım. Amatör kümede hakemlik yaparken, “Bu işin en iyisini yapmalıyım, bu derecede koşmam gerekiyorsa koşmalıyım, fiziğim en uygun biçimde olmalı” diyerek hep en iyisini nasıl yapacağım düşüncesi içinde oldum. En iyisini yaptıkça da bu noktaya kadar geldim. Manisa’da hakem oldum ve 4 yıl orada kaldım, Amasya’da klasmana çıktım. Basamakları Konya’da tırmandım. Tabii o anki konjonktür de çok önemli. Bulduğunuz yerdeki hakem sayısı, futbol kalitesi, sizi yöneten insanların o şehre bakışı gibi konular yükselişini de etkiliyor. Konya’daki amatör kümenin kalitesi de hakemliğime önemli bir katkı sağladı. Şunu da mutlaka belirtmeliyim. Şu an üst klasman hakemi olarak görev yapan Yunus Yıldırım, Koray



Gencerler, Çağatay Şahan Manisa bölgesi hakemi. Aynı şekilde Denizli bölgesindeki Taner Gizlenci de Manisa’da hakemliğe başlamış ve orada uzun yıllar hakemlik yapmış birisi. Ben de hakemliğe Manisa’da başladım ve temel eğitimimi orada aldım. Manisa’nın bu başarısı tesadüf olamaz herhalde.

Bir türlü gülemiyorum

▼Hakemlikte örnek aldığınız kişiler var mı?

▲Bu işe başladığım andan itibaren maç izlemeyi bırakıp hakem izlemeye başladım. Hangi ligde olursa olsun hakemleri izliyorum. Her hakemin belirli özellikleri göze hoş geliyor ama bazı özellikleri de size uymayabiliyor. “Şu hakemi çok beğeniyorum” diye

isim versem hem yanlış anlaşılır hem de üzerime tam oturamam. Benim bir yapım var, görüntüm çok sert. Bir türlü gülemiyorum. Kendime gülen bir hakemi örnek alsam ve onu kendime yakıştırmaya çalışsam herhalde saçmalarım. Çünkü gülmeye çalıştığım maçlarda çok zor durumda kaldığım zamanlar oldu. Eşim de sürekli asık suratla gezmenden şikâyetçi. Ama aslında sadece görüntü böyle. Mizacımdan değil, görüntüm sert. Beğendiğim hakemlerin belirli özelliklerini alıp kendime bir orta yol bulmaya çalışıyorum. İzlerken zevk aldığım hakemler tabii ki var. Kiminin kart göstermesi, kiminin futbolcu üzerindeki otoritesi, kiminin oyuncuya yaklaşımı ve kiminin yer alması gibi özelliklerini beğeniyorum. Yabancı hakemler arasında en beğendiğim ise İsviçreli Massimo Busacca. Koşu stili, fiziği, yer alması ve oyuncularla diyalogu mükemmel.

▼Üniversiteye girerken kullandığınız sürat yeteneğiniz hakemliğiniz için de bir avantaj olmalı.

▲Çok büyük avantaj. Çabukluğum ve süratim sayesinde özellikle kontra toplarda pozisyonlardan uzak kalmıyorum. Çabukluğum sayesinde pozisyonun içinden kolaylıkla çıkabiliyorum.

▼Demin sözünü ettiğiniz “sert görünüşünüz” hakemlik tarzınıza nasıl yansıyor?

▲9 yıldır öğretmenlik yapıyorum, bir tek öğrencime fiske vurmam ya da kalbini kırarak bir şey yapmadım. Buna çok özen gösteririm. Ama okulda öğretmenler arasında, öğrencilerin benden çok korktuğu konuşulur. Yüzümdeki sert ifadenin bunda etkisi var herhalde. Benim nöbetçi olduğum gün, sabah öğrenciler hiçbir uyarıya gerek duymadan toplanıp sıraya girerler. ▼Yani saha içinde de böylesiniz ve yapacak bir şey yok, öyle mi?

▲Evet böyleyim. Ama değiştiremiyorum. Bu konuda beni en çok eleştiren de eşim. “Bu yüzle nasıl maç yönetiyorsun, ben futbolcu olsam sana farklı davranırım” diyor. Ancak dediğim gibi yapabileceğim bir şey de yok.

Sahadaki sözleriniz yanlış yerlere çekiliyor

▼Saha içinde oyuncularla nasıl diyaloglar kuruyorsunuz? Verdiğiniz



Hıncal Uluç’la Erman Toroğlu, Kale Arkası diye bir program yapmaya başlamışlardı. Gece geç saatlerde yayınlanıyordu ve o programın müptelasıydım. Ortaokul öğrencisiydim ve okula geç gitme pahasına geç saatlere kadar o programı izlerdim.

Şimdiki spor programlarına da benzemiyordu. Daha çok oyun kurallarını öğretmeye yönelik şeyler anlatılıyordu. O programı seyrettikçe oyun kurallarından bihaber olduğumu anlamaya başladım. Kale Arkası’nı izleyerek belli bir noktaya geldim.

Benim bir ilkem var, hangi işi yapıyorsam yapayım en iyisini yapma gayreti içinde bulunurum. Amatör kümeden itibaren hep en iyisini nasıl yapacağım düşüncesi içinde oldum. En iyisini yaptıkça da bu noktaya kadar ulaştım.



**kararları açıklama yolunu mu tercih edersiniz, yoksa “Kararı verdim, herkes buna uyacak” mı dersiniz?**

▲Aslında futbolcuyla konuşmak taraftarıyım. Açıklama yapmaktan çok futbolcuyu verdiğim karara ikna etmek isterim. Ama Süper Lig’de sarfettiğiniz çok iyi niyetli bir tek söz, çok farklı yerlere çekilebiliyor.

▼**Bunun örnekleri var mı?**

▲Tabii ki var. Birkaç örnek verebilirim ancak, takım ve futbolcu adı vermem doğru olmaz. Süper Lig’de yönettiğim bir müsabakada henüz oyunun başında öne geçen ve zaman geçirmeye yönelik hareketler yapan oyuncuya gayet iyi niyetle, kendisini oyunda tutmak ve oyunu çabuklaştırmak için, kibar bir şekilde “35. dakikada bu şekilde davranırsan 55. dakikada seni sahada tutamam, biraz çabuk oyna” dedim. Bu bir hakemin oyunu çabuklaştırmaya dönük tavrıdır. Ama iş “Hakem oyuncuyu tehdit ediyor, seni atarım diyor” noktasına geldi. Ben bir oyuncuyu neden tehdit edeyim? Yine bir müsabakada faul bekleyen bir oyuncunun itirazına, “Haklısın gördüm ama avantaj olacak diye beklerken çalamadım” dedim. O futbolcu bu sözü şöyle kullandı: “Görüyorum ama üzerimde çok büyük baskı var çalamıyorum.”

Bir hakemin oyuncuya böyle bir şey söylemesi mümkün mü? Tabii her maçta bir tecrübe ediniyorsunuz. Bu maçlardan sonra edindiğim tecrübe de şu oldu; ne kadar iyi niyetli olursanız olun, ne kadar kelimeleri seçerek konuşursanız konuşun, en iyisi konuşmamak. Ama bunu futbolcu ve teknik direktörler böyle istiyor. Oysa ben konuşsam belki onlara yardımcı olacağım.

▼**Üniversitede futbol eğitimi almış olmak ve sonra da antrenörlük alanında master yapmak hakemlik için avantaj mıdır?**

▲Elbette. Bir antrenörün psikolojisini, niye bu şekilde davrandığını, benim ona nasıl davranmam gerektiğini çok iyi biliyorum. Bir kere her şeyden önce anatomiyi, fizyolojiyi, antrenman bilimini biliyorsunuz. Hakemlik yapmak için temel etken fiziki yapıysa, kendi antrenmanınızı, beslenmenizi, dinlenmenizi kendiniz planlayabiliyorsunuz. Bunun dışında futbol oyununu öğrenmiş olmak da daha büyük bir haslet.

## Kamuoyu yanlış yönlendirilmemeli

▼**Başlangıçta bir TV programını izleyerek hakem olmaya yönlendiğinizi söylemiş ve o programın farklı olduğuna vurgu yapmıştınız. Bugünkü TV programlarını nasıl buluyorsunuz? Bu programlar sizi nasıl etkiliyor?**

▲Başta da söyledim, o günkü hakem programı insanları bilgilendirme ve eğitme amaçlıydı. İnsanları kırmadan, dökmeden bir şeyler anlatılıyordu. Bugünkü programlarda ise rencide edici sözler edilebiliyor. Ama ben yine de çok tutucu bakmıyorum. Bir hata yaptığımda o gün ekrana getiriliyor, anlatılıyor, yaptığım hata herkese mal ediliyor ve ben üzülüyorum. Ama bir başka maçta tribünler veya takımlardan birinin teknik direktörü ya da oyuncularını benden memnun

değilken, sizi aklayan da yine o programlar oluyor. Verdiğiniz karar doğruysa, o kararın doğru olduğunu kamuoyu yine o programlardan öğreniyor. Ben özellikle kaçırmadan tamamını izlemeye gayret ediyorum. Hata yaptığımda eleştirilmeyi de kabulleniyorum. Hata yaptığım pozisyonu her açıdan görüyorum ve maç içinde neden göremediğimin muhasebesini yapıyorum. Diğer arkadaşların pozisyonlarını da aynı gözle izliyor ve benim başıma geldiğinde çözüm yolunu nasıl bulacağımı düşünüyorum. Ancak şunu belirtmeliyim. Eleştiren kişilerin halkı yanlış yönlendirmesi ve yanlış bilgi vermemesi gerekir. Yönettiğim bir maç sonrası önemli bir kanalın bir yorumcusu, bir teknik sorumlu ile yaşadığım olumsuzluk için, o teknik sorumluya kırmızı kart gösterecek kadar cesaretimin olmadığını, korkak olduğumu, kendisi MHK Başkanı olsa beni uzun süre dinlendireceğini belirten yorumlar yaptı. Oysa FIFA ve MHK talimatlarına göre teknik sorumluya



sarı ya da kırmızı kart göstererek disiplin uygulaması yapma şansınız yok. Hakem teknik sorumluya kart gösteremez, olanları raporunda yazar. ▼**Maçı yönetirken yanlış karar verdiğinizini anladığınızda ne yapıyorsunuz?** ▲Ben bir karar verirken ne gördüysem onu çalışıyorum. Verdiğim kararın doğruluğuna inandığım için çalışıyorum düdüğü. Ayrıca hakem yanlış düdükler de çalabilir. O an için kararın yanlış olduğunu anlamaz çok zor. Oyuncular bazen çok büyük tepkiler veriyorlar. Bizi baskı altına almaya çalışıyorlar. “İki çocuğumun üzerine yemin ederim penaltı değildi” diyorlar. “Bir insan böyle yemin etmez, yanlış yaptık herhalde” dediğim zamanlar da oldu. Ancak daha sonra öğreniyoruz ki o futbolcu evli değil, çocuğu da hiç olmamış. Ben henüz üst düzey maçlarda bu türden skora tesir eden hatalar yapmadım. Çok uzun süre tartışılan kararların olmadığı. Ancak hiç unutmuyorum, üç sezon önce Bank Asya 1. Lig’de yönettiğim çok kritik bir maç

Benim bir yapım var, görüntüm çok sert. Bir türlü gülemiyorum. Kendime gülen bir hakemi örnek alsam ve onu kendime yakıştırmaya çalışsam herhalde saçmalarım. Eşim de sürekli asık suratla gezmemden şikâyetçi. Ama aslında sadece görüntü böyle.

Aslında futbolcuyla konuşmak taraftarıyım. Ama Süper Lig’de konuştuğunuz çok iyi niyetli bir tek söz, çok farklı yerlere çekilebiliyor. Edindiğim tecrübe de şu oldu; ne kadar iyi niyetli olursanız olun, ne kadar kelimeleri seçerek konuşursanız konuşun, en iyisi konuşmamak.

Bugünkü TV programlarında rencide edici sözler edilebiliyor. Yine de çok tutucu bakmıyorum. Bir hata yaptığımda ekrana getiriyor ve üzülüyorum ama bir başka maçta verdiğiniz kararları aklayan da yine o programlar oluyor.

Eğer sahaya çıkmışsak, orada yaşanan tüm olumsuzlukları tespit etmemiz gerekiyor. Kimin tespit ettiğinin de bir önemi yok. “Ben göreceğim, ben yapacağım, ben karar vereceğim” diye yardımcı hakemlerime baskı kurmam.

Tanınıyor olmak herkesin isteyeceği bir şey. Bundan mutlu oluyorsunuz. Ancak Türkiye’de hakem olmak çok zor. Acımasızca eleştiriliyorsunuz ve stresi tek başınıza yaşıyorsunuz. Tüm aileniz yapılan eleştirilerden ve olumsuzluklardan etkileniyor.

Maç öncesi otelden ayrılmadan önce mutlaka eşimi arayıp konuşurum, kızımın sesini duyarım. Dua etmeden maça çıkmam. Bu arada uğur niyetine değil ama maçlara aynı malzemeyle çıkarım. Aynı düdüğü, aynı sarı ve kırmızı kartları, aynı saati kullanırım.

Türkiye’nin kabul ettiği, futbolcuların, antrenörlerin, yöneticilerin, spor kamuoyunun inandığı, güvendiği, hata yaptığım zaman altında hiçbir maksat aramadığı hakem olmak istiyorum. Bunu başarmak benim için her şeyden önemli.

vardı. Benim hiç penaltıya benzetemediğim bir pozisyonda oyuncu elini kaldırıp penaltı istedi. Bense kararımdan emin olarak autu gösterdim. Maç da TV’den canlı yayınlanıyor. Bu sırada kulübeden bana telefon gösteriyorlar. Pozisyonun penaltı olduğu konusunda kulübedekilere haber gelmiş. Zaman ilerledikçe içimde “Bir hata yaptım ki, bu telefonları gösteriyorlar” duygusu oluştu. Ama gördüğüm kararı vermişim, içimde şüphe yoktu, bu yüzden maç sonuna kadar bir sorun yaşamadım. 90 artı 4 oynanırken, penaltısını vermediğim takım 1-0 önde. Diğer takım bir korner kullandı, defans oyuncusu topu uçarak kendi kalesine gönderdi. Tabii sahadan zor çıktık. Soyunma odasına gittim, penaltıyı vermediğimi orada öğrendim. Elbette hata yaptığınızı anladığınızda aklınızın o hataya gitmesi doğal. Ama aklınızı oradan ne kadar alabilirsenez hakemlikte o kadar başarılı oluyorsunuz.

## Önemli olan ekibin başarısı

▼**Hakemin yardımcılarıyla diyalogu da önemli. Bazı hakemler yardımcılara daha fazla sorumluluk yüklerken, bazıları da “İşime fazla karışma” diyebiliyor. Sizin yardımcılarınızla ilişkileriniz nasıl?**

▲Eğer sahaya çıkmışsak, orada yaşanan tüm olumsuzlukları tespit etmemiz gerekiyor. Kimin tespit ettiğinin de bir önemi yok. “Ben göreceğim, ben yapacağım, ben karar vereceğim” diye yardımcı hakemlerime baskı kurmam. Memorandum yaparken “Arkadaşlar önemli olan ekibin başarısıdır, 90 dakika boyunca sahada tespit ettiğiniz olumsuz ne varsa bana iletin, kararı kimin verdiği değil, doğruluğu önemlidir” derim. Yardımcılarımdan telsizle gelen uyarıların motivasyonumu hiç bozmaması da benim için önemli bir avantaj. Bu sezon yönettiğim bir müsabakada bana göre direkt kırmızı kart göstermem gereken bir ihlâl oldu ama yardımcı hakemim ısrarla sarı kart göstermem gerektiğini söyledi. Onun bakış açısı daha net olmasına rağmen benim fikrim böyleydi ve oyuncuyu ihraç ettim. Sonradan görüntülere göre doğru yaptığım da anlaşıldı. Benim gördüğüm pozisyonda yardımcı hakemimin farklı fikirde olması ve bana iletmesi, kararımı değiştiremedi. Eğer değiştirirse bu tehlikeli olur.

▼**Hakemler hem kulüp yöneticileri hem de medya tarafından yoğun biçimde eleştiriliyor ve dolayısıyla da baskı altında tutuluyor. Siz bu baskıyla nasıl edebiliyorsunuz?** ▲Bunun için özel bir çalışma yapmıyorum. Ama seminerlerimizde baskıyla başa çıkma konusunda



eğitimler alıyoruz. MHK’nın bu sene çok faydalı olduğunu düşündüğüm bir uygulaması var. Eskişehir Anadolu Üniversitesi’nde öğretim üyesi olan Yrd. Doç. Dr. Serdar Terekli, psikolojik danışmanlığımızı yapıyor. Sayın Terekli bizimle gerek telefonla görüşerek, gerekse müsabakalarımıza gelip öncesi ve sonrasında konuşup, muhtemel olumsuzluklar karşısında neler yapabileceğimizi anlatarak çok büyük destek sağlıyor. Onun konuşmalarının ardından müthiş bir şekilde rahatladığımı ve güvenimin arttığını söyleyebilirim.

▼**Süper Lig hakemi olduktan sonra hayatınızda neler değişti? Olumlu ya da olumsuz neler yaşıyorsunuz?**

▲Değişikliklerin çoğu insanın hoşuna giden cinsten. Tanınıyor olmak herkesin isteyeceği bir şey. Bundan mutlu oluyorsunuz. Bir devlet dairesine gittiğinizde tanınıyor olmaktan dolayı işleriniz çok daha çabuk yürüyor. İnsanlar daha farklı yaklaşıyor. Yolda görüp fotoğraf çektiirmek isteyenler oluyor. Eşinizle, çocuğunuzla bir yere gittiğinizde gösterilen özel ilgiden mutlu oluyorsunuz. Ancak bir gerçek var ki, Türkiye’de hakem olmak, hele hele en üst ligde hakem olmak çok zor. Yönettiğiniz bir müsabakanın 16 kamerayla izlendiği, her karesinin ayrı ayrı değerlendirildiği, acımasızca eleştirilerin olduğu bir ortamda maç yönetmek başlı başına bir zorluk. Stresi tek başınıza yaşıyorsunuz. Tüm aileniz

yapılan eleştirilerden ve olumsuzluklardan etkileniyor. Örneğin hakkımda olumsuz bir şey söylendiğinde ya da yazıldığında eşim benden daha çok üzülüyor. Bu defa ben onun moralini düzeltmeye çalışıyorum.

## “Keşke hakem olmasaydım” demiştim!

▼**Peki, “Nereden hakem oldum, keşke bu işi yapmasaydım” gibi bir noktaya hiç geldiniz mi?** ▲Bunu hakemliğimin ilk yılında yaşamıştım. Manisa’da amatör hakemlik yaparken, şehre oldukça uzak olan Köprübaşı ilçesinde bir maç aldım. O dönemde öğrenciyim ve cebimde fazla para yoktu. Maça gittim ama dönüş için param yetmedi. Salihli’ye kadar geldim. Bu sırada önümde

bir otobüs durdu, İzmir’e gidiyormuş. “Beni şu kadar paraya Turgutlu’ya kadar götürür müsünüz?” diye sordum. Kabul edince otobüse bindim. Manisa yol ayrımında ineceğimi söyledim. Niyetim oradan Manisa’ya kadar otostopla gitmekti. Ama muavin şoföre söylemeyi unutunca kavşağı bayağı geçtik. Yol üzerinde inmek isteyince şoför, “Bornova’ya kadar götürüyem, oradan başka bir araca binersiniz” dedi. Bornova’da, ısız bir yerde indiğimde saat 22.30 olmuştu. O saatte otostop çekseniz kim alır? Cebimde beş para yok. Bu sırada sigarasını yakmış, bana yaklaşan bir adam gördüm. Hırsız

midir, uğursuz mudur diye yavaş yavaş uzaklaşmaya başladım. Bana yettişi ve “Hemşerim niye kaçıyorsun?” diye sordu. “Bu ıssız yerde, bu saatte kaçmayacağım da ne yapacağım?” cevabını verdim. Meğerse adam benim bir sıkıntım olduğunu anlamış, yardım etmeye gelmiş. Paramın olmadığını öğrenince, “Benim otobüsüm var, yola çıktı geliyor. Onunla Manisa’ya kadar gidersin” dedi. Sağ olsun onun sayesinde Manisa’ya ulaştım. Otogardan evime de 1 saat yürüdüm. 20 saat sonra evime girdiğimde, “Ben nereden bu hakemlik işine girdim” dedim. Ama buna rağmen hakemliğe devam ettim. Bu olayı hiç unutamam. Hakem kurslarına beni de çağırırlar ve orada bu olayı anlatıp, “Bir zorluk yaşadığınızda bırakıp kaçmayın. Ben aç, susuz, parasız böyle bir hadise yaşadım ama hakemlik sevgisi ağır bastı ve yola devam ettim” derim.

▼**Maçlara çıkmadan önce bir uğurunuza var mı?** ▲Otelden ayrılmadan önce mutlaka eşimi arayıp konuşurum, kızımın sesini duyarım. Dua etmeden maça çıkmam. Bu arada uğur niyetine değil ama maçlara aynı malzemeyle çıkarım. Aynı düdük, aynı sarı ve kırmızı kartları kullanırım. İki düdüğüm var, biri daha hiç çalınmamıştır. Saatimi de değiştirmem.

▼**Hakemlikte bundan sonraki hedefleriniz neler?** ▲İlk başladığım gün, “Her şeyin en iyisi yapmak istiyorum” diyordum, bugün de aynı şeyi söylüyorum. Hedefler hiç bitmez. Hakem derbi yönetmek, FIFA kokartı takmak, oradaki klasmanlarda yükselmek ister. Ama şu an için benim içimdeki duygu, Türkiye’nin kabul ettiği, futbolcuların, antrenörlerin, yöneticilerin, spor kamuoyunun inandığı, güvendiği, hata yaptığım zaman altında hiçbir maksat aramadığı hakem olma isteği. Bunu başarmak benim için çok daha önemli. Bunu başarırsam zaten daha ileriye gideceğimi düşünüyorum.

▼**İngilizceniz nasıl?** ▲Anadolu Öğretmen Lisesi mezunuyum, 4 yıl İngilizce okudum. Master yaparken yine 1 sene hazırlık okudum. Halen de İngilizce kursuna devam ediyorum. ▼**Peki, futbolun dışındaki hayatınızda neler var?** ▲Sporun her branşıyla ilgileniyorum. Arkadaşlarımla basketbol ve masa tenisi oynuyorum. Müzik dinliyorum. Müzik öğretmeni olan eşimin de bu konuda büyük katkısı var. İki çocuğuma vakit ayırmaya, eşim dostumla görüşmeye çalışıyorum. Bir yandan da öğretmenlik oldukça vakit alıyor. Öğretmenlik mesleğini çok severek yapıyorum, “Hakemlikten dolayı işini gevşetiyor” imajını vermemek için öğretmenliğe daha da özen gösteriyorum.



Kıvanç Koçak

# Apoletleri kupalardan bir general

Yaklaşık 25 yıllık kariyerinde 18 defa şampiyonluk sevinci yaşamış, iki kez “Dünyada Yılın Teknik Adamı” seçilmiş, iki farklı takımla, şimdiki adıyla Şampiyonlar Ligi’ni kazanmış bir teknik direktöre kayıtsız kalmak mümkün mü? Hiç şüphesiz taktisyenliğiyle meşhur Alman teknik adamlığının yüz aklarından birisi Ottmar Hitzfeld, namı diğer “General.”

Dünya futbol tarihinde iz bırakmak isteyen bir teknik direktörün yapması gereken şeyler az çok bellidir; çalıştırdığı takımlarda başarıyı yakalamak, kupalar, şampiyonluklar kazanmak, gittiği takımlara, oyuna damgasını vurabilmek... Hâl böyleyken yaklaşık 25 yıllık kariyerinde 18 defa şampiyonluk sevinci yaşamış, iki kez “Dünyada Yılın Teknik Adamı” seçilmiş, iki farklı takımla, şimdiki adıyla Şampiyonlar Ligi’ni kazanmış bir teknik direktöre kayıtsız kalmak mümkün mü? Hiç şüphesiz taktisyenliğiyle meşhur Alman teknik adamlığının yüz aklarından birisi Ottmar Hitzfeld, namı diğer “General.” 12 Ocak 1949’da Almanya’nın Baden-Württemberg eyaletinin Fransa-İsviçre sınırında yer alan Lörrach şehrinde doğan Hitzfeld, annesinin rahip olması yönündeki yoğun baskısına rağmen Ticaret Lisesini bitirdi. Henüz ilkokul yıllarındayken futbolla haşır neşir olmaya başlayan çocuğun ilerde seçeceği mesleği o zamanki okul müdürü hissetmiş gibiydi aslında: “Ottmar, boş vakitlerinde ya da hafta sonları çoğunlukla futbol sahasında olurdu. Genelde arkadaşlarıyla birlikte oynardı ama onlar olmadıği zamanlarda da akşama kadar tek başına topla oynayıp dururdu.”



1960’ta Lörrach’ın küçük takımı TuS Stetten’in altyapısında futbol oynamaya başlayan Hitzfeld, 1967’de FV Lörrach’da amatör oldu. Hücumda gösterdiği etkinlik ve yüksek performansla dikkat çeken genç oyuncunun sınırın öteki tarafından fark edilmesi fazla vakit almadı. 1971’de İsviçre’nin Basel takımına transfer olarak ilk profesyonel sözleşmesini imzaladı. Basel’le 1972 ve 1973’ta şampiyonluk yaşayan Hitzfeld, golcülüğünü 1973’ta gol kralı olarak kanıtladı. 1975’ta ise İsviçre Kupası’nı kazanan takımın yine önemli oyuncularından birisiydi. Belki de kariyerindeki tek eksiklik 1972 Münih Olimpiyat Oyunları için çağırıldığı ve bir de gol attığı Alman Milli Takımı formasını daha fazla giyememek oldu.

## Sahada da kenarda da şampiyon

1975’ta, ikinci Lig’e düşen Stuttgart’a transfer olarak ülkesine dönen Hitzfeld, burada da başarılı performansını sürdürdü (Bir maçta attığı 6 gol hâlâ bir rekor olarak duruyor!) İki yıl içinde takımının tekrar Bundesliga’ya dönmesinde ve çıktığı sezon ligi 4. sırada bitirmesinde önemli katkı sağlayan Hitzfeld, 1978’de daha rahat ettiği İsviçre’ye dönmeye karar vererek FC Lugano forması giymeye başladı. 1980’de ise FC Luzern’e geçerek, futbolculuk kariyerini üç yıl sonra aynı takımda noktaladı. Kulübeye geçmek için vakit kaybetmeyen Hitzfeld, İsviçre’nin Zug kantonunun takımı FC Zug’un başına geçerek ilk saha kenarı deneyimini yaşamaya başladı. 1984’ta ligin kalburüstü takımlarından FC Aarau’dan aldığı teklifi değerlendirdi. 1985’ta ise takıma tarihindeki tek İsviçre Kupası’nı kazandırıp, yine kulüp



## Hitzfeld’den inciler...

✓Başarımanın sırrı ortada; düzgün bir aile hayatım var. İnancımın gücü alıyorum. Tabii aileme olan inancımın da. Evimde çok mutlu bir hayat sürdürüyorum. Bu benim dinlenip taze kuvvet toplamamı kolaylaştırıyor.

✓Real Madrid, Manchester United ve Chelsea’nin tekliflerini kabul etmedim. Özgürlük bir insanın yapabileceğini yapmak zorunda olması değil, aksine bazı şeyleri yapabileceği halde yapmak istememesidir.

✓Teknik direktör olarak zorluk çıkaracak oyunculara da ihtiyacınız vardır. Onlarla beraber sınırları aşarsınız, başarıları yakalarsınız ve elbette pek çok riski, eleştiriyi de göze almak zorunda kalırsınız. Ama işte tam da bu oyunculardır savaşı ve sorumlulukları alan. Kahn bu daire içerisinde yer alıyor; Effenberg gibi, Ballack gibi. Bir de Jeremies ve Elber’i unutamam. 2001’de Şampiyonlar Ligi yarı final maçı öncesi ameliyat olmalarına rağmen sahada yer almak için sağlıklarını tehlikeye atmaktan çekinmediler.

tarihinde ilk kez Avrupa kupalarında mücadele imkânı sağlayarak, teknik adamlık kariyerinde ilk başarısını yakaladı. Hitzfeld’in oyun disiplininin taviz vermeyen, sahayı her yönüyle kullanmaya odaklı taktik anlayışı İsviçre’deki yerini sağlamlaştırırken, 1988’de Grasshopper’ın başına geçmesi teknik adamlık dünyasında artık kalıcı olduğunun açık göstergesi oluyordu. 1991’e kadar görev yaptığı mavi-beyazlılarla iki lig şampiyonluğu (1990, 1991), iki İsviçre Kupası (1989, 1990) ve bir İsviçre Süper Kupası (1989) kazanarak kupa koleksiyonunu zenginleştirmeye başladı. Tabii bunlar daha sonra kazanacağı kupaların sadece fragmanıydı.

## Sihirli değnekli adam

Başarıları kendi ülkesinde de etraflıca konuşulmaya başlanan Hitzfeld için 1991’de bir kez daha Almanya’ya dönüş vakti geldi. Bir önceki sezon ligi 10. sırada bitirip taraftarlarına yaşattığı hayal kırıklığına unutturarak iddialı bir takım yaratma hevesindeki Borussia Dortmund için, görev aldığı takımlara adeta sihirli değnek dokunan Hitzfeld’ten daha iyi bir seçim olamazdı. Kararın doğruluğu lig sonunda açıkça gözüküyordu. Bir zamanlar formasını giydiği Stuttgart’la amansız bir şampiyonluk mücadelesine giren “General”, şampiyonluğu ligin son haftasında, Stuttgart’ın Leverkusen deplasmanında 86. dakikada attığı gol yüzünden averajla kırmızı-beyazlılara kaptırıyordu. Stuttgart’ı çalıştıranın ise Christoph Daum olduğu notunu da düşelim! 1992-93 sezonunda ligi dördüncü sırada bitiren sarı-siyahlılar, esas başarıyı UEFA Kupası’nda elde etti. Real Zaragoza ve Roma’yı eledikten sonra yarı finalde Auxerre’i de penaltılarla geçerek finalde Juventus’un rakibi oldular. Juventus’a iki maçta da yenilen Dortmund için bu noktaya kadar ulaşmak da büyük bir başarıydı. Ancak ortaya konulan futbol, bu işin burada bitmeyeceğini açıkça gösteriyordu. Nitekim 1994-95 sezonu, ekilenlerin biçildiği dönem olacaktı. 1966’dan beri başarı yüzü görmemiş takım, önce Almanya şampiyonluğu kupasını, sonra Almanya Süper Kupası’nı müzesine götürüyordu. 1995-96, kazanılan bu başarıların aynen korunduğu sezon olurken, sonraki sezon ligin üçüncü sırada bitirilmesinde temel faktör takımın ağırlığı yine Avrupa’ya vermesiydi. Atletico Madrid, Widzew Lodz ve Steau Bükreş’in yer aldığı gruptan ikinci olarak bir üst tura çıkan Dortmund; Auxerre ve Manchester United’ı eleyerek finale yükselmeyi başarıyordu. Finaldeki rakip ise tam da yarım kalan bir hesabı kapatma fırsatı sunuyordu. Juventus. Münih Olimpiyat Stadı’ndaki finalde İtalyanlardan rövanşı 3-1’le alan Sammer, Köhler, Reuter, Heinrich, Möller, Riedle, Chapuisat gibi isimlerden oluşan Hitzfeld’in ekibi, Şampiyonlar Ligi şampiyonu olarak tarihe geçti.

## Bayern’le özdeşleşen bir isim

Bu başarısıyla “Dünyada Yılın Teknik Adamı” seçilen Hitzfeld, teknik direktörlük görevinden ayrılıp sportif menajer konumuna getirildi. Ancak onun tercihi sahanın içinde daha aktif bir görevde bulunmaktı. Bayern Münih’le

## Ne Dediler?

### Michael Tarnat

“İnsanlığı her zaman mükemmeldir. Bayern Münih’te bir sürü yıldızla çalışmanın zorluklarını yaşadım. Ama her oyuncuya eşit davranmaya çalıştım. O, tam bir beyefendidir, çok etkileyicidir. Beş sene beraber çalıştık ve onu hiç bağırırken görmedim. Buna şapka çıkarmak şart.”

### Bixente Lizarazu

“Hitzfeld çalıştığım en iyi teknik adam. Takımda çok iyi bir arkadaşlığın ve takım ruhunun olmasının sebebi oydu.”

### Mehmet Scholl

“Oyuncularına yaklaşımla, olaylar karşısında sergilediği tavırlarla kesinlikle üstün bir insandır.”



yolları işte böyle kesişti. Olimpiyat Milli Takımı’ndan arkadaşı Hoeness’in baskısıyla 1998’de Bayern’in başına geçen Hitzfeld, kendisinden sürekli başarı istenen bir takıma geldiğinin farkındaydı. Beklentilere, daha takımın başına geçtiği sezon lig şampiyonluğunu kazanarak cevap verdi. Şampiyonlar Ligi şampiyonluğunu ise futbol

tarihine geçen maçta, duraklama anlarında gelen Manchester United gollerine engel olamayarak kaybediyorlardı. 1999-2000 sezonunda lig ve kupa şampiyonluğunu kimseye kaptırmayan Hitzfeld’in öğrencileri, 2000-01 sezonunda Almanya’da bir kez daha duble yaptıktan sonra, Valencia’yı penaltı atışları sonucu yenerek Şampiyonlar Ligi kupasını da nihayet kaldırarak içlemeye imza attılar. Hitzfeld kupayı eline aldığı anda adını tarihe yine yazdırıyordu. Kulüpler bazında Avrupa’nın bu en büyük kupasını Ernst Happel’le birlikte iki farklı takımla kaldırma mutluluğunu yaşamış iki isimden birisi de Hitzfeld’di artık. Bir kez daha “Dünyada Yılın Teknik Adamı” seçilen “General”, Kıtalararası Kupa’da da Boca Juniors’u yenerek kariyerini daha da taçlandırdı. 2002-03 sezonu Bayern için yine kolay bir sezon oldu. Ligin bitimine dört hafta kala şampiyonluğu ilân eden takım, kupayı da Kaiserslautern’i yenerek bir kez daha müzesine götürdü. Sonraki sezon kaçan şampiyonluk, kulüp yönetimiyle arasına giren soğukluğu iyice su üstüne çıkarıp, biraz da haksız yere çokça eleştiri alınca yollar ayrıldı. Görevden ayrıldıktan sonra adı bu sefer Almanya Milli Takımı’yla ve Real Madrid, Chelsea gibi takımlarla sıkça anılmaya başlayan Hitzfeld, hiçbir takımla anlaşma yapmayıp televizyonlarda yorumcu olarak gözükmeye başladı. Niyetinin emekli olmak olduğunu daha yüksek sesli düşünmeye başladığı bir dönemde, başarısızlığa tahammülsüz Münihliler halefi Magath’la da alışık oldukları parlaklığı yakalayamayınca, General’in yolu bir kez daha Bayern tesislerine düştü. Emeklilik fikrini kafasından çıkaran isim yine Hoeness’ti. Şubat 2007’de tekrar Bayern Münih Teknik Direktörü olan Hitzfeld, var olan farkı kapatmayı beceremeyince Bayern ligi dördüncü sırada tamamlayıp yıllar sonra ilk kez Şampiyonlar Ligi’ne katılamadı. Ertesi yıl ise telafi sezonu oldu. Hitzfeld, en başından işi sıkı tutarak 2007-08 sezonunda yeni lig ve kupa şampiyonluklarını kariyerine ekledi. Ancak sezon ortasında ligin bitimiyle takımdan ayrılacağını açıklamıştı. Bayern eyaleti tarafından kendisine verilen “onur nişanı”yla kırmızı-beyazlılardaki kariyerini noktalamış oldu. Düzenlenen anketlerde Bayern tarihinin en unutulmaz hocası olarak kendine yer buldu. Hitzfeld için şimdi yeni bir kariyer fırsatı kapıda. Şubat 2008’de yaptığı açıklamayla, “ikinci vatanım” dediği, İsviçre’nin milli takımının başına geçeceğini kamuoyuna duyuran usta teknik adam, milli takımlar arenasında da başarısını sürdürmek niyetinde. Elbette işi kolay değil. 2010 Dünya Kupası elemelerinde Yunanistan, İsrail, Letonya, Lüksemburg ve Moldova ile aynı grupta yer alan İsviçre, Güney Afrika vizesi almak için kıyasıya bir mücadele içinde. Çalıştırdığı takımlarda adı başarıyla özdeşleşen Hitzfeld, İsviçre’yi dünyanın beklemediği yerlere taşırsa büyük bir başarıya imza atmış olacak. Durumu sürpriz olarak değerlendirecekler çıkarsa şayet, onların General’in kariyerinden habersiz olduğunu hemen anlayacağız zaten...



# Bir yıldız doğuyor



## Soner Aydoğdu

Mesut Hoca görevden ayrıldığında teknik direktör adayları konuşulmaya başlanınca, “Keşke Samet Hoca gelse” diye içimden geçirdim. Çünkü genç futbolculara ne kadar önem verdiğini biliyordum. Sonuçta, Samet Hoca gelince benim için her şey değişti.

Genç Milli Takımlara gittiğim zaman ne kadar yetenekli arkadaşlarımın olduğunu görüyorum. Onlara kendilerini göstermeleri için fırsat tanınmalı. Bu anlamda hem takımdaki ağabeyler denilen deneyimli futbolcular hem de teknik adamlar gençlere arka çıkmalı.

Çankırlı bir ailenin Ankara’da doğan 5 çocuğundan biri. Gençlerbirliği’nin altyapısında başladığı futbol yolculuğunu 18 yaşında A takıma yükselerek hızlı bir çıkışla sürdürüyor. Teknik direktörü Samet Aybaba onu “Geleceğin yıldızı” olarak değerlendiriyor, yakından tanıyanlar ise sol ayağını kullanışını ve frikiklerdeki ustalığını Sergen Yalçın’a benzetiyor. Yeteneklerinin farkında ve kendisine güvenen bir oyuncu. Eksiklerini fark edecek ve nerede yanlış yapmaması gerektiğini bilecek kadar da akıllı.

Türker **Tozar**

▼Teknik direktörün Samet Aybaba seni geleceğin yıldız adayları arasında gösteriyor. Bize kendini tanıtır mısın?

▲5 Ocak 1991’de Ankara’nın Mamak semtinde doğdum. Ailem Çankırlı. Üçü erkek, toplam beş kardeşiz. Ağabeylerimden ikisi de daha önce amatör olarak futbol oynamış. Babamı 2006 yılında kaybettim, annem ise ev hanımı.

▼Futbola başlaman nasıl oldu?

▲Her futbolcu gibi ben de mahalle arasında arkadaşlarımla maç yaparak futbolla tanıştım. Tabii ki çok sevdim futbol oynamayı. Ağabeylerime beni bir kulübün altyapısına yazdırmaları için yalvardım. Ankara bölgesi eski hakemlerinden ve eniştem olan Metin Kıtırmır, beni Ankara Demirspor’a götürdü. Bir süre orada lisanssız olarak oynadım. 2003 yılında Gençlerbirliği’nin altyapısında lisanslı futbolcu olarak oynamaya başladım. Yaşım ilerledikçe Süper Genç takıma yükseldim. 2007-08 sezonunda Deplasmanlı Süper Gençler Ligi Türkiye Şampiyonası finaline yükselen Gençlerbirliği’nin kadrosundaydım. Finalde Galatasaray’a karşı 2-1 kaybettiğimiz maçta forma giydim. Daha sonra bu sezona PAF takımında oynayarak başladım ve şimdi de gördüğünüz gibi A takımdayım.

▼Hızlı bir yükseliş sergilediğini görmek zor değil. Basamakları sırasıyla ama hızlı bir şekilde atlamışsın. Kendini geliştirmek için neler yaptın? Bu gelişimde antrenörlerinin rolü ne kadar?

▲Şüphesiz bunda hocalarımın etkisi büyük. Sonuçta altyapıda oynayan her futbolcunun hayali A takıma olabildiğince çabuk çıkmak. Ben de idmandan önce tesislere gelip ağırlık, antrenmanlardan sonra ise şut çalışması yapmaya başladım. Özellikle PAF takımına çıktıktan sonra bu ek idmanları yoğunlaştırdım.

**Keşke Samet Hoca gelse...**

▼A takıma böylesine hızlı bir giriş yapmayı bekliyor muydun?

▲PAF takıma ilk yükseldiğim dönemde kısa vadedeki hedefim devre arası kampının kadrosunda yer alabilmektir. O dönemde hocamız Mesut Bakkal’dı. Hayalim kampta kendimi gösterip, A takıma seçilmektir. Mesut Hoca Kasım’da görevinden ayrıldığında teknik direktör adayları konuşulmaya başlanınca, “Keşke Samet Hoca takımın başına geçse” diye içimden geçirdim. Çünkü genç futbolculara ne kadar önem verdiğini biliyordum. Sonuçta, Samet Hoca göreve gelince benim için her şey değişti. Kendisi beni hemen A takıma aldı. Benim buraya gelmemde büyük pay sahibidir.

▼Sen de bu güvene karşılık ona hemen bir jest yapmış ve Ümit Milli Takım’da oynadığın ilk maçında giydiğin formayı Samet Hocaya armağan etmişsin. Onunla iletişimin nasıl?

▲Ümit Milli Takım’a gitmemde hocamın rolü büyüktür. Bu yüzden, ona bir şekilde teşekkür etmem gerektiğini düşündüm.



Futbolcu açısından teknik direktörüyle iletişimi çok önemli. Zaten Samet Hoca da her zaman yanıma gelir, bana eksiklerimi söyler. Bunları gidermek için neler yapmam gerektiğini anlatır. Ben de onun tavsiyelerini dinleyip elimden geleni en iyisini yapmaya çalışıyorum.

▼Samet Aybaba’nın Gençlerbirliği’nde olması genç futbolcular bir için bir avantaj. Zira onun genç oyunculara verdiği önemi biliyoruz. Peki, ligin diğer takımları için neler söylersin? Genç oyuncular yeterince şans bulamadığı için köreliyor mu?

▲Belki bu sorunuza tam yorumlayamayabilirim ama Genç Milli Takımlara gittiğim zaman ne kadar yetenekli arkadaşlarımın olduğunu görüyorum. Bence onlara kendilerini göstermeleri için fırsat tanınmalı. Bu anlamda hem takımdaki ağabeyler denilen deneyimli futbolcular hem de teknik adamlar gençlere arka çıkmalı. Baskı gördükleri zaman onlara destek verebilmeli.

▼Hem orta sahanın göbeğinde hem de sol tarafında oynayabiliyorsun. Peki, ideal bölgen hangisi?

▲Sol ayaklı olduğum için sol kanatta da görev alabiliyorum ama esas bölgem forvet arkası ve orta sahanın göbeği.

▼Kendinde geliştirmen gereken hangi yönler olduğunu düşünüyorsun?

▲Bu sezon PAF takımında oynadığım maçlarda biri penaltıdan olmak üzere 6 gol attım. Gol atmaya gerçekten çok seviyorum ama arkadaşlarım beni şut çekmediğim için eleştiriyor. Sanırım şut çekme yeteneğimi geliştirmek üzerine

daha çok çalışmalıyım. Fizik ve çabukluk konusunda da atmam gereken adımlar var. Topu olumlu kullanmak, etkili ara paslar atmak ise göze batan özelliklerim diye düşünüyorum.

▼Özellikle duran toplarda etkili olduğunu biliyoruz. Bunlar için özel çalışmalar yapıyor musun?

▲Çok fazla deneme yaparak, nerede yanlış yaptığımı anlamaya çalışıyorum. Topa hangi açıdan ve nasıl bir dokunuşla vurmam gerektiği konusunda kendimi geliştirmek için çaba sarf ediyorum. “Falsoyu nasıl vereceğim, alttan mı üstten mi vurmalıyım?” diye kendime soruyorum. PAF takımdayken haftada 3-4 antrenmanda serbest atışlar konusunda özel çalışmalar yapıyordum.

▼Beğendiğin frikikçiler var mı?

▲Zinedine Zidane ve Sergen Yalçın başta geliyor. Kesme tip kullanılan atışlarda Alex favorim. Onları izleyip, yaptıklarını uygulamaya çalışıyorum.

**Topun ayağıma yakıştığının farkındayım**

▼Türkcell Süper Lig’de ilk maçını

Gaziantepspor’a karşı oynadın. Her ne kadar Gençlerbirliği maçı 2-1 kaybetse de sen, rahat ve kendinden emin görüntünle dikkat çektin. Bunu nasıl başardın?

▲Aslında ilk maçım olduğu için çok heyecanlıydım. İlk maçımı oynamanın verdiği hevesle sağa-sola koştum. Bir ara nefes alamadığımı hissettim. Topun ayağıma yakıştığının farkındayım ve topu nasıl kullanacağımı biliyorum. Belki bu iki etken benim kendimden emin ve sakin olmamı sağlamıştır. Normalde çok soğukkanlı bir insan olmamama rağmen, sahada yapmam gerekenleri bilmem, oyunuma da olumlu yansıyor.

▼Gençlerbirliği’nin oyuncu kadrosuna bakarak ligdeki konumunu nasıl değerlendiriyorsun?



**Şut çekme yeteneğimi geliştirmek üzerine daha çok çalışmalıyım. Fizik ve çabukluk konusunda da atmam gereken adımlar var. Topu olumlu kullanmak, etkili ara paslar atmak ise göze batan özelliklerim diye düşünüyorum.**

**Frikiklerde topa hangi açıdan ve nasıl bir dokunuşla vurmam gerektiği konusunda kendimi geliştirmek için çaba sarf ediyorum. Zidane ve Sergen Yalçın beğendiğim frikikçiler. Kesme tip kullanılan atışlarda ise favorim Alex.**

**Topun ayağıma yakıştığının farkındayım ve onu nasıl kullanacağımı biliyorum. Belki bu iki etken benim kendimden emin ve sakin olmamı sağlamıştır. Sahada yapmam gerekenleri bilmem, oyunuma da olumlu yansıyor.**

**Genç Milli Takımlarda yeni ülkeler görüyor, değişik rakiplerle karşılaşıyorsunuz. Sonuçta kendinize güveniniz geliyor. Kendimi milli olmayan arkadaşlarımla kıyasladığımda farklı olduğumu görüyorum. Bu anlamda Genç Milli Takım maçları bana katkı yaptı.**

**Bütün hocalarım bana birden yükselip sonra hızlıca aşağı düşenlerin hikâyelerini anlattı. En başta da Gençlerbirliği’nden Fenerbahçe’ye giden Tarık Daşgün’ünkini. Ben Gençlerbirliği’nde Soner oldum. O yüzden her zaman öncelik kulübümdedir.**



▲İyi bir takımımız olduğunu düşünüyorum. Sezonunu ilk bölümünü hak etmediğimiz bir yerde tamamladık ama ikinci yarıda toparlanma sürecine girdik. Şimdi yavaş da olsa bir yükseliş içindeyiz.

▼**Takım içinde seni etkileyen oyuncular var mı?**

▲James Troisi ve Cem Can'ı beğeniyorum. Koray ağabeyi de öyle. Gaziantepspor'dan gelen Mehmet Polat var. Hepsi de top kullanan oyuncular, sanırım onları bu nedenle beğeniyorum.

▼**Genç takımlar seviyesinde U16'dan itibaren milli oldun. Birçok özel maç ve turnuvada milli formayı giydin. Son olarak da Antalya'da düzenlenen Avrupa U17 Futbol Şampiyonası'nda Türkiye'nin kadrosunda yer aldın. Bu tür deneyimler kazanmak da kendine güven sağlamada rol oynadı mı?**

▲Tabii ki. Hangi seviyede olursa olsun milli takıma girmek, bazı şeyleri yaşamak ve görmek fark yaratıyor. Yeni ülkeler görüyor, değişik rakiplerle karşılaşıyorsunuz. Sonuçta kendinize güveniniz artıyor. Kendimi milli olmayan arkadaşlarımla kıyasladığım zaman farklı olduğumu görebiliyorum. Bu anlamda Genç Milli Takım maçları bana katkı yaptı.

▼**Ümit milli forma altındaki ilk maçında golle tanıştın. O maçtaki duyguların ve kaydettiğin golle ilgili neler söylersin?**

▲İçimde tatlı bir heyecan vardı fakat bu rahatsız edici bir düzeyde değildi. Ne de olsa geçmişte Genç Milli Takımlarda bir çok kez oynamıştım. Gol atmam çok iyi oldu ve mutlu bir başlangıç yapmış oldum.

▼**Kulübünle olan sözleşmeni 2013 yılına kadar uzatmışsın. Biliyorsun, yeni transfer sistemi gereği, sözleşmesi sona eren oyuncu başka takıma geçebiliyor. Genç oyuncular da hızla yükselmek istiyor. Ancak sen basamakları daha emin adımlarla çıkmak amacındasın ve hızlıca yuvadan uçmak gibi bir niyetin yok herhalde.**

▲Bütün hocalarım bana birden yükselip sonra hızlıca aşağı düşenlerin hikâyelerini anlattı. En başta da Gençlerbirliği'nden Fenerbahçe'ye giden Tarık Daşgün'ünü. Ben Gençlerbirliği'nde Soner oldum. O yüzden her zaman öncelik kulübümdedir.

▼**Tarık Daşgün şu anda Gençlerbirliği Süper Genç Takımı'nın teknik direktörü. Onunla bu konularda hiç konuşuyor musun? Sana neler**

**söylüyor?**

▲Kendisi bir şey söylemese de yüzüne baktığımda ya da yaptığı konuşmaları dinlediğimde pişman olduğunu anlayabiliyorum. Bana daha transfer yapmak için erken olduğunu, yolun başında olduğumu söylüyor. “Her şeyi adım adım yapacaksın” diyor.

▼**Bu anlamda, U17 Milli Takımı'ndan seninle yaşıt olan takım arkadaşın Abdülkadir Kayalı'nın Fenerbahçe'ye yaptığı transferi erken olarak mı değerlendirmek gerekir?**

▲Bu onun tercihidir ama Ankaragücü'nde düzenli oynarken transferini yapması daha iyi olurdu kanısındayım.

**Parayı ailem için isterim**

▼**Birçok yetenekli oyuncu özel yaşantısı nedeniyle istediği yerlere gelemedi. Sen nasıl yaşıyorsun?**

▲Halen lise son sınıfta eğitimime devam ediyorum. Sabah kalkıp okuluma gidiyorum. Okuldan sonra da antrenmana geçip oradan eve dönüyorum. Gezmeye bile fazla vaktim olmuyor. Okul ve sporu bir arada götürmek



oldukça zor ama sürdürüyorum. Elim para görse bile değişeceğimi zannetmiyorum, çünkü benim yapım böyle. Parayı aileme bakmak için kullanmayı düşünürüm.

▼**Hayran olduğun veya örnek aldığın futbolcular var mı?**

▲Zidane. Oyunculuk zamanında onu fazla izleme şanss bulamadım ama videolarını sürekli olarak internette izliyorum. Yaptığı hareketleri, maçlarda ve idmanlarda uygulamaya

**Sabah okula, öğleden sonra antrenmana gidiyorum. Gezmeye bile fazla vaktim olmuyor. Elim para görse bile değişeceğimi zannetmiyorum, çünkü benim yapım böyle. Parayı aileme bakmak için kullanmayı düşünürüm.**

**Yakın gelecekte Gençlerbirliği'nin düzenli oynayan bir futbolcusu olmak istiyorum. Hayalim ise Premier Lig'de oynamak. Orada atılan ayak üstü paslara o kadar hayranım ki, idmanlarda hep onları yapmaya çalışırım. Arsenal'e özel bir sempatim var.**



çalışıyorum.

▼**Oyun stilin Sergen Yalçın'a benzetiliyor. Sen bu görüşlere katılıyor musun?**

▲Evet, ben de kendimi ona benzetiyorum. İkimiz de sol ayaklıyız. Attığı artistik pasları yapmaya çalışıyorum.

▼**Yalnız Sergen'le ilgili şöyle bir durum var. O, oyunu tek yönlü oynayan bir futbolcuydu ve bu nedenle uluslararası bir yıldız düzeyine yükselemedi. Sen kendini bu açıdan nasıl değerlendiriyorsun?**

▲Futbolda artık topu başkası kazansın, ben kullanayım gibi bir

anlayış kalmadı. Top kaybettiğim zaman geri kazanmak için pozisyon alıyorum. Oyunu iki yönlü oynamaya çalışıyorum. ▼**Bundan sonrası için kariyer hedefin ne olacak?**

▲Yakın gelecekte Gençlerbirliği'nin düzenli oynayan bir futbolcusu olmak. Hayalim İngiltere Premier Ligi'nde oynamak. Hatta orada atılan ayak üstü paslara o kadar hayranım ki, idmanlarda hep onları yapmaya çalışıyorum. Arsenal'e de özel bir sempatim var.

▼**Hobilerin neler?**

▲İnternette futbolla ilgili sitelerde gezmek ve polisiye kitaplar okumak.



# Ada'nın doğusunda amansız bir rekabet

Her ne kadar günümüzde büyük İngiliz kulüpleri futbol ve ekonomi alanında global aktörler hâline gelmiş olsalar da, gücünü tabandan alan İngiliz futbolu farklı bir görüntü çizmeye devam ediyor. Öyle ki ülkenin en sıkı rekabetlerini ölçen bir ankette Chelsea-Arsenal, City-United gibi uluslararası şöhrete sahip rekabetler ilk 10'a bile giremezken, ikinci küme Championship'in çekişmeleri eski İngiliz futbolundan tatlar vermeye devam ediyor. Dünyadaki futbolseverlerin pek çoğunun haberinin bile olmadığı bir derbi, İngiltere'nin en "sıkı" ikinci derbisi Ipswich Town-Norwich City rekabeti, yani East Anglia derbisi de bunların arasında.

## Dağhan Irak

Modern futbolun doğduğu ülke kabul edilen İngiltere, modernitenin pek çok başka buluşunun da beşiğidir. Endüstri devriminin lokomotifleri olan bu ülke, şehirli modern toplumun ve sosyal sınıfların belki de ilk görüldüğü ülkedir. Futbolla aşağı yukarı akran olan bu kavramlar çoğu kez İngiltere'de futbolla iç içe geçmiştir. Futbolun bildiğimiz hâle gelmesi ve sahanın sınırlarının çizilmesi, şehre göçen köylülerin kaybettikleri geniş tarlaların yerine küçük çayırırlarla idare etmek zorunda olmasındandır. Futbol kulüpleri de yine bu eski köylü, yeni şehirli kesim tarafından kurulmuştur. Bu bakımdan futbol, her ne kadar modern çağların çocuğu da olsa, İngiltere'de bir cemaat portresi çizer; yereldir ve sözlü anlaşmaya dayanır. İngiliz

futbolunun bu yerel ve duygusal yapısı, yerel rekabetleri de beraberinde getirir, adına bugün "derbi" dediğimiz de bu yerel çekişmelerdir. İngiliz halkının en büyük heyecanı kendi mahallesinin çocuklarının, aşağı mahalleyi yenebilmesidir. Belki de her semtin kendi takımının peşinden koşması ve hiçbir takımın popülerliğini kendi şehrinin dışına yayamaması bundandır. Ve büyük ihtimalle yine bundandır ki, günümüzün dev İngiliz takımları ulusal olmayı pas geçerek uluslararasılaşma yolunu seçmişlerdir. Liverpool'un, Chelsea'nin Tayland'da, Katar'da popülerlik aramasının bir nedeni de Manchester'da ya da Birmingham'da pazar yaratamayacağını bilmesindendir. Her ne kadar günümüzde büyük İngiliz kulüpleri futbol ve ekonomi alanında global aktörler hâline gelmiş olsalar da, gücünü tabandan alan İngiliz futbolu farklı bir görüntü çizmeye devam ediyor. Öyle ki ülkenin en sıkı rekabetlerini ölçen bir ankette Chelsea-Arsenal, City-United gibi uluslararası şöhrete sahip rekabetler ilk 10'a bile giremezken, ikinci küme Championship'in çekişmeleri eski İngiliz futbolundan tatlar vermeye devam ediyor. Dünyadaki futbolseverlerin pek çoğunun haberinin bile olmadığı bir derbi, İngiltere'nin en "sıkı" ikinci derbisi Ipswich Town-Norwich City rekabeti, yani East Anglia derbisi de bunların arasında. East Anglia... İngiltere'nin en doğu ucu... Adını Almanya'daki Angeln'den gelenlerin yüzyıllar önce kurduğu krallıktan alan bu bölge, tâ o zamandan beri ikiye ayrılmış durumda; "kuzeyin halkı" (north folk) anlamına gelen Norfolk ve "güneyin halkı" (south folk) anlamına gelen Suffolk. İngiltere'de yakın zamanda piyasaya çıkan bir tarih kitabı, bu iki



bölüm arasındaki rekabetin Ortaçağ'da Hristiyanlık'ın bölgede kabul edilmesinden beri yaşandığını ve ilk rekabetin bölgelerin kendi azizlerini çıkarması konusunda yaşandığını iddia ediyor. Bu iddianın doğruluğu tartışılabilir olsa da, Norfolk-Suffolk rekabetinin futbolun icadından çok daha öncesinden bölge halkının kültürüne sindiği biliniyor. Rekabetin yeşil sahalardaki ilk örneği ise 1902 yılına dayanıyor. O dönem ikisi de amatör olan Norfolk'tan Norwich City ve Suffolk'tan Ipswich Town, ilk kez o yılda karşılaştılar. Ancak rekabetin bu yıllarda çok alevli bir şekilde sürdüğünü söylemek çok zor, zira Norwich 1905 yılında profesyonel olarak liglere katılırken, güneyindeki rakibinin aynı yolu izlemesi için 30 yılı aşkın bir süre geçiyor. Aslında Ipswich Town'un liglerdeki ilk sezonu olan 1938-39'da da iki ekip ayrı kümelerde mücadele ediyor ancak kader bu iki düşman kardeşin daha fazla ayrı kalmasına razı gelmiyor ve aynı yıl Norwich küme düşüyor. Kader ikinci oyununu da bir sonraki sezonun başında oynuyor ve Üçüncü Lig'in Güney grubundaki iki takım ligin başında karşı karşıya geliyorlar. Bu maçın ligin ilk haftalarında oynanmasının derbinin bir yıl daha ileri sarkmaması için ne kadar

önemli olduğu birkaç gün sonra anlaşılıyor, daha üç haftası tamamlanabilen lig ikinci Dünya Savaşı nedeniyle yarıda kalıyor. Berabere biten bu maçtan sonra iki ekip tekrar karşılaşabilmek için savaşın sonunu beklemek zorunda kalıyor. Savaş nedeniyle verilen ara Ipswich'e yarıyor ve profesyonel futbolda daha yeni olan bu ekip lige geri döndüğünde ezeli rakibinden çok daha etkili olmayı başarıyor. 1946'da oynanan ilk savaş sonrası derbiyi 5-0 kazanan mavi-kırmızılı ekip, bu yıllarda başa güreşirken, rakipleri "Kanaryalar" en alt kategoride küme düşme olmasına şükrediyor. 1953-54 iki kulübün tarihinde Ipswich'in öne çıktığı bir başka sezon olarak dikkat çekiyor. Bu sezonda "Traktör Çocuklar" ligi şampiyon tamamlayarak İkinci Lig'e çıkmaya hak kazanıyor. Norwich ise yedinci sırada kalıyor. Norwich rakibini 1960-61 sezonunda yakalarken, İkinci Lig'deki aslında gayet de başarılı geçen ilk sezonunda Ipswich'in o zamanlar İngiltere'nin en üst ligi olan Birinci Lig'e çıkışını izlemek zorunda kalıyor. Bir sezon sonra ise basamakları beşer onar tırmanan Ipswich, ilk Birinci Lig deneyiminde uzun yıllar hatırlanacak bir şampiyonluğa imza atıyor. Ipswich Town'un bu efsanevi döneminde zaferlerin arkasındaki isim ise bir futbol ikonu olarak İngiltere tarihine kazınıyor; Sir Alf Ramsey. Ancak Ipswich'in harika sezonunda yine de taraftarın keyfini kaçırarak bir şey oluyor; alt ligdeki Norwich ezeli rakibini FA Kupası'ndan eliyor. Kanaryalar, o yıl Lig Kupası'nı da alarak ezeli rakiplerinin günümüze kadar da kazanmayı



başaramadığı bir kupayı müzesine götürüyor. Suffolkluların bu altın dönemi başladığı hızda bitip takım 1963-64 sezonunda küme düşünce iki takım yeniden ligde bir araya geliyor. Birbirini çok özlediği her hâlden belli olan iki ekip, lig şampiyonluğu için olmasa da birbiriyle nefis bir mücadele veriyor ve ligi aynı puanla beşinci ve altıncı olarak tamamlıyorlar. 60'ların sonunda 70'lerin başında ise iki takımın art arda Birinci Lig'e yükselmesiyle beraber rekabet tarihinde ilk kez en üst lige taşınıyor. 15 Ağustos 1972'de oynanan ilk Birinci Lig derbisini Norwich rakibinin evi Portman Road'da 2-1 kazanıyor. 1970'lerin sonu derbide makasın Ipswich lehine açıldığı dönem oluyor. Takımı tam 13 yıl boyunca çalıştıran bir başka futbol efsanesi Sir Bobby Robson yönetiminde Ipswich, bu dönemde iki kez lig ikincisi olurken, FA Kupası'nı da bir kez müzesine götürüyor. Aynı yıllarda Norwich karşısında elde edilen 4-0 ve 5-0'lık galibiyetler de bu derbideki en farklı üç galibiyetin ikisi olarak tarihteki yerini alıyor. Ipswich'in 1980-81 sezonunda UEFA Kupası'nı müzesine götürmesi ise Norwichlilerin bugün de pek hatırlamak istemediği bir başarı. Robson'un 1982 yılında İngiltere Milli Takımı'nı çalıştırmak üzere görevden ayrılmasının ardından Ipswich de komşusu gibi küme düşmeme mücadelesi vermeye başlıyor. 1985 yılında bu mücadeleyi kaybeden Norwich oluyor ve ikilinin yolları yine ayrılıyor. İlginç olan ise aynı yıl Norwich'in tarihin en unutulmaz East Anglia derbilerinden biri olan Lig Kupası yarı final maçında Ipswich'i Steve Bruce'un son dakika golüyle yenmesi ve sonrasında Wembley'deki finali de alarak kupayı kazanması oluyor. Norwich'in küme düştüğü yıl, aynı zamanda tarihe Ipswich karşısında en önemli galibiyetlerden birini

aldığı ve kupa kazandığı yıl olarak da geçiyor. Bir sonraki sene ise yine derbi açısından enteresan; çünkü bu yılda Norwich lige geri çıkarken, Ipswich uzun süre geri dönmek üzere ligden düşüyor. İkilinin bir dahaki karşılaşması ancak Premier Lig döneminde olabiliyor. Premier Lig'in hayata geçtiği 1992-93 sezonunda bu lige katılmayı başaran Ipswich, bu yeni lige iki derbiyi de kazanarak başlıyor. Sonraki yıllarda bu üstünlük yavaş yavaş Norwich'e geçerken sarı-yeşillilerin derbileri silip süpürdüğü 1994-95 sezonunda iki ekip birden küme düşmekten kurtulamıyor. Derbi bundan sonra o zamanki adıyla Birinci Lig'de, şimdiki adıyla Championship'te devam ediyor. Şu anda devam eden sezonda da iki takımın yükselme şansı pek yok, hatta Norwich dikkatli olmazsa küme düşebilir ve ezeli rekabet yine ara vermek zorunda kalabilir. Norfolk-Suffolk rekabeti, bölgenin turistik rehber kitaplarına bile geçmiş durumda. İki tarafın birbirinden hiç hoşlanmadığı o kadar iyi biliniyor ki, Suffolk Turizm Bürosu'nun tanıtım yazısında şöyle bir ifadenin kullanılmasına ihtiyaç duyuluyor: "Suffolk ile Norfolk arasında bir rekabet olduğu doğru ancak bu dostça bir rekabet". Ancak bu rekabetin özellikle İngiltere'de sosyal ve ekonomik hayattaki gerginliğin tribünlere yansıdığı 1980'lerde şiddetli çatışmalara yol açtığı da bir gerçek. Günümüzde ise iki tarafın taraftarı hâlâ "rakip takımı tutanla arkadaş olmaktansa yalnız ölmeyi" tercih ediyor, ancak şiddet olayları hiç yok sayılabilecek kadar az. Ipswich-Norwich derbisinin İngiltere'nin en sert ikinci derbisi sayılmasının nedeni, takımların başa güreşmesi ya da sık sık çıkan kavgalar değil. İki taraf birbirini adeta başka dünyanın insanı gibi görüyor, yine de kendini diğeri



referans alarak konumlandırmaktan da geri kalmıyor. Örneğin Ipswichliler rakiplerinden daha fazla futbol başarısına sahip oldukları hâlde daha da fazlasını arıyor ve Norwichlileri "köylü", kendilerini "klas" olarak nitelendiriyorlar. Diğer taraf ise "Traktör Çocuklar" şarkısını kendine marş olarak seçmiş bir kulübün kendini "şehirli elit" olarak görmesiyle dalga geçiyor. Mesele yalnızca atışmakla da ilgili değil, iki taraf arasında neredeyse izolasyon sayılabilecek ayrılıklar pek yok, hatta Norwich dikkatli olmazsa küme düşebilir ve ezeli rekabet yine ara vermek zorunda kalabilir. Norfolk-Suffolk rekabeti, bölgenin turistik rehber kitaplarına bile geçmiş durumda. İki tarafın birbirinden hiç hoşlanmadığı o kadar iyi biliniyor ki, Suffolk Turizm Bürosu'nun tanıtım yazısında şöyle bir ifadenin kullanılmasına ihtiyaç duyuluyor: "Suffolk ile Norfolk arasında bir rekabet olduğu doğru ancak bu dostça bir rekabet". Ancak bu rekabetin özellikle İngiltere'de sosyal ve ekonomik hayattaki gerginliğin tribünlere yansıdığı 1980'lerde şiddetli çatışmalara yol açtığı da bir gerçek. Günümüzde ise iki tarafın taraftarı hâlâ "rakip takımı tutanla arkadaş olmaktansa yalnız ölmeyi" tercih ediyor, ancak şiddet olayları hiç yok sayılabilecek kadar az. Ipswich-Norwich derbisinin İngiltere'nin en sert ikinci derbisi sayılmasının nedeni, takımların başa güreşmesi ya da sık sık çıkan kavgalar değil. İki taraf birbirini adeta başka dünyanın insanı gibi görüyor, yine de kendini diğeri



# Deprem hayatımı



## Hasan Ahmet Sari

Nihat **Özten**

▼U16 ve U17 Milli Takım forması ile 30'a yakın maça çıktın ve birçok gol attın. Trabzonspor altyapısını ve Genç Milli Takımları takip edenler senin bir yıldız adayı olduğunu söylüyor. Bu nedenle Hasan Ahmet Sari'yi biraz daha yakından tanımak istiyoruz.

▲21 Ocak 1992'de İstanbul Şişli'de doğdum. İki kardeşiz.

Benden küçük bir erkek kardeşim var.

▼İstanbul'da doğdun ama futbola Trabzonspor'un altyapısında başladın, bu nasıl oldu?

▲17 Ağustos 1997'de yaşanan depremin ardından Trabzon'a taşındık. Deprem sırasında Avcılar'da oturuyorduk ve bizim oturduğumuz bina hasar görmese de etrafımızdaki birçok ev yıkıldı. Acı ve zor günler geçirdik. Sonrasında annem ve babam memleketimiz olan Trabzon'a yerleşme kararı aldı.

▼Baban ne iş yapıyor?

▲Babam ilaç mümessilliği yapıyor. Biz Trabzon'a gittikten sonra babam 3 yıl daha İstanbul'da çalışmaya devam etti. Daha sonra o da Trabzon'a, yanımıza geldi.

▼Peki, futbola başlangıcın nasıl oldu?

▲5.5 yaşıma kadar İstanbul'da yaşadım. O dönemde de futbolu çok seviyordum. Trabzon'a yerleşip babam da yanımıza geldikten sonra Trabzonspor'un altyapısına yazıldım. Altyapı seçmelerini kazanarak futbola başladım.

# değiştirdi

17 Ağustos depreminin ardından Trabzon'a taşındık. Avcılar'da oturuyorduk ve bizim oturduğumuz bina hasar görmese de etrafımızdaki birçok ev yıkıldı. Acı ve zor günler geçirdik. Sonrasında annem ve babam memleketimize yerleşme kararı aldı.

Eğer Trabzon'a gitmeseydik futbolla bu kadar ilgilenir miydim ya da başka bir kulüpte bu noktaya gelir miydim, açıkçası bu soruya kolay kolay evet cevabı veremiyorum. Bence deprem nedeniyle Trabzon'a taşınmamız, futbolcu olmamın da önünü açtı.

Hakan Şükür'ü çok beğeniyordum. Onun gibi büyük bir oyuncu olmayı istiyorum. Liverpool'un İspanyol golcüsü Fernando Torres'i de çok beğeniyorum. Hocalarım ise oyun stilimin daha çok Semih Şentürk'e benzediğini söylüyor.

Milli formayla ilk çıktığım müsabaka İrlanda Cumhuriyeti maçıydı. İki gol attım ve maçı 2-1 kazandık. İlk milli maçımda 2 gol atmam ve takımın bu gollerle galip gelmesi benim için inanılmaz bir mutluluktu. O günü hayatım boyunca unutamam.

Altyapılarda çok yetenekli oyuncular var ancak büyük bölümü A takıma çıkamadan kaybolup gidiyor. Bunun en önemli nedeni oyuncunun erkenden havaya girmesi, ayaklarının çabucak yerden kesilmesi ve "Ben artık oldum" düşüncesine kapılması olabilir.

Trabzonspor'da bugün şans verilse hemen oynayabileceğimi düşünüyorum, kendime güveniyorum. Tabii ki ağabeylerim kadar kuvvetli olmayabilirim ama henüz yaşım çok genç. Bu eksikimi zamanla kapatabileceğimi düşünüyorum.

Barış Memiş çok önemli bir yetenek. Altyapıdaki bütün oyuncuların da çok beğendiği ve örnek aldığı bir oyuncu. İlk on birde yer almaması da benim açımdan bir olumsuzluk değil. Demek ki o noktaya geldiğimizde daha çok çalışmalı ve kendimizi geliştirmeliyiz.

Futbolcunun eğitilmiş olmasının önemli olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle futbolla eğitimimi bir arada götürmeye çalışıyorum. Amacım liseyi bitirdikten sonra en azından Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'na girerek üniversiteyi bitirmek.



▼Deprem nedeniyle Trabzon'a gitmeseydiniz İstanbul'da da futbolcu olacağınızı söyleyebilir misin?

▲Sanmıyorum. Eğer Trabzon'a gitmeseydik futbolla bu kadar ilgilenir miydim ya da başka bir kulüpte bu noktaya gelir miydim, açıkçası bu soruya kolay kolay evet cevabı veremiyorum. Bence deprem nedeniyle Trabzon'a taşınmamız, futbolcu olmamın da önünü açtı.

▼Futbola forvet olarak mı başlamıştın?

▲Evet, ilk oynamaya başladığım zamandan beri hep forvette görev aldım.

▼Başlangıçta bir idolün, örnek aldığın bir oyuncu var mıydı?

▲Türkiye'deki her genç forvet oyuncu gibi ben de Hakan Şükür'ü çok beğeniyordum. Onun gibi büyük bir oyuncu olmayı istiyordum ve halen de bu isteğim devam ediyor. Bugün ise Liverpool'un İspanyol golcüsü Fernando Torres'i çok beğeniyorum. Hocalarım ise oyun stilimin daha çok Semih Şentürk'e benzediğini söylüyor.

▼Bugüne kadar gelişimine en önemli katkısı hangi teknik direktörün yaptığını düşünüyorsun?

▲Elbette üzerimde şimdiye

kadar beni çalıştıran bütün hocalarımın emeği vardır. Ancak Özkan Sümer Hocamı ayrı bir yere koymam gerekiyor. Trabzonspor altyapısında başladığım günden bu yana gelişmeye büyük katkı sağladığını söyleyebilirim.

**İlk milli maçımda iki gol attım**

▼Peki, Genç Milli Takımlara ilk kez ne zaman seçildin? Seni keşfeden teknik direktör kimdi?

▲İlk kez U16 Milli Takımı'na çağırılmıştım. Takımın başında Ferhat Südoğan Hocam vardı. Milli formayla ilk çıktığım müsabaka İrlanda Cumhuriyeti maçıydı ve ilk maçımda 2 gol attım. O maçı 2-1 kazandık. Benim için unutulmaz bir anıydı. İlk milli maçımda 2 gol atmam ve takımın bu gollerle galip gelmesi benim için inanılmaz bir mutluluktu. O günü hayatım boyunca unutamam.

▼Engin Bekdemir'le yaptığım röportajda, kendisinin oynadığı milli maçları PSV'den yetkililerin takip ettiğini belirtti? Seni ve diğer yaş kategorilerinde milli olan oyuncularını takip eden var mı?

▲Benim bildiğim kadarıyla yok. Sanırım Türkiye'deki sistem biraz daha farklı.





Kulüplerdeki antrenörlerimiz bizim milli maçlarımızı seyretmek yerine Milli Takımlardaki antrenörlerimizden performansımız ve gelişimimiz hakkında bilgi alıyor. PSV veya bir başka yabancı takımın Milli Takım antrenörlerimizle böyle bir diyalog kurma şansı pek yok. Bu nedenle oyuncular kendileri izliyor olabilirler.

## Genç oyuncular erken havaya giriyor

▼Altyapıdan A takıma yükselme yolunda emin adımlarla ilerliyorsun. Fakat Türk futbolunda altyapıdan oyuncu yetiştirmenin, beklentilerin altında olduğunu söyleyebiliriz. Çok yetenekli genç oyuncuların kademe yükseldikçe kaybolduğu görülüyor. Bunu neye bağlıyorsun?

▲Evet, söylediğiniz doğru. A takıma kadar yükselmek biraz zor. Altyapılarda gerçekten çok yetenekli oyuncular var ancak büyük bölümü A takıma çıkamadan kaybolup gidiyor. Bunun en önemli nedeni oyuncunun erkenden havaya girmesi, ayaklarının çabucak yerden kesilmesi ve “Ben artık oldum” düşüncesine kapılması olabilir. Genç oyuncular bir anda büyük bir ilgiyle karşılaştınca biraz şımarıyor ve olayın farkına varana kadar sanırım iş işten geçmiş oluyor. Bu konuda dikkatli olmak gerektiğini düşünüyorum.

▼Bu ilgi konusuna senin özelinde bakacak olursak, Trabzon halkının sana yaklaşımı nasıl?

▲Tabii ki Trabzon gibi bir yerde Trabzonspor’un altyapısında bile oynamak büyük bir onur. Bizi tanıyan insanların yaklaşımı da oldukça güzel. Altyapı oyuncusu da olsanız birçok kişi sizi tanıyor ve ilgi gösteriyor. Açıkçası bu ilgi benim de hoşuma gidiyor ve motivasyonumu artırıyor.

▼Trabzonspor’da Umut ve Gökhan ilk on birde yer alıyor, kenarda Isaac yedek bekliyor. Sen ne

zaman bu kadronun içinde yer alabileceğini düşünüyorsun?

▲Bugün şans verilse hemen oynayabileceğimi düşünüyorum, kendime güveniyorum. Tabii ki onlar kadar kuvvetli olmayabilirim ama henüz yaşım çok genç. Bu eksikimi zamanla kapatabileceğimi düşünüyorum.

▼Gökhan ve Umut’la hiçbir araya geliyor musun? A takım oyuncularıyla altyapıdakiler arasında bir diyalog var mı?

▲Bugüne kadar bir diyalogumuz olmadı. Ama ben her antrenmanlarını izliyorum ve özellikle Umut ağabeyle Gökhan ağabeyi yakından gözlemliyorum. Onları izleyerek bir şeyler öğrenmeye çalışıyorum.

▼Peki, bu oyuncuların hangi özelliklerini beğeniyorsun?

▲İkisi de sprinter oyuncular. Çok fazla deplase olarak oynuyorlar. Gökhan ağabeyin bitirici özelliğinin yüksek olduğunu düşünüyorum. Kaçırdığı pozisyonlar oluyor ama bence gol vuruşlarında çok usta. Umut ağabey ise müthiş mücadele ediyor. Bu yüzden de gol şansı yüksek bir oyuncu. Çok koştuğu ve devamlı arayış içinde olduğu için sık sık pozisyona girebiliyor.

▼Sen kendini hangisine benzetiyorsun?

▲Tabii onlar çok usta ve tecrübeli oyuncular. Benim onların düzeyine yükselmem için önümde uzunca bir yol var. Kendi kategorimde baktığımda Umut ağabey kadar çok koşmasam da gol vuruşlarımı Gökhan ağabeye benzetiyorlar. Hocalarım da zaten benim gol vuruşlarımı beğeniyor. Bir de takım atağa çıkarken arkadaşlarıma yardımcı oluyorum. İleride topu tutup atak başlatabiliyorum.

▼Genç bir oyuncu olarak Turkcell Süper Lig’de halen geçerli olan 6+2 yabancı kontenjanını nasıl değerlendiriyorsun?

▲Yabancı oyuncular futbolun gerçeği. Ancak sınırlamanın doğru olduğunu düşünüyorum. Hatta bugünkü sayının iki oyuncu eksiltilerek uygulanmasının daha faydalı olacağı görüşündeyim. Bu sayede benim gibi genç oyunculara da daha fazla oynama şansı doğar.

## Bariş Memiş’ten ders alıyoruz

▼Senin önünde son dönemde altyapıdan çıkan bir Bariş Memiş örneği var. Ancak bu sezon çok fazla oynama şansı bulamadı. Bu örnek senin açından nasıl değerlendirilebilir? Bir umutsuzluk olarak mı yoksa bir ders alış mı?

▲Biz Bariş Memiş’e bakarak daha çok ders alıyoruz. Çünkü Bariş Memiş gerçekten çok önemli bir yetenek. Altyapıdaki bütün oyuncuların da çok beğendiği ve örnek aldığı bir oyuncu. Hepimiz kendimizi onun geldiği noktada hayal ederek motive oluyoruz. Bariş Memiş’in bu sezon ilk on birde yer almaması da benim açımdan bir olumsuzluk değil. Demek ki Bariş oynamak istiyorsa daha çok çalışmalı. Ona bakarak “Biz de o noktaya



geldiğimizde daha çok çalışmalı, kendimizi sürekli geliştirmeliyiz” diye düşünüyorum.

▼Futbolun dışında nelerle uğraşıyorsun?

▲Boş zamanlarımda genellikle arkadaşlarımla sinemaya giderim. Zaman zaman kitap okurum. En son Turgut Özakman’ın “Şu Çılgın Türkler” kitabını okudum.

▼Eğitimin nasıl gidiyor bu arada?

▲Sabah okula gidiyorum, öğleden sonra ise antrenmana. Futbolcunun eğitimli olmasının önemli olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle futbolla eğitimimi bir arada götürmeye çalışıyorum. Elbette biraz zor. Bazen okula devam edemediğim zamanlar oluyor. Özellikle Genç Milli Takım kamp ve maçları döneminde okuldan uzak kalıyorum. Ancak amacım liseden mezun olduktan sonra en azından Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu’na girerek üniversiteyi bitirmek.



# En pahalı ABD'li

Haiti kökenli bir ailenin 1989 doğumlu çocuğu, 1.85'lik boyu ve sahip olduğu fiziksel yeteneklerle geleceğin yıldız forvet adayları arasında gösteriliyor. Freddy Adu'dan umduğunu bulamayan ABD'liler şimdi dört elle ona sarılmış durumda. Kısa sürede Avrupalılar tarafından da keşfedildi ve ABD futbol tarihi için rekor bir ücretle, 10 milyon dolar karşılığında Villarreal'e geçti. Şimdilik pişmesi için Xerez'e kiralansa da Villarreal'in Everton'dan gelen transfer teklifini reddetmesi, hakkında beslenen umutların büyüklüğünü ortaya koyuyor.



erken gelip gelmediği veya Villarreal'in onun için doğru takım olup olmadığı ciddi bir tartışma konusu. ESPN yorumcularından Doug McIntyre, Altidore'wn

ego yoksunu olduğunu ve bunun onun gelişiminde önemli bir pay sahibi olduğunu söylüyor. Kolombiyalı ünlü forvet ve Altidore'un New York'tan takım arkadaşı Juan Pablo Angel ise Altidore'un söz dinleyen bir yapıda olduğunu ve ne kadar iyi olmak isterse o kadar iyi olabilecek bir potansiyele sahip bulunduğunu belirtiyor. Yetenek ve karakter bir futbolcunun gelişiminde çok önemli yer tutan özellikler olsa bile Altidore'un geleceğinin şekillenmesinde yaptığı tercihler oldukça önemli rol oynayacak. Landon Donovan'ı örnek göstermek gerekirse, kendisi ABD'nin çıkardığı en yetenekli futbolculardan birisi olsa da en üst düzeyde hep bir şeyleri eksikti. Bu nedenle dünya çapında bir yıldız olamadı. Yerel başarıya ve Dünya Kupası performansı onu göz önünde tutsa bile global bir yıldız olmanın gerektirdiği ıstıkrara sahip değildi. Altidore'un bu ıstıkrara sahip olup olmadığını zaman gösterecek. Beklentilerin yüksekliği her genç futbolcu gibi onun için de en büyük sorunlardan birisi. Fakat yetiştigi mütevazı çevre ve karakteri onu bir adım öne çıkarıyor. Altidore'un parlaması an meselesi olabilir ama sönmesinin ne kadar süreceği tartışılmalı bizce. Fakat bu fiziği ve yetenekleriyle Drogba veya Eto'o gibi olmaması için hiçbir neden yok.

## İlker **Uğur**

İspanya'da bir Amerikalı. Kulağa ilginç geliyor. ABD futbolu yıldızlar üzerinden gelişmeye uğraşıp David Beckham hamlesini yaparken, diğer taraftan kendi yıldızlarını dünyanın çeşitli yerlerine gönderip, parlatma uğraşı veriyor. Fakat bu çabanın çok başarılı olduğunu söyleyemeyiz. Çünkü Amerikan Futbol Ligi'nin yıldız ayarıyla futbolun beşiği Avrupa arasındaki kalite ve tempo farkı bu yetenekli oyuncularını oldukça zor durumda bırakıyor. Daha önce bu sayfalarda Freddy Adu'ya yer vermiştik. Kendisi Amerika'da yıldız olarak gösterilmiş ve daha sonra Benfica'ya transfer olmuştu. Adu şu sıralar kiralık olarak Monaco forması giyiyor. Yeni Amerikalımız ise Jozy Altidore. MLS'de kendisini göstermiş, Villarreal'e transfer olmuş ama şu sıralar İspanya İkinci Ligi'nde kiralık olarak oynayan bir oyuncu. 6 Kasım 1989 doğumlu Jozy Altidore güçlü bir forvet oyuncusu. 1.85 boyundaki genç futbolcu, 2006 yılındaki draftta 16. sırada o zamanki adıyla MetroStars, şimdiki adı New York Red Bulls olan takım tarafından seçilmişti. İlk sezonu boyunca liseye devam eden Altidore, takımıyla ilk maçına 23 Ağustos 2006'da çıktı. İlk golünü ise 16 Eylül 2006'da Columbus Crew'a attı. Daha sonra oynanan 7 maçta attığı üç gol onu taraftarların gözdesi yaparken, play-off'larda DC United'a attığı golle MLS play-off'larının en genç golcüsü unvanını aldı. O golü attığında 17 yaşına girmek üzereydi. Daha önceki rekor DaMarcus Beasley'e aitti ve kendisi o sıralar 20 yaşındaydı. Bu önemli rekorla birlikte Avrupa kıtasından da ilgi görmeye başlayan Altidore'un ana kıtaya gelişini aslında gayet hızlı oldu. ABD'de oynadığı iki sezonda 37 maçta 15 gol atmıştı. MLS avarında bir ligde çok da parlak bir



performans sayılmaz. Ama genç yıldız ve yeni bir heyecan arayışındaki Avrupa kulüpleri için fazla bile. Altidore'un bonservisi 10 milyon dolardı. Bu MLS'den bir futbolcuya verilen en yüksek transfer ücreti olarak tarihe geçerken daha önce rekor Fulham'in Clint Dempsey'e verdiği 4 milyon dolardı. Bu arada bir de not verelim. Villarreal'in İtalyan golcüsü Guiseppe Rossi aslında Amerika Birleşik Devletleri'nde doğmuş, fakat İtalya Milli Takımı'nı tercih etmişti. Ayrıca Villarreal, Rossi'yi Manchester United'dan alırken de 10 milyon dolar ödemişti. Bu da onu o zamanın en pahalı ABD'li oyuncusu yapmıştı. Biraz karışık, evet. Altidore'a geri dönersek; anne ve babası aslen Haitili olan genç futbolcu dört kardeşin en küçüğü. Haiti'de yapılan yardım organizasyonlarına katılan Altidore, ülkesinin en popüler futbolcularından birisi. FIFA 2008 oyunu Kuzey Amerika'da Altidore kapağıyla piyasaya sürülmüştü dersek genç futbolcunun popülaritesi konusunda fikir sahibi olabiliriz. Altidore FIFA tarafından bu senenin parlaması muhtemel genç yetenekleri arasında gösterildi. İspanya Ligi'ne MLS'den transfer olan ilk ABD'li futbolcu unvanını da alan Altidore, 2010 Dünya Kupası'nın yıldızlarından birisi olabilir.

Genç oyuncu ABD Milli Takımı'yla ilk maçına 9 Kasım 2007'de Güney Afrika karşısında çıktı. Daha önce U17 ve U20 takımlarında oynayan Altidore, bu takımlarla Dünya Gençler Şampiyonaları'nda mücadele etmiş ve goller atmıştı. A Milli Takım'da ilk golünü ise 6 Şubat 2008'de Meksika ağılarına bıraktı. O maçta takımını 2-1 öne geçirmiş ve maç 2-2 sona ermişti. Altidore'un ikinci golü ise ABD'nin 6-1 kazandığı Küba maçında geldi. Villarreal'e bu sezon başında transfer olan Altidore, ilk maçına 14 Eylül'de Deportivo La Coruna karşısında çıktı. İlk golünü ise 1 Kasım'da Athletic Bilbao'ya attı. Villarreal'de 6 maç oynayan genç futbolcu, Ocak sonunda Xerez'e kiralandı. Bu kiralamanın ilk sebebi Villarreal'in elindeki forvet enflasyonuydu. Nihat, Rossi, Llorente'nin ardından Altidore dördüncü sırada yer alıyordu. Bu kiralama sayesinde Altidore'un daha fazla forma giymesi hedefleniyordu. Bir diğer sebep ise İspanya kültürüyle daha içli dışlı olmasının sağlanmasıydı. Villarreal bu oyuncusunun arkasında olduğunu, Everton'dan devre arasında gelen transfer teklifini reddederek gösterdi. Fakat Altidore, Xerez'de henüz forma şansı bulamadı. Amerika Birleşik Devletleri, rakiplere korku salan büyük yıldızını aramaya devam ediyor. Altidore'un bu yıldız olduğunu düşünenler çoğunlukta olsa da genç futbolcunun Avrupa'ya



## 6+5 kuralı, AB hukukuna uygun bulundu

Avrupa İşleri Enstitüsü (INEA), FIFA'nın yabancı oyuncu sınırlamasıyla ilgili uygulamaya geçirmek istediği 6+5 kuralının Avrupa Birliği hukuku ile uyumlu olduğunu açıkladı. FIFA'nın talebiyle toplanan ve Avrupa Birliği hukuku alanında uzman beş profesörden oluşan kurul, yaptığı çalışma sonucunda, kulüplerinin bağlı olduğu ülke milli takımında kural gereği oynamaları mümkün olmayan oyuncuların sayısına sınırlama getirilmesinin, hukuken herhangi bir ihlal yaratmayacağına karar verdi. FIFA Başkanı Sepp Blatter kararla ilgili olarak, "Bu kararla, 6+5 kuralının Avrupa Birliği hukukunu çiğnemediği doğrulanmış oldu. Sonucun böyle olmasını, FIFA ve üye federasyonlar adına memnuniyetle karşıladık. 6+5 kuralı ile genç oyuncuların yetiştirilmesi konusunda aşama kaydedilmesi, milli takımların ve rekabet ortamının korunmasını hedefliyoruz. İşte bu yüzden 6+5 kuralı futbol için önemli. Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından da desteklenen bu kuralın, basketbol, voleybol, hentbol, buz hokeyi, rugby ve voleybol gibi benzer sorunların yaşandığı takım sporlarında da uygulanması mümkün" açıklamasını yaptı.

## 18 yaş altı oyunculara transfer yasağı

Avrupa'nın önde gelen kulüpleri ve ligleri, UEFA Başkanı Michel Platini'nin, "18 yaşın altındaki futbolcuların transferinin önüne geçilmesi"ne ilişkin teklifini kabul etti. Başkan Platini'nin, "bilhassa Afrika ve Latin Amerika'dan getirtilip, Avrupa liglerinde karaborsada satılan genç oyuncuların giderek artan sayısına dur demek için bir yaş sınırı getirilmesine" ilişkin teklifi, UEFA, Avrupa Kulüpler Birliği (ECA), FIFA Profesyonel Futbolcular Birliği (FIFPro) ve Avrupa Premier Futbol Liglerinin oluşturduğu Profesyonel Futbol Strateji Kurulu tarafından kabul gördü. Kurulun aldığı kararda "Genç oyuncuları korumak ve futbolcu yetiştirmeyi desteklemek için, 18 yaşın altındaki oyuncuların Avrupa'ya ve Avrupa içerisinde uluslararası transferine izin verilmemesi kararlaştırılmıştır" denildi. Kurulun sınırlama kararına, hiç filiz lisans almamış yabancı futbolcular da dâhil edildi.

# TFF heyeti huzura çıktı



Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Mahmut Özgener başkanlığındaki Türkiye Futbol Federasyonu heyetini 2 Mart günü kabul etti. Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nde yaklaşık 1 saat süren görüşmede TFF Başkanı Mahmut Özgener, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e Monaco'da "Peace and Sport" adlı kuruluş tarafından verilen "Yılın Barış ve Spor İmajı Büyük Ödülü"nü takdim etti.

Görüşmede Başkan Mahmut Özgener'in yanı sıra TFF Başkanvekilleri Lutfi Arıboğan, TFF Yönetim Kurulu üyeleri ve TFF Genel Sekreteri Metin Kazancıoğlu da hazır bulundu. TFF heyeti, 2016 Avrupa Futbol Şampiyonası'nı düzenlemek için yapılan resmi başvuru ve adaylık süreci hakkında da Cumhurbaşkanı Gül'e bilgi verdi.

Türkiye ile Ermenistan Cumhurbaşkanları, söz konusu ödüle 6 Eylül'de Ermenistan'ın başkenti Erivan'da gerçekleştirilen 2010 Dünya Kupası grup eleme maçı sırasında cumhurbaşkanları düzeyinde başlatılan diplomatik ilişki nedeniyle uygun görülmüştü. 4 Aralık 2008'de Monaco'da düzenlenen törende Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün ödülünü Türkiye Futbol Federasyonu Başkanı Mahmut Özgener almıştı.

## Euro 2016'da üç rakibimiz var

2016 Avrupa Futbol Şampiyonası için UEFA tarafından belirlenen resmi başvuru süresi sona erdi. 24 takımın yer alacağı ilk Avrupa Şampiyonası olan Euro 2016'yı düzenlemek için Türkiye dışında üç aday daha var. Türkiye, İtalya, Fransa tek başına aday olurken Norveç ve İsveç ortak adaylık başvurusunda bulundu. Adaylıkla ilgili ikinci süreç 3 Nisan'da başlayacak. Aday ülkeler resmi adaylık dosyalarını 15 Şubat 2010'a kadar hazırlayıp UEFA'ya sunacak. UEFA'nın da dosyaları inceleyerek Euro 2016'yı düzenleyecek ülke ya da ülkeleri 27 Mayıs 2010'da açıklaması bekleniyor. Euro 2016'yı düzenleyecek ülkeden, belirlenen kriterlere uyan 9 stadyumu hazırlaması isteniyor.

## Rizespor tesislerine ziyaret



Türkiye Futbol Federasyonu Başkanı Mahmut Özgener, Başkanvekilleri Lutfi Arıboğan, Servet Yardımcı ile TFF Yönetim Kurulu üyeleri Levent Kızıl ve Süleyman Atal, Bank Asya 1. Lig takımlarından Çaykur Rizespor'u ziyaret etti. Çaykur Rizespor Kulübü'nün tesislerini ve idari binalarını gezen TFF heyeti, burada Çaykur Rizespor Futbol Yatırımları A.Ş. Başkanı Metin

Kalkavan'dan bilgi aldı. Çaykur Rizespor futbol takımının şirkete devredildiğini belirten Metin Kalkavan, "Türkiye'deki futbol kulüplerinde eş olmayan kurumsal ve idari yapılanmanın hazırlığı içerisindeyiz. Bu konuda önemli deneyim ve çalışmaları bulunan Türkiye Futbol Federasyonu'nun değerli başkan ve yöneticilerinin bilgi birikiminden faydalanmak arzusundayız" dedi.



Ziyaretin ardından Başkan Özgener ve TFF yöneticileri, Rize'de inşası devam eden yeni stadyumu gezerek yetkililerden bilgi aldı. İncelemelerini tamamlayan Türkiye Futbol Federasyonu yöneticileri buradan, TFF Başkanvekili Servet Yardımcı'nın adını taşıyan Rize Üniversitesi Servet Yardımcı Tıp Fakültesi'nin açılış törenine katıldı.



# NIKE'la 2017'ye kadar devam



Türkiye Futbol Federasyonu ile NIKE arasındaki sponsorluk sözleşmesi 2017 yılına kadar uzatıldı. Bu sözleşme çerçevesinde NIKE Türkiye, tüm TFF Milli Takımları'nın teknik sponsoru olmaya devam edecek ve ayrıca Federasyonla beraber Türkiye'de futbolun gelişimi için özel programlara yatırım yapacak. TFF Yönetim Kurulu üyeleri ile NIKE yöneticilerinin katılımıyla gerçekleşen imza töreninde Türkiye Futbol Federasyonu Başkanı Mahmut Özgener şunları söyledi: "NIKE Türkiye ile 2003 yılında başlattığımız ve iki tarafın da çok yararlandığı başarılı işbirliğini 2017 yılına kadar uzatmaya karar verdik. Mevcut koşulların iki kat üstüne çıkan

sözleşmemizi uzatma kararının altında, NIKE firmasının yönetimimize ve Milli Takımlarımıza karşı duyduğu güven yatmakta. Birlikteliğimizi uzatma konusunda anlaşmış olmamız, gelecek planlarımızı uygulama konusuna çok ciddi şekilde odaklanmış olduğumuzun da bir göstergesini oluşturuyor." NIKE Türkiye Genel Müdürü Zafer Parlar ise "Türk Milli Futbol Takımı'nın teknik sponsoru olarak, yenilikçi ürünlerimizle TFF'yi desteklemekten ve oyuncuların performansına katkıda bulunmaktan çok büyük gurur duyuyoruz. Bu sözleşmeyle Türk sporuna karşı olan sorumluluğumuzu artırmakta ve bu sorumluluğun temellerini

güçlendirmektedir. Bu işbirliğinin daha büyük başarıları yol açacağına ve Türk Milli Takımı'nın profilini tüm dünyada daha da güçlendireceğine kesinlikle inanmaktayız" şeklinde konuştu. Nike Türkiye, 2017'ye kadar uzatılan sözleşme çerçevesinde Milli Takımlar için yeni ürünler tasarlamaya ve yaratmaya devam edecek.



## Turkcell sözleşmesi 2012'ye uzatıldı



Türkiye Futbol Federasyonu ile Turkcell arasındaki ana sponsorluk sözleşmesi 2012 yılına kadar uzatıldı. Yenilenen 4 yıllık sponsorluk anlaşması, Futbol Federasyonu Başkanı Mahmut Özgener, Turkcell Genel Müdürü Süreyya Ciliv, Futbol Federasyonu Başkanvekili Lutfi Arıboğan, yönetim kurulu üyesi Levent Kızıl, Milli Takımlar Teknik Direktörü Fatih Terim, A Milli Takım antrenörleri ve oyuncularının katılımıyla Polat Renaissance Otel'de düzenlenen törenle imzalandı. Törende konuşan Turkcell Genel

Müdürü Ciliv, 2002 yılında başladıkları Futbol Milli Takımları ana sponsorluğu hizmetini yeni sözleşmeyle 2012 yılı sonuna kadar uzattıklarını kaydederek, "Turkcell ailesi olarak son derece mutlu ve gururluyuz. Turkcell olarak 4 yıllık süre içerisinde Futbol Federasyonu'na 15.5 milyon dolar (26.3 milyon TL) katkıda bulunacağız. Milli Takımımıza grup eleme maçlarında ve finalde başarılar diliyoruz" diye konuştu. Futbol Federasyonu Başkanı Mahmut Özgener de Türk futboluna ve Futbol Federasyonu'na yaptığı katkıdan dolayı Turkcell'in çok ayrı

bir yere konulması gerektiğini dile getirerek, "Turkcell'le ana sponsorluk sözleşmemizi 4 yıl daha uzattık. Hiçbir sponsorumuzla da yollarımızı ayırmayarak, katkılarının devamını sağladık. Federasyon olarak 1 yıl içerisinde sponsorluk gelirlerimizi yüzde 270 artırarak 55 milyon TL'ye ulaştırdık. Başkanı olduğum kuruma önemli katkılar sağladığı için Turkcell'e teşekkür ediyorum" dedi. Özgener, Süreyya Ciliv'e sırtında Turkcell yazılı 1 numaralı formayı hediye ederken, daha sonra birlikte Milli Takım formasını imzaladılar.



### 5 hakemimiz UEFA maçlarında

FIFA, 5 hakemimize UEFA'nın çeşitli organizasyonlarında görev verdi. Hüseyin Göçek, 11-18 Mart 2009 tarihleri arasında İspanya'da düzenlenen Avrupa U17 Şampiyonası Elit Tur 2. Grup maçlarında düdük çaldı. UEFA'nın turnuva için yaptığı yardımcı hakem talebi üzerine de Merkez Hakem Kurulu, Serkan Gençler'i görevlendirdi. Bülent Yıldırım, 16-22 Mart tarihleri arasında Almanya'da düzenlenen Regions Cup müsabakalarında düdük çalarken, MHK'nın bu turnuva için belirlediği yardımcı hakem ise Erdinç Sezertam oldu.

Halis Özkahya, 11-18 Mayıs tarihleri arasında Sırbistan'da düzenlenecek U19 Elite Tur karşılaşmalarında görev yapacak. MHK, bu turnuvada Özkahya'nın yardımcı hakemi olarak Baki Tuncay Akkın'ı atadı. Fırat Aydınus, 1 Nisan 2009 tarihinde Letonya-Lüksemburg arasında oynanacak 2010 Dünya Kupası eleme grubu maçında görevlendirildi. Aydınus'un bu karşılaşmadaki yardımcılıklarını, Serkan Ok ve M. Emre Eyişoy yaptı. Maçın dördüncü hakemi ise Halis Özkahya oldu. FIFA kokartlı bayan hakemimiz Kadriye Gökçek de 10-17 Nisan tarihlerinde Hırvatistan'da düzenlenecek Bayanlar Mini Turnuvası'nda görev alacak. Gökçek'in turnuvadaki yardımcısı olarak ise Seçim Demirel atandı.

### Hakemler atletik testten geçti

Merkez Hakem Kurulu'nun hakemlere yönelik eğitim çalışması kapsamındaki hakem atletik testlerinin İstanbul bölümü yapıldı. Burhan Felek Spor Kompleksi Ekrem Koçak Atletizm Pisti'nde gerçekleştirilen fiziki yeterlilik testlerine 1. bölge hakemleri davet edilirken, diğer bölgelerden gelen 5 hakemle birlikte katılımcı sayısı 124 oldu. Üst klasman, üst klasman yardımcı, bayan klasman, klasman ve klasman yardımcı hakemlerinin katıldığı fiziki yeterlilik testlerinde katılımcılar, zorlu etaplarda ter döktü. UEFA normlarında ölçümlerin tamamen elektronik olarak yapıldığı fiziki yeterlilik testi kapsamında hakemler, çeşitli koşu ve dinlenme bölümlerinde, 6'şar kez 50 metre, 20'şer kez de 150 metre koşusunda yer aldı.

### Sarvan ve Çelik'e uluslararası görev

MHK Başkanı Oğuz Sarvan, 12 Mart Perşembe günü İngiltere'nin Manchester kentinde oynanan M. City-Aalborg UEFA Kupası 4. tur ilk maçında UEFA hakem gözlemcisi olarak görev yaptı. Sabri Çelik ise 27 Mayıs-1 Haziran tarihlerinde İngiltere'de gerçekleştirilecek 19 Yaş Altı Milli Takımlar Mini Turnuvası'nda hakem gözlemciliği için UEFA tarafından görevlendirildi.

# Milliler yılın takımı seçildi



Milliyet gazetesi tarafından bu yıl 55.'si düzenlenen "Yılın Sporcusu" anketinin ödül töreni gerçekleştirildi. İstanbul'da Esmâ Sultan Yalısı'ndaki törene Türkiye Futbol Federasyonu adına Başkan Mahmut Özgener, Başkanvekilleri Lutfi Arıboğan ve Servet Yardımcı, yönetim kurulu üyeleri, kurul başkanları, TFF Genel Sekreteri ile birlikte Milli Takımlar Sorumlusu Fatih Terim ve A Milli Takım teknik heyeti de katıldı. Euro 2008'de yarı finale kalarak önemli bir başarıya imza atan Milli Takımımız, Milliyet gazetesi okuyucuları tarafından "2008 yılının takımı" seçildi. Ayrıca ankette, "yılın antrenörü" seçilen Milli Takımlar Sorumlusu Fatih Terim de ödülünü aldı. 5 Temmuz 2008'de geçirdiği kalp krizi sonucu hayatını kaybeden Türkiye Futbol Federasyonu Başkanı Hasan Doğan da "Onur Ödülü"ne layık görüldü. Merhum Doğan'ın ödülünü kızı Zeynep Doğan kabul etti.

## Bayanların rakipleri belli oldu

2009-2011 FIFA Bayanlar Dünya Kupası Avrupa Elemeleri 1. Tur Grup Eleme kuraları İsviçre'nin Nyon şehrinde bulunan UEFA Merkezi'nde çekildi. Kura çekimi sonrası Türkiye, İngiltere, İspanya, Avusturya ve Malta ile birlikte 5. Eleme Grubu'nda yer aldı. Türkiye'yi TFF Dış İlişkiler Müdürü Metin Tunçer'in temsil ettiği kura çekimi sonrasında, ülke temsilcileri arasında düzenlenen toplantı ile grup maçlarının takvimi belirlendi. Buna göre Türkiye'nin maç takvimi şöyle oluştu;

21 Kasım 2009  
26 Kasım 2009  
27 Mart 2010  
07 Nisan 2010  
11 Nisan 2010  
23 Haziran 2010  
29 Temmuz 2010  
25 Ağustos 2010

Türkiye-İspanya  
Türkiye-İngiltere  
Malta-Türkiye  
İspanya-Türkiye  
Türkiye-Malta  
Avusturya-Türkiye  
İngiltere-Türkiye  
Türkiye-Avusturya

kendi arasında oynayacağı play-off maçları sonunda 4 takım Almanya'da düzenlenecek şampiyonaya katılmaya hak kazanacak. Play-off maçları sonunda elenen 4 takımın kendi aralarında yapacağı maçlar sonunda birinci olan takım şampiyona katılma yolunda CONCACAF birincisi ile play-off oynayacak.



### Fatih Terim'in adı stada veriliyor

Çukurova Üniversite Senatosu, Adana Balcı'da bulunan üniversite kampusunda yer alan stadyuma, Milli Takımlar Teknik Direktörü Fatih Terim'in adının verilmesini kararlaştırdı. Çukurova Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Alper Akinoğlu, Çukurova Üniversite Senatosu'nun oybirliğiyle aldığı karara göre stadyuma, Fatih Terim Stadyumu adının törenle verileceğini açıkladı.

### Milliler, Azerbaycan ve Fransa ile özel maç yapacak

A Milli Takım, 2 Haziran 2009 tarihinde Kayseri'de Azerbaycan ile özel bir karşılaşma yapacak. Kayseri Kadir Has Stadyumu'nda oynanacak maçın başlama saati daha sonra belirlenecek. Milli Takım, bu karşılaşmadan üç gün sonra, deplasmanda Fransa ile özel maçta karşı karşıya gelecek. 5 Haziran'da Lyon'daki Stade Gerland'da oynanacak maç saat 22.00'de başlayacak.

### U19 Bayanlarımız Kuban Turnuvası'na katıldı

U19 Bayan Milli Takımımız, 13-23 Mart tarihleri arası Rusya'nın Krasnodar şehrinde düzenlenen, 10 takımın katıldığı Kuban Spring Turnuvası'nda 6. oldu. Bayan Milli Takımlar Sorumlusu Hamdi Aslan yönetimindeki takımımız, Kuban Spring Turnuvası'ndaki ilk maçında Ukrayna ile 1-1 berabere kaldı, ikinci maçında Rusya'ya 2-0, üçüncü maçında ise ABD'ye 4-1 mağlup oldu, dördüncü maçında Estonya'yı 2-1, beşinci maçında ise Bulgaristan'ı 3-0 yendi. Son maçında Belarus'la karşılaşan bayanlarımız, normal süresi 1-1 sona eren müsabakayı penaltı atışlarında 4-3 kaybederek 6. sırada kaldı. Kuban Spring Turnuvası'nda Çin birinciliği, ABD ikinciliği, Rusya da üçüncülüğü elde etti.

### TFF Kurumsal Kimlik Kılavuzu tamamlandı

Türkiye Futbol Federasyonu'nun kurumsallaşma hamlesinin önemli bir aracı olan Kurumsal Kimlik Kılavuzu tamamlandı. Türkiye Futbol Federasyonu ürünleriyle ilgili detaylı kurumsal kimliği içeren kılavuz www.tff.org'da yayınlandı. Kılavuzda başlıca; TFF marka kimliği, logo tasarımı, logoların farklı alanlarda kullanımı, kurum kimliğini oluşturan öğelerde yazı karakteri, kurum renklerinin doğru uygulanması, örnek dosya, antetli kağıt, zarf, kartvizit tasarımı v.b gibi çalışmalar yer alıyor.



## Erzik yeniden seçildi

Avrupa Futbol Federasyonları Birliği UEFA'nın 33. Olağan Kongresi Kopenhag'da gerçekleştirildi. 25-26 Mart tarihleri arasında yapılan kongrenin açılış konuşmasını UEFA Başkanı Michel Platini yaptı. Türkiye Futbol Federasyonu'nu Başkanvekilleri Lutfi Arıboğan, Servet Yardımcı ile TFF Genel Sekreteri Metin Kazancıoğlu ve Başkan Başdanışmanı Süheyl Önen'in temsil ettiği kongreye, üye 53 federasyon katıldı ve UEFA'nın 2007-2008 yılı kesin hesapları onaylanarak 2009-10 mali yılı bütçesi de kabul edildi. Ayrıca UEFA'nın 2008-09 ve 2013-14 yıllarındaki mali stratejisi hakkında bilgi verildi.



Kongrede tüm komitelerin çalışmaları hakkında bilgi alındı ve UEFA Hat Trick Projesi dinlenerek yardımlar hakkında bilgi edinildi. 2010 Dünya Kupası çalışmaları ve Mayıs ayında Bahamalar'da yapılacak FIFA Kongresi

ile ilgili bilgi verildikten sonra seçimlere geçildi. Toplam 9 yer için 12 aday yarıştı. Marios N Lefkaritis (Kıbrıs Rum Kesimi), Theo Zwanziger (Almanya), Giancarlo Abete (İtalya), Geoffrey Thompson (İngiltere), Allan Hansen (Danimarka), Frantizek Laurinec (Slovakya), Michael van Prag (Hollanda) ve Abraham Luzon (İsrail) 4 yıllığına, Litvanyalı Liutauras Varanavicius de 2 yıllığına UEFA İcra Komite üyeliğine seçildi. FIFA'da UEFA'yı temsil edecek 4 kişilik kontenjan için yarışan adaylardan birisi olan UEFA Asbaşkanı ve TFF Onursal Başkanı Şenes Erzik de 4 yıl için bu göreve tekrar seçildi.

UEFA 1. Asbaşkanı ve TFF Onursal Başkanı Şenes Erzik ile TFF Başkanvekili Lutfi Arıboğan, İstanbul Aydın

Üniversitesi'nin Florya Yerleşkesi'nde yapılan "Türk Futbolu ve Dünyadaki Yeri" paneline konuşmacı olarak katıldı. Erzik, dışarıdan bakanların Türk futbolundaki gelişmeyi takdir ettiğini, bunun, yalnızca 2008 Avrupa Şampiyonası'nda Türk futbolunun gösterdiği başarıyla ilgili olmadığını ifade ederek, gelişmenin 2002 Dünya Kupası'ndaki başarı ve öncesinde Milli Takım'ın İngiltere'deki Avrupa Şampiyonası'na katılmasıyla başladığını kaydetti. Erzik, "Türk futbolu 20 yıl öncesinden bugüne, çok üst düzeylere gelmiştir. Tesis olarak da her türlü olanağa kavuşmuştur. Sponsor konusunda, biz 100 bin doların pazarlığını yaparken, şimdi 3 milyon dolardan aşağı kabul etmiyorlar. Tesisler var, maddi olanaklar var, bir tek helva yapılacak. Onun için de bugün yönetimde olan arkadaşlar mücadele ediyor" diye konuştu. TFF Başkanvekili Lutfi Arıboğan da "50 yıldır oynanan bir ligimiz var.

## Erzik ve Arıboğan panelde

Gençler, şuna çok dikkat etmelisiniz; 50 yılda 50 şampiyon oluyor, hakem hataları, yönetici, teknik direktör hataları olabiliyor. Sevinenler, üzülenler oluyor. Futbol bir oyun. Spor son yıllarda bir eğlence sektörü haline geldi. Hayattan zevk almayı ıskalamayın. Keyifle futbolu takip edin. Lütfen,



sebepten ne olursa olsun olsun, davranış bozukluğu göstermeyin. Davranış bozukluğu Türk futboluna, özellikle uluslararası alanda

en çok zarar veren şeydir. Bu, yöneticiler, oyuncular, antrenörler için de geçerli, ama taraftarlar için çok daha fazla geçerli" ifadelerini kullandı. Arıboğan, Türk futbolunun daha başarılı olması, ülke çapında yaygınlaşması adına en önemli mücadelenin yapıldığı, projelerin ortaya konulduğu bir dönem yaşadıklarını belirterek, "Geldiğimiz günden bu yana bütçemizdeki en önemli payı eğitime ayırıyoruz. 20 Mayıs'ta İstanbul'da organize edeceğimiz UEFA Kupası final organizasyonu da Türkiye'nin prestiji açısından çok önemli. Türkiye büyük bir futbol ülkesi, TFF de dünyanın büyük federasyonlarından biridir" diye konuştu. Arıboğan, Avrupa Birliği ve UEFA ile birlikte Türkiye'de Doğu ve Güneydoğu illerinde 20 milyon euroluk bir saha projesi gerçekleştirmekte olduklarını, bunun 15 milyon eurosunun AB'den geleceğini, 5 milyon euroyu ise TFF olarak karşılayacaklarını söyledi.

## Tarihi kulüpler ödüllendirildi



100. ve 75. kuruluş yıldönümü olan İstanbul futbol kulüplerine takdir belgeleri, düzenlenen törenle verildi. TFF İstanbul İl Temsilciliği tarafından Bağlarbaşı Kültür Merkezi'nde düzenlenen törene Spordan Sorumlu Devlet Bakanı Murat Başesgioğlu, TFF Başkanvekili Servet Yardımcı, TFF Yönetim Kurulu üyeleri Levent Kızıl, Mehmet Baykan, TFF Genel Sekreteri Metin Kazancıoğlu ile Milli Takımlar Sorulusu Fatih Terim ve Beşiktaş Teknik Direktörü Mustafa Denizli katıldı. Törende ayrıca Venice U13 Minikler Futbol Ligi'nin malzeme dağıtımı da gerçekleşti. TFF Başkanvekili Servet Yardımcı, "Burada düzenlenen iki etkinlik, Türk futboluna ve amatör futbola olan inancımızı bir kez daha kuvvetlendiriyor. Bir yandan futbolda 100 yılı devirmiş, 75 yıla ulaşmış kulüplere, futbolumuzun çınarlarına teşekkür ederken, diğer yandan da Türk futboluna parlak gelecek sağlayacak filizlerimizin daha iyi imkânlarda bu sporu yapmasına şahitlik ediyoruz. 13 yaş altı Minikler Futbol Ligi'ne sponsor olan ve malzeme tedariki sağlayan Venice firmasına huzurlarınızda teşekkür ediyoruz" şeklinde konuştu.



### Esin Özgener anıldı

TFF Başkanı Mahmut Özgener'in babası ve Altay kulübünün eski başkanlarından Esin Özgener, ölümünün 1. yıldönümünde kabri başında anıldı. İzmir Işıkent Mezarlığı'ndaki törene TFF Başkanı Mahmut Özgener, eşi Ayşe Özgener, Esin Özgener'in kızı Zeynep Baykal, torunları Mert ve Aslı Baykal, dönürü Kemal Çolakoğlu, yakınları, arkadaşları, Altay yöneticileri ve futbol camiasından çok sayıda temsilci katıldı. Mahmut Özgener, törende yaptığı konuşmada, Esin Özgener'in oğlu olmaktan gurur duyduğunu belirterek, "Babam bana hayatı öğretti. Onun ölümü hepimizi üzdü ancak hatırası aramızda yaşıyor. Anma törenine gelen herkese teşekkür ediyorum" dedi.

# Kadir Has Stadı Türk futbolunun hizmetinde

Ülkemizin en modern stadı olarak nitelendirilen Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kadir Has Stadı, Kayserispor ile Fenerbahçe arasında 8 Mart Pazar günü oynanan lig maçıyla hizmete açıldı. Tüm tribünlerin kapalı olduğu Kadir Has Stadı'nda tribünlerin üst kısmına yerleştirilen radyan ısıtıcılar sayesinde soğuk havalarda seyircilerin üzerine doğru sıcak hava akımı oluşturuluyor. Estetik yapısıyla dikkat çeken stadyumun alttan ısıtılmalı ve otomatik olarak +4 dereceye sabitlenen zemini, karın erimesini sağladığı gibi soğuklarda sahanın donmasını engelliyor. Drenaj sistemi sayesinde de zeminde su birikintileri oluşmuyor. Kadir Has Stadı'nın da yer aldığı Atatürk Spor Kompleksi'nde ayrıca olimpiik yüzme havuzu, 1000 kişilik spor salonu, 1500 koltuk kapasiteli çim yüzeyli futbol sahası, IAAF standartlarında atletizm pisti ve 3 adet tenis kortu da bulunuyor. Stadin teknik özellikleri ise şöyle:

- Toplam 145 bin metrekare arsa, 63 bin 517 metrekare inşaat alanına kurulu. Stadin etrafında 27 bin metrekare yeşil alan bulunuyor.
- 32 bin 864 koltuk kapasitesi var.



- Kendisine ait kapalı otoparkı ve özel girişi olan çeşitli kapasitelere sahip 52 adet loca bulunuyor. Ayrıca kale arkalarında 2 adet sponsor grup locası yer alıyor.
- Çim saha ölçüleri: 68x105 m.
- Tribün saha mesafeleri: Kale arkaları: 9 metre, yan tribünler: 7 metre.
- Stadin etrafındaki 53 bin metrekare alanda yaklaşık 1500 araçlık otopark yer alıyor. Kadir Has Stadı'nın hemen yanından geçen raylı sistem sayesinde şehir merkezinden stadyuma ulaşım imkânı da en kısa ve hızlı şekilde sağlanmış oluyor.
- Statta toplam 3 bin 500 ton çelik kullanıldı. Dört bir yönden çelik konstrüksiyonlarla çevrilen statta 222 metre uzunluğunda çelik aks geçildi.



- Stat 69 metrekare büyüklüğündeki dijital skorboarda sahip.
- Her tribünün arkasında UEFA standartlarına uygun, seyirciler için kapalı alanlar bulunuyor. 150 metrekarelik bu alanlar kafe, restoran olarak ve çeşitli toplantılar için kullanılacak.
- 2'si takımlar için (350 metrekare genişliğinde) olmak üzere toplam 4 adet soyunma odası bulunuyor. Takım soyunma odalarında havuz ve masaj bölümleri yer alıyor. Ayrıca futbolcuların iç mekânda ısınmasını sağlamak amacıyla ısınma koridorları bulunuyor.
- Statta 150 kişi kapasiteli basın toplantı salonu

bulunuyor. Bunun yanı sıra çok amaçlı 3 tane basın çalışma salonu ile birlikte basın tribünü ve basın locaları her türlü teknolojik donanıma sahip.

- Soyunma odaları, koridor boşlukları, basın toplantısı odası vs. gibi tüm birimler UEFA standartlarında yapıldı.

### Hasan Doğan Spor Tesisleri'nin temeli atıldı

TFF eski Başkanı merhum Hasan Doğan'ın anısına Kastamonu'da yapılacak olan Hasan Doğan Spor Tesisleri'nin temel atma töreni, Spordan Sorumlu Devlet Bakanı Murat Başesgioğlu'nun katılımıyla gerçekleşti. 2 adet futbol sahası, 2 adet portatif tribün, 2 adet sosyal tesis ve çevre düzenlemesini kapsayan Kastamonu Kuzeykent Hasan Doğan Spor Tesisleri Projesi bitirildiğinde Kastamonu'daki amatör sporlar açısından önemli bir ihtiyacı da karşılamış olacak. Tesislerin 2010 yılının Eylül ayında hizmete girmesi hedefleniyor.

### Kocaeli'de Hasan Doğan Amatör Spor Evi açıldı

Kocaeli'de, Büyükşehir Belediyesi tarafından amatör spor kulüpleri için yaptırılan "Hasan Doğan Amatör Spor Evi" açıldı. TFF Amatör Spor Kulüplerinden Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi ve Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Baykan, amatör spor evine eski TFF Başkanı merhum Hasan Doğan'ın adının verilmesinden mutluluk duyduklarını dile getirdi. Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu Başkanı Orhan Saka ise Hasan Doğan Amatör Spor Evi'nin bütün spor ailesinin bir arada olacağı, toplantılarını yapabileceği bir mekân olacağını belirtti. Hasan Doğan Amatör Spor Evi, İzmit Seka arazisinde 400 metrekarelik bir alan üzerinde 3 katlı binadan oluşuyor. Binada hakemler ve antrenörler için 2 adet toplantı odası, eğitim ve tertip komitesi salonu, il hakem kurulu üyeleri için odalar yer alıyor.



## Yunus Çavuşoğlu Stadı'na yeni zemin

Kartal'da bulunan Yunus Çavuşoğlu Stadyumu'nun zemininin yenileme işlemi tamamlandı. Toprak sahanın zemini değiştirilerek TFF tarafından suni çim haline dönüştürüldü. Stadin yeniden hizmete açılış töreni TFF Başkanı Mahmut Özgener ve TFF Yönetim Kurulu üyelerinin katılımıyla gerçekleşti. Törende bir konuşma yapan Başkan Özgener, zeminin toprak sahadan pırl pırl bir zemine dönüştürülmesiyle hem Türk futboluna hem de amatör futbola önemli bir katma değer sağlandığını belirtti. Özgener, "Futbol Federasyonu'nu, bütçesini ve tamamen kendi yarattığı gelirleri son kuruşuna kadar Türk futbolunun mevcut ve gelecek ihtiyaçlarına harcayan bir kurum haline getirdik. Profesyonel ya da amatör hangi kulübümüz bize 'Tesis yapacağım', 'Bölgede daha çok kız ve erkeğin futbol oynaması için fona ihtiyacım var' derse, tüm kaynaklarımızı seferber ediyoruz" şeklinde konuştu. Tören sonrasında saha zemininin değiştirilmesindeki katkılarından dolayı TFF Başkanı Mahmut Özgener ve yönetim kurulu üyesi Mehmet Baykan'a birer plaket verildi.



# Yeşil sahalar kadınları bekliyor



yaratılabilir. Günümüzde kulüpler yeni yeni bayan taraftarları kendilerine çekmeleri gerektiğini algılamaya başladı. Almanya'da Hertha Berlin kulübü, resmi sitesinin yanı sıra sadece bayan taraftarları için özel bir taraftar sitesi bile açmış durumda" diye konuştu.

## 10 futbolcudan biri Milli Takım'da

Futbol Geliştirme Merkezi tarafından bayan futboluna ciddi şekilde yatırım yapıldığını anlatan Or,

özellikle doğu bölgelerinde kız çocuklarının tesis yetersizliği nedeniyle spor yapmadığını belirterek, "Futbol, oynanması en kolay spor. İki taştan kale yaparak bile futbol oynanabilir. Ülkemizde lisanslı bayan futbolcu sayısının 798 gibi düşük bir rakam olmasının sağladığı bir avantaj var. Bayan sporları arasında milli olmanın en kolay olduğu branşlardan biri futbol. Üç farklı yaş kategorisinde milli takımımızda 75 kişilik sporcu kontenjanı var. Orana vurduğunuzda her 10 bayan futbolcudan birinin Milli Takım'a girme şansı olduğu görülüyor" dedi.

## Millilere karşılıksız burs

Devlet tarafından, Milli Takım oyuncularına üniversite hayatı boyunca aylık 550 TL civarında karşılıksız burs verildiğini de anlatan Or, sağlanan diğer avantajları şöyle sıraladı: "Beden Eğitimi Spor Yüksekokullarına girişte ciddi puan avantajları var. Öğretmenlik bölümünü bitiren sporcular 10 defa milli formayı giyerlerse istedikleri yere atanabiliyor. Futbol hayatının sonrasında antrenör, hakem, spor yöneticisi olabiliyor. Bugün bayan milli takımlarımızda antrenörlük yapanlar arasında eski bayan futbolcular var."

## Haydi Kızlar Futbola

Futbol Geliştirme Merkezi'nin kız çocuklarını futbolun içine çekmek

için pek çok proje yürüttüğünü ifade eden Dr. Erden Or, "Haydi Kızlar Futbola Projesi kapsamında ilköğretim okullarında 4. sınıftan başlayarak okul öncesi veya sonrası 6 haftalık bir program başlatıyoruz. Eğitimin son döneminde bu öğrencilerle turnuvalar düzenlemeyi planlıyoruz. Bu uygulama pilot olarak Üsküdar'daki 3 okulda başladı. Bu ay sonunda eş zamanlı olarak 20 ilde 80 okulda bu uygulamayı hayata geçireceğiz. 2009-2010 eğitim öğretim dönemi sonuna kadar 400 okulda aynı projeyi gerçekleştireceğiz" dedi.

## Çobanlıktan Milli Takım'a

Bayan futbolunun sosyal değişimde de önemli bir rol oynadığının altını çizen Or sözlerini şöyle sürdürdü: "Hakkari'de erkeklerle futbol oynayan ve yeteneğiyle dikkat çekip milli takıma çağrılan bir kızımız var mesela. Sonrasında eğitim ve barınma imkânları sağlanarak Malatya'da bir kulübe transfer oldu. Geçenlerde bir panelde konuşmacı olarak bizimle birlikteydi. 'Futbol oynamasan şu anda ne yapıyor olurdun?' sorusuna verdiği cevap 'Hakkari'de çobanlık yapmaya devam ediyordum' şeklindeydi."

## Kulüplere ücretsiz malzeme

Bu yıl itibarıyla bayan futbolunun gelişimi ve kulüp sayısının artması için yeni bir uygulama daha başlatıldığını kaydeden Or, yeni kurulacak bayan futbol takımlarının ihtiyaç duyacağı tüm antrenman malzemelerini TFF olarak ücretsiz verdiklerini de kaydetti. Yardım için kulübün yeni kurulması gerekmiyor. Var olan bir kulübün çatısı altında da olsa malzeme yardımı yapılıyor. Ayrıca Bayanlar 1. Ligi, Bayanlar Bölgesel Ligi, Genç Bayanlar Türkiye Şampiyonası ve Yıldız



Bayanlar Türkiye Şampiyonası'na katılan tüm takımların deplasman maliyetlerinin yaklaşık yüzde 70'i de Federasyon tarafından karşılanıyor.

## Yurtdışına transfer olanağı

Türkiye Bayan Futbolu Ligi'nde oynayan futbolcuların maç başına 250-300 TL gibi ücretler aldığını anlatan Or, "Bunun yanı sıra eğitim, barınma gibi destekler veren kulüpler de var. Bayan futbolundan ekonomik anlamda en kârlı çıkan futbolcularımız Milli Takım'da oynayan ve uluslararası maçlarda beğenilip yurtdışına transfer edilen oyuncular. Gittikleri ülkelerde 1500-2000 euro gibi aylık ücret alanlar var" diye konuştu.

## Futbol arabozucu sevgili gibi

Futbolu "kadın ile erkek arasında arabozucu bir sevgili gibi" sözleriyle tanımlayan Or, "Hafta sonları evlerde kadınlar ayrı odada, erkekler ayrı odada günlerini geçiriyor. Kimi erkekler maça gittiğinden evde dahi bulunmuyor. Bayan futbolunu geliştirme çalışmalarımız sadece oyuncu geliştirmeye yönelik değil. Öncelikle bayanlara futbolu sevdirmeyi ve öğretmeyi amaçlıyoruz. Bunu başardığımızda da kadın-erkek ilişkileri açısından büyük bir iş başarmış olacağız. Kadınların tribündeki sayısının artması ile birlikte şiddet olaylarının da azalması sağlanacak" dedi.

# Çocuklar HiF tribünlerinde

Gündüz Tekin Onay HiF Merkezi'nde eğitim alan çocuklar sahalara taşıyor. HiF Merkezi'nde eğitim alan 6-12 yaş arasındaki çocuklar, 30'ar kişilik gruplar halinde Galatasaray-Kocaelispor ve Fenerbahçe-Sivasspor maçlarına götürüldü. Ülker sponsorluğunda gerçekleşen bu aktivitede çocuklar unutulmaz bir gece yaşarken, devre arasında da Ülker tarafından hazırlanan özel kutular içerisindeki kumanya ve şekerlemeler çocuklara dağıtıldı. HERKESİÇİN FUTBOL Merkezi'ndeki öğrencilere yönelik bu uygulamanın diğer HiF Merkezleri'nde de sürdürüleceği belirtilirken, HiF Departmanı Müdürü Zeynepgül Ene, "Bu aktivitemizi HiF Merkezi olan bütün illerimize taşımak istiyoruz. Türkiye Futbol Federasyonu olarak düzenleyeceğimiz bu aktivite kapsamında, oluşturmayı planladığımız HiF Çocuk Tribünleri de Fair Play açısından büyük önem taşıyor. Bu uygulamanın sahadaki şiddetin önlenmesi ve tribünlerdeki taraftar profilinin değişmesi açısından örnek teşkil edeceğini düşünüyoruz" diye konuştu.



## UEFA B Antrenör Lisansı Kursu düzenlendi

Türkiye Futbol Federasyonu tarafından 16 Mart-25 Mart 2009 tarihleri arasında İstanbul, İzmir ve Trabzon'da eş zamanlı olarak dört ayrı UEFA B Antrenör Lisansı Güncelleme Kursu düzenlendi. TFF'nin resmi web sitesi üzerinden yapılan başvuru sırasına göre kurslara davet edilen TFF B Antrenör Lisansı'na sahip toplam 96 antrenör, 10 günlük eğitimden geçirildi.

## HiF Hakem eğitimi start aldı

TFF Futbol Geliştirme Merkezi tarafından herkesin hakem olabilmesini sağlayacak HERKESİÇİN FUTBOL Hakemliği projesinde düğmeye basıldı. 2008 Aralık ayında itibaren internet üzerinden başvuruları toplayan Türkiye Futbol Federasyonu, hakem adaylarına yönelik eğitimleri de 6 Mart 2009 tarihinde başladı. HERKESİÇİN FUTBOL Hakemliği projesinde

bugüne kadar 15 bine yakın müracaat alındığını belirten Futbol Geliştirme Merkezi Direktörü Ahmet Güvener, "15-55 yaş arasındaki herkesin kısa bir eğitimle hakem olabileceği bu programda, kişiler yeteneklerine ve azimlerine bağlı olarak UEFA hakemliğine kadar yükselme şansını yakalayabilecek" dedi.

## HiF hakemlerinin ücretleri belirlendi

Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu, 3 Mart 2009 tarihli toplantısında HiF Turnuvaları ile okul maçlarında görev alacak HiF hakemlerinin ücretlerini belirledi ve bu ücretlerin turnuvaları düzenleyenler tarafından ödenmesine karar verdi. Alınan karar doğrultusunda ücretler, Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde maç başına net 10 TL, diğer yerlerde maç başına net 7 TL olarak belirlendi. Yönetim Kurulu toplantısında ayrıca, 18 yaşından büyük engelli sporculardan HiF lisans ücreti alınmaması kararlaştırıldı.



## Trabzon HiF Merkezi eğitime tekrar başladı

Trabzon HiF Merkezi, E-Kursu'na katılarak mezun olan eğitimcilerden kurulu yeni kadrosuyla çalışmalarına tekrar başladı. Beylerbeyi, Adana ve Trabzon'daki HiF Merkezleri'nde 6-12 yaş arası çocuklar ücretsiz futbol eğitimi alıyor. İyi birey, iyi vatandaş, iyi sporcu olmaları düşüncesiyle eğitim verilen HiF Merkezi'nde, çocuklara futbolun yanı sıra, çevre bilinci, beslenme, ilk yardım, Fair Play eğitimi verilerek takım ruhu bilinci aşılanıyor. Eğitime katılmak isteyenlerin kayıt için sağlık raporu, nüfus cüzdanı fotokopisi, 1 adet vesikalık resim getirmeleri gerekiyor. Merkeze kayıt olan çocukların spor ayakkabıları hariç tüm malzemeleri Ülker tarafından ücretsiz olarak karşılanıyor. HiF Bölge Esgüdüm Yönetmeni Taygun Erdem, Cumartesi ve Pazar günleri 09.00-13.00 saatleri arasında verilen eğitimlere yapılan yoğun başvurulara dikkat çekerek, "Özellikle 250 öğrencimizin başvurduğu merkezde bayan öğrencilerimizin sayısındaki artış bizleri çok sevindirdi" dedi.





## Amatörlere verilen desteğin karşılığı alınıyor

**Türkiye** Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu (TASKK) Genel Başkan Yardımcısı ve Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Baykan, amatör futbol kulüplerine verilen destekler sayesinde daha önce iki kategoride liglere katılan birçok kulübün üçüncü, hatta dördüncü kategorilere katıldığını gördüklerini, bunun oldukça sevindirici bir gelişme olduğunu söyledi. Türkiye genelinde halen 5 binin üzerinde amatör futbol kulübü ve 10 binin üzerinde futbol takımı olduğunu belirten Baykan, amatör kulüplerde sporcu yetiştirmeyi hedefleyenlerin en büyük sorununun maddi sıkıntılar olduğunu dile getirerek, “Bu kulüplerin en büyük giderlerini



spor malzemeleri temini, deplasman giderleri, lisans giderleri, antrenman mekânı bedelleri oluşturuyor. Amatör futbol işlem bedellerinde 2 milyon 500 bin TL’ye varan indirimler yaptık. Yine birçok işlem bedelinde de indirimler yaptık, bazılarını da tamamen kaldırdık. Bu daha fazla insanın futbol yapmasını sağlamak, daha fazla insanın spor tesislerinden faydalanmasını sağlamak demektir. Amatör futbol kulüplerine verdiğimiz destekler sayesinde daha önce iki kategoride liglere katılan birçok kulübün üçüncü, hatta dördüncü kategorilere katıldığını gördük. Bu gerçekten amatör spor kulüpleri adına sevindirici bir gelişme. Hedefimiz verdiğimiz bu destek ve diğer tedbirlerle 215 bin civarında olan lisanslı futbolcu sayısını uzun vadede 1 milyona çıkarmak” şeklinde konuştu.

## Şiddete karşı sert tedbirler alınmalı

**T**ürkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu Üyesi Yunus Egemenoglu, statlarda yaşanan şiddetin önemli bir sorun olduğunu vurgulayarak, tribünlerdeki çocuk sayısının her geçen gün azaldığını söyledi. Egemenoglu, statlardaki şiddetin, tüm tedbirlere rağmen yıllardır yaşanmaya devam ettiğini belirterek, bu durumun bir an önce çözüme kavuşturulması için çaba sarf ettiklerini kaydetti ve “Tribünlerdeki çocuk sayısı giderek azalıyor. Bu durum futbolun geleceğini tehlikeye düşüyor. Eğer futbol onların zihinlerine bir korku unsuru olarak yerleşirse çocukları futboldan uzaklaştırırız. Onlar bizim altyapımız. Bu tehlikeyi görmemiz lâzım” şeklinde konuştu. Antalya’da Futbolda Şiddet ve Düzensizliği Önleme Platformu “Çözüme Doğru-2” toplantısı düzenlediklerini hatırlatarak, çözüm önerilerine ilişkin görüşlerini açıkladıklarını belirten Egemenoglu, bu görüşlerin en önemlisinin Spor Müsabakalarında Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun’da değişiklik yapılması olduğunu ifade ederek, “Kanun bir an önce



yenilenerek, cezalar ağırlaştırılmalı. Holiganizmden en çok başı ağrıyan ülke olan İngiltere böyle yaptı ve olumlu sonuçlar aldı. Biz de bu düzenlemeyi yapmalıyız. Olaylara karşıanlara gerekirse ömür boyu statlara girmeme cezası vermeliyiz. Para cezalarını ağırlaştırmalı ve muhakkak tahsilâtının yapılabilmesini sağlamalıyız. Eğer şiddeti bitirmek istiyorsak yapılması gereken en temel şey bu. Bu konuda Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile bir toplantı yaptık. Onların sporda şiddeti önlemede taraf olan İçişleri Bakanlığı, Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı ile Türkiye Futbol Federasyonu yetkililerini bir an önce bir araya getirmelerini bekliyoruz. Bir araya gelerek kanunda yapılması gereken düzenlemelerle ilgili örnek teklifimizi hazırlamalıyız. TFF’nin gerekli düzenlemelere ilişkin teklifi hazır. Bu kurul bir an önce toplanıp örnek teklifini hazırlayarak, TBMM Başkanlığı’na sunmalı” dedi.

## Milli sergiye 190 bin ziyaretçi



Türkiye Futbol Federasyonu Başkanvekili Lutfi Arıboğan’ın katıldığı bir tören düzenlendi. Adana’da 1 Mart’a kadar kalan serginin 22. ayağı ise Hatay’da açıldı. Antakya Spor Salonu’ndaki açılışı Hatay Valisi Nusret Miroğlu gerçekleştirdi. Etkinliğin Futbol Federasyonu Başkanlarından Hasan Doğan’ın anısına yapılmasının çok anlamlı olduğunu hatırlatan Vali Miroğlu, “Federasyonun merhum Hasan Doğan’a gösterdiği vefa, diğer yöneticilerin çalışma şevkini artıracak. Bu davranış Türk milletine yakışır bir harekettir” diye konuştu. Daha sonra Sivas’a geçen serginin Atatürk Kapalı Spor Salonu’ndaki açılışını Sivas Valisi Veysel Dalmaz, Sivas Belediye Başkanı Sami Aydın ve AKP Sivas Milletvekilleri Hamza Yerlikaya ile Selami Uzun gerçekleştirdi. Törende konuşan Vali Veysel Dalmaz, merhum Hasan Doğan’ın milletin gönlünde taht kurduğunu belirterek, “Değerli başkanımızı bu vesileyle rahmetle, şükranla yâd ediyoruz” dedi. Serginin 24. ayağı ise Malatya’da açıldı. Atatürk Spor Salonu’ndaki açılışı



Malatya Valisi Halil İbrahim Daşöz ve Belediye Başkanı Cemal Akın ile Malatyaspor Kulübü yöneticileri katıldı.



# Sportif vatandaşlık ve 6+5 kuralı

FIFA’nın 2008 Mayıs’ında yapmış olduğu Genel Kurul toplantısının belki de en önemli gündem maddesini futbol müsabakalarında yabancı oyuncuların yeni bir “formül” kapsamında sınırlandırılmasına yönelik bir öneri oluşturmaktaydı. Bu öneri uyarınca futbol müsabakalarının başlangıcında bir takımın sahadaki oyuncularından en az 6 tanesinin, ilgili ülke federasyonunun milli takımında oynama uygunluğuna sahip olması gerekiyordu. Bu öneri üzerine konuşmaya başlamadan önce vatandaşlık ekseninde sporun kısa geçmişinden bahsetmekte yarar var. Öncelikle belirtmek gerekir ki, Bosman Kararı olarak bilinen ve yabancı sporcu sınırlamasının AB mevzuatındaki işçilerin serbest dolaşımı ve vatandaşlığa dayalı ayrımcılık yasağı hükümlerine aykırı olduğunun tespit edildiği Avrupa Adalet Divanı’nın 1995 tarihli kararına kadar, sportif vatandaşlık kavramından bahsetmek mümkün değildi. Futbol özelinden baktığımızda, bu tarihe kadar profesyonel bir futbol kulübü ancak üç yabancı oyuncu oynatabilmekteydi. Bosman Kararı neticesinde özellikle Avrupa Birliği vatandaşlarının Avrupa Birliği’ne üye ülkelerde “yerli” oyuncu statüsünde oynayabileceği kabul edildi. Hatta bundan sonra verilen Simutenkov Kararı ile de Avrupa Birliği’ne üye olmasa dahi bir ülkenin AB ile bir ortaklık anlaşması varsa ve bu anlaşmayla vatandaşlığa dayalı ayrımcılık yasaklanmışsa, bu durumda da “yerli” oyuncu statüsünden yararlanmak mümkün hale geldi. Özetle ifade etmek gerekirse, Avrupa Adalet Divanı, Walrave Kararında belirtilen temel prensip dâhilinde, profesyonel sporun ekonomik bir faaliyet olarak kabulü neticesinde, Avrupa Birliği düzenlemelerinin spor için de geçerli olduğunu kabul etmiş ve bu prensipler dâhilinde sportif düzenlemelerin birçoğunun değişmesi gerektiğini karara bağlamıştır. Bu gelişmelerin ardından ise

1997 tarihli Amsterdam Protokolü ve 1999 tarihli Helsinki Raporu ile başlayan süreçte, tabiri caizse spor kurumları ile siyasi kurumlar bir denge arayışına girmiş ve ortak bir paydada buluşma çabası sarf etmişlerdir. Spor kurumlarının temel argümanı, sporun kendine has bir yapısı ve işleyişi olduğu, bu nedenle de saf hukuk normlarının doğrudan spora uygulanmasının olumsuz sonuçlar doğurabileceği ekseninde yoğunlaşmıştır. Siyasi kurumlar ise buna karşılık olarak, hukukun genel geçer kurallarının sporu da kapsadığını ve sportif istisnaların çok sınırlı bir şekilde kabul edilebileceğini ifade etmiştir. Bugün başta Avrupa Adalet Divanı olmak üzere, siyasi kurumlar ve yargı organları, sporun saf sportif menfaatler doğrultusunda kendine has kurallarının olabileceğini ve bunun da gerekli olduğunu kabul etmişlerdir. Milli takımların o ülke vatandaşı olan oyunculardan oluşması gerektiği şeklindeki karar buna en güzel örnektir. Vatandaşlık ekseninde bir değerlendirme yaptığımızda, bir sporcunun birden çok gerçek vatandaşlığı olabilmektedir. Çift vatandaşlık uygulaması dünya üzerinde son derece yaygındır. Sportif anlamda ise bir sporcunun birden fazla ülkenin milli takımında aynı anda yarışması mümkün değildir. Bir örnekle açıklamak gerekirse, bir olimpiyat oyununda Küba’yı temsil eden bir kano sporcusu, ancak üç yıl boyunca Küba adına hiçbir yarışmaya katılmamak ve yeni ülkenin vatandaşlığını kazanmış olmak şartıyla ABD adına yarışabilmiştir. Bu durum Olimpik Şart’ın 42. Maddesinde açıkça düzenlenmiş durumdadır. Bu örnekten de görülebileceği üzere, her spor dalının kendine ait düzenlemeleri dâhilinde sportif uygunluk ve sportif vatandaşlık kriterleri değişmektedir. Buna bağlı olarak da bir sporcunun birden çok vatandaşlığı olsa dahi aynı anda sadece bir ülke adına uygunluğu bulunmakta, diğer bir ifade ile tek bir sportif vatandaşlığa sahip olabilmektedir.

Futbolda ise bir ülkenin A milli takımı dışındaki milli takımlarda mücadele eden bir futbolcu, 21 yaşından önce FIFA’ya yazılı olarak bildirmek ve o ülkenin A milli takımında hiç mücadele etmemiş olmak şartıyla bir kereye mahsus sportif vatandaşlığını değiştirebilmektedir. Tüm bu örneklerden sonra gelelim FIFA’nın 6+5 kuralına ve bu konudaki tartışmalara. Öncelikle söyleyelim ki, FIFA’nın böyle bir kural getirmesindeki temel amaç, sporun ulusal karakterini ve değerlerini koruyabilmektir. Bugün dünya liglerinde oynayan futbolcuların yüzde 65’i mücadele ettikleri takımın tescilli bulunduğu federasyonun milli takımında oynama uygunluğuna sahip değildir. FIFA’nın tespiti uyarınca, bu karmaşık yapı hem milli takımlar düzeyindeki rekabeti olumsuz etkilemekte hem de adil bir rekabet ortamı yaratılmasını imkânsız kılmaktadır. Dünyanın zengin kulüpleri çok sayıda yabancı oyuncu ile güçlendirdikleri kadrolarıyla Şampiyonlar Ligi ve UEFA Kupası gibi büyük organizasyonlara bir nevi ambargo koymaktadırlar. Sportif dayanışma ve rekabet prensibinin yaygınlaşabilmesi ve sporun ulusal değerlerini ön plana çıkarabilmek için FIFA tarafından geliştirilmiş olan “6+5 Kuralı” ile futbolda yeni bir sayfa açılması hedeflenmektedir. Peki, nedir bu kural? Basitçe tanımlamak gerekirse, 11 kişilik bir futbol takımı sahaya çıktığında, bu futbolculardan en az 6 tanesi, ilgili kulübün bağlı bulunduğu federasyonun milli takımında oynama uygunluğuna sahip olmalıdır. Temel kural budur. Bunun yanı sıra, bu takımın sözleşme görüşmeye gireceği veya yedek kulübesinde oturacağı futbolcularla ilgili başkaca bir kriter getirilmemiştir. İstenirse tüm yedekler yabancı statüsündeki futbolculardan oluşturulabilecektir. Bir takım, bir müsabakaya 6 “yerli” ile başladıktan sonra 3 oyuncu değişikliği yaparak 3 yerli, 8 yabancı haline bile gelebilmektedir.

Bu kuralla kulüplerin altyapılarına yatırım yaparak yerli oyuncu yetiştirmesi özendirilmekte ve vatandaşlığa dayalı ayrımcılık da kulüplerin istedikleri kadar oyuncuyla, yerli veya yabancı olduklarına bakılmaksızın, sözleşme imzalamasına izin verilerek aşılmaya çalışılmaktadır. FIFA’nın bu önerisi INEA isimli “Avrupa İlişkileri Enstitüsü” tarafından oluşturulan bağımsız beş profesör tarafından geniş çaplı bir incelemeye tâbi tutulmuştur. Bu çalışma uyarınca “6+5 Kuralı”nın Avrupa Birliği düzenlemeleri ve Adalet Divanı kararlarına aykırı olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu rapor hazırlanırken esas alınan Bosman Kararında da belirtildiği üzere, saf sportif menfaatler doğrultusunda yapılan düzenlemelerin Birlik düzenlemeleri kapsamında değerlendirilemeyeceği iddia edilmiştir. Doğrudan bir ayrımcılıktan da bahsedilemeyeceği, olsa olsa dolaylı bir ayrımcılığın söz konusu olabileceği kanaatine ulaşılmıştır. Gelineen noktada kabul edilmelidir ki, sporun ekonomik bir faaliyet alanı olmasını takiben tâbi olduğu hukuk kurallarını aşma çabasında FIFA önemli bir adım atmış bulunmaktadır. INEA’nın raporunun son kısmında belirtildiği üzere, bu prensip futbol dışındaki takım sporları için de bir çıkış noktası olabilecek niteliktedir. Son olarak altını çizmek isteriz ki, her ne kadar INEA’nın raporundaki bulgular sportif açıdan yerinde olsa ve gerekçelendirilse de Avrupa Birliği’nin ilgili komisyonlarının ve Adalet Divanı’nın konu hakkında herhangi bir açıklaması bulunmamaktadır. Vatandaşlık ve serbest dolaşım ilkeleri Avrupa Birliği’nin en temel kuralları arasında gösterilmekte ve bunun bir şekilde dolandırıldığı inancının oluşması halinde bile Birlik’in duruşu çok sert olmaktadır. Bu nedenle “6+5 Kuralı”nın savunucusu FIFA, sadece bir cepheyi kazanmış bulunmaktadır. Savaş ise yeni başlamaktadır...